

Acte sinodali +

ale

baserecei romane de Alb'a Julia și Fagarasiu.

Date la lumina

de

Joane M. Moldovanu.

Tomu I. II

——
Blasiu 1869.

Biblioteca	nr.
Cota	II 277213
Inven.	706152

Născut la ~~nr~~ 13 Junie 1833 în
 Vârfulău Comitatul Argesului
 Moart la 8/21 Septembrie 1915 în
 Blaj, în vârstă de 82 de ani și 3 luni
 A studiat în Blaj, Budapesta și Viena
 a fost profesor și director la gimnaziul din
 Blaj, apoi Canonic și vicar general al
 Mitropoliei unite din Blaj. A fost pre-
 sident al asociației pentru literatura și
 cultura poporului Român din Transilvania.
 A ajutat foarte mult pe studenții la
 studii; iar în toamna anului 1914 a lăsat
 toată averea sa de 100 milioane împărțind
 cu bogăta sa bibliotecă Mitropoliei Blajului
 pentru scopuri literare și școlare. —

IOAN M. MOLDOVAN

02/14/90
Pr. A. A. B.

S'a născut la 13 Iunie 1833 în Varfalău, scaunul Arieșului (Trans.) A început a învăța în școala din locul nașterii. În 1842 a intrat în clasa a 2-a a școlii primare din Blaj. Aci și-a continuat studiile până la 1848, terminând retorica. În Ian. 1851 deschizându-se iarăși gimnaziul din Blaj cu organizațiunea dată de guvernul din Viena, Moldovan fu primit în clasa VI. În 1853 depuse examenul de maturitate și fu trimis la teologie în seminarul central din Pesta.

Pe anul al II-lea al cursului teologic a fost trimis la seminarul gr. catolic din Viena, unde la începutul anului 1855, se îmbolnăvi greu, și astfel fu silit a se întoarce acasă. Dupe o cură fericită, și-a continuat studiile teologice în seminarul din Blaj, unde le-a terminat în 1857. În acest an fu numit profesor de limbile orientale și studiul biblic în seminarul teologic din Blaj, și de religie în gimnaziul inferior. În anul 1858 trecu la profesorat la gimnaziu, unde a predat istoria și geografia, limba română, filosofia, geografia fizică, dar mai ales limba latină. În 1859 fuse hirotonisit preot. În Iulie 1879 fu ales canonic teolog și în aceiași zi s'a făcut propunere să fie promovat la rangul de canonic cancelar.

Promovațiunea s'a aprobat în 22 Oct. 1879 și instalarea a avut loc în 16 Nov. 1879. În capitol a înaintat până la demni-

tatea cea mai înaltă de preposit în 1896. Mai mulți ani, pe lângă canonicat, a purtat și oficiul de director gimnazial în Blaj. Dela 1893—1901 a fost președintele „Asociațiunei pentru liter. română și cult. poporului român“. Dela 1894 este membru ordinar al Academiei Române din București. După moartea mitropolitului Vancea (1892) până la instalarea noului mitropolit Victor Mihalyi (1895), a condus arhidieceasa unită de Alba-Iulia și Făgăraș în calitate de vicar capitular, în care timp s'a clădit un nou edificiu gimnazial în Blaj, din fondurile arhidiececane și din colectă publică.

La 1901 fu numit prelat domestic. A scris și publicat: 1) Acte sinodale ale bisericei române din Alba-Iulia și Făgăraș. Blaj. t. I 1869, t. II în 1872; 2) Spicuire în istoria bisericească a românilor, Blaj 1873; 3) Lecționar latin cu un dicționar; 4) Numeroase studii critice și documente în „Archiva pentru filologie și istorie“ de Cipariu.

*Mort la 8/21 Septembrie 1916 în
Blaj în etate De 82 ani și 3 luni.*

Lectoriulu salute! E cunoscutu, ce pucinu, se cultiveza la noi de unu tempu in coce campulu istoriei base-recesci. Daunele provenitorie de aci toti le semtîmu cu amaru.

Documente cuprendietoria de materialu pretiosu suntu negrigite; si se templa, de nu trece una etate de omeni, si nece in conservatoria-le publice nu poti afla acte, cari dupa insemnetatea sa aru meritá se fia respandite in tote anghiurele, cetite si cunoscute de firu in peru la toti filii baserecei.

Ma si multe dein cele, ce au esitu in tipariu, ori s'au inmultitu prein decopiere cu mân'a, suntu potere-asiu dice neapropiate; cá preste mesura rari au devenitu càrtile, intru cari se cuprendu.

De aci „inscitia reipublicae, ut alienae“, de care se plange marele maiestru alu istoriei, la noi este lege domnitoria cu asiá potere, in câtu abia mai suferu câte-va esceptiuni.

Si, Domne, mare lipsa amu avé de cunoscerea vietii si a faseloru, prein cari a trecutu baserec'a nostra!

Crescuti mare parte in scole straine, cu totii laptati cu principia mai vertosu de ale strainiloru, cunoscemu istoria, dreptulu si asiediamentele altoru-a; era despre ale baserecei nostre seau nu avemu nece idea, seau de avemu ore-cari cunoscentie, acele de comunu suntu prea defectose. Urmeza apoi in modulu celu mai naturale, cá pre lunga cea mai mare bunavolentia, se nu scimu pretiuí bunulu, ce avemu, si se o sclintimu candu nesuimu a corege reulu.

Spre a contribuí ce-va càtra delaturarea acestei sca-

deri, indemnatu sî incuragiatu de mai multi benevolitori me determinái la inceputu a tiparí actele sinodului dein 1868, apoi sî a largí interprenderea, adeca a culege sî dá la lumina sî alte acte sinodali ale baserecei nostre, atátu cele ce se afla numai in càrti forte rari, câtu sî altele panà ací nepublicate prein tipariu.

Deci infacisiezú onoratului publicu:

I. Actele sinodului dela 11 Aug. 1868 cuprensa pre paginile 1—60 sî 158—167, dupa originaria-le depusa in Archivulu Metropolíei.

II. Actele sinodului dela 30 Sept. 1850, p. 61—103, dupa copie sî concepte originaria, cari Rsmulu d. Stefanu Moldovanu, prepositulu capit. dein Lugosiu a benevolitu a-mi tramete, sî cari amesuratu despunerei d. sale se depunu in Archivulu Metropolíei, unde nu se afláu.

III. Actele sinodului dela 1782, pag. 105—135, dupa originaria seau copie facute de mân'a eppului Bobu in „Acta resignationis d. Exmi Eppi Greg. Maer et inaugurationis d. Eppi Joannis Babb m. p. electi et denominati 21 8-bris 1802 (sic) consecrati per praelaudatum eppum Maer 6 Junii 1784, installati 11 Julii 1784,“ -- cari tote acumu se afla in Archivulu Metropolíei.

IV. Alte acte electorali dein 1764 sî 1751, pag. 136—144.

V. Actele sinodului dein 14 Maiu 1742, p. 145—157, scosa dein Protoc. Causarum in praesentia Illmi d. d. Eppi discussarum et dijudicatarum, Anno 1742 die 15 Febr. inchoatum, usque 10 Junii continuatum. Nicolaus Pap de Benye m. p. Protonotarius aplicus, Illmi d. Eppi Fog. vicarius gen. et generalis synodi notarius,“ paginile 19—39. Acestu protocolu legatu dupa unu protocolu de corespundentie officiose de ale lui Klein se afla in Arch. Metropolíei dein Blasiu.

Tote aceste m'am nevolitu a le reproduce, dupa cumu

jaceáu, cu tote variatiunile ma chiaru sî cu smentelele de pena ale loru.

La calcâniu adausei ce-va despre dereptulu de alegere, sî unele observări a supr'a sinodului dein 1868, lucrări insuficienti, o recunosc, sî totu speru a nu fi condamnatu pentru ele: de-ora-ce ultra posse nemo obligatur. —

Candú sî cumu va succede continuarea intreprinderi, nu potu scí. Inse propusulu stà sî nevolentia de a-lu realisá inca nu va lipsí. Pentru a-i poté asacurá esítu mai bunu, -mi permitu a rogá pre toti celi ce o afla de interesu publicu, cá de cumu-va au in posesiunea sa, seau sciu unde-va, acte de ale sinodeloru nostre, se nu-si pregete a-mi face impartasíre. —

Deintre cele publicate intru acestu volumu, fia-mi liertatu a trage atentiunea o. l. cu desclinire la actele sinodului dein 1742.

In actele aceste starea baserecei nostre in tempulu acelu-a este depinsa cu colori viue sî fideli: de una parte lupta pentru a scapá de poterea sî pretensiunea teologului, carele pre totu loculu se amentesce alature-a cu episcopulu, sî inca cu ce feliu de episcopu! lupta pentru a castigá derepture politice; era de alta parte sustienerea sî observarea constitutiunalismului, carele acumu mai de totu e scosu dein usu sî unii aru fí bucurosi a-lu scote sî dein memoria.

Deintr' in sa-le cunoscemu, in ce armonia frumosa era eppulu cu sinodulu baserecei sale; cumu deprendeáu impreuna potestatea baserecesca; cumu sinodulu se opunea cu barbatia la ori-ce ingerentie in afacerile baserecesci; cumu elu facia cu decretulu imperatescu, ce-i producea jesuitulu, staruia: se se aduca in a-ante a II. diploma leop. in originalibus, sî dicea, ca numai dupa acea va aduce decisiune finale a supr'a jesuitului; sî cumu in urma dein considerari politice-lu primeáu, inse numai dupa ce-lu legaú cu juramentu de fidelitate ca tra episcopulu, cleru

sî poporu, ¹⁾ A fora de ace'a sinodulu scuteá sî preutii sî protopopii de apesarea episcopului.

Baserec'a nostra atunci in fapta erá basereca sínodale. Sî cari au fostu fruptele libertátii sale?

Le-a spusu S. Klein in istori'a sa. ²⁾ Baserec'a nostra a crescutu, sî lupt'a natiunei pentru derepture politice — care lupta dupa natur'a constitutiunei ardeliene nu se poteá portá, de câtu sub scutul regeiunei -- luà dimensiuni, in câtu asupritorii seculari cugetara, cà numai asiá voru poté continuá usurparea, deca voru fí restornatu pre episcopulu Klein.

Sî ce este baserec'a nostra esta-di. De jure este totu ace'a, ce fuse in dílele lui Klein: cà dins'a pre cale sínodale nu a scaimbatu nemicu in constitutiunea sa. Sî ore ce este ea de facto?

Unu episcopu, carele mai multu cá toti a trapedatu pentru latírea santei uniuni, scrise la Rom'a, suntu acumu una suta de ani: suspinámu, candu ni-se arunca vorbele: „a te uní insemneza a perde libertatea baserecesca.“

Se reinvia dinsulu adi, adevratu nu ar' aflá aci pre teologulu, caus'a dorerei sale; inse ar' aflá altele, cari pote mai adunci suspine aru scote dein pieptu-i.

Multi plangu adi cu Ieremía profetulu: „Pastori multi au stricatu vini'a," 12, 10. sî socotescu baserec'a nostra amenitiata mai multu, de câtu ori-candu alta data.

Latiesca-se numai cunoscenti'a despre trecutu, cà impreuna cu ea se va latí sî alipirea càtra tote institutiunile cele bune ale baserecei nostre, pre a càroru base usioru se voru curatí scaderile, se va cresce sî aduce la deplena desvoltare fructuosa totu, ce este salutariu.

¹⁾ Acte sî fragmente de Cipariu pag. 93.

²⁾ Actele acelu sinodu sî Formula juramenti in Miscellanea p. 398.

I.

Actele sinodului
archidiecesei greco - catolice
de

Alb'a Julia-Fagarasiu

tenutu

in 10 — 11 Augustu 1868.

Noi vrem a spune episcopului nostru conditiunile,
pre lunga cari-lu alegem.

Protopopulu Balintu. p. 37.

Cerculariulu

prein care Vicariulu Capitulariu chiama Clerulu Archidiece-
cesanu la Sinodulu alegatoriu.

Nr. 872—1868.

Onorate in Christosu Frate!

Dupa ce a placutu provedentiei divine a chiamá dein acésta vietia pre prea bunulu, sí iubitululu nostru parente, Metropolitu sí Archiepiscopu gr. cat. de Alb'a Julia, Alesandru Conte Sterc'a Siulutiu, la remuneratiunea cere-sca a meritelor sale de eterna memoria pentru basereca, sí pentru filii spirituali ai acesteia, romani dein Transil-vani'a, precumu despre acést'a cu dorere sfasiatoria de a-nima ve amu fostu incunoscientiatu in cerculari'a scrisoria dein 16-a Septembre 1867 Nr. 26; Capituluulu metropoli-tanu intru parentiesc'a ingrigire pentru benele sufle-tescu alu credentiosiloru filii ai baserecei metropolita-ne, veduvite, nu a intardiatu, a asterne catra Maiestatea Sa c. r. apostolica, prea Inaltiatulu Imperatu, sí principe alu prea iubitei nostre patrie, cea mai umilita rogare, pentru prea inalt'a concessiune, a-si alege — in adunare dein preuna cu clerulu subordinatu — altu archipastoriu, dupa dreptulu avutu, sí dupa daten'a tienuta dein seculii tre-cuti. Acestei prea umilitei nostre rogaminte au urmatu altele mai dela tote districtele protopopesci a archidiecesei no-stre, sí aceste n'au remasu fora de rezultatulu doritu de sute de mii anime credentioase de romanu: pentru cà Ma-iestatea Sa c. r. apostolica prea bunulu nostru Imperatu

sî Principe luandu intru prea gratiosa, inalta ascultare fierbintile nostre dorintie, sî rogàrile prea umilite ajunse la prea induratulu Tronu imperatescu, cu prea benign'a sa decisiune césaro-regesca dein 27 Faurariu a. c. s'a induratu prea gratiosu a resolví, sî a demandá, cá reimplerea scaunului vacante metropolitanu archiepiscopescu greco-catolicu de Alb'a Julia, se se midiulocesca prein alegere, intreprindienda de càtra celi indreptatíti ai clerului gr. cat. transilvanu, dupa modalitatea observata sî la alegerile Episcopiloru mai dein a-ânte ai diecesei Fogarsiului, sî anumitu a fostului eppu Ioanne Lemeny.

Pentru acésta prea inaltu concessa alegere de metropolitu gr. catolicu de Alb'a Julia, Escelenti'a Sa Domnulu Ministru regiu ung. de cultu sî instructiune cu gratiosulu seu decretu dein 6 dile a lunei curgatorie sub Nr. 504 prescrie precumu urmeza :

Magnificului sî Reverendisimului Domnu **Costantinu Alutanu**, *Prepositu-Canonicu, sî Vicarin capitulare metropolitanu de Alb'a-Julia.*

Nr. 504. / presid.

Pre cumu se va poté cunosce dein scrisori'a mea officiosa, indereptata càtra Capitulu, sî publicanda in loculu, sî la tempulu seu — care e aci alaturata — s'a induratu Maiestatea Sa c. r. sî apostolica cu prea inalt'a sa decisiune, emisa in 27. Faurariu a. c. prea gratiosu a concede, cá reimplerea scaunului episcopescu metropolitanu gr. cat. de Alb'a Julia, sî anume dein Blasiu, devenitu vacante prein mortea fostului archiepiscopu-metropolitu Alesandru Sterc'a Siulutiu, pre langa apriat'a sustinere a dreptului prea inaltu principale dedenumire, sî fora de nece una consecintia pentru venitoriu in casulu presente, se se efeptuesca pre calea alegerei, sî inca dupa modalitãtãle propuse de mene.

In urm'a acestei prea inalte decisiuni, pentru tinen-
d'a alegere a candidatilor, se prefige diu'a 12 Augustu
(31 Juliu cal. v.) a. c.; er' prein prea inaltulu decretu
dein 24 Maiu a. c. s'a induratu Maiestatea Sa c. r. si a-
postolica, a incredentiã conducerea actului de alegere E-
piscopului dela Logosiu Alesandru Dobr'a si Capi-
tanului Districtului Naseudului si ablegatului dietale, A-
lesandru Bohetielu, in calitate de comisari regii.

Aceste premitiendu-le pentru modalitatea alegerei, si
spre orientare, cu privire la agendele, si pentru tienst'a
Marimei Vostre, despusetiunea mea e cé urmatoria.

Am recercatu pre esmisii D. D. Comisari regii, cá
se benevoliesca pre amedia-di in a-ãnte de diu'a alegerei,
a se aflã in Blasiu, si a se asiediã in resiedinti'a archi-
episcopesca; ajustarea locuintiei se tiene de afacerile Ma-
rimei Vostre, in cointielegere cu prea respectatulu gu-
berniu.

In diu'a dein a-ãntea d'ilei de alegere, dupa mediadi
in or'a predeterminanda, e a se convocã in Beseric'a ca-
tedrale intregulu cleru indreptãtitu la alegere, cá acolo in
a-ãntea comisarilor regii, cari — invitati prein una de-
putatiune si veniti de facia, — voru face cunoscutu sco-
pulu esmisiunei sale, se se verifice literele credentionali
a celor indreptãti la alegere dein cleru, spre ceea ce
mai in a-ãnte e a se alege dein partea clerului unu Pro-
tonotariu generale.

Facundu-se acést'a, se va publicã ordenea, si proce-
dúr'a tienstenda la alegere, si dupa acést'a toti se voru di-
mite cu aceea indetorire, cá a dou'a di, seau in diu'a de
alegere, demaneti'a la $\frac{1}{2}$ 8 ore, la sunetulu campanei ce-
lei mari se se intorne er' la baserica.

In baserec'a catedrale, toti açeli barbati dein cleru,
cari voru volf a concelebrã s. liturgiã incependa cu „Veni

Sancte“ (Imperate cerescu), se voru imbracă in ornamentele sale basericesci, sî asiá imbracati, sî cu celi alalti membrii ai clerului dispusi la locul, sî ordinea sa, voru merge la sunetulu tuturor campaneloru baserecei catedrali la resiedenti'a metropolitana arhiepiscopesca, cá de acolo intornandu-se deimpreuna cu comisarii regii se fia de facia la s. liturgía, carea incependu-o o voru celebra.

Finindu-se s. liturgía, D. Comisariu regiu, Episcopu, va tiené cuventare càtra clerulu adunatu, sî la inchiaiarea acestei-a, pre toti alegatorii i va indereptá la cuartirele sale, cu aceea provocare, cá pre la 10 ore, danduse er' semnu cu campan'a mare, fiacare se grabesca inderetru la basereca, aducandu-si cu sene votulu seu, pre una siedulitia numele scrisu alu acelui-a, pre carele lu doresce alu candidá de arhiepiscopu-metropolitu in Blasiu.

La 10 ore tragandu-se campan'a mare, se aduna totu clerulu in basereca, sî de acolo er' in sîrulu, sî ordenea sa, se duce dupa comisarii regii, sî reintorcandu-se cu acesti-a in basereca, totu insulu se asiedia la locul seu, sî adeva:

- a) Comisarii regii esmisi pentru conducerea alegerei cuprendu locu la mes'a gatita pentru densii, distincta, cu secretariulu lor, sî cu protonotariulu generale alu clerului, pre acést'a mesa va stá sî urn'a, in carea se voru impune voturile.
- b) Dela acést'a mesa in diosu de ambele laturi voru fi dispuse scaune, pre cari de a derept'a locurile mai antániu le voru cuprende membrii capitulari, dupa densii vicarii foranei, dupa acesti-a arhiepiscopu, seau protopopii actuali, apoi prepositulu, seau egumenulu monastirei ordinului Basiltiloru, sî 2 reprezentanti ai corpului profesoral. —

c) De-a steng'a voru siedé mai antâniu vice protopopii districtuali, sî dupa dinsii reprezentantii eparchiani, dupa ordenea betranetieloru.

Modulu, seau procedur'a alegerei va fi urmatori'a; cuprendiendu-si fia-carele loculu seu:

a) Mai in a-ânte de tote se alegu dein cleru 3 semnatori, seu numeratori de voture — scrutatori — asiá cá unulu se fia dein protopresbiterii actuali, altulu dein ordenea viceprotopopiloru, sî alu treilea deintre reprezentantii clerului.

b) dupa acést'a secretariulu comisariloru regii dà cetire prea inaltei ordinatiuni privitorie la esmiterea comisariloru regii, er' dupa aceea protonotariulu clerului cetesce rescriptulu mieu ministeriale intitulatu càtra capitululu metropolitanu. —

c) dupa intemplarea acestor'a se cetesce catalogulu membriloru clerului, cari au votu de alegere, sî numele absentiloru se desemna.

d) dupa acestea, secretariulu comisariloru regii provoca pre nume pre celi indreptatîti, aflatori de facia, cá fia-care unulu câte unulu in ordene se si impuna sieduliti'a cu votulu, infasiurata, in urn'a statatoria pre mes'a dein a-ântea comisariloru regii, sî dupa ce acést'a o aru fi facutu toti, Marimea Sa comisariulu regiu civile scote dein urna siedulitiile infasiurate cu voturele, câte un'a sî le numera cu mare precautiune, sî aflandu-se, cumu-cà voturele suntu atâte, câti alegatori presenti, acele er' le repune câte un'a in urna, dein care apoi er' câte un'a scotiendu-le, un'a dupa alt'a le predà protonotariului eclesiasticu, carele acele desfasiurandu-le, numele semnate pre densele le prochiama, sî siedu-

litiele le înmanueza comisariului regiu spre vedere; era celi 3 semnatori de voture, séu scrutatori, desemna sî numera cu acuratetia sî conscientiositate numele prochiamate, totu acést'a face sî unulu deintre D. D. comisari regii. —

e) Terminandu-se numerarea votureloru, sî neobservandu-se nece una desordene, seau scadere, siedulitiele de voture in data se ardu in basereca.

f) Voturele se asemena la olalta, sî respective se combina, sî celi 3 individi eclesiastici, cari au capetatu mai multe voture, se prochiamata in presentia alegatoriloru, cá 3 candidati, proponendi la loculiu Prea Inaltu.

Dupa inchiarierea acestor'a D. comisariu regiu, Episcopu, er' va tiené cuventare, sî pre alegatori i dimitte, la care respunde incredentiatuliu respectivu alu capitulului; dara in a-ânte de despartire tienu s. oficiu de multiumire, sî numai dupa terminarea acestui-a se voru departá.

Se intielege de sene, cá preutîmea alegatoria sub tempulu alegerei se va provedé cu toti articlii de nutrementu dein bunulu metropolitanu; — in care privintia Ve sî recercu pre Marimea Vostra, cá se conlucrati in cointelegere cu prea respectatulu guberniu.

Mai in colo Ve recercu pre Marimea Vostra, cá se benevoliti, dupa asemenarea procedurii de alegere de mai na-ânte, sî mai vertosu a fostului episcopu a Fogarasiului, Joane Lemeny, a conchiamá pre celi cu dreptu de alegere, cari se afla in senulu archidiecesei Albei Juliense seau Blasiane, pentru efeptuirea alegerei la Blasiu; er' celi chiamandi prein Marimea Vostra suntu:

- a) Membrii capitulului metropolitanu, adeca fiacarele dein intregulu capitulu.
- b) Vicarii episcopesci.

- c) Archipresbiterii seau protopopii.
- d) Vice protopopii, seau administratorii protopopesci.
- e) Egumenulu, seau prepositulu ordinelui s. Basiliu dein Blasiu.
- f) doi alesi ali corpului profesoral de acolo, cá reprezentanti ali acelui ordinu.
- g) Vei provocá Marimea Vostra pre protopopii diecesei arhiepiscopesci, cá in restimpu anumitu se tiena sine eparchiane preutiesci, in cari fiacare protopopiatu se-si alega câte doi reprezentanti, a fora de protopopulu, carele sî de almentre are a se infaciosiá dein oficiu la alegere.

Toti se voru conchiamá asiá cá se fia indetoriti a fi la Blasiu in a-ânte de amiediadi in diu'a precedente a dílei de alegere.

Er' de ora-ce dupa ordinatiunea Maiestatei Sale c. r. sî apostolice, cu dreptu de alegere, seu cu voture suntu ase provedé sî acele individualitáti, cari sî in a-ânte de acést'a au eserceatu inriurintia in alegerea de episcopu sî respective de metropolitu, de sî dupa tempu nu se tienu mai multu de dieces'a metropolitana, ci s'au anesatu sî la dieces'a episcopesca a Logosiului, sî mai multe la a Gherlei, pentru aceea Ve incuoscientiezu pre Marimea Vostra, cumu-cá am recercatu pre domnii episcopi dela Lugosiu sî Gherl'a, cá pre asemene indreptatiti respectivi dein diecesele sale se-i invite la alegere; dreptu aceea se voru invitá.

Prein Domnulu episcopu alu Logosiului:

- a) Vicariulu foraneu dein Hatiegu.
- b) Protopopulu dein Unedor'a.
- c) Viceprotopopulu Bobalnei.
- d) Administratorulu protopopescu alu distr. Cugirului.

Prein Domnulu episcopu alu Gherlei:

- a) Vicariulu Rodnei.
- b) Vicariulu Silvaniei.
- c) Protopopulu Logiardului.
- d) Protopopulu Lapusiului romanescu.
- e) Protopopulu dein Basesci.
- f) Protopopulu Periceiului.
- g) Viceprotopopulu Beclenului.
- h) Viceprotopopulu Căti-caului.
- i) Viceprotopopulu Niresiului.
- j) Viceprotopopulu Crasnei.
- k) Viceprotopopulu Buzei.
- l) Viceprotopopulu Gherlei, mai de multu alu Ormanului.
- m) Viceprotopopulu Eriului.
- n) Viceprotopopulu Ciocu-manului.
- o) Viceprotopopulu Notigului, mai de multu alu Odorheiului de Somesiu.
- p) Viceprotopopulu Bistritiei.
- q) Viceprotopopulu Giulei.
- r) Viceprotopopulu Secului.
- s) Viceprotopopulu Retégului.
- t) Viceprotopopulu Saravadului.
- u) Viceprotopopulu Ciceu-Cresturului, mai na-ânte alu Chiuzei.
- v) Viceprotopopulu Siomcutei.
- w) Viceprotopopulu San-margithei.
- x) Viceprotopopulu Oartiei de diosu.
- y) Viceprotopopulu Vadului.
- z) Viceprotopopulu Ipului.
- aa) Viceprotopopulu Surducului.
- bb) Viceprotopopulu Samsondului.
- cc) Viceprotopopulu Bredului.

Preste acesti-a voru fi chiamati atatu dein dieces'a Logosiului, câtu sî a Gherlei, cate doi representanti ali

tractureloru protopopesci tiente mai de multu de dieces'a Blasiului, er' acumu anesate la aceste diecese. —

Sî asia, in câtu se tiene de aceste doue diecese, a-deca de a Logosiului, sî a Gherlei, toti acelia voru fi conchiamati, cari cu privire la dieces'a archiepiscopesca dupa puntele b, c, d, sî g, voru fi conchiamandi cá in-dreptatîti; cari dein partea loru voru urmá totu aceea procedura, care celi dein dieces'a archiepiscopesca, numai câtu in privinti'a tuturoru agendelu loru voru fi provo-cati prein respectivii loru episcopi. —

In fine de orace dupa ritulu sî disciplin'a baserecei greco-catolice, sî in intielesulu canonelu, episcopii com-provincipiali, sean de sub aceeași metropolía, inca au dreptu a incurge in alegerea metropolitulu loru; influintiei su-fraganielu tientiuri de metropolía Albei Julie, adeca a domniloru episcopi greco-catolici dela Gherl'a, Logosiu, sî Urbea mare, in alegerea metropolitulu-Archiepiscopu dela Blasiu, prein aceea i-se va dá valore, cá prein mene se va cere parerea, sî fundamental'a dechiarare — carea se va luá in consideratiune — a Domniloru episcopi su-fraganei, cu privire la aceli 3 individi eclesiastici, cari la alegerea facuta prein cleru au capetatu cele mai multe voture.

In cele premise se cuprendu afacerile, cari am do-ritu a le impartesî cu Marimea Vostra spre orientare in-tru tiente, privitoria la alegerea candidatiloru pentru re-implerea scaunulu archiepiscopescu.

In Bud'a 6. Iuniu 1868.

Amesuratu celoru prescise prein prea vöneratulu Decretu ministeriale pentru apropiatori'a alegere de

mitropolitu ve indereptãmu atentiunea Fratieloru Vostre la urmatoriale :

a) Fia-care Vicariu, Protopopu, Vice protopopu sî Administratoru, si va conchiamã pre preutii eparchiei sale pre 30-a Juliu a. c. st. n. in sinodu eparchianu, unde mai demanetia in s. liturgiã celebranda cu cuvenita pietate se va invocã spiritulu s. spre luminae sî inspirare benefactoria la actulu celu prea momentosu pentru basereca sî credentiosii fili sufletesci gr. cat. ali archidiecesei; — dupa care, la anumita ora adunandu-se tota preutimea eparchiana la olalta, sî consiediendu in sinodu, mai antãniu vene ase alege prein maioritãte de voture unu Notariu ad hoc, carele va duce protocolulu agendelorulu acelu sinodu, sî carele apoi va veni la alegere de mitropolitu aici la scaunu, sî va avé votulu seu propriu, cá sî protopopulu eparchiei; la acésta alegere de notariu protopopulu cá priesiedinte numai culege voturele dela preutii eparchiani, dara densulu nu voteza. — Sinodulu constituitu sî estu modu prevediutu cu notariulu seu, purcede la alégerea fietoriului metropolitu, prein votizare secreta, sî barbatulu eclesiastecu, in carele se va concentrã maioritãtea de voture in acelu modu date, sî adunate, va fí Alesulu eparchiei, numele acestui-a apoi se va scrie pre siedula de votu aducandu la votizarea generale aici, inse se va inchide in faciã sinodului in coperta sigilanda cu sigilulu protopopiatului, scriendu-se de-asupr'a: **Votulu eparchiei N. pentru metropolitulu fietoriu la Blasiu.** — Acestu votu asia sigilatu se va incredentiã deputatulu eparchianu, alegundu cu modalitãtea premisa a alegerei de notariu, sî acelu depu-

tatu va aduce votulu eparchiei sub sigilu nevetematu, precumu i se incredentiase, pentru alu presentá, sí alu aruncá aici in a-ântea comisiunei alegatorie in urn'a de voture. — Dein acestea asia dara veti intielege cumu-cà, dein fia-care eparchia venu protopopulu sí notariulu alesu, precumu s'a dîsu, cá votanti dela sene, sí alu treilea deputatulu cu votulu eparchiei. — Er' pentru eparchiele, cari se afla vacante, sí sub administrarea altui protopopu, carele si are sí propri'a sa eparchia, se comite, cá administratorii de asemenea eparchie secundari se conchiame in acele sinode pre 1. Augustu a. c. st. n. — unde se despuna, sí se purceda pentru tote, sí intru tote, precumu a lucratu in propri'a sa eparchia, sí in sinodulu dein 30 Juliu a. c. — dela asemenea eparchia asia dara vine cá votante numai notariulu alesu ad hoc sí unu deputatu, carele aduce votulu sigilatu alu eparchiei, dupa cele premise. —

- b) Protocolele despre pertraptàrile acestoru sinode eparchiane, subscrise de toti celi participanti la ele, numai de câtu, seau nemediatu dupa inchiderea sinodului, suntu a se asterne aici Vicariatului Capitulare.
- c) Votantii sí aducatorii de voture, pregatíti, dupa cumu s'a scrisu, voru concurge aici pre 10 Augustu in a-ânte de amediadi, sí actulu alegerei se va tiené in 11 Augustu a. c. prepunendu-se cu una dí mai na-ânte afacerile alegerei, dein caus'a intrarei ajunului Adormirei Preacuratei Vergure Mari'a in 12 a aceleiasi lune, sí a dílei miercurea.
- d) Cele observande de càtra alegatorii veniti aici parte se cuprendu in decretulu veneratu mai susu alu inal-tului ministeriu, parte le voru intielege dela locurile sale dupa sosire la scaunulu metropolitanu. —

Dorim de in anima curata, că toate cele premise se se duca in implenire cu acurateti'a prescrisa, cu zelu sinceru pentru folosulu baserecei, și a credentiosiloru fili sufletesci ai nostri, și cu seriozitatea ceruta de inse-
mnatatea actului.

Facundu-vi-se totu de una data cunoscutu, cumu-că in tipografi'a seminariale archidiecezana dein Blasiu, a esitu tocm'a acum'a de sub tipariu EVCHOLOGIULU (Molitveniculu) in editiunea a 4-a, er' cu litere latine in editiunea antania coresa și indereptata, cu negru și rosiiu, formatu 8-u mare, și se pote trage dela Directiunea tipografiei cu pretiu de 2 fl. 50 cr. v. a. esempl. er' pre hartia velina cu 3. fl. v. a.

Remanu On. Fratiei Tale

Constantinu Alutanu,

Vicariu Capitulare.

Blasiu 27. Juniu 1868.

Nr. 1002—1868.

Onorate in Chistosu frate!

Escelenti'a sa D. ministru de cultu și invetiamentu aflandu, cumu că despusetiunea nostra dein Cerculariulu dto 27. Juniu a. c. Nr. 872 privitoria la sigilarea votului, ce va resultă dein alegerile sinodeloru eparchiali, și trameterea in coce a protocoletoru sunatoria despre alegerea respectiviloru deputati, nu consuna nece cu usulu pana aci observatu, nece cu pasagiulu emisului ministeriale referitoriu la acesta afacere; dein acestu incidentu ne a-

flămu indemnati preatinsele noastre despusetiuni intr'a colo a le modificá cá: Deputatul Eparchiei dupa modalitatea prescisa alesu, nu dupa despusetiunea nostra facuta, ci dupa pracs'a sî pana ací observata se aduca cu sine votulu Eparchiei, — er' protocoalele seau credentiunalele se nu le susterneti in coce numai de câtu dupa finirea sinodeloru, ci se le aduceti insi-ve, sî se le susterneti pentru actulu verificarei.

On. Fratiei Tale

adicti in Chrsu frati

Consistoriulu metrop.

Constantinu Alutanu m. p.,

Vicariu capitulariu.

Blasiu 26: Juliu 1868.

Protocolulu

conferentiei preliminarie tienute in 10. Augustu a. c. intre membrii sinodului diecesanu, pentru alegerea viitoriului Metropolitu, cu scopu de a se consultá previe in privinti'a celoru agende la actulu de alegere.

Dupa ce partea cea mai mare dein membrii votanti pentru alegerea noului Metropolitu, la sunetulu campanei celei mari, esta-di pre la 10 ore in a-ânte de amiedia, s'au adunatu in baserec'a catedrale, Rv. D. Vicariu alu Hatiegului Petru Popu, face propunerea, cá acesta conferentia, mai in a-ânte de tote se se constituesca, alegandu-si Presiedinte sî Notariu ad hoc, deci pro-

pune de Presedinte pre Rv. D. Protopopu alu Bistrei, Simeone Balinhu, și de Notariu pre Joane V. Rusu, Protopopulu Sabiului, care propunere primindu-se cu unanimitate

ambii susu numiti Domni-si ocupa locurile destinate la mes'a conferentiei.

Rsmulu Domnu Vicariu alu Fagarasiului, Joane Antoneli, aduce la cunoscenti'a conferentiei, cumu-cà Dsa, in contielegere cu mai multi barbati dein clerulu adunatu a pregatitu unu proiectu relativu la restaurarea autonomiei și constitutiunei sinodali a baserecei gr. catolice, și care desbatendu-se de esta conferentia si acceptandu-se, ar' dori, că se se propuna sinodului de alegere, carele dein parte-si, érase desbatendu-lu, și punctele acelui-a, aducundu-le la valoare de conclusa sinodali, se servesca de conditiuni, a căroru realizare, dupa dorinti'a conferentiei, se se aduca in legatura imediata cu primirea demnitatiei de Metropolitu alu Albei-Julie.

Membrii de facia a conferentiei primindu cu placere incunoscentiarea Rsmului D. Vicariu Joane Antoneli, decidu a dá cetire acelui proiectu.

D. Vicariu Antoneli, suindu-se in amvonu, dà cetire proiectului seu, care ascultandu-se cu mare placere și atentiune, Conferenti'a decide

a se luá la desbatere meritoria dein punctu in punctu.

Mentiunatulul proiectu, dupa ce in principiu se primí cu unanimitate se lià la desbatere speciale. Cetindu-se punctele 1, 2 și 3 se

primescu in tocm'a dupa testulu proiectului.

Punendu-se la discussiune punctulu 4 dein proiectulu mentiunatu, se primesce singuru numai cu ace'a modificatiune, cá adeca in locu de cuventulu „se fia stersu pentru totu de una dein comuniunea baserecei nostre gr. catolice“, se se dîca: „se fia trasu la judecata sinodale“.

Punctulu 5 se primesce dupa testulu dein proiectu. — La punctulu 6, dupa cuventele „o comisiune, ce se va compune dein membrii consistoriului Metropolitanu“, se se adauga „sî dein sinulu clerului.“

Punctele 7, 8 sî 9 se primescu fora de modificatiune. —

Punendu-se in urma la desbatere punctulu alu 10-lea dein proiectu, cele cuprense sub lit. **a** sî **b**, se primescu in tocm'a, er' cu privire la cele cuprense sub lit. **c**, dupa una discussiune mai indelungata, dein considerare, cá acele se inyolva in punctele precedenti, se decide

a se lasá cu totul a fora.

Cu acestea inchiaiandu-se desbaterea, conferenti'a a otaritu, pre Dlu auctoru alu proiectului mentiunatu, alu insarciná, cu propunerea acelui-a spre desbatere in siententi'a sinodale, in data dupa constituirea acelui-a, dupa ce adeca mai antâniu proiectulu se va provedé cu subscriptiunile recerute.

Blasiu, 10. Augustu 1868.

Simeone Balinthu m. p.
presiedente ad hoc.

Joane V. Rusu m. p.,
notariu ad hoc.

Protocolulu

sinodului archi-diecesei archi-episcopesci-
metropolitane gr. catolice de Alb'a Julia-
Fagarasiu,

carele in urm'a rescriptului in. ministeriu de cultu si in-
vet. de d. Buda 6 Juniu Nr. 504—1868, s'a tienutu la
Blasiu in 10 si 11 Augustu A. D. 1868, pentru reimplerea
scaunului archi-episcopescu-metropolitanu grec. cat. de
Alb'a Julia-Fagarasiu prein alegere.

Diu'a I.

Luni in $\frac{29 \text{ Juliu}}{10 \text{ Augustu}}$ dupa amiedia la 4 ore, dupa ce s'a datu semnu cu campan'a cea mare, membrii sinodului convenindu in baserec'a catedrale alesera una deputatiune custatoria dein 12 individi, carea purcediendu in resiedenti'a metropolitana se invite pre domnii comisari regesci, Ilustritatea Sa Alesandru Dobra, episcopulu gr. cat. alu Lugosiului, sî Ilustritatea Sa Alesandru Bohetielu, capitlanulu districtului Naseudului, la sinodu.

Ilustritățile Loru intrandu fura salutati cu caldura de intrega adunarea, dupa care ocupandu-si locurile distinate Ilustritatea Sa D. comisariu regiu Alesandru Dobra se adresa catra adunare cu urmatori'a cuventare:

**Prea veneratiloru, prea onoratiloru, onoratiloru
frati si fii sufletesci in Christosu!**

Suntemu convinsi, ca toti cunosceți scopulu misiunei nostre fora a vi-lu descoperi mai pre largu. Noi adeca dein grati'a sî la demandarea M. Sale ces. reg. apostolice amu venitu aici ca comisari regii, spre conducerea actului de alegere pentru desemnandii candidati la veduvit'a catedra a Archi-episcopiei sî Metropoliei nostre. Ve salutamu cu tota stim'a sî cordialitatea in acesta calitate a nostra!

Lucrulu, ce ne sta inainte, e greu sî de mare momentuositate pentru toti. Pentru ace'a sî pana candu mane aici la santulu altariu a Domnului amu implora lumina sî ajutoriulu spiritului santu la implenirea marelui opu, ce ne sta inainte, redicati deimpreuna cu noi mintea

sî anim'a la acelu atotu potente sî prea induratu Domne-
dieu, cá se ne ajute se potemu terminá cu bunu succesu
sî precumu se cuvine sî lucràrile pregatitorie la mare-
tiulu actu care-lu vomu complení mane.

Siedint'ia de esta-di o dechiaràmu de deschisa, sî in
ainte de tote vè rogàmu se alegeti dein sinulu Domnie-
loru Vostre unu protonotariu generale. Alegerea are de
a se face dupa usulu de pana ací. Obiectulu de pertrac-
tare pentru esta-di e verificarea sî consrierea alegu-
toriloru.

Ilustritatea sa D. comisariu r. episcopulu Alesandru
Dobra pune la ordinea dîlei alegerea unui Protonotariu
generale:

se aclama Rssmii Joane Antoneli, vicariulu Fagara-
siului, sî Stefanu Manfi, notariulu consistoriului metropo-
litaniu sî Joane M. Moldovanu, deputatulu corpului profe-
sorescu, — la care Ilustritatea Sa D. comisariu r. Ales.
Bohetiellu propune, cá toti trei acesti-a se fia onorati cu
protonotariatulu, era Rsmulu Petru Popu, vicariulu Hatie-
gului, observa, cá sî dupa usu sî dupa instructiune sino-
dulu are se aiba numai unu protonotariu. Deci consul-
tandu-se adunarea de nou, prof. Joane M. Moldovanu se
enuncia de protonotariu generale. —

Ilustritatea Sa D. comisariu regescu eppulu Alesan-
dru Dobra pune la ordinea dîlei: verificarea litereloru
credentiunale a celoru indereptatiti la alegere.

Rsmulu Joane Antoneli propune alegerea unei comi-
siuni verificatorie. — propunerea nu se primesce sî se
decide, cá verificarea se se faca dupa daten'a de pa-
na ací.

Deci se cetesce cosemnarea celoru, ce au cerutu
admitere

A. dein Archiepescia.

a) membrii veneratului Capítulu metropolitanu.

Rsmulu D. Basil. Ratiu, prepositu capitulariu sí canonicu, se verifica.

” ” Constant. Alutanu, can. lectoriu sí vic. capit. ” ”

” ” Timoteu Cipariu, canonicu cantoriu, ” ”

” ” Constantinu Papfalvi, canonicu custode, ” ”

” ” Joane Fekete, canonicu scolastecu, ” ”

” ” Joane Chirila, canonicu cancelariu, ” ”

” ” Gregoriu Mihali, canonicu metropolitanu, ” ”

Rsmulu D. Antoniu Westemeanu, can. metropolitanu, se verifica.

” ” Elia Vlása, ” ” ” ”

” ” Stefanu Manfi, notariu capitulariu, ” ”

b) vicariu foraneu.

Rsmulu D. Joane Antoneli, vicariulu Fagarasiului, ” ”

Nicol. Raicu, par. in Sinc'a vechia, dep. epar. ” ”

Petru Florianu, par. in Racoviti'a, notariu, ” ”

c) protopopii.

Augustinu Popu, protopopulu Albei Julie, ” ”

Nicolau Popu, par. Siardului, deput. eparchiei, ” ”

Paulu Kerekes, par. in Maieri, notariu, ” ”

(Joane Fekete, protop. Blasiului, vedi capitululu metropolitanu.)

Nicolau Begnescu, par. Túrului, deput. epar. se verifica.

Joane Olteanu, par. Bucerdei granose, notariu, ” ”

Basilu Pauletti, protopopulu Armeniloru, ” ”

Masimu Hulea, par. Armeniloru, dep. eparchiei, ” ”

Absolonu Siarlea, par. Tiapului, notariu, ” ”

Simeone Balinthu, protopopulu Bistrei, ” ”

Josifu Ciura, par. Buciumu-siesei, dep. eparchiei ” ”

Augustinu Coltoru, par. Bistrei, notariu, ” ”

Joane Deacu, protopopulu Cutului, ” ”

Clemente Tamasiu, par. in Straj'a, dep. epar. ” ”

Georgiu Metesiu, parochulu Cutului, notariu, ” ”

Leontinu Leonteanu, protopopulu M. Uiorei, ” ”

Dionisiu Boeriu, par. Silvasiului, dep. eparchiei, ” ”

Gavriilu Deacu, par. Nogilaculu, notariu, ” ”

Michailu Crisianu, protopopulu Reginului sasescu, absente.

Georgiu Crisianu, capelanu in Reginu, notariu, se verifica.

Joane Popescu, parochu in Casiv'a dept. eparchiei, ” ”

Joane Pamfilii, protopopulu Clusiului,	se verifica.
Gregoriu Kifa, capelanu in Clusiu, dep. epar.	" "
Nicolau Popu, par. Fenesiului sasescu, notariu,	" "
Gregoriu Elekes, prot. San-Martinului de Campia,	" "
Georgiu Silasi, par. Dembului, deput. eparchiei,	" "
Joane Muresianu, par. Chiciudului, notariu,	" "
Elia Farago, protopopulu Ariesiului,	" "
Justinu Simonetti, par. Sionfalaului, deput. epar.	" "
Stefanu Colciaru, par. Mahaciului, notariu,	" "
Arone Boeriu, protopopulu Giurgeului,	" "
Joane Urzica, capelanu Varvizului, dep. epach.	" "
Michailu Dobranu, par. in Tulghesiu, notariu,	" "
Josifu Nyulasi, protopopulu Muresiului,	" "
Michailu Cicudi, par. Sabadului, dep. eparchiei	" "
Basiliu Hossu, capel. in M. Osiorheliu, notariu	" "
Joane V. Rusu, protopopulu Sabiului,	" "
Demetriu Cuteanu, par. in Sacadate, dep. eparch.	" "
Joane Popu, par. in Vizocn'a, notariu,	" "

d) vice-protopopii.

Demetriu Stoianu, v. protopopulu Aiudului,	" "
Georgiu Boieriu, par. Ciugudului de diosu, dep. epar.	" "
Demetriu Corneli, parochulu Decei, notariu	" "
Joane Copacianu, v. protop. Alecusiului,	" "
Gavriilu Bogatianu, par. Gambutiului, dep. epar.	" "
Jacobu Castorianu, par. Turdasiului, notariu	" "
(Joane Copacianu, v. protopopulu Siomfalaului, vedi mai susu).	
Basiliu Stoianu, par. Cetatii de Balta, dep. epar. se verifica.	
Teodoru Almasianu, par. in Boziasiu, notariu	" "
Joane Ignatu, v. protopopulu Biei,	" "
Nicolau Todea, par. Teuniloru, dep. eparchiei	" "
Zacharia Branu, par. Sancelului, notariu	" "
Joane Gerasimu, v. protopopulu Ernotului,	" "
Arone Gerasimu, par. in Petrilac'a, dep. epar.	" "
Nicolau Pop'a, par. Sub padurei, notariu	" "
Georgiu Lazaru, v. protopopulu Beiului,	" "
Gregoriu Germanu, par. Cristurului, dep. epar.	" "
Nicolau Tamasiu, par. Grindului, notariu	" "
Georgiu Crisianu, v. protopopulu Pogacelei,	" "
Danila Rusu, par. Belei, dep. eparchiei	" "
Basiliu Maioru, par. Chimitelnicului, notariu	" "

Samuilu Vl. Laslo, v. protopopulu Pociagai,	se verifica.
Basiliu Lucaciu, par. Iarei, dep. eparch.	” ”
Jacobu Bordanu, par. Hagimasiului, notariu	” ”
Jacobu Lugosianu, v. protopopulu Turdei	” ”
Stefanu Porutiu, par. Cianului desiertu, dep. epar.	” ”
Petru Ratiu, par. Turdei vechie, notariu	” ”
Gabriilu Chetianu, v. protopopulu Faragaului,	” ”
Teodoru Popu, par. Faragaului dep. eparch.	” ”
Joane Hossu, par. Milasiului, notariu	” ”
Anania Popu, v. protopopulu Morlacei,	” ”
Teodoru Balasiescu, par. Fildului de susu, dep. e.	” ”
Joane Petrisioru, par. Bologei, notariu	” ”
Andreiu Albonu, v. prot. Palatcei	” ”
Basiliu Caliani, par. Mihasiului, dep. eparch.	” ”
Teodoru Julianu, par. Fratei, notariu	” ”
e) administratorii protopopesci.	
Elia Luc'a, administratoriulu Bagaului,	” ”
Alesandru Grutia, par. in Asinipu, dep. eparch.	” ”
Teodoru Fodoru, par. Bagaului, notariu	” ”
Joane Tile, administ. Ibasfalaului,	” ”
Josifu St. Solutiu, laicu dep. eparchiei, suplente	
Ambrosiu Blasianu, par. in Siarosiulu Magiaru.	
D. Jos. St. Solutiu, deputatulu eparchiei fiindu	
laicu nu se verifica, ¹⁾ cè suplentele dinsului:	
Ambrosiu Blasianu, se verifica de deputatu alu eparchiei.	
Joane Romanu, parochu in Iernei, notariu,	se verifica.
Georgiu Redutiu, administ. Vaidacutei,	” ”
Isaila Moldovanu, par. Chirileului, dep. eparch.	” ”
Joane Montani, par. in Tirimi'a mare, notariu	” ”
Joane Grauru, administ. M. Ludosiului,	” ”
Nicolau Vladutiu, par. Bogatei, dep. eparchiei	” ”
Joane Boieriu, par. Lechintiei, notariu	” ”
Joane Moldovanu, administ. Catinei,	” ”
Nicolau Cosma, par. Jucului de susu dep. epar.	” ”
Basiliu Popescu, par. Jucului de diosu, notariu	” ”
Demetriu Sabo, administ. Cosiocnei,	” ”
Basiliu Porutiu, par. Rediului dep. eparchiei	” ”
Maximilianu Codarcea, par. Corpadei, notariu	” ”
Basiliu Porutiu, administratoriulu Margaului	” ”
Alesandru Fodoru, par. Margaului, dep. eparch.	” ”
Alesandru Marincasiu, par. Miresiului, notariu	” ”

Basiliiu Popu, administratoriulu. Dersiei,	se verifica.
Demetriu Sdroba, par. Panticedului, dep. eparch.	" "
Basiliiu Munteanu, par. Vaidahazei, notariu	" "
Alesandru Casianu, administ. Milvanului,	" "
Joane Masimu, par. Buciumului, dep. eparch.	" "
Stefanu Bercianu, par. Ogrutiului, notariu	" "
Alesandru Boeriu, administ. Odorheliului secuescu,	" "
Joane Siandoru, par. in Ersebetu, dep. eparch.	" "
Stefanu Boeriu, par. Abasfalaului, notariu	" "
Moise Boeriu, administrator. Trei-scaunelor, nu s'a presentatu nece dinsulu, nece care-va deintre deputatii eparchiei acestei-a.	
Demetriu Aronu, administratoriulu Cichendealului,	" "
Josifu Popoviciu, par. in Bendorfu, dep. epar.	" "
Nicolau Dopu, par. Noului sasescu, notariu	" "
Joane Popescu, administratoriulu Mediasiiului,	" "
Teodoru Borz'a, par. Siarosiului, dep. eparch.	" "
Michailu Marculetiu, par. Basnei, notariu	" "
f) reprezentantii munastirei.	

Tom'a Jeronimu Albani, superiorulu munastirei,	se verifica.
Joane M. Moldovanu, prof., represent. corp. profes.	" "
Nicolau Solomonu, " " " "	" "

B. dein dieces'a Gherlei.

a) Vicarii foranei.

Rsmulu Gregoriu Moisilu, vicariulu Rodnei,	se verifica.
Clemente Lupsiai, par. Rodnei, deput. eparch.	" "
Simeone Tanco, par. San-Georgiului, notariu	" "
Rsmulu Demetriu Coroianu, vicariulu Simleulu,	se verifica.
Petru Acs, par. Cehiiului, deputatulu eparchiei	" "
Joane Covaciu, parochulu Iazului, notariu	" "

b) protopopi.

Simeone Bocsi'a, protopopulu Logiardului,	se verifica.
Joane Popoviciu, par. Ineului, dep. eparchiei	" "
Joane Olteanu, par. Logiardului, notariu	" "
Joane Dragomiru, protopopulu Lapusiului magiaru	absente.
Vasiliu Geceze, par. Suciului, deput. eparchiei	se verifica.
Demetriu Varn'a, par. Lapusiului magiaru, not.	" "

- Gregoriu Popu, protop. Basesciloru, absente. In loculu din-
sului cere ase verificá: Daniilu Vulturu, surogatulu acelu
protopopu. Cè fiendu cá numai protopopii fungenti suntu
indereptatíti a votá sî d. Vulturu nu este fungente, pre
cumu se vede chiaru dein actele sinodului protopopescu
alu Basesciloru sî dein consemnatiunea oficioasa venita dela
Ordinariatulu Gherlanu, in care D. Gregoriu Popu e scrisu
cá pretopopu fungente: D. Daniilu Vulturu nu se verifica.
Joane Vasvári, par. Urmenisiului, dep. eparch. se verifica.
Joane Simonu, par. Burseului de diosu, notariu „ „
- Joane Lobontiu, protopopulu Periceului „ „
Elia Fortis, par. Badocului, deput. eparchiei „ „
Mateiu Silvani, par. Bocsei rom. notariu „ „
- Georgiu Tecariu, protopopulu Betleanului, „ „
Constantinu Popu, par. Rusiloru de susu dep. ep. „ „
Michailu Fagarasianu, par. Teurloru, notariu „ „
- Joane Colciariu, protopopulu Caticaului, „ „
Josifu Orianu, par. Sioncutului, dep. eparchiei „ „
Lazaru Petruca, par. Desiu-ocnei, notariu „ „
- Niceforu Osianu, protopopulu. Niresiului mare, „ „
Jos. Lemény, par. Hosufalaului, dep. eparchiei „ „
Alesiu Varn'a par. in Niresiulu mare, notariu „ „
(Demetriu Coroianu, vicariulu Simleului, vedi mai susu) proto-
populu Crasnei.
- Joane Muste, par. in Starciu, notariu se verifica.
Alesandru Lemény, par. Crasnei, dep. eparchiei „ „
- Joane Silasi, protopopulu Buzei, „ „
Jacob Silviu, par. Coprului, dep. eparchiei „ „
Nicolau Raduli, par. Simborului notariu „ „
- Andreiu Antonu, prot. odiniora Ormanu, acum Gherl'a, „ „
Joane Bacotiu, par. Ghichisiului de diosu dep. ep. „ „
Gavriilu Biltiu, par. Hasdatei, notariu „ „
- Avramu Dragosiu, protopopulu Eriului, „ „
Basiliu Basti, par. Er-Ghiroltului, dep. eparch. „ „
Ambrosiu Popu, par. San-Craiuului, notariu „ „
- Joane Chesieli, protopopulu Ciocmanului, „ „
Basiliu Andercanu, par. Goroslaului dep. epar. „ „
Joane Iliesiu, par. Ciocmanului, notariu „ „
- Joane Oprisiu, prot. odiniora S. Odorheliu, acumu Notigu „ „
Alesandru Costa, par. in Nádasiiulu rom. dep. ep. „ „
notariu ad hoc lipsesce.
- Alesandru Silasi, protopopulu Bistritiei, „ „
Gregoriu Muresianu, par. Arcaliei, dep. epar. „ „
Demetriu Mate, par. Chiralesiului, notariu „ „

Alimpiu Barbuloviciu, protopopulu Giulei,	se verifica.
Joane Baldi, par. Giulei, dep. eparchiei	" "
Joane Popu de Lemény, par. Hossu Macicasiului not.	" "
Joane Filipanu, protopopulu Secului,	" "
Vasiliu Rusu, par. Santionei, dep. eparchiei	" "
Basiliu Popu, par. Nasalului, notariu	" "
Basiliu Casa, protopopulu Reteagului,	" "
Basiliu Gaborfi, par. Lelesciloru, dep. epar.	" "
Ambrosiu Popu, par. Reteagului, notariu	" "
Basiliu Popu, prot. odiniora Kisfalau, acum Sarvadu,	" "
Michailu Buteanu, par. Blagei dep. eparchiei	" "
Joane Moldovanu, par. Suduraului notariu	" "
Joane P. Popu, prot. odiniora Chiuza, acum Ciceu-Cristuru,	" "
Gavriilu Muresianu, par. in Spelmezeu, dep. epar.	" "
Josifu Gaborfi, par. in Pietr'a, notariu	" "
Atanasiu Cototiu prot. Sioncutei mari,	" "
Gavriilu Frincu, par. Cioltului, dep. epar.	" "
Joane Dali'a, par. Remetei, notariu	" "
Gregoriu Muresianu, prot. odiniora Gherl'a, acum	
San-Margit'a,	" "
Joane Mic'a par. Ungurasiului, dep. epar.	" "
Petru Godolanu, par. Mintiului, notariu	" "
Ales. Barbuloviciu, prot. Ortiei de diosu,	" "
Basiliu Cudanu, par. Ortiei de diosu, dep. epar.	" "
Laurentiu Cab'a par. Giurtelecului, notariu,	" "
Joane Cristea, protopopulu Vadului,	" "
Basiliu Popu, admin. in Bogat'a dep. eparch.	" "
Basiliu Hozanu, par. in Fodor'a rom. notariu	" "
Joane Vecasiu, protopopulu Ipului,	" "
Alesandru Badescu, par. Almasiului, dep. epar.	" "
Joane Hadgi Popu, par. Marcei, notariu	" "
Simeone Anceanu, protopopu Surducului,	absente.
Stefanu Ilescu, par. Cristoltiului, dep. epar.	se verifica.
Joane Popu, paroch. Cristoltiului, notariu	" "
Joane Galu, protopopulu Siamsondului,	" "
Petru Dragosiu, par. Seciului, dep. eparch.	" "
Joane Cosma, par. Kövesdului, notariu	" "
Teodoru Popu, protopopulu Bredului,	" "
Isidoru Barbuloviciu, par. in Aghiresiu, dep. ep.	" "
Teodoru Ortianu, par. in Tîgani, notariu	" "

C. dein dieces'a Lugosiului.

a) vicariu foraneu.

Rsmulu Petru Popu, vicariulu Hatiegului,	se verifica.
Joane Ianz'a, v. prot. Ulpiei Traiane, dep epar.	„ „
Georgiu Popu, Densusianu, par. in Densusiu, not.	„ „

b) protopopiî.

Joane Fodoru, protopopulu Uniadorei,	se verifica.
Joane Tamasiu, cooperatoriulu in Uniador'a. d. epar.	„ „
Joachim Eliu, adm. in Plosca-bani'a, notariu	„ „
Beniaminu Densusianu, protopopulu Bobâlnei,	„ „
Petru Popoviciu, par. Cibului, dep. eparchiei	„ „
Stefanu Corvinu, par. Cismâului, notariu	„ „
Petru Valeanu, protopopulu Cusîrului,	„ „
Antoniu Balomiri, par. Balomirului, dep. epar.	„ „
Georgiu Bercianu, par. Cusîrului, notariu	„ „

Cu aceste terminandu-se opulu verificării Ilustritatea Sa D. comisariu regescu Alesandru Dobra impartesiesce ordinea agendelor in diu'a de mane, 11 Augustu: s. liturgia invocatoria la 7 $\frac{1}{2}$ ore, dupa care la sunetulu campaneii celei mari toti membrii sinodului se voru adunâ in baserec'a catedrale, unde se va purcede la actulu alegerii conformu modalitâtii observate sî pana aci.

Cu aceste sidenti'a fû inchiata la 6 $\frac{1}{2}$ ore.

Diu'a a II.

Marti in $\frac{30}{11}$ $\frac{\text{Juliu}}{\text{Augustu}}$ la 7 $\frac{1}{2}$ s'a serbatu sant'a liturgia sub pontificarea II. sale D. comisariu r. episcopulu Alesandru Dobr'a, dupa a carei terminare II. sa tienù o cuventare plina de zelu apostolescu sî natiunale, in care spunendu scopulu venirei sale arata insusîrile, ce se receru intru unu archiereu alu baserecei nostre: neclatita alipire cãtra s. Uniune, lealitate cãtra M. Sa dela care atâtea benefaceri amu primitu sî cãtra regimulu M. Sale, — sî pre-

ste tote se fía iubitoriu de natiune, nu numai se cunoșca necesarele și dorerile ei, dar' se fía și petrunsu de ele și se se nevoiesca a le alina. Cu acestea alegatorii s'au dimisu pentru a-si scrie voturile.

La 11 ore s'a datu semnu cu campan'a și alegatorii au concursu in catedrale, de unde in numeru forte mare au mersu spre invitarea domniloru comisari regesci, cari ajungundu in catedrale-si ocupara locurile intre salutatiuni viue.

Ilustr. Sa D. comisariu r. episcopulu Al. Dobr'a pune la ordine cetirea și verificarea protocolului.

Protocolulu dupa rectificarea titlului, unde la „diecesa“ și „episcopesci“ s'au adausu cuventulu „archi“, se verifica.

II. Sa D. comisariu r. ep. Ales. Dobra dà Dlui secretariu guberniale Samuile Porutiu spre cetire inalt'a scrisoria de mana a M. Sale ddto Funtan'a frumosa 24 Maiu Nr. 504-1868., prein care se denumescu DD. comisarii regii pentru alegerea arhiepiscopului-Metropolitu de Alb'a-Julia, a carei cuprinsu in traducere oficioasa este:

Resolutiunea altissima la Nr. 197/m. c. praes. a. 1868.

La propunerea ministrului meu unguřescu de cultu și invetiamentu denumescu pre episcopulu Lugosiului Alesandru Dobra și pre capitanulu supremu alu districtului Naseudu și ablegatululu dietale Alesandru Bohetielu de comisarii regesci pentru conducerea alegerei privitorie la impleñirea scaunului Arhiepiscopescu greco-catolicu alu Albei-Julie respective alu Blasiului devenitu in vacantia prein mortea lui Alesandru Sulutiu.

Datu la Funtan'a frumosa in 24 Maiu 1868.

Franciscu Josifu m. p.

Josifu Bar. de Eötvös m. p. 2)

La amintirea numelui M. Sale sinodulu prorupe in strigări de fericitare.

Dupa ace'a protonotariulu generale cetesce rescriptulu inaltului ministeriu de cultu sî invetiamentu adresatu Ven. Capitulu metropolitanu dein Blasiu cu d. Bud'a 6 Juniu Nr. 504—1868, alu carui cuprinsu in traducere oficiosa este:

Nr. 504/m. c. praes.

Catra

Venerabilulu capitulu metropolitanu

dein **Blasiu**.

A placutu provedintiei domnediesci se chiamo pre Ales.

Sterea-Sulutiu la se-ne spre a primí coron'a cea eterna dreptu recompensa pentru nemeritoriale sale merite, sî prein acest'a archi-dieces'a Albei-Julie respective a Blasiului a devenitu la starea orfana.

Maiestatea Sa ces. reg. apostolica portandu in anim'a Sa cea parentiesca fericirea toturoru poporatoru statatoria sub prea inaltulu seu sceptru a adnumeratu intre cele mai principali ale sale grigi sî ace'a cá credentiosii sei supusi romani greco-catolici se castige unu metropolitu placutu lui, Ddieu, sî archi-dieces'a veduvita a Albei-Julie respective a Blasiului unu pastoriu pietosu, religiosu sî promovatoriu de binele baserecei, alu principelui sî alu patriei.

Spre acestu scopu M. Sa ces. r. apostolica cu prea inalt'a sa determinatiune dein 27 Fauru a anului curente, pre lunga apriata rezervarea prea inaltului seu dreptu principescu de denumire sî fora vre-o deducere de consecintia pentru venitoriu -- s'a induratu prea gratiosu a concede, cá implenirea scau-

nului·Archi-diecesei greco-catolice Albei-Juliane respective Blasiane vacante in sensulu prea umiliteloru dorintie sî cereri descoperite in aintea prea inaltului tronu dein mai multe pàrti, la casulu presente se se efeptueze pre calea alegerei dupa modalitatea usuata pana acuma asia, cá pre calea est'a se se pota aduce la prea inalt'a cunoscentia aceli candidati alegundi pentru archiepiscopía, cari posiedu anim'a, amorea, increderea, stim'a sî reverinti'a in mesur'a cea mai mare, sî dein cari Maiestatea Sa c. reg. apostolica folosindu-se de prea inaltulu seu dreptu apost. regescu sî principescu, se pota cu deplena leniscire medilocí prea gratiosu implenirea scaunului archi-diecesanu.

In urm'a careia determinatiuni prea inalte a marimosului domnitoriu se defige diu'a pentru alegere pre 12 Augnstu a. c. era spre conducerea actului de alegere s'au denumitu prea gratiosu prein M. Sa c. r. apostolica in calitate de comisari reg. Ilustritatile sale DD. Alésandru Dobra episcopu alu Lugosiului, sî Al. Bohetielu capitanu supremu alu districtului Nasesudu sî ablegatu dietale.

Deci provocu cu tota stim'a oficiale pre Ven. capitulu archi-diecesanu sî pre toti barbatii eclesiastici investiti cu dreptulu de alegere, cá la, timpulu determinatu pentru alegere nesmentitu se ve infaciati la Blasiu, a colo catra domnii comisari regesci, cari representa person'a M. Sale, se ve portati cu deplena reverintia sî cu datornica ascultare sî fora abatere se tieneti in aintea ochiloru caus'a cea ponderosa a gongregarei precumu sî seriositatea sî importantí'a cea mare a afaceri.

In fine provocu pre ven. capitulu metropolitanu, cá se bine voliesca a esoperá publicarea acestei ale

mele scrisori oficiose prein notariulu generale alu clerului in aintea intregi adunantie electorali.

Datu-s'au la Buda in 6 Iuniu 1868.

Ministru reg. ung. de cultu si invetiamentu.

Josifu Barone de Eötvös m. p.³)

Ambe chartfele aceste s'au cetitu in textulu originariu magiaru si in versiune oficioasa romana.

Scrisori'a inaltului ministeriu de cultu si instructiune càtra Rsmulu D. Constantinu Alutanu vicariu capitulariu cu d. 6 Juniu 1868 Nr. 504. fiendu publicatu prein circularia se lia de cetita.

Rsmulu vicariu Joane Antonelli cere cuventu.

Ilustr. Sa D. comisariu r. capitanulu A. Bohetielu: se se alega antâniu trei scrutatori, apoi D. Antonelli are cuventulu.

Scrutatori se alegu

deintre protopopi: D. Joane V. Rusu,
deintre v. protopopi: D. Joane Vecasiu,
deintre preuti: D. Joane Janza.

Dupa care D. Joane Antoneli urcandu-se pre cate-dra arata starea de confusiune si decadintia, in care ajunse baserec'a nostra; afla caus'a reului intru impiedecarea vietii sinodali si in schimbarea disciplinei si a institutiunilor nostre baserecesci pre cale anticanonica. Spre vindecarea reului si salvarea baserecei nostre de ruina totale face urmatori'a propunere:

Proiectu de conditiuni.

Considerandu, cà Conciliulu tienutu la Florenti'a in a. 1439. a pusu de base pentru unirea baserecei anato-lice cu cea apusena cunoscutele patru puncte dogmatice;

considerandu, că Pontificii romani in totu tempulus'au tienutu cu rigore de acesta base a uniunei garantandu nestirbat'a conservare a Ierarchiei proprie, a ritului, a disciplinei și a tuturor datineloru baserecii resaritene, precumu se vede dein brevea Pontificelui Paulu V. adresata episcopiloru Ruteni in a. 1615., — dein decisiunea lui Clemente IX. cu d. 2 Aprile 1669. și mai alesu dein famos'a Enciclica a lui Benedictu XIV., carea se incepe: „Allatae sunt“;

considerandu, că in totu decursulu negociatiuniloru dein dfilele metropolitiloru nostri Teofilu și Atanasiu I., nefiendu vorba de cătu numai de uniune intru aceste patru puncte, specialulu pactu alu baserecii nostre cu Rom'a inca numai pre acesta singura base s'a facutu,

considerandu asiá dara, cumu-că uniunea baserecii nostre cu baserec'a Romei vechi a fostu numai dogmatica pestrandu-ni-se ritulu, disciplin'a și tote asiediamentele neatinse;

considerandu că tendintiele absolutistice ne contentu s'au incordatu a-ne alterá disciplin'a și in fapta ne-au și alteratu-o introducundu institutiuni cu totulul straine prein barbatii crescuti in institute jesuitice,

considerandu, că tote schimbările introduse pre calea acest'a, adeca fora scirea și cosentimentulu sinodeloru sunt anticanonice, prein urmare anticatolice, și chiaru pentru acést'a nule;

considerandu cumu-că antecesorii nostri in data dela Atanasiu I. n'au lipsitu a protestá la tote ocasiunile in contr'a acestoru feliu de atentate, cari au adusu atât'a umilire și stricatiune baserecii nostre;

considerandu, cumu-că pentru vigoros'a aperare a drepturiloru baserecii nostre ore-câti-va episcopi și proto-popi au fostu destulu de resoluti a suferi in decursulu

temporeloru cele mai amare persecutiuni, ma chiaru sî destituiri;

considerandu, cumu-cà sî in sinodulu dein 17/29 Sept. 1850, adeca sub domn'ia legeri martiali, celi 207 reprezentanti ai clerului greco-catolicu, avura barbat'ia de a pune fietoriului archiereu diecesanu urmatoriele doue conditiuni :

a) se padiesca sî se apere baserec'a nostra in vechi'a ei libertate neaternata de tota influinti'a sî subordinatiunea altoru baserece, tienendu-se numai de nemedilocit'a aternare de Patriarchulu Romei vechi,

b) cá la Sacratissim'a Sa Maiest. se staruesca, cá vechiulu dreptu alu baserecei nostre de a se aduná in totu anulu dein cleru sî poporu, adeca dein intreg'a basereca, se se restatoresca ;

considerandu, cumu-cà sparturele, ce s'au mai facutu dela acestu tempu in coce in institutiunile baserecei nostre, au crescutu intr'unu modu atátu de inspaimentatoriu, in câtu esistinti'a baserecei nostre pre totu minutulu e periclitata in gradulu celu mai mare :

pentru cá acestoru atentate, cari derima drepturile cele mai sante ale baserecei nostre, ne aducu in lupte turburatorie de spirite lovescu in moralitatea Evangelica sî ne amenintia baserec'a cu nemicire totale, se se puna o data capetu,

Sinodulu archi-diecesanu alu Albei-Julie intrunitu esta-di in numele Tatalui sî alu Fiiului sî alu Spiritului santu, mai 'nainte de a pasí la alegerea archiereului sî metropolitului seu, asiedia sî decreteza cu putere obligatoria pentru se-ne sî pentru totu clerulu reprezentatu in acestu sinodu, cumu sî pentru toti urmasii sei in serviulu baserecei Dnului nostru Isusu Christosu urmatoriele :

Condițiuni de alegere :

1. Autonomía constituțională și sinodale a s. base-rece greco-catolice românești este și va rămâne restaurată pentru toți secolii întru înțelesul canonelor emanate de la cele 8 concilii ecumenice, pe câtă acelea asigură drepturile dieceselor și ale arhidieceselor, cum și după analogia praxeii noastre baserencesi observate de în secolii mai înainte de a se fi alterată aceia prin maiestriile absolutismului.
2. Uniunea noastră cu baserec'a romano-catolică este și va rămâne în secolii numai dogmatică în cunoscutele patru puncte și altu nemicu.
3. Dependenția Ierarhiei noastre de la scaunul Romei, este cea prevădită în conciliul de la Florența. Aceia dependenția cercuscrisă prin canonele acelu conciliu o recunoștem și suntem determinati a o susține, er' stîrbirea mai departe a libertății și drepturilor basereceii noastre nu o vom suferi sub nece unu feliu de împregiurare.
4. Ori-care membru alu basereceii noastre greco-catolice, fie acelu clericu și chiaru arhieru, fie a ieromonachu seau mireanu de ambe sexele și de ori-ce condițiune, ar' mai cuteză a luă recursu seau apelatiune la vre-unulu deintre arhierii seau consistoriale romano-catolice în ori-sî-ce causa baserencesă, acelu cá calcatoriu de canone, desprețuitoriu alu Ierarhiei și alu Jurisdicțiunii noastre baserencesi se fie trasu la judecata sinodale,
5. Acestu sinodu-si renoește manifestarea volienței sale respicată și în 29 Sept. 1850. cá sinodele alegătorie de arhieru se se compuna în venitoriu atîtu de în membrii clerici câtă și mireni, după o proporțiune, carea se va statorî în celu mai de aproape sinodu, ce se va ține în urm'a chirotonirei noului arhieru și metropolitu.

6. Sinodulu acest'a recunosce totu odata corelegiuniloru sei mireni dreptulu de a confaptuí in sinodu cu votu decisivu la tote afacerile, câte se reducu la administratiunea mosîneloru, fundureloru, mobilieloru baserecesci sî la instructiunea tenerimei: Er' pentru cá acestu dreptu alu mireniloru se se pota esercitá in modu cuvenientiosu, se va conchiamá ad hoc una conferintia amestecata, carea se va compune pre diumetate dein cleru, diumetate dein mireni. Cu elaborarea unui Regulamentu spre scopulu acest'a este insarcinata o comisiune, ce se va compune dein membrii consistoriului metropolitanu cumu sî dein sinulu clerului; sî dein totu atâti-a membrii mireni, pre cari esta data i va denumí noulu metropolitu.

7. La pretractarea cestiuiloru strinsu dogmatice sî la tote cele alalte câte suntu rezervate Ierarchíei prein canone, membrii mireni nu voru poté luá nice o parte.

8. Archiereii baserecei nostre indetorati fiendu prein canonele baserecesci a tiené sinodu in fia-care anu archipastoriloru nostri se aduce a mente prein vocea acestuí sinodu acestu strinsu oblegamentu alu loru, — prein urmare cu atâtu mai vertosu se accepta dela archipastoriulu, carele se va alege sî chirotoní, cá in vigoarea Jurisdictiunei sale canonice se adune mai antâniu sinodulu baserecescu compusu dein clerici, cari se pregatesca ca-lea spre efeptuirea decisiunei aduse in celea doue puncte precedenti.

9. Jurisdictiunea scauneloru protopopesci este restaurata, sî ori-ce despusetiuni luate spre desfientiarea loru, fora de scirea sî fora de volia clerului introduse in baserec'a nostra pre cale anticanonica, remanu nule.

Alu 10-lea sî celu dein urma.

Era pentru cá aceste conditiuni ale nostre puse cu scopulu celu mai curatu de a ne salvá baseric'a de apunere, clerulu sî poporulu de umilire, se se pota efeptuá câtu

mai curundu, ne oblegàmu toti membrii acestui sinodu in numele nostru sî alu trametietoriloru nostri, in faci'a cerului sî a crestinetatei adeverate:

a) cà ori-carele ar' fi destinatu de spiritulu santu a ocupá scaunulu metropoliei Alba-Juliane, seau vreunulu deintre scaunele episcopesci greco catolice, va observá sî va face a se obsevá tote aceste conditiuni pàna in ultimele loru consecintie sî nu va cede a se mai stirbá dein derepturile baserecei nostre nice o iota prein nice una potere seau lumesca seau elesiastica; cè mai vertosu va fi totu de-a-un'a gata a trage sî a suferí cá Sav'a, seau a merge pre urm'a lui Clainu sî alui Maioru, de câtu a-si vedé baserec'a sa batjocorita sî umilita.

b) ne oblegàmu, cà pre archiereulu nostru, carele va luptá pentru autonomi'a baserecei nostre, pentru propagarea moralitatii crestine sî a culturai genuine cu ajutoriulu spiritului santu, lu vomu ajutá cu credentia neclatita sî-lu vomu aperá de tote loviturile dein afora adoperandu-ne a le luá noi insi-ne a supr'a nostra.

Blasiu 10 Augustu 1868.

(urmeza 22 suscrieri) ⁴)

II. Sa D. comisariu Alesand. Bohetielu: La vorbirea P. O. D. Antoneli sî scrisori'a, ce a cetitu, spriginita prein aclamari dein tote partile, voliescu a face atentu pre D. propunetoriu sî pre toti P. O. DD. alegutori, cumu cà acesta adunare nu este, nu se pote luá de unu sinodu ordinariu baserecescu competente de a aduce canone baserecesci, sunatorie despre organizare, administrare sî alte afaceri interne basericesci. — Acesta adunare este convocata prein inalt'a or-

dinatiune a E. Sale D. ministru de cultu și învetiamentu dein 6 Juniu Nr. 504 limpede și numai pentru a alege metropolitu, și spre a conduce acesta alegere suntemu denumiti de comisari regii, și numai pentru acestu scopu, — prein urmare acesta adunare nu este competente de a face legi, canone, decisiuni seau ori-cumu le vomu numi. Candu s'ar' lasá in unele asemeni, eo facto s'ar' preface intru unu conventiculu, la ce nu ne involîmu. Dein contra eu cá filiu alu acestei baserece, nu m'asi involi nece una data, cá intru o adunare convocata de regimu, și sub presidiu condusu de comisari regesci se se pertracteza asemeni obiecte. — Dara nu potemu dá locu nece cá comisari regesci la asemenene pertractare. Inse acesta scrisoria strapunendu-ni-se o vomu asterne cu tote actele la inaltulu ministeriu.

D. Sim. Balintu, protopopulu Bistrei arata, cumu cá propunerea cetita de D. Antoneli s'a desbatutu cu de a meruntulu in conferenti'a privata, ce alegutorii au tienutu eri. Conferenti'a ace'a formulá propunerea pre cumu o vedemu, și o suscrisera mai multi dein membrii ei. Eri nu s'a potutu inaltia la valore de decisiune sinodale, pentru cá verificarea nu se facuse. Apoi adauge: „Noi vremu a spune episcopului nostru conditiunile, pre lunga cari-lu alegemu. Deci propunu, cá conditiunile propuse de D. Antoneli in protocolulu sinodului alegutoriu de esta-di se se petreca, cá și decisiunea acestui sinodu“.

Alegutorii primescu propunerea D. Balintu.

D. Augustinu Popu, protopopulu Albei Julie, descriendu bucuri'a pentru inalt'a clementia,

cu care M. Sa s'a induratu a mangaiá pre acestu cleru cu deprendera continua a dreptului de alegere, pre cumu si pentru inalt'a bunavolientia a Es. Sale D. ministru de culte, cu care s'a aratatu càtra clerulu archidiecesanu facundu propunere la augustisimulu tronul pentru alegere, propune adresa de multiamita omagiale Maiestatei Sale, asemenea adresa de multamita càtra D. ministru de culte. Dupa aceste desfàsiura dorerea, ce a scosu dein animele nostre si temerea, ce a stirnitul in sufletulu clerului credentiosu cunstitutiunei sale baserecesci acele cuvente dein rescriptulu ministeriale ddto 6 Juniu 1868 Nr. 504., cari d'icu, cà deprendera dreptului de alegere se concede acumu fora consecintia in venitoriu, si asiá ataca unu dreptu santu alu baserecei nostre, de care nece unu regimu absolutu n'a cutezatu a se atinge. Deci propune:

Sinodulu pre lunga tota omagial'a supunere si aderintia càtra M. Sa c. r. si veneratiune càtra inaltulu regimu constitutiunale protesteza cu solemnitate in aintea lui Ddieu si a lumii in contr'a atacarei, stirbarei ori despoliarei clerului de dreptulu de alegere alu archiepiscopului pre scaunulu metrop. de Alb'a-Julia-Fagarasiu dein cauza, cà dreptulu acestu-a alu clerului nostru archidiecesanu este dreptu istoricu, intemeliatu pre dreptulu eclesiasticu si alu patriei, er' usulu si deprendera neconturbata si neintrerupta se trage nu numai dein aântea santei uniri facute cu baserec'a Romei la 1700, cè chiaru si dela acestu actu alu unirei in coce sub tote formele de ocarmuire pàna la alegerea inclusive acest'a de acumu; — era M. Sa. c. r. ap. cu

ocasiunea stralucitei sale încoronări a juratu sus-
ținererea și apărarea cu brațiu înaltu a dreptu-
rilor și privilegialoru baserecesci și respective
a basereceloru și culturiloru recunoscute prein
lege. Er' în câtu pentru amestecarea Eselen-
ției Sale a D. ministru de cultu în celea interne
ale deprenderei dreptului nostru santu și ne-
contestatu, ne rugămum umiliti, se benevoiesca
Es. Sa a ne crutiă pre venitoriu de asemenea
inviatiuni, pre cari numai disciplin'a și ordi-
nea nostra ierarchica, precumu și pracs'a de
pâna aci au se ni-o prescria și re vera ni-o și
prescriu

Alegutorii spriginescu propunerile aceste.

D. Petru Popu, vicariulu Hatiegului, pro-
pune că pentru asigurarea dreptului de ale-
gere, se se gatesca una reprezentatiune, spre a
carei compunere se se numesca o comisiune.

se primesce de către alegutori și se alegu în
comisiunea acest'a: D. D. Timot. Cipariu, Const.
Papfalvi, Greg. Mihali, Elia Vlasa, canonici, —
Petru Popu, Greg. Moisilu, Dem. Coroianu, Jo.
Antonelli, vicari, — Simeone Balintu, protopopu
și Ben. Densusianu v. protopopu.

D. Ben. Densusianu la obieptulu propusu
de D. Aug. Popu cetesce o propunere dein par-
tea eparchiei Bobârnei, prein carea sinodulu se
provoca a face pasi energiosi la M. Sa, că de-
reptulu de alegere nu numai se se sustiena în-
tru acesta diecesa, cè inca se se estindia și la
diecesele episcopesci sufragane.

Alegutorii partinescu propunerea, ce se ala-
tura la protocolu.

Ilust. Sa D. comisariu r. capitanulu Ales. Bohetielu observa, cumu cà regimulu actuale nu a angustatu dereptulu de alegere, cè inca l'a l'atitu, de ora-ce, candu s'a restauratu metropol' a dereptulu de a denumí pre archiepiscopulu, s'a fostu reservatu pentru M. Sa. Sî cu tote aceste acumu s'a concesu alegerea. Intru ace'a facundu clerulu representatiune pentru asigurarea dereptului seu ace'a se va aterne cu actele de alegere, precumu sî adres'a de multiamire sî loialitate M. Sale, carea s'a votatu mai susu, sî Es. Sa D. ministru de cultu pentru propusetiunea facuta la Maiestate.

Dupa ace'a Ilustr. Sa provoca pre DD. scrutatori se-si ocupe locurile, era pre D. secretariu gub. Samuilu Porutiu a cetí deintru acestu protocolu numele alegutorilor verificati, protonotariulu avendu se insemne sî constate numerulu celoru, ce si-au datu votulu.

Dein Archi-diecesa au votatu 121 alegutori lipsindu a fora de celi, ce mai susu s'au notatu cá absentu: dein Ep. San-Martinului: Joane Muresianu par. Chiciudului, — dein Ep. Ariesiului: Justinu Simonetti, par. Sionfalàului, — dein Ep. Alecusiului: Joane Copacianu, v. prot.

Dein dieces'a Gerlei au votatu 82 alegutori,

Dein dieces'a Lugosiului au votatu 12 alegutori.

Preste totu la apelulu nominale au respunsu sî votatu 215. alegutori. — Dupa care Ilustritatea Sa comisariulu reg. D, Ales. Bohetielu restornandu voturile pre mesa apoi luandu-le unulu câte unulu le numerà sî puse èrasi in urna. Numerulu voturilor a fostu in ordine 215.

Acumu Il. Sa D. comisariu r. episcopulu Alesandru

Dobra scose dein urna siedulele un'a câte un'a sî le prede-
dede protonotariului, carele prochiama numele scrisa pre
diusele, celi trei scrutatori le semnara, intru asemenea si
Ilustr. Sa D. comisariu civile.

Numerandu-se voturile s'au aflatu in consanantia
pentru Il. Sa D. Joane Vancea, eppulu Gherlei 59 voture
" Rsmulu D. Timoteu Cipariu, canon. metr. 49 "
" " " Joane Fekete " " 36 "
" " " Demet. Coroianu, vic. Silvaniei 31 "
" " " Const. Papfalvi, can. metr. 15 "
" Ilustr. Sa Ales. Dobra, eppulu Lugosiului 11 "
" Rsmulu D. Joane Antonelli, vic. Fagaras. 6 "
" D. Greg. Silasî, v. rectoriu la S. Barbara 2 "
" Rsmulu D. A. Vestemianu, can. metr. . 1 "
era 5 voture cá necalificate de ajunsu s'au respinsu 5 "

Sum'a 215 voture.

Il. Sa D. comisariu r. episcop. Ales. Dobra consta-
tandu cà votisarea s'a intemplatu in ordine deplina, pro-
chiama de candidati pre celi 3 cu voture mai multe, sî
a nume:

Loco primo pre Il. Sa D. Joane Vancea, ep. Gherlei cu 59 vot.

" secundo pre Rslu D. Tim. Cipariu, can. metr. " 49 "

" tertio " " " Jo. Fekete " " " 36 "

cari se voru propune M. Sale spre a denumî pre unulu
deintr'insii de archiepiscopu-metropolitu alu Albei-Julie.

Dupa aceste Il. Sa D. episcopu se adresà càtra adu-
nare sî veneratulu capitulu sî in specie càtra D. vicariu
capitulariu cu una cuventare de inchiaiare multiamindu
pentru concursulu prestatu intru implenirea actului de alegere.

La care respunse Rsmulu D. Const. Alutanu, vicariu
capitulariu, dandu spresiune bucuriei pentru concederea

alegerii și pentru că conducerea actului s'a incredentiatu Ilustrităților Sale, prein a caroru întiepleta conlucrare spereza denumirea barbatului doririloru, — și termineza respicandu aderintia și supunere M. Sale, era Ilustrăților Sale DD. comisari regesci multiamita cordiale.

Se alege una comisiune carea se verifice protocolulu siedintiei acestei-a. Membrii ei suntu: toti Domnii capitulari, toti Domnii vicari foranei, DD. Augustinu Popu și J. V. Rusu, și deputatii corpului profesorale.

II. Sa D. comisariu r. capitanulu Ales. Bohetielu-si esprima bucuri'a pentru ordinea și tota portarea clerului in decursulu acestei adunări, prein carea dovedindu maturitate a justificatu asecurările date de Ilustritatea Sa locureloru mai inalte. Apoi

dechiară adunarea alegutoria inchiata la 4 ore dupa amiedia.

In 13 Aug. la 7 ore demaneti'a s'a tienutu s. liturgi'a de multiamita sub pontificarea II. Sale D. Comisariu r. Alesandru Dobra, dupa care comisiunea verificatoria adunandu-se a cetitu și verificatu protocolulu siedintiei dein 11 Aug. 1868.

S'a datu in Blasiu la 13 Aug. 1868.

Alesandru Dobra m. p.

Episcopulu Lugosiului.

Alesandru Bohatielu m. p.

Capit. supr. a Distr. Naseud.

ambi că Comisari RR.

esmisi spre conducerea

actului de alegere.

Joane M. Moldovanu m. p.

prof., protonotariu alu sinodului.

Nota.

¹⁾ Pentru alegerea D. Jos. St. Solutiu de deputatu alu eparchiei Ibasfalaului, vedi protocolulu luatu in sinodulu acelei eparchie, carele se publica mai la vale in tota estensiunea.

²⁾ Dupa cuprensulu acestu-a urmeza: „Hogy jelen fordítás a magyar eredeti szöveggel mindenekben megegyezik, ezenel bizonyitom. Kelt Budán 1868 Julius 1-en Puscariu János oszt. tanácsos“, sî sigilulu ministrului reg. ung. de cultu sî in vetiamentu. — Originariu magiaru nu s'a datu sinodului nece se afla intre actele lui. In limb'a magiara. s'a cetitu de pre alu DD. Comisari regesci.

³⁾ Urmeza legalisarea traducerei, cá sî la pies'a precedente. — Originariu magiaru nu s'a datu sinodului: cè s'a cetitu de pre alu Ven. Capitulu.

⁴⁾ Originariulu se afla intre Actele alegerei asiediate in archivulu metropoliei la N. 1773 ex 1868. Er' suscrieriele suntu aceste:

- Joane Antoneli m. p., vicariu for. alu Fagarasiului.
- Petru Florianu m. p., parochulu Racovitiei.
- Demetriu Cuteanu m. p., par. Sacadatei.
- Elia Farago m. p., protop. Ariesiului.
- Leontiu Leontianu m. p., protop. M. Uiorei.
- Petru Popu m. p., vicariu for.
- Demetriu Coroianu m. p., vicariulu Selagiului.
- Jacobu Lugosianu m. p., v.-protop. Turdei.
- Joane Pamfiliu m. p., protop. Clusiului.
- Gregoriu Elechesiu m. p., protop. eparchiei S. Mart.
- Josifu Nyulasi m. p., protop. Muresiului.
- Niceforu Osianu m. p., v.-protop. Niresiului mare.
- Joane Popescu m. p., v.-protop. Mediasiului.
- Beniaminu Densusianu m. p., protop. Bobâlnei.
- Joane Fodoru m. p., protop. Huniadorei.

Teodoru Popu m. p., v.-protop. Bredului.

Anania Popu m. p., protop. Morlacei.

Vasiliu Popescu m. p., parochu in Jucu.

Vasiliu Porutiu m. p., adm. Margaului.

Joane Hossu m. p., parochu gc. si notariu.

Nicolau Vladutiu m. p., v.-protop. onor.

Jacobu Castoreanu m. p., parochu Turdasiului rom.

Dein aclusa-le Protocolului.

A.

Representatiunea Sinodului către Majestate pentru asecurarea dreptului de alegere.

Sacratissima Majestate

Cesareo - Regia Apostolica!

Cu prea Inalt'a dicisiune emisa la 27 Februarium a. c. V'ati induratu Majestatea Vostra a concede prea graciosu, cá restaurarea scaunului Archi-Episcopescu Metropolitanu greco-catolicu de Alb'a-Julia, ce prin moartea neuitatului nostru Archipastoriu Alesandru St. Siulutiu, devenise vacante, se se faca prein alegere, inse numai in casulu presente, fora nece una consecentia pentru venitoriu, pre lunga apriata sustinerea dreptului prea inaltu de denumire.

Majestate!

Dreptulu de alegere este unu dreptu stravechiu alu Baserecei noastre, pre carele l'a avutu sí mai in a-ânte de a se uní cu Baserec'a Romei, sí l'a deprensu sí dela unire in cove totu de un'a, unu dreptu consantítu prein usu, sí recunoscutu prein legile patriei; acestu dreptu, ce nece una data n'a fostu trasu la indoieala, nece una data nu s'a disputatu dela Baserec'a nostra, dein contra totu de un'a

fû recunoscutu de Augustii Antecesorii ai Majestății Vostre, sî chiaru sî de Majestătea Vostră c. r. Apostolica.

Clerulu sî poporulu nostru se alipesce cu tota caldur'a de acestu dereptu sacru, sî fiendu că e de ace'a firma convingere, cumu că nu lovescu in derepturele Majestății, pre cari Augustii Antecesorii ai Majestății Vostre sî le-au castigatu in decursulu temporeloru, că Regi Apostolici; cu omagiale aderintia, supunere sî nemarginita incredere cîteza a Ve rogá, că se Ve indurati prea grătiosu a sustiené Baserec'a noastră sî pre venitoriu in acestu sacru dereptu alu seu. —

In firma credentia, că ferbentea noastră alipire cătra acestu dereptu sacru alu Baserec'ei noastre va intempină prea grătiosa sî parentiesca consideratiune, cu omagiale aderintia remanemu pentru totu de un'a

Ai Majestății Vostre c. r. Apostolice

Celi mai credentiosi supusi

Sinodulu generale alu Archidiecesei metropolitane gr. - cat. de Alb'a Julia. *)

Blasiu, 11. Augustu 1868.

---

*) Provediuta cu suscrierea notariului, s'a imanuat Illustr. Sale DD. Comisari regii cu rogare, că se benevoliesca a o asterne la locurile prea inalte.

B.

Propunerea facuta de sinodululu eparchiale alu Bobálnei.

Veneratu si santu Sinodu Archidiecesanu!

Candu subsemnatulu cleru a intielesu de gratios'a resolutiune a Majestatei Sale Sacratissime, dein 24 Maiu a. c., dupa care s'a induratu gratiosu a aplacidá alegerea canonica — dupa norm'a pâna acumu observata, — a individului, care va se ocupe catedr'a Archiepiscopesca Metropolitana a Albei Julie, respective a Blasiului; — candu a intielesu: cà la efeptuirea acestei alegeri este chiamatu a contribui si a concurge cu votulu seu si clerulu tractului subsemnatu, — s'a implutu de cea mai mare bucuria si sperántia, convinsu fiendu de una parte: — cà Archidieces'a Blasiului, respective provinci'a Metropolitana de Alb'a Julia, si cu acest'a Baserec'a nostra gr-catolica dein Austri'a, va deveni totu-si, si câtu mai curendu, in ace'a pusetiune sperata, de a avé pre capulu seu, pre Archiepiscopulu si Metropolitulu seu canonicu, alesu dupa dreptulu, prax'a si disciplin'a Baserecei nostre conservate dein adunca vechime; — er' de alta parte: cà si clerului subsemnatu i-s'a datu ocaasiunea si i-s'a deschisu unu terenu, dupa care: in faci'a acestui S. Sinodu, si impreuna cu dinsulu, se pota a-si manifestá in tota sinceritatea ânimei sale, atátu profund'a sa multiamire si supunere omagiale càtra sacrata persona a Majestatei Sale imperatesca regesca, pentru concederea si aplacidarea acestui sinodu de alegere, — pre câtu si dorintiele si asceptările sale juste, cari le nutresce facia cu starea actuale a întregei nostre Baserece gr-catolice romane, facia cu drepturele si institutiunile ei canonice;

Veneratu Sinodu! — Este cunoscutu, cà de trei diumetati de seclii, de candu Baserec'a nostra gr-catolica romana, — pre basea unui pactu solenu — se afla in unirea credintiei cu Baserec'a mama a Romei, — in acestu lungu intervalu de tempu, cu tote cà ea prein zelulu si devotamentulu Archiereiloru sei, si a

mai multor barbatî baserecesci, a nesuitu cãtra progresu sî prosperare, s'a adoperatu intru progresarea principialorî sî inventiurelorî ei sante sî mantuitorie, totu-sî n'a potutu se elupteze acelu progresu, n'a potutu se ajunga la acelu scopu mantuitoriu a nesuintielorî sî silintielorî sale celorî fora de pregetu; — sî cari au fostu causele principali a acestei neprogresãri? nu altele — Ven. S. sinodu! — de cãtu:

Acele institutiuni sî legi politice cetatieneseci, acele relatiuni sî giurstãri internatiunali sî confesiunali, ce au esistatu pãna acumu in patri'a nostra, care de o parte, atãtu pactulu solenu de unire alu Baserecei nostre cu mam'a Basereca a Romei, recunoscutu, intaritu sî asecuratu de repetite ori sî dein partea gloriosilorî Imperati sî Regi Apostolici, pre cãtu sî institutiunile sî datenile ei legali, avute sî practisate dein vechime, le-au delaturatu, bã le-au deconsideratu; — er' de alta parte: Guverne sî legislatori politici, canonisti sî baserecani, straini de credenti'a, ritulu sî disciplin'a baserecei nostre, au nesuiu neinctetatu a se intrude intr'ins'a cu de acele norme sî institutiuni, cari nece una data n'au cõrespunsu sî nece voru corespunde geniului sî naturei, institutiunilorî sî datenilorî ei, ereditate dein vechime. — Aceste le cugetãmî noi subsemnatulu cleru a fi acele cause ponderose, cari cã unu alpu greu au apesatu sî mai apesa inca inãntarea sî prosperarea Baserecei nostre. —

Cene nu este convinsu, cã degradarea Baserecei nostre gr-catolice, — in data dupa pactulu uniunei — dela demnitatea sa Metropolitana la demnitatea de una simpla Episcopía n'a fostu efluenti'a cauzelorî amentite? — Cene nu va crede, cã persecutiunile mai multor Archierei sî barbatî zelosi sî meritati ai Baserecei nostre sî furtunele instigate in contr'a ei dein véculu trecutu n'au emanatu dein cause cã cele amentite? — apoi inctetarea Sinodelorî diecesane, provinciali protopopesci, sî parochiali, sî cã unu corolariu alu acestor'a, inctetarea forurelorî protopopesci sî a altorî atribute de dereptu alu lorî avute dein vechime — condemnarea Baserecei sî a clerului nostru la miseria sî ignorantia, — lipsirea poporului nostru credentiosu de institutele scolari pentru educatiunea, luminarea sî cultivarea lui, — intruducerea legi matrimoniali atãtu de apesatorie sî necorespondietorie dereptului sî disciplinei Baserecei nostre sî una suma de alte

datene sî institutiuni straine, intruse intr'ins'a, — nu suntu aceste tote totu atâte urmări ale causeru amentite? — bá intru adeveru asiá este Ven. S. Sinodu! sî

Susemnatii credemu sî sustienemu sî acumu, cà singuru causele amentite, cu consecintiele loru infirate, au contribuitu pàna acumu sî potu se contribua inca la impedecarea progresului Baserecei nostre, la sustienerea ei sî a clerului nostru in misería sî ignorantia; — sî de cumu-va aceste cause, cu consecintiele loru, nu se voru radică, seau celu pucinu nu se voru delaturá pre venitoriu bateru, inaântarea sî prosperarea institutiuniloru sî invetiaturiloru ei sante sî mantuitorie, voru fi mai problematice, de câtu pàna acumu, pentru ace'a

Veneratu S. Sinodu! — Considerandu de aproape sî cu petrunedere aceste cause sî momente de mare sî grava importantia pentru venitoriulu Baserecei nostre sî cu dins'a a Catholicismului adeveratu; — Considerandu, cà de cum-va aceste nu voru fi intempinate cu cea mai resoluta energiá sî abnegare, cu ace'a energiá sî abnegare, care a datu esistentia, puterea sî progresulu Baserecei lui Christosu, sî nu voru fi delaturate pentru totu de un'a, — Baserece'a nostra dreptu credentiosa catolica, acumu in tempulu lumineloru, in tempulu civilisatiunei sî a libertátiloru constitutiunali, in aceste pàrti resaritene alu Europei, va succumbá, va deveni sierfá elementeloru de convictiuni contrarie, cari acumu mai multu de câtu alta data au castigatu in putere sî influentia; prein urmare:

Dein aceste consideratiuni momentose, Veneratulu s. sinodu se binevoiescá a decide, se se compunia sî pregatesca una representatiune umilita, carea substernendu-se la Inaltulu Tronu alu Majestatei Sale sacratisime, in ace'a: — pre lunga spresiu-ne sentimenteloru nostre celoru mai intime sî fideli de multiamita sî supunere omagiale — se se arate tote acele gravamine sî dorintie ale Baserecei nostre, tote acele cause sî momente, cari au statu sî mai stau inca in contr'a inaântarei sî prosperarei ei, — rogandu-se umilitu Majestatea Sa Sacratissima, cá dupa protectiunea prea Inalta, documentata sî pàna aci cu atâte marinitate; dupa nenumeratele benefaceri, cari le-a facutu sî pàna acumu se ruireze — cu profusiune dein grati'a prea Inalta asupr'a Baserecei nostre sî a poporului romanu credentiosu conformu datenei sî esemplului antecesoriloru Imperati sî Regi Apostolici

de eterna memoria; dupa anim'a cea blanda iubitoria de dereptate sî plena de indurare; considerandu starea Baserecei nostre anormale sî inapoiata; considerandu dorintiele, sperantiele sî asceptările juste ale clerului sî poporului Baserecei nostre credentioase, se se indure graciosu a concede sî a despune:

cá Baserec'a nostra gr. catolica romana de sub gloriosulu seu sceptru, se se reasidie sî constitua in deplen'a sa autonomía sî independintia baserecesca, — in folosintia tuturoru dereptureloru, libertatiloru sî institutiuniloru sale baserecesci, basate pre canonele celoru siepte sinode ecumenice, pre datenele sî usulu eredite dein adunca vechime, — sî care per eminentiam s'au asecuratu sî garantatu, de una parte sî prein pactulu solemnu alu uniunei, cuprensu in Diplom'a Imperatului sî Regelui Apostolicu Leopoldu I, de eterna memoria, dein 16 Fauru 1699, recunoscuta sî intarita sî de toti urmatorii Imperati sî Regi Apostolici, antecesori ai Majestatei Sale Sacratissime, sî de alta parte prein legile de tiera dein 1863/4; cá in acestu modu sî dupa aceste base, Baserec'a nostra gr. catolica romana, reasidiata sî constituita in deplin'a sa autonomía sî independintia baserecesca, se pota a-si practisá neconturbata sinodele sale legiuite sî demandate prein canone, in care se-si alega conformu datenei sî usului ereditu, pre capii sei baserecesci, pre Metropolitii sî Episcopii sufraganei, — se-si pota organisá trebuintiele sale interne sî esterne, atátu de disciplina sî morale, câtu sî de administratiune, justitia sî institutiune, tieniatorie, dupa care apoi mai cu efectu se pota conlucrá la prosperarea in cultura sî bunastare a clerului seu, la promovarea educatiunei, culturai sî institutiunei credentiosiloru sei, la indereptarea moravureloru, cari conditiuni suntu de un'a data sî sorgintea poterei sî inflorirei statului cetatianu, sî in urma, se pota a-si satisface tuturoru necesitatiloru sî recerentieloru sale devenite imperioase.

Acest'a fiendu, Ven. S. Sinodu, acelu momentu importantu carui-a susemnatulu cleru a volítu a-i dá spresiune sî atentiune, — aceste fiendu convictiunile, aspirările si dorintiele sale, le supune la intiept'a apretiuire sî considerare a Veneratu acelui-asi, in ace'a sperantia, cá Veneratulu S. Sinodu, nu va intrelasá a nu propune sî a nu aratá Majestatei sale Sacratissime cu profunda umilintia tote gravaminile Baserecei nostre, tote

dorintiele și acceptările juste ale întregu clerului și popurului ei credinciosu, — și se va adoperă în totu modulu potentiosu și legale, că dein grati'a și îndurarea Majestății Sale Sacratissime, la tote aceste se ni se intenda remediulu celu unicu și vindicatoriu. —

Pre lunga cari recomandati consideratiuniloru și spriginirei parintiesci, în cea mai profunda reverintia, ne susemnăm.

Ai Veneratului S. Sinodu

În Sacaremu, 29. Iuliu 1868.

celi mai aplecati servi

Beniaminu P. Densusianu m. p.,
Protopopulu Bobolnei.

Stefanu Corvinu m. p.,
parochulu Cigmaului.

Petru Jancu m. p.,
adm. par. Bobolnei.

Nicolae Padadiu m. p.,
preutu gr.-catolicu.

Antoniu Munteanu m. p.,
parochu Serecșeului gr.-cat.

Luc'a Farcasiu m. p.,
parochu gr.-cat. în Geoagiu.

Petru Popoviciu m. p.,
parochu gr.-cat. în Cibu.

Petru Papp m. p.,
parochu în Poiana.

C.

Protocolulu sinodului eparchiei Ibasfalăului.

201. 1868.

Protocolu

luatu in 30 Juliu 1868 in sinodulu eparchiei Elisabetopolei tinutu in Smigu, sub presiedenti'a administratoriului protopopescu Joane Tile, — in urm'a inaltei concesiuni imperiale de 27 Februariu a. c. comunicate prein inalt'a ordinatiune ministeriale de cultu, de 6 Juniu 1868 Nr. 504 in privinti'a alegerei noului archiepiscopu si metropolitu pentru veduvit'a archidieceasa de Alb'a-Julia, — in urm'a adormirei in Dnulu a nemoritoriului archieppu si metropolitu conte Alesandru Sterca Sulutiu.

De facia fiendu suscrisii, cá indereptatiti.

1. Dupa invocarea Spiritului santu si finirea s. Liturgie incepute la 8 ore demaneti'a in 30 Juliu a. c. cu reintorcerea indereptatitiloru in basereca la 11 ore a acelei-asi dile, la propunerea presiedentelui, cá in urm'a prea ven. ordinatiuni consistoriali de 27 Juniu 1868 Nr. 872 se se alega prein sinodu cu voture secrete unu notariu ad hoc:

Tragundu-se voturele dein urna prein presiedente, a cadiautu majoritatea votureloru in person'a on. frate parochu alu Ernei Joane Romanu, carele e si alesu notariu ad hoc alu acestui sinodu.

2. Presiedentele sinodului admanueza ordinatiunea ministeriale susamentita si despusetiunea prea ven. consistoriu de sub N. amentitu, alesului notariu ad hoc, spre cetire si publicare in intregitatea sa, sinodului congregatu.

S'a cetitu si ascultatu cu cea mai mare atentiune.

3. După expirarea câtoru-va minute departându-se una multime de laici participati cu sacrificiul divin, vedându-ne restrinsi pre lungă urnă voturilor singuru numai preutimea, se redica parochulu Siarosiului Ambrosiu Blasianu și propune sinodului dîcundu:

Baserec'a nostra catolica că basereca constituțională întemeliată de D. nostru Isusu Christosu în adunările sale baserecesci, seau sinode, a datu locu de consultări și lumianilor; — provocându-se la actele conciliului de Toledo dein 653 alu VIII, și érași la conciliulu de Toledo IV. dein 633 la capu 4 dîce: după asediarea tuturor episcopilor, se chiama presbiterii, — după ace'a se între laicii, — cari preîn alegere conciliului se voru aflá vrednici se fia de facia.

Asemene eppulu Verentiolu de Lionu recunoscé participarea lumianilor la sinode în 517.

În sinodulu provincială alu Siriloru Maroniti la a. 1736 se afla mireni a fi de facia. Mai de aproape togm'a catolicii în 1867 la Belgradu în Transilvaniă au participatu pre lumiani la sinodu.

Face întrebare, pentru ce sinodulu tractului Elisabetopolei se eschidia dela sinodu pre partea lumiană și respective pre partea cultă? carea contribué la sustinerea basereceloru în totu respectulu, pre cumu și la sustinerea preutiloru loru.

Sinodulu după veri-câte-va desbateri scurte, cu unanimitate primesce că partea lumiană se se participe la sinode; cu ace'a reserva, că în lucrările sante se nu se amestece, — și numai ace'a parte, care s'ar' recunoscé de sinodu mai demna, se se participe la agende baserecesci.

4. Josifu Popu, parochulu Elisabetopolei propune:

De ora-ce baserec'a gr. catolica dein vechime a trairu în autonomiă sa cu dreptulu alegerei liberu de regenti recunoscutu și aprobatu, și togm'a adi esericiatu, i-ar' veni cu una neplacere însemnata, candu

acelu dreptu vechiu, până acum nestirbatu, pre venitoriu ar' avé una scurtare totale, mai cu sama deca dupa spresiunea inaltului ministeriu de cultu sî investimentu la inceputulu inaltului decretu in privinti'a alegerei metropolitului. (asiá.)

Acesta propunere seriosu desbatuta se primesce cu unanimitate pre lunga acelu adausu, cá Maiestatea Sa prea induratu Monarchu, se se indure prea gratiosu, cá Rege apostolicu, dreptulu vechiu sî liberu de alegere a Baserecei gr. catolice fundate de insu-si D. nostru Is. Cristosu, recunoscutu de regentii de până acum cá unu dreptu vechiu sî nedisputaveru — a-lu lasá in valorea sa pentru totu de un'a in alegerea metropolitului archidiecesei Alb'a Julia, cu atátu mai tare cá e unu dreptu de una data cu Baserec'a romana intemeliatu, sî nece prein primirea Uniunei cu baseric'a Romei vre-o data stirbitu, ori scurtatu.—

5. In urm'a, celoru premise presiedentele sinodului propune, cá indereptatítii prein voture secrete libere se alege Metropolitulu fietoriu.

In urm'a acestei propuneri indereptatítii numai de câtu s'au departatu dela mesa, avendu-si cerusele sale sî chartiuti'a necesaria; — in scurtu se intorna votisantii cu chârtiutiile indoite avendu-si in ele votulu seu insemnatu, sî asiá s'au aruncatu in urn'a, pentru acelu obiectu intrebuintiata.

6. Mai incolo propune presiedentele, cá Sinodulu se benevoliesca a-si alege doue persone cá scrutatorie de voture pre lunga sene.

Cu unanimitate s'a incredentiatu prescrutiniulu votureloru secrete pre lunga presiedentele lui Joane Romanu, parochulu Ernei, sî Josifu Popu, parochulu Jbasfalàului; cu seriositate sî acuratetia s'a prescrutatu urn'a, s'au emuneratu voturele cu conscientiositate, sî person'a ace'a cu majoritatea absoluta a voturiloru, alesa, s'a insemnatu cá alesulu acestei eparchie.

7. Amesuratu gratiosei ordinatiuni consistoriali desamentite propune presedintele, că cu voture secrete se se alega unu deputatu alu tractului, in a carui mâni se se incredentizeze votulu tractului.

Majoritatea absoluta a votureloru in acestu obiectu a caditu in person'a prea o. D. Josifu Sterca Solutiu, fostu jude supremu Cottului Cetătii de Balta.

8. In urm'a acestei alegeri propune presedintele sinodului că, de ora-ce in alegerile Eppesci mai de curendu, pâna acumu n'a fostu in usu influintiarea partei lumiane in votisarea Eppiloru, sî, că la inalt'a comisiune verifcatoria se nu se afle ce-va greutăti in casu de neprimire, a alesului acestui deputatu de tractu, se se alega unu suplente dein preutime, carele in asemenea casu se fia deputatulu tractului.

Cu voture secrete se alese Ambrosiu Blasianu, preutulu Siarosiului magiaru, că suplente, in casu necesariu că deputatu.

Cu aceste finindu-se acestu actu, protocolulu luat in sinodulu de adi in privinti'a votisarei pentru noulu Archi-Eppu sî metropolitu se inchide sî suscrie. —

Smigu, 30 Iuliu 1868.

Joane Thille m. p. (L. S.)

Adm. protop. Elisabetopolei.

Petru Papu m. p., parochu gr.-cat. alu Hundorfului.

Geogiu Wiciu m. p., parochu gr.-cat. Agristeului.

Aleşandru Circ'a m. p., parochulu Deasiului.

Ambrosiu Blasianu m. p., parochulu Siarosiului.

Nic. Maioru m. p., par. Sidimusiului r. sî adm. Varolei.

Siofronu Savu m. p., parochulu Dârlosului.

Josifu Timpeanu m. p., par. in Sasu-Dai'a.

Joane Iliovicu m. p., parochulu Ciucmandului.

Joane Romanu m. p., parochu gr.-cat. la Ernea.

Josifu Popu m. p., parochulu Elisabetopolei.

D.

Protocolulu sinodului eparchiei Clusiului.

Protocolulu

sinodului protopopescu alu eparchiei Clusiului tienutu in 30 Juliu s. n. 1868 in urm'a scrisorei cercularie a Reverendisimului Domnu Constantinu Alutanu Vicariu Capitulariu de dato 27. Juniu 1868 Nr. 872.

Fiendu de fcia :

Prea O. Domnu Joane Pamfilie,	protopopu	sî presiedente.
O. Domnu Nicolau Popu,	parochulu	Clusiu-Munasturulu.
" " Demetru Cosm'a,	"	Feiurdului.
" " Gregoriu Popu,	"	Garboului ungurescu.
" " Nicolau Baldy,	"	Gilaului.
" " Tom'a Popu,	"	Feliacului.
" " Vincentiu Nemes,	"	Siardului.
" " Nicolau Giurgiu,	"	Chintaului.
" " Zacharia Handrulescu,	"	Corusiului.
" " Gregoriu Lehenyi,	"	Argisiului.
" " Stefanu Kiss,	"	O. Budi.
" " Joane Hornea,	"	Stani.
" " Vasiliu Bochisiu,	"	Agiresiului.
" " Vasiliu Papucescu,	"	Popfalaului.
" " Joane Podob'a,	"	P. Topei.
" " Joane Manu,	"	Totelecului.
" " Antoniu Moldovanu	"	Macicasului ung.
" " Zacharia Hossu,	"	Ticului.
" " Joane Popoviciu,	"	Ardiovei.
" " Cosm'a Popoviciu,	"	Lapuului.
" " Joane Romanu,	"	Dretei.
" " Gregoriu Kiffa,	capelanulu	Clusiului.
" " Michaila Deacu,	parochulu	Nadasielului.
" " Samuilu Popu,	"	Berindului.

O. Domnu Petru Oprea,	„	Stoborului.
„ „ Joane Popoviciu,	„	Sumurducului.
„ „ Gavrila Popu,	capelanulu	Feliacului.
„ „ Filipu Popu,	parochulu	Teutiului.
„ „ Georgiu Popu,	„	Suciăgului.
„ „ Demetriu Bosianu,	„	Baciului.

La optu ore demaneti'a s'a celebratu sant'a Liturgia in baserec'a parochiale dein locu si s'a invocatu Spiritulu santu spre inspirare si luminare la actulu alegerei seversinde. Dupa care la 10 ore adunandu-se preutii eparchiani mai susu insemnati la olalta; si consiediendu in sinodu, protopopulu presiedente dupa o scurta cuventare prealabila da cetire mai antaniu susu reveritului Cerculariu Vicariale de dato 27 Juniu 1868 Nr. 872; era dupa ace'a Cerculariului de dato 26 Juliu a. c. Nr. 1002 relevandu punctele cele mai insemnate dein acele-si si totu odata intreba sinodulu, nu cumva ar' ave ce-va de observatu; la care o. frati'a sa Gregoriu Chiff'a, capelanulu Clusiului face urma-tori'a propunere:

1. Se se esprime dein partea sinodului cea mai profunda si omagiale multiamita SS. c. regesci si ap. Majestati pentru prea gratios'a concessiune de a ne alege Episcopu respective Metropolitu dupa vechia datena in archidieces'a nostra, si totu de odata cu cea mai profunda, fiésca si omagiale supunere a-lu rogá, cá se fimu si pre venitoriu scutiti in acestu dein selii usuatu dreptu. Nu potemu nece pre departe presupune, cá Majestatea sa c. r. apostolica cá Domnitoriu catolicu facia cu clerulu nostru, se ne denege acestu dreptu, care potemu dice: nu l'au intrecutu in loialitate nece unu cleru dein patria, care in cele mai critice tempuri, candu se clatiná Tronulu si-a versatu sangele si sierfitu averea pentru August'a Casa domnitoria Austriaca, se-lu lipsesca de celu mai scumpu dreptu, de care n'a fostu lipsitu nece pre tempulu principiloru independenti acatolici; l'a exercitatu cu tota scumpetatea atunci, candu si religiunea nostra era numai tolerata. Nu potemu presupune, cá

acest'a ar' fi intentiunea Majestatiei Sale, fora pote a urmatu numai dela inaltulu regimu de presente, care dupa prea umilit'a nostra parere nu ar' fi competente nece cu cale a ne octroá noue legi, cari nu numai talia afundu in Autonomi'a santei nostre baserece resaritene, cè chiaru sî legile Patriei aduse pre cale constitutiunale numai éra pre ace'a cale s'ar' poté abrogá.

2. Mai incolo parerea nostra ar' fi, se se roge respectivii eparchiali reprezentantii dein dieces'a Gherlei sî a Lugosiului, cá se se abstiena dela alegere, pentru cà nu e proportiune in alegatori, pentru cà dein 222 indreptatiti la alegerea Eppului respective Metropolitu 87 venu pre Dieces'a Gherlei sî 12 pre a Lugosiului, sî numai 123 pre Archi-Diecesa, unde acestu-a are se guberneze cá Eppu, — eca dara disproportiunea! — sî in urma pentru cà in ternariulu candidatiloru nostri pote se intre persona, care nu va avé nece unu votu purcesu dela celi 123 votisanti ali nostri. Alesulu nostru alu celoru dein dieces'a Blasiului pote fi dara sî o persona, ce n'ar' capetá nece unu votu de alu nostru.

3. Cá se céra inaltulu Ministeriu parerea Episcopiloru sufragani cu privire la celi 3 candidati de archieppu, e in contr'a usului dein vechime observatu in archidieces'a nostra. Cà desî pravil'a baserecei resaritene dice: cá arhiepiscopulu se se aléga de Eppii provinciali, acést'a se întielege numai in acele provincie, unde nu s'a indatinatu Clerulu a alege pre Eppu respective Mitropolitu. Acestu usu e numai in Baserec'a latina sî mai alesu pre temeliulu Concordatului dein 1855, — acestu Concordatu pre noi, cá pre gr. resariteni catolici nu ne deoblega, baserec'a nostra sî clerulu nostru nece odata nu l'a recunoscutu, nece-lu recunosce pentru cà talia in drepturele sî autonomi'a santei nostre baserece gr. catolice resaritene — s'a facutu cu forti'a, de noi fora de noi, —

s'a facutu pre tempulu celu de fieru alu absolutismului, candu domniá numai arm'a, deci dara solemne protestámu atátu in contr'a concordatului mai susu amen-titu, câtu sî in contr'a altoru inoituri, ce dein tempu in tempu s'au veritu in Baserec'a nostra atátu in a-ante de Concordatu, câtu sî dupa Concordatu; atátu cu ast'a ocasiune, câtu sî de alta data protestámu sî vomu protestá, cà numai singuru pre lunga cele 4 (patru) puncte dogmatice, pre lunga cari nē amu unitu cu sant'a basereca romana vomu-remané, acele le vomu crede sî profesá i. e. marturisi. —

Acesta propunere sinodulu o primesce de a sa in unanimitate sî se trece in conclusu. —

Dupa acest'a s'a purcesu la alegerea notariului ad hoc. Sî s'a alesu prein aclamatiune O. D. Nicolau Popu notariulu tractualu sî parochu alu Fenesiului sasescu. --

Constituindu se estu feliu sinodulu, P. O. Domnu Presie-dente in o scurta cuventare aratandu momentosetatea alegerii Metropolitului, care in intielesulu prescrierei Marimei Sale Dlui Vicariu Capitulariu dein cerculari'a prerverita are acumu se urmeze, descopere sinodului, cà de sî nu voliesce a propune pre nemene nomine tenus de alegundu, totu-si comenda sî aduce la cunoscenti'a fia-carui alegutoriu, cá se alega pre unu atare individu, care se corespunda sarcinei, ce-i vene a supra; sî prein care baserec'a nostra se pota fi representata cu demnitatea receruta sî condusa la limanulu fericirei dorite adaugandu, cumu cà P. O. d. sa in sinulu archidiecesei afla mai multi individi demni sî destoinici a portá acea sarcina.

La acestea O. D. sa Gregoriu Chiffa capelanulu Clusiului dein parte-si observeza, cà de sî P. O. D. protopopu nu voliesce a propune nomine tenus pre nemene sî cà i stà in volia libera fia-sce-carui alegutoriu a-si dá votulu seu ori-sî-cui, totu-si d. sa crede a fi cu scopu a face cunoscuti alegutoriloru pre celi mai destoinici sî mai demni barbati dein clerulu romanu unitu sî dein parte-si recomanda pre (urmeza numele celoru recomen-dati de d. propunetoriu) cari dein partea sinodului se sî primira cu aplause. Dupa care s'a sî purcesu la alegere prein voture

secrete; dein scrutiniu au esîtu deintre 29 votisanti (urmeza numele scosa dein urna, unulu cu 26, altulu cu 2 sî alu treilea cu 1 votu; apoi) estu feliu . . . . a dobenditu majoritate absoluta sî s'a prochiarnatu de alesulu tractului Clusiului.

In urma s'a pasîtu totu prein votisare secreta la alegerea deputatului Tractului sî dein scrutiniu dein 28 votisanti a esîtu Gregoriu Chiff'a capelanulu Clusiului cu 20 de voture; O. d. sa Demetriu Cosm'a parochulu Feiurdului cu 6 voture, O. d. sa parochulu Munasturului cu unu votu, unu votu cadiendû pre preotii dein Feiurdu sî Fenesiulu sasescu s'au nimicitu. Estu feliu O. d. sa Gregoriu Chiff'a avendu majoritate absoluta de voture s'a prochiarnatu de deputatulu Tractului.

Sî cu acest'a protocolulu s'a inchiaiatu sî suscrisu.

Datu Clusiu, in 30 Juliu s. n. 1868.

Joane Pamfilie m. p.,

protop. ep. Clusiului sî presiedentele sinodului.

Nicolau Popu m. p.,

parochu Fenesiului sasescu.

(Urmeza suscrierile toturoru celoru scrisi in fruntea acestui protocolu, a fora de a dlui

J. Popovicu dela Sumurducu.)

Protocolulu

*lucrărilor la alegerea Archipastoriului pentru
dieces'a romana unita a Fagarasiului in Tran-
silvani'a la 18/30 Septembre 1850.*

Dupa ce Eminentia Sa Nunciulu apostolicu cu data dein 23 Maiu a. 1850, a incunoscentiatu pre venerabilulu Capitulu alu baserecei catedrali dein Blasiu despre primirea resignatiunei fostului in dieces'a Fagarasiului Episcopu M. Sa prea luminatulu si prea santitulu d. Joane Lemény de eadem in urmatoriale :

Venerabile Capitulum! Hisce meis litteris festino Ven. Capitulum Cathedralis Ecclesiae Fogarasiensis certiorum facere, sanctissimum Patrem dignatum fuisse resignationem admittere dioecesis Fogarasiensis, quam Rsmus Dnus Lemény libere emiserat.

Cum itaque memoratus D. Eppus nullam amplius in illam dioecesim jurisdictionem valeat exercere, pertinebit ad istud V. Capitulum Cathedrale curare, ut ejusdem dioecesis administrationi per electionem Vicarii Capitularis sit consultum. Cum praeclarae vestrae animi dotes atque virtutes mihi sint perspectae, non dubito, quin curaturi sitis, ut electio in eum cadat, qui par sit tanto munere fungi, et istorum fidelium saluti apprime consulere.

Precor Ven. istud Capitulum, ut mihi suo tempore indicare velit, quinam fuerit in Vicarium Capitularem electus, atque interim sinceris observantiae sensibus (commendatus) permaneo.

Viennae, die 23 Maii 1850

obsequentissimus

X. M. Archieppus Carth. N. ap.

Maiestatea sa ces. reg. s'a induratu a determiná, cá alegerea episcopului gr. cat. dein Blasiu se se faca dupa daten'a pâna acumu deprensa; si in urm'a acestei-a Esce-lenti'a sa d. Gubernatoriu civilu si militariu dein Tranni'a Ludovicu b. de Wohlgemuth a facutu acest'a cunoscutu venerab. Capitulu alu baserecei cated. dein Blasiu prein decretulu seu dein 26 Juliu 1850 N. $\frac{610-614}{\text{praes.}} \frac{15,360}{\text{c. m. G.}}$ carele asiá suna :

Se. k. k. Majestät haben mit a. h. Entschliessung vom 11. I. M. die Wahl des Domherrn-Kantors Constantin Alutan zum Kapitulär-Vikar zur a. h. Kenntniss zu nehmen geruht.

Hievon setze ich das hochwürdigste gr.-kath. Domkapitel in Folge h. Erlasses des k. k. Ministeriums des Innern vom 17. d. M. Z. 3845 mit dem ferneren Bedeuten in Kenntniss, dass hohen Orts beschlossen wurde, damit die Wahl zur Besetzung des gr.-kath. Bisthums ehestens vorgenommen werde.

Dafür wird nach dem Wortlaute des Unionsdekretes vom J. 1701 der gesammte gr.-kath. Dioecesan-Clerus Abgeordnete zu einer in Blasendorf abzuhaltenden Synode auf die bisher übliche Weise zu wählen und zu entsenden haben, denen das Recht zusteht, zur Besetzung des erledigten Bisthums drei Kandidaten, ohne hiebei auf die Landeskinder beschränkt zu sein, zu wählen und behufs der Ernennung allerh. Sr. Majestät in Vorschlag zu bringen.

Der obersten Landesbehörde kommt es zu, den Tag für die abzuhaltende Synode festzustellen und zum Beisein bei der Wahlverhandlung zwei Regierungskommissäre zu bestimmen.

Seitens des Herrn Fürsten-Primas von Ungarn wird in Folge gleichzeitiger Aufforderung des h. Ministeriums zu dem Wahlakte ein Bischof abgeordnet werden.

Diesem zu Folge ersuche ich das hochwürdige gr.-kath. Domkapitel unverweilt einzuleiten, damit schon dermalen von der Dioecesangeistlichkeit zur Wahl der Abgeordneten für die gedachte Synode in der bisher üblich gewesenen Anzahl und Weise geschritten werde.

Das diesfalls Verfügte wolle das hochwürdige gr.-kath. Domkapitel baldmöglichst zu meiner Kenntniss bringen. Mit Rücksicht auf den zur Wahl der Synodalmitglieder erforderlichen Zeitraum wolle das hochwürdige gr.-kath. Domkapitel bald nach Erhalt des gegenwärtigen Erlasses den für Abhaltung der Synode selbst zu bestimmenden Tag mir beantragen. Hierüber werde ich solchen feststellen und nebst Benennung der Regierungskommissäre dem hochw. gr.-kath. Domkapitel bei Zeiten bekannt geben.

Hermannstadt, 26. Juli 1850.

Wohlgemuth, m. p.

F.-M.-L.

Era la aratarea Ven. Capitulu cu dat'a dein 6 Aug. N. 794 a. c. càtra Esc. Sa D. Gubernatoriu, alu carei-a cuprensu este urmatoriulu :

Excellentissime Dne Gubernator! Gratosam Ex. Vestrae de 26. Julii a. c. N. 610—614 praesid. 15360 Gabernali, signatam, circa electionem ad restaurationem vacantis nostrae sedis episcopalis quanto ocius suscipiendam ad hocce Capitulum factam provocationem grati accepimus. — Unde

Terminum quo quisque archidiaconus suae eparchiae synodum pro eligendo deputato eparchiae, votum omnium ad electionem cleri Blasii instituendam laturus, nec non pro parte archidiaconi cuiusvis adjungendo unico notario, aequo libero voto gavisuro, juxta antiqua scilicet nostra jura et consuetudines celebraret, pro 16 Sept. a. c. — illum vero, pro quo taliter praeparati ad electionem Episcopi Blasii coadunentur, diem 30 Sept. a. c. praefiximus.

Quod Exc. Vestrae erga praevenatos ordines pro rati habitatione, dum humillime significamus, una notum facere sustinemus; eam apud nos etiam Altissimis Ordinationibus communitam viguisse hucdum praxim et consuetudinem, ut c. r. Commissariis et Clero ad Synodum convocato, necessaria victualia e Curia eppali suppeditarentur, quod e ratione charistiae dominantis, tum fere omnium e Clero saevae temporibus praeteritis depraedationis, nunc quoque e proventibus vacantis domini episcopalis disponi humillime oramus.

In prof. etc.

Ace'asi Esc. Sa prein inalt'a ordinatiune dein ^{8 Aug.} _{27 Jul.}
1850 N. praes. $\frac{691}{c. m. G.}$ prefige diu'a adunàriloru eparchiali in tota dieces'a pre 4/16 Septembre 1850 sí a Adunàrii diecesane pre 18/30 Septembre a. c., care decretu suna asiá :

Ueber den Antrag vom 6. l. M. Z. 794 genehmige ich die Bestimmung des 16. k. M. für die Abhaltung der Eparchial-Synoden und finde für die Vornahme der Wahl-Synode in Blasendorf den 30. des k. M. September festzusetzen. Zwei

Regierungskommissäre werde ich nach der höchsten Orts zu erfolgenden Bestimmung dem hochw. Domkapitel später benennen und zu dem Wahlakte am letztgedachten Tage nach Blasendorf entsenden.

Uebrigens ersuche ich das hochw. Domkapitel, den sämtlichen Dioecesan-Erzpriestern genauest einzubringen, damit bei den abzuhaltenden Eparchialversammlungen gar keine anderen als die die Wahl von Eparchialdeputirten bezweckenden Agenden vorgenommen werden und übrigens bei den hiebei allenfalls stattfindenden Festivitäten eine mit dem Belagerungszustande, in welchem das Land sich befindet, verträgliche Ordnung und Ruhe bewahrt werde.

In Betreff der angesuchten Passirung der Auslagen für die Feierlichkeit der eigentlichen Wahl-Synode wird das erforderliche nachträglich verfügt werden.

Hermannstadt, 8. August 1850.

Wohlgemuth m. p.

In intielesulu sî complenirea acestoru-a p. o. d. Const. Alutanu, canon. cantoru sî Vicariu capitulariu prein circulariulu seu convocatoriu dein $\frac{30 \text{ Jul.}}{11 \text{ Aug.}}$ a. c. N. 31 a provocatu clerulu, cá dupa ordinatiunile mai susu veritate se tiena adunările eparchiane, sî se se adune prein reprezentantii sei la diu'a prescrisa pentru seversîrea actului alegerei de episcopu. Tenorulu circulariului e urmatoriulu :

Oonorate in Chsu frate! Prea bunulu nostru rege apostolicescu sî dreptu credentiosu imperatu plenu de revna (zelu) spre credenti'a nostra cea romana, ingrigiatu, cá nu cumu-va benecredentiosii nostri romani in credentia cu baserec'a romana uniti, fora capu sî povetiuitoriu sufletescu mai indelungatu remanendu, de amagitori sî proroci mentiunosi insielati, spre a loru mare stricare dela adeverat'a stramosiesca credentia se scadia, si-a intorsu cu indurare bland'a sî crestinesc'a sa ânima spre jalnic'a nostra prein resignarea bunului nostru parente archiereu Joane Lemény

in veduvia remasa diecesa, si prein induratulu seu dein 17 Juliu a. c. N. 3845 esitu decretu, capitulului in 26. Juliu a. c. N. 610—614, 15360 prein Esc. Sa d. gubernatoriu incunoscen-tiatu, cu ace'a strinsa indetorire ne faculta a trai cu vechiulu acestei diecese cuvenitu si prein diplom'a dein anulu 1701 prea inaltu intaritu dereptu de a ne alege archiereu dupa modulu si obiceiulu pana acumu in alegerea episcopului observatu, ca cu ocaseunea alegerei alte obiecte a fora de alege la pertratate a lua, sub grea responsabilitate opriti, luandu la socotela starea tieriei de acumu ocarmuite prein legea martiale atat sinodele eparchiali, catu si celu diecesanu spre alegerea episcopului conchiamate, statului nostru amesuratu, in cea mai mare linisce a le celebra strinsa detoria se ne tienemu.

Dereptu in urm'a prea veneratului decretu dupa avut'a cointielegere cu Esc. Sa d. gubernatoriu alu tieriei am de a-ti comite fratiei tale, ca :

a) pre 16 dile dupa calendariulu nou, era dupa celu vechiu pre 4 a lunei lui Septembre convocandu-ti preutii portarii de grigia a F. tale incredentiati, mai in a-ante de tote aducundu sierfa neinceruntata a totu poternicului Ddieu si chiamandu pre Duchulu santu intru ajutoriu spre acestu de atat'a insemnetate actu, prein votisatie oculta dupa obiceiulu vechiu se alegeti episcopu.

b) prein asemene votisare se alegeti unu deputatu alu eparchiei, spre a aduce votulu eparchiei la sinodulu diecesanu, si unu notariu adjunctu fratiei tale, care ca si frati'a ta va ave votu liberu, in alte obiecte dupa tenorulu decretului c. reg. nemestecandu-ve, si alte ordinatiuni, cari dora prein comisariatele seau subcomisariatele ces. reg. cu acesta ocaseune vi s'aru vesti fora smentela implenindu-le.

c) pre 30 dupa calend. nou, era dupa celu vechiu pre 18 Sept. Frati'a ta cu adjunctulu fratiei tale si cu deputatulu eparchiei dein subordinatii preuti alesi, se ve aflati in Blasiu, unde capetandu instructie pentru tote cele de lucratu, dupa chiamarea santului Duchu intru ajutoriu, sub manuducerea comisariiloru imperatesci, spre acesta locrare de prea inaltele locure esmisi, vomu seversu marele actu alu alegerei episcopului, care ca se servesca spre marirea si laud'a lui Ddieu, folosulu baserecei gr.

cat. sî bucurî'a natiunei romane, cu ânima infranta sî smerita se rogâmu pre parentele lumineloru, se trametia preste noi darulu seu de susu, se ne lumineze mentile, se ne potemu aflâ barbatulu dorentieloru nostre. —

Fratiesce remanendu fratîei tale de bene volîtoriu in Chsu frate.

Blasiu 30 Juliu 1850.

Constantinu Alutanu m. p.,
Vicariu capit.

Dereptu ace'a sî clerulu plecandu-se acestoru gratiose ordinatiuni, dupa premiterea sî finirea alegeriloru eparchiali s'a adunatu la Blasiu prein representantii sei inca in 16/28 Sept. a. c., candu la 5 ore ser'a veniâu prea marimele sale domnii, prea santit. sî prea lum. d. eppu alu Urbei-mari (Magno-Varadinu) Basiliu Erdélyi, sî prea maritulu d. consiliariu gub. Carolu Gebel, carii erâu tramesi la Blasiu in calitate de comisarii c. r. la actulu alegerei de episcopu in dieces'a gr. cat. a Fagarasiului, o multîme dein Clerulu adunatu sub conducerea prea on. dd. canonici Basiliu Ratiu de Nagy-Lak can. lectoriu, sî Stefanu Boeriu can. cust. dein partea ven. Capitulu tramesi, i-au intempinatu la podulu Manaradei dein susu de Blasiu, cu urmatori'a salutatiune rostita de cãtra prea on. d. canonicu B. Ratiu :

Illmi dd. regii Commisarii, dd. nobis gratiosissimi ! Grati-
simus nobis Illtum V. adventus, et quidem eo gratior, quo op-
tator nobis sponsor est fore, ut per funesta, eaque ingrati-
simi nostri antea eppi Illmi d. Joannis Lemény fata jam a duobus
annis viduata Pastore et defensore destituta, diversis impostorum
illusionibus et injurationibus exposita, immo vero juxta Christi
verba: percutient pastorem et dissipabuntur oves,
multifarie multisque modis afflicta et injuriata Chti sponsa, re-
perto per Illtum V. interventum, quem ejus anima quaerit et de-
siderat sponso, vidualis vestis squallorem exuat, luctum depo-
nat novumque laetitiae et benedictionis paludamentum induat,

recuperetque desideratam consolationem, qua in dulci peramati sui sponsi consortio, Deo gratos, Principi charos, Patriae salutare spirituales filios generare, discolos, degeneres et abortivos regenerare, omnes materno suo sinu fovere et nutrire, familiam Deo dicatam non solum multiplicare, sed et felicitare, ac tandem sanctum depositum illaesum conservare et quum ab Archi-sponso repetitum fuerit, cum foenore reddere, et se justorum mercede dignam praestare mereatur.

Quia vero ad talem sponsae gratum sponsum deligendum vos Illmi dd. ab Alltissimo Loco estis deputati sponsores, vobis electionis sponsi directio concredita, inde vobis in limitibus occurrentes nre nostri Capituli gr. cath. Blasiensis, a quo ablegati sumus, vos venerabundi salutamus, de felici hactenus producto itineris cursu vobis cordicitus congratulantes, ceu Dei angelos, ea qua decet reverentia et humanitate excipimus, taliterque exceptos inter Cleri et populi vestrum adventum sitienter anhelantis jubila, vos ad locum missionis vestrae deducemus ea filiali confidentia animati, quod vos pro innata vestra prudentia, et singulari, qua in agendo polletis dexteritate et auctoritate, tanti momenti tamque salutaris actus cursum sciatis, velitis et possitis ita dirigere, quo et altissimae expectationi et spiritualis sponsae desiderio taliter satisfiat, ut reperto sincero et fideli, dextero et laborioso, toto sibi consecrato, et pro sua salute se offerre parato sponso, se in amati sui sponsi consortio beatam praedicare, vestramque Illmi dd. memoriam in sincera recognitione et devota benedictione recolere valeat.

A dou'a dî in 17/29 Sept., fiendu Domineca, prea santî'a sa d. eppu sî comisariu B. Erdélyi a celebratu sant'a liturgiá, la care eráu adunati vener. capitulu sî representantii clerului. Dupa a carei implenire acumu laudatulu d. eppu dein usiele imperatesci ale altariului cu cuventulu a facutu cunoscuta inalt'a sa misiune clerului, promulgandu totu o data implenirea actului alegerei pre diu'a urmatoria, cu care ocasiune deputatulu eparchiei Bistrei Sim. Balintu a respicatu unanim'a dorintia a Clerului de a tiené conferentia pregatitoria pentru acestu actu.

Intru acesta dî seversîndu-se Ddieesculu cultu de sér'a, prea on. d. vicariu capit. in mediu loculu baserecei a cetitu in faci'a clerului adunatu, gratiosulu decretu alu E. Sale d. gubernatoriu Lud. b. de Wohlgermuth dein 26 Sept. a. c. sub N. presid. 939. c. m. G. indereptatu càtra vener. consistoriu gr. cat. dein Blasiu, prein carele se incunoscentieza acestu-a despre destinarea, cu reverentia a preumitiloru dd. comisari, sî de una data i se impune: „cá aratandu acestoru prea inaltu denumiti comisari cuvenita reverintia, se dé de buna volia ascultare atâtu insu-si, câtu sî preutîmea lui subordinata, la tote orenduelele, ce tientescu spre sustienerea ordinei sî demnitatiei desbateriloru.“ (Vedi cuprensulu acestei-a mai in diosu la actulu alegerei).

Cu acesta ocasiune preatinsa dorinti'a Clerului de a tiené siedintia pregatoriu, de càtra acesta adunare repetîndu-se, s'a alesu sî s'a tramesu càtra maritii dd. comisari o deputatiune sub conducerea prea on. d. vicariu capit., carea se miedilocesca involîrea acestoru-a pentru dorit'a conferentia. A carei-a resultatu fù, cà :

„Deputatiunea este indereptata, cá adunarea se-si asterna in scrisu acesta a sa dorintia.“

ce s'a sî facutu in cuprensulu acestu-a:

Marita c. r. Comisiune! E. Sa inaltulu Gubernatoriu alu tie-rei cu dat'a dein 26 Sept. a. c. N. pr. $\frac{939}{c. m. G.}$ amesuratu pre inaltei otariri a c. r. Majestàti in 25 Aug. a. c. esîte pentru alegerea de eppu gr. cat. intru acesta diecesa a Fagarasiului pre diu'a de $\frac{18}{30}$ Sept. concesse, indurandu-se a ne tramete gratios'a ordinatiune, intru carea amesuratu datineloru baserecei nostre sî vechiului obicei alu acestei diecese ne lasa a seversî „desbaterile tientitorie la alegere.“ (sic)

Pentru ace'a reprezentantii clerului acestei diecese de marimile sale dd. Comisari r. cu reverintia se roga, acesta gratiosa

concesiune sî in fapta a o poté infienti  mai in a-ante de actulu alegerei, intru carea:

- a) că se ne constituimu spre acestu actu momentosu.
- b) se desbatemu amesuratu canonelor baserecei sî pracsului preavutu miedilocele spre intarirea sî inaintarea santei uniuni.
- c) se ne fia iertata compunerea unei suplice in privinti'a mai multoru trebuintie, cari poftescu mai gravnica vindecare prein Marimile sale dd. Comisari la Inaltulu Tronu susternende. Pre lunga cari cu tota reverinti'a remanemu.

Ali maritei Comisiuni c. regesci.

Blasiu ¹⁷/₂₉ Sept. 1850.

umiliti sierbi.

Const. Alutanu, vic. gen. sî presied. alu deputatiunei. — Const. Papfalvi, vic. Hatiegului. — Jo. Chirilla, vic. Fagarasiului. — Theod. Pap, Archidiaconus. — Greg. Mihali, Archipresbyter Bistrensis. — Leontius Leonteanu, Archipr. M. Ujvariensis. — Dem. Korojanu, v. Archid. Ermell kiensis. — Samuel Laszlo Vlassa, v. Archid. Pociagiensis. — Stefanu Moldovanu, Protopresvit. distr. Mediasiului. — Aug. Popu, Adm. distr. Albae Carolinae. — Thomas Marcianu, parochus D  s Aknensis. — Elia Vlassa, parochulu Veresmortului — Joane Copacianu, par. Valei Sasului. — Sim. Balinth, par. Rosiei muntose. — Greg. Papdanu, par. Unimetului. — Petru Branu, par. Hidvegului. —

deputatiunea representantiloru Clerului diecesanu.

Asternendu-se acesta cerere, prea laudat'a c. r. comisiune, cu parentiesca bunavolentia a primitu deputatiunea pre-insemnata, sî a datu prea gratiosulu respunsu cu cuventulu:

„Adunarea constituindu-se spre actulu alegerei episcopului, pote desbate tote acele, ce le va află de folosu pentru obiectulu alegerei, svatuindu c  se se alega de eppu acelu-a, carele se fia adeveratu parente alu patriei sî alu natiunei, zelante aperatoriu a mantuitoriei religiuni romanesci-catolice, sî prea fidelu supusu casei austriace, dela care avemu totu benele; era miedilocele pentru intarirea

sî inaintarea Uniunei, sî alte trebuintie, ce poftescu mai gravnica indereptare, se se arate intru una petitiune cãtra Ssma sa Maiestate, carea Marimile Sale Dnii comisari cu osebita bunetate s'au apromisu a o susterne sî recomandã.

Responsulu acestu-a s'a facutu cunoscutu reprezentantiloru clerului prein deputatiune.

In diu'a urmatoria adeca in 1^{st}_{30} Sept. la $\frac{1}{2}$ pre 8 ore demaneti'a, pãna candu garnison'a militaria statiunata in Blasiu sî cu una decuria de ulani, sî cu una parte de corulu musicale alu I regim. pedestru romanu, spre acesta solenitate prein gratios'a demandare a E. Sale d. Gubernatoriu civ. sî mil. Lud. b. de Wohlgemuth despusa a cupresu loculu sîe-si destinat in piatia; dein baserec'a catedrale clerulu a esîtu intru intempinarea maritului d. episcopu rogatu prein deputatiune spre a serbí s. Liturgía, carea s'a sî inceputu cu invocarea s. Duchu, sî s'a inchiaiatu cu una energica cuventare rostita de cãtra prea santítulu d. eppu sî comisariu dein catedra, a carei-a tenore se cuprende in urmatoria-le:

Liubiti in Chsu frati! De vomu socotí in apoi la anii mai de curendu trecuti, numai cu rumpere de anima ne potemu aduce a mente de tristele evenemente, cu cari Ddieu dupa necuprensele sale svature, pre toti Romanii, dara mai alesu pre credentiosii locuitori ali tieriei acesti-a, i-a cercetatu: vediendu, cumu inimicii adevverului, sî a rendului celui bunu sî a dereptãtii, cu anima inpietrita sî cu manía selbateca au pornitu asupr'a vostra; cumu versandu multu sange alu parentiloru, rudenieloru, fratiloru sî alu preteniloru vostri au predatu bunurele vostre, — ba destulu de crancenii sî cumpliti au fostu a navalí asupr'a basereceloru vostre, a intrá in Sant'a Santiloru, cu fieru sî cu focu a ve respipí casele sî locurele vostre a

ve despoliá de derepturele vostre; — precumu mai numeroase s. baserece nu s'au ingrozitu a le preface in cenusia, a rapí vestiari'a Dòmnilui, vesmentele, vasa-le cele santíte sí averile basereceloru; a calcá S. Santiloru; era pre slugile altariului, pre invetiatorii credentiei celei adeverate sí pastori sufletesci, parte i-au omoritu cu morte groznica sí de ocará, parte i-au pefugatu sí i-au imprasciatu, asiá câtu cu adunca dorere a animei potemu acumu geme cu profetulu Isaia strigandu: „Adu-ti a mente Domne, ce ni s'a intemplatu noue; cauta sí vedi ocar'a nostra.“

Era pre lunga tote aceste misieletáti ale vostre alt'a sí dora mai mare de câtu cea de antâniu calamitate s'a adausu, candu fostulu vostru Archiereu sí parente sufletescu mai mare d. Joane Lemény asupritu de nefericitele a tempului sí a impregiuráriloru evenemente, ajungundu la unsele betranetie sí la nepotentia de a portá mai incolo greutatea deregatorieii eppesci, carea poftesce mai vertosu in tempurele de facia umeri mai puternici, sí potere mai próspata spre radicareá zidureloru celoru sfermate a Ierusalimului sí spre vindecarea raneloru celoru multe, — a mai volitu a se lasá deregatori'a cea grea, sí a se retrage in singuretate, cá baremu asiá incai numai cu neincetatele sale rogatiuni se folosesca ce-va natiunei romane sí voue, de câtu se se lupte intru slabitiunile sale in sarcin'a deregatorieii. Sí asiá primindu prea santítulu Patriarchulu nostru dela Rom'a Evlavie alu IX resignatiunea lui sí deslegandu-i legatur'a, cu care in 16 ani sufletesce a fostu strinsu câtra diecesulu Fagarasiului, a cadiutu diecesulu estu-a in statulu legiuitei veduvie.

Dereptu ace'a prea bunulu sí prea inaltiatulu nostru imperatu Franciscu Josifu I, pre carele Ddieu la multi ani fericiti se-lu traiesca, carele cu parentiesca privire recunoscundu fidelitatea vostra cea necurmata, cu care pre cumu de pururea asiá mai desclinitu in tempulu de resbelu ati fostu sí sunteti câtra prea stralucita sí de Ddieu benecuventata gloriosa domnitoria Cas'a Austriei, pre cumu se nesuesce lipsele vostre cele trupesci ale depliní, asiá despre benele vostru celu sufletescu ingrigiatu fiendu, dein poterea sa cea politicesca sí dupa derepturele sale

cele imperatesci vrendu a ve dá unu pastoriu mai mare sufletescu, care se dobendesca animele, sî dragostea voastra sî benele religiunei, pre cumu sî fericirea de obsce, atátu se voliesca câtu se sî pota inaântá, sî asceptării parentiesci a prea induratului Monarchu a respunde, mai in a-ante voliesce prein voi a intielege sî a cunosce voturile diecesului. Pentru ace'a bene a volitu a rendui, cá dupa daten'a voastra cea vechia se poteti traí cu derepturile vostre, sî a ve alege voue Episcopu sî oarmuitoriu diecesului acestui-a.

Era spre indereptarea intreprinderi acesti-a de alegere de eppu, spre dovedirea cuvenientiosei intrebuintiári a derepturilor vostre, spre culegerea sî cuvenientios'a aratare a voturilor vostre pre me-ne celu mai umilitu sî pururea credentiosu sierbu sî supusu despre partea baserecesca, era pre M. Sa d. Carolu Gebel de partea oarmuirei imperatesci, cá comisarii sei, prea inaltiatulu imperatu a ne denumí sî aici-a a ne tramete s'a milostivitu, pre cumu se pote intielege dein prea inalt'a scrisoria cetinda :

se ce tesce inalt'a porunca.

Frumosu, mare sî stralucitu este dereptulu vostru liubiti in Chsu frati, spre alegerea unui eppu, dara cu multu mai mare, cu multu mai inaltu sî santu, ba cumu se dîce chiaru Ddieescu este scopulu sî sfersítulu, spre care voi dereptulu acestu-a ve nesuiti esta-di a traí.

Cá se poteti dara cu evlavia sî cu buna cuvenientia intrebuintiá dereptulu vostru dupa poft'a de obsce sî dupa voli'a lui Ddieu, cá se benecuventeze intreprinderea voastra, sî cá se se cununeze lucrarea sî ostene'l'a voastra de acumu-a cu sporiu bunu sî rodu fericitoriu, am doritu a ve pune in a-antea ochiloru vostri numai pre scurtu : Tipulu pastoriului celui bunu. Apoi dein vederea acelu-asi veti cunosce sî detori'a voastra, care esta-di intru insemnarea fiitoriului vostru Archiereu ve nevoliti a o implení.

Paulu Ap. in cartea sa càtra Titu c. 7 v. 10 insemnandu insusírile intru unu eppu poftite dîce : „Se cuvene eppului se fia fora de prichana, cá unu ispravnicu a lui Ddieu, nefacundu spre placerea sa, nu sumetiu, nu iute, nemaniosu, nebetívu, nesvadnicu, nepoftitoriu

de agonisela spurcata. — Cè liubitoriu de straini, liubitoriu de bene, treazula mente, dereptu, curatu, infrenatu, tienendu-se de cuventulu credentiosu celu dupa invetiatura. Cá poternicu se fia sî a indemná intru invetiatur'a cea sanetosa, sî pre celi ce gresiescu in potriva a-i certá. Cà suntu multi neplecati, graitori in desiertu (cetesce: dereptu) sî amagitori de mente. "Mai incolo insu-si invetiatoriulu nostru I. Chsu cu cele mai luminoase vapsele arata tipulu pastoriului celui bunu dîcundu: Io-su pastoriulu celu bunu. Pastoriulu celu bunu sufletulu seu-si pune pentru oi — sî celu ce intra pre usia, acelu-a este pastoriulu oiiloru.

Eca liubiti in Chsu frati! numai acelu-a este chiamatu la sarcin'a slusbei archieresci cá Aronu, carele este imbracatu sî daruitu dela Ddieu cu proprietátile sî virtutile cele mai susu insírate. —

A fora de aceste fiendu cà societatea crestinesca adeca baserec'a lui Chsu, alu carei temeliu neclatitu este religiunea cea ortodocsa sî catolica, adeca pravoslavnică, in cea mai strinsa legatura stà cu statulu civile, intru atât'a câtu pacea sî fericirea de obsce, necurmat'a statornicia, intarirea sî inflorirea amanduuru cere totu de-a un'a debuintiosa, legiuita cointielegere sî imprumutatu ajutoriu.

Deci intru unu eppu se poftesce, cá sî in privinti'a acest'a preste totu se fia preveghiatoriu, intiepletu, se cere cá se aiba cunoscenti'a lucrureloru sî a trebeloru tieriei dein laintru sî dein a fora, in câtu e de lipsa spre pestrarea cu intiepletiune a legaturei celei sante intre s. basereca sî intre statu.

Trebuie mai in colo se aiba una energiá poternica, care este de lipsa forte intru unu povetiuiutoriu sî mai mare pastoriu sufletescu. Trebuie se fia cu neclatita fidelitate càtra benecredintiosulu nostru imperatu; se fia cu credentia sî dragoste parentiesca càtra diecesulu, natiunea sî patri'a sa; se cade, cá eppulu se fia oglind'a sî form'a turmei sale celei credentiose, — se nu fia faciarnicu mascaritu, cè cu caracteru solidu sî barbatescu, — nece se fia mestecatu in ce-va societati oprite sî svature ale omeniloru nehodiniti sî turburatori de pace. Mai pre urma se

poftesce, cá archiereulu se stè pururea asupr'a sî a fora de tote partidele omenesci; cè se fia tuturoru lumina nu sub acopere-mentu, cè in luminariu pusa, cá se vedia omenii tote faptele lui cele bune sî se urmeze acelu-a laudandu sî benecuventandu pre Ddieu.

Jo socotescu liubiti in Chsu frati! cumu cà deintru aceste mai in susu disa, atâtu celi ce voru cadé sub alegere cu prilegiulu acestu-a câtu sî celi cari voru alege eppu, voru cunosce deplenu, ce debue se faca; cá toti se ve poteti bucurá de fruptulu adunării sî a osteneleloru vostre de esta-di, sî se se pota toti filii diecesului acestui-a laudá sî asemenea imbucurá intru doritulu rodu alu intreprinderi vostre.

Nadesdea cea mai buna me pasce, ba invinsu suntu despre ace'a, cumu cà aceli barbati frati baserecesci, spre cari s'arn aplecá voturile diecesului, cu de-a dinsulu voru cercá cunoscenti'a sufletului seu, ore suntu indiestrati sî daruiti dela Ddieu cu potere sî insusirile cele frumose, cari se ceru dela unu eppu adeca voru cercá totu dea meruntulu, ore suntu chiamati dela Ddieu la greutátile eppesci, de cari se infricosieza sî umerii angeriloru, — sî numai dupa derepta ispitire se voru prende de slusb'a ispravniciei celei Ddieesci, sciendu, cà fora darurele aceste nemic'a nu potu, cè numai osinda vecinica si voru castigá sîe-si, era pre poporulu celu alesu a lui Ddieu la grop'a nefericirei sî a perirei l'oru trage, — socotindu mai de parte cu de-a dinsulu, cumu cà Ddieu cea mai strinsa sama va cere dela eli: cu frica sî cu graba va stá a supr'a loru, sî judecata cumplita va fi celoru mai mari, cá celui mai micu se ingaduesca mila, era celi tari tare se voru certá. Sap. 5—6. Mai pre urma sciendu sî ace'a, cumu cà celu ce nu intra prein usia in staululu oiiloru, cè sare pre airi-a, adeca carele nu-i chiamatu dela Ddieu, acelu-a nu este pastoriulu oiiloru, cè furu sî talchariu, este naimitu, carele pre cumu bene insemneza S. sî M. Gregoriu: Numai loculu pastoriului tiene, dara nu cerca dobend'a suflete-loru; care numai bunurele pamentesci veneza sî se falesce cu cinste, ce o ia dela omeni. Hom. 14 in Evang. — Era pastoriulu celu bunu este usiá fericirei oiiloru,

care-si pune sufletulu pentru oiile sale, sî care tote numai spre placerea lui Ddieu le face, era nu pentru dobenda trecutoria.

Era voi, liubiti in Chsu frati ! cari sunteti aici sî in uumele poporului portării de grige a vostre incredintiati sî a celoru alalti a vostri frati tramesi sî adunati spre alegerea noului archiereu, incependu a traí cu dreptulu acestu-a se socotiti bene cumu cà sfersítulu adunării sî alu întreprinderi vostre de esta-di este celu mai inaltiati, este santu sî prea maritu, adeca este marirea lui Ddieu, este sporiulu sî intarirea religiunei nostre, este cunun'a sî cinstea natiunei nostre, este mangaiare sî fericierea vostra sî a poporului celui nou insemnatu a lui Ddieu.

Pentru acea traindu voi esta-di cu dreptulu vostru de a insemná episcopu, se nu perdeti cumu-va dein a-antea ochiloru vostri volia lui Ddiu sî a prea bunului nostru imperatu sî parente: dara totu odata se nu ve uitati de cuventele lui Chsu, cari le a disu càtra apostolii sei, ali caroru urmatori suntu eppii, graindu: De ati fi dein lume, lumea ar' liubi pre alu seu; era cà-ce nu sunteti dein lume sî eu v'amu alesu pre voi dein lume, pentru ace'a uresce pre voi lumea. Jo. 15, 19. — sî éراسي ce dice s. Paulu Ap. despre episcopi: Duchulu santu v'au alesu sî v'au pusu pre voi eppi, cá se chivernisiti baserec'a lui Chsu. De unde poteti chiaru intielege, cumu cà macaru cà aveti voi dreptu sî slobodieni'a de alegere acumu eppu, totu-si singuru atotu-poterniculu Ddieu este, carele alege poporului seu pastori credentiosi sî carele gatesce sî dà pastoriloru poporu ascultatoriu Dnulu este, carele ocarmuesce sî pleca anim'a imperatiloru spre totu benele. Voi dara sunteti numai tramesi sî miedilocitori, prein cari Duchulu santu lucreza intru alegerea eppului vostru.

Dreptu ace'a intru adeverat'a sî fratiesc'a dragoste, cu care in I. Chsu dein tota anim'a ve liubescu, ve rogu pre toti de impreuna sî pre fia-see-carele de osebitu, cá dreptulu vostru asiá se-lu intrebuintiati esta-di, cá tote cugetele vostre sî voli'a vostra intru alegerea archiereului vostru un'a se fia cu a lui Ddieu: cà toti aceli-a, cari desfasia sî sfértica prein imparechiári comesi'a cea necusuta a lui Chsu, aceli-a potu fi dein ucenicii lui Chsu; inse ucenicii lui Chsu sî dreptu-credentiosii ali maicei baserece fili nece de cumu nu potu fi. — Sî depunendu tota partenirea

personale, pre cumu ur'a sî man'ă, — ba punendu de una parte sî amorulu fratietății, a rudeniei sî a preteniei, tota mentea, totu gandulu sî nesuirea voastră se fia intientata numai spre marirea lui Ddieu. Se nu fia între voi price sî desbinări pentru preiubirea unui seau altui barbatu, se luati bene sam'a, că nu cumu-va în locu de marire sî cinste se agonisiti a supr'a religiunei sî a natiunei noastre micșiorare, scadere, ocară, bajocura nefericire sî plângere: cè pleniti, cumu dîce s. Paulu Ap: Bucur'ă lui sî a mea, că un'a se ganditi, o dragoste avendu, cu o volia fiendu, un'a intielegundu.

Cercati cu deadinsulu, cari deintre frati vostri se afla imbracati cu tote insusîrile sî virtutile, cari s. Ap. Paulu le potesce întru unu arhieru; sî numai pre acelu-a se-lu potesca sî se-lu insemne anim'a voastră de eppu, pre care Duchulu s. vi-lu spune voue; sî de vreme ce voi toti sunteti în privinti'a acest'a supusi respunderei sî în a-antea lui Ddieu sî în a-antea omeniloru, vedeti, că sarcin'a deregutoriei eppesci se nu o încarcati pre nesce umeri slabi, cari nu aru poté cu folosu sî cu vrednicia a o portă.

Socotiti cu totu de amenuntulu sî vedeti bene, că dein întreprinderea voastră de facia multu ascepta multi sî toti Romanii, sî cumu că de aci atarna unu temeliu nou alu fericirei voastre sî a multoru credentiosi; de aci atarna marimea slusbei Ddieesci; atarna latirea sî întarirea religiunei; atarna multu sî cinstea sî glori'a natiunei romane; cu unu cuventu de aci atarna pacea cea dorita de obsce sî înflorirea diecesului vostru.

Dati dara, liubiti în Chsu frati, impreunati-ve anemele sî voliele voastre sî insemnati unu eppu, carele se fia poternicu în cuventu sî în fapta a povetiui credentiosulu poporu sî pre voi la pasiunea cea mantuitoria, sî carele se fia charnicu a vindecă ranele voastre cele de multe feliure, sî a radecă éراسي zidurele cele sdrobite ale Ierusalimului nostru. Că numai asiá veti pleni voli'a lui Ddieu sî a Imperatului nostru celu prea induratu; asiá veti face destulu asceptării toturoru: asiá se va insemná sî se va statornici inaantarea fericirei de obsce sî a fia-sce-carui de osebi în diecesulu vostru, spre care Duchulu adevărului se ve lumineze sî se ve povetuesca, sî apoi marirea lui Ddieu se se mai preamareasca.

Era acumu dupa insemnarea notariului Adunării mergeti cu ajutoriulu lui Ddieu la insemnarea votureloru, sî in scurta vreme audîndu sunetulu clopotului celui mare éراسi cu totii se ve adunati aici spre seversirea lucrului.

Dupa s. Liturgía departandu-se M. Sa d. eppu sî petrecutu fiendu de numerosulu cleru pàna in resiedinti'a eppesca, adunarea reprezentantiloru clerului intorcundu-se numai de câtu in basereca s'a intocmitu spre conferentia, sî spre acestu-a scopu alegundu-si unu presiedente in person'a p. on. d. Const. Alutanu, vicariu cap., sî notariu pre d. Gregoriu Mihali, protopopulu Bistrei, sî d. Stefanu Moldovanu, protop. Mediasiului, mai in a-ante de tote a votatu in numele clerului sî a poporului Transilvanu multiamita

a) càtra inaltiatulu nostru imperatu sî rege ap. pentru parentiesc'a sî prea gratios'a involire data spre a-si alege episcopu ;

b) càtra E. Sa d. Gubernatoriu alu tierei Lud. de Wohlgemuth, pentru aratat'a càtra acestu cleru sî adunare desclinita gratia ;

c) càtra marit'a comisiune c. r. pentru neobositele ostenele sî dragoste càtra acesta diecesa aratata.

Apoi s'au luat u la lucrare sî desbatere urmatoria-le :

Adunarea pasîndu la actulu constituirei sale a aflatu, cà nu se pote constitui dupa pravil'a sî datin'a cea vechia a baserecei resaritane, sî dupa protocolulu adunarii generali a natiunei romane dein Transilvani'a tienute la Blasiu in 3/15 Maiu 1848, in carea (Sesiunea II punctulu II) s'a determinatu „cà se se alega eppi romnesci in sinodu prein deputati baserecesci sî mirenesci,“ de care conclusu totu poporulu romanu unitu dein Tranni'a cu celu mai fierbente zelu se tiene; — sî a carui conclusu infientiare, dupa convingerea Clerului, e celu mai potente mediu-locu de a sustiené, consolidá sî

lati sant'a uniune cu baserec'a Romei, cu atatu mai ver-
tosu, cu catu spre sustienerea si aperarea acelu dereptu
alu relegiunei si cu juramentu solemne s'a legatu in pre-
atins'a adunare dela $\frac{3}{15}$. Maiu 1848 pre catu poporulu
atatu si preutimea, carea acumu nu pote voli se devenia
calcatoria de juramentu.

Asia dara, acesta adunare compusa numai dein pre-
uti, fiendu ca de una parte nu vre a deveni frangtoria
de juramentu, prein care pana si estimatiunea morale a
preutimei s'ar' periclitá in a-antea poporului, er' de alta
parte nu pote a nu impleni mai inaltele ordinatiuni, cari
restringu si prescriu modalitatea alegerei de acumu a eppu-
lui, otaresce a se roga prein deputatiune la maritii dd.
comisari c. r. ca pentru mantuinti'a cuscientiei sale si
pentru mulcomirea poporului diecesanu se benevoliesca
„pentru acumu“ a impoteri pre intielegentii mireni uniti,
cari se afla de facia aici in Blasiu, spre a votisa in nu-
mele poporului; — care rogare deca nu ar' fi implenita
se se treca la protocolu.

Acesta umilita rogare fu aratata prein o deputatiune
in a-antea maritei comisiuni imperatesci, la care rogare
acumu laudat'a comisiune a respunsu cu graiulu:

„cumu ca nefiendu acest'a in a sa potere, nu pote
deferi.“

Acumu dara deputatiunea a poftitu, ca acesta rogare
se se improtoleze.

La acest'a maritii dd. comisari s'au involitu.

Dupa acest'a adunarea facundu-se luatoria a mente,
cumu ca dela deputatiunea natiunale si impoterita, afla-
toria in Vien'a s'a tramesu una scrisoria intitulata Sobor-
ului, ce se va aduna la Blasiu, a cercatu dupa dins'a
si a aflatu dein rostulu prea on. d. Const. Alutanu, vic.
cap., cumu ca ace'a insu-si d. sa primindu-o o a adma-

nuatu maritei comisiuni, cá c. r. presiedenti ali acestui Sinodu. Deci s'a otaritu :

cá acest'a dela maritii dd. comisari se se poftesca a se dá sî a se cetí in adunarea sinodului.

Apoi adunarea a alesu dein representatii clerului cu votu unanimu :

de notarii pre :

- d. Gregoriu Mihali, protopopulu Bistrei,
- „ Stef. Moldovanu, ppresbit. Mediasului,
- „ Aug. Popu, protopopulu Belgradului.

era de scrutatori pre :

- p. o. d. Const. Papfalvi, vicar. Hatiegului,
- d. Dem. Coroianu, prot. Craidoroltiului,
- „ Nic. Manu, parochulu Sabiiului.

In fine miedilocenele pentru consolidarea sî inaantarea uniunei sî pentru incungiuurarea nefericiteloru diferentie între capulu sî membrii diecesci acestei-a, pre cumu sî trebuintiele, ce poftescu mai grabnica indereptare, s'a inchiaiatu a se compune in una petitiune càtra Ssma Sa Majestate, prein m. c. r. comisiune inaantanda, carea se sî compuse, pre cumu urmeza :

Majestate! Credentiosulu Majestatei Vostre cleru g. c. a Fagarasiului dein Tranni'a prein abdicatiunea sî departarea legiuitului seu avutu archipastoriu la statu pupilariu devenitu, atunci candu prein furi'a resbelului trecutu despoliatu de tote in vietia castigata, de una data sî ace'a nefericire aveá adaugata, cá de mangaiatoriu sî indereptatoriu in cele sufletesci se fia lipsitu.

M. Vostra spre incetarea acestei mari scaderi cu parentiesca semtîre v'ati induratu a dá facultate credentiosului cleru dupa stravechi'a pracsu sî dereptulu indubitatu a tiené adunare diecesana spre a-si alege cu voture libere archipastoriu, de care ne-credentios'a a tempului sorte l'au lipsitu — nestandu in contra

starea de asedia neamica adunàrilor numeroase ori-sî-ce nume aru avé acelea, prein cari M. V. noua documente V'ati induratu a aratá despre confidenti'a sî increderea avuta spre clerulu sî poporulu g. c. romanu.

Preatens'a inalta parentiesca incredere cu adevveratu este fundata pre cea mai fidele, omagiale portare, ce totu de-a un'a in a-antea ochiloru o a avutu, er' in tempurele catastrofei celei mai noue cu riure de sange o a sigilatu clerulu sî poporulu romanu; totu-si anim'a fia-sce-carui-a fiu romanu pentru acest'a celu mai viu indemnu de multiamita sentiesce, care sî celoru mai tardii nepoti-lu va strapune.

Dorindu acestu Cleru romanu g. c. in tote a pasí dupa prea inalt'a M. Vostre volia in 30 Sept. acestui anu si-a descoperitu fia-sce-care individu dorinti'a animei in privinti'a personeloru eclesiastice pentru o demnitate, pre cumu baserecei in tocm'a sî statului asiá importante, prea convinsi fiendu cumu M. V. dein operatulu adunàrii parentiesce ve veti indurá a precepe, cumu cà credentiosulu cleru departatu de totu interesulu privatu sî personale singuru numai a colo a tientatu, cá M. Vostre spre ap. denumire individua cá acele se asterna, cari postulateloru baserecesci sî a statului se pota respunde sub totu respectulu.

Prein prea inaltele ordinatiuni date in privinti'a acesteí adunàri, ni s'a luat cu adevveratu totu campulu de a pasí la debateri de alte obiecte, a fora de ale alegerei, caroru-a aratandu detornica supunere restringemu umilit'a nostra suplica numai la acele puncte, cari se poftescu neaperatu sî fora intardiare pentru intarirea santei uniri sî aperarea acelei-asi dela fundamental'a respire.

Adevveratu intielegenti'a clerului sî a natiunei romane prependu apostoliculu cugetu alu inaltiatului seu Imperatu sî a augustei Case austriace de a ocrotí pre filii sei in sinulu santei uniri cu mantuitori'a basereca romana, nece o data a incetatu a cosantí tote poterile sale spre acestu santu sî mantuitoriu scopu: dar' pre lunga tote aceste a sentítu sî sente pàna esta-di nesce greutàti sî pedece, cari pàna candu nu voru fi departate sî inlaturate, nece odiniora se pote sperá profectulu doritu.

Clerulu sî poporulu romanu g. c. vede cu dorere apesata autonomi'a baserecei sale in contr'a cugetului celui santu alu

ap. sî stralucitei Case austriace, carea atunci candu a chiamatu pre romani in sinulu s. uniri, nemicu alta a pofritu, de câtu primirea celoru patru puncte de uniune. — Dereptu ace'a clerulu sî poporulu romanu cu omagiale supunere sî reverintia se roga, cá:

a) in baserec'a romana g. c. se se reasiedie Metropolí'a prein nedereptatírea temporeloru in fapta sî in autoritate incetata, sî metropolitulu se fia capulu baserecei romane g. c. atarnatoriu singuru dela ap. tronu alu M. Vostre, sî in celea spirituali nemiedilocitu dela Scaunulu ap. dein Rom'a vechia, carea este capulu baserecei universali.

b) baserec'a romaniloru g. c. amesuratu canoneloru sale dein baserec'a resaritului se aiba potere legiuita sî nerestrinsa a-si tiené Sinodu dupa vechi'a sa datena in totu anulu, compusu sî sistemisatu dein barbati alesi eclesiastici sî civili zelosi pentru organisatiunea sa interna sî morale; sî acest'a cu atátu mai vertosu, cu câtu trist'a esperientia cu dorere ne-a aratatu sî documentatu, pre cumu tota neintielegerea intre eppu sî membrii clerului sî a poporului numai de a colo a purcesu, cá-ce impiedcata fiendu acesta mantuitoria adunare sinodale, nu a avutu modru sî ocasiune de a se poté intielege intre se-ne cu intielegere fratiesca, care ar' fi potutu fi in stare a departá tote nefericitele evenemente; pre lunga aceste

c) doresce sî cu omagiale umilintia se roga adunatulu credentiosu cleru, cá dein alesii sei M. V. ap. fora intardiare se se indure a denumi pre barbatulu doririloru de archipastoriu baserecei g. cat. a Fagarasiului, sî cu ocasiunea depunerei a credentiei de omagiu de o data a-lu sî imputernicí spre tienearea adunării mantuitorie in punctulu alu doilea cu umilintia cerute;

d) credentiosulu cleru adunatu prea bene avendu cunoscuta ace'a, cumu cá singuru cultur'a adeverata spirituale sî literaria pote intari baserec'a sî statornicí credenti'a cátra inaltiatulu tronu — carea sî altu feliu in anim'a romanului dela natura a fi sadita sî in tempulu celu mai criticu a se fi aratatu dein destulu socotimu, — se roga, cá se se radice cu spesele statului scole natiunali, fora didactru, sub nemiedilocit'a invetietura sî povetiuire a fililoru sei natiunali sî patriotici, de ora ce poporulu prein furi'a resbelului pentru neclatit'a credentia cátra inaltulu tronu s'a despoiatu de tota averea sa, ba sî de locasiure sî casa locuibile

lipsitu dein a sa potere nefiendu in stare asemene a fundá sî a radicá spre a sa nefericire, spre a baserecei adevratu catolice scadere, sî spre a statului nespusa paguba, inca indelungatu tempu ar' fi silitu se jaca intru periculosulu intunerecu, in care pre lunga celu mai santu cugetu alu inaltului tronu, l'au tienutu pâna acum'a masteha nedereptatire a tempului apesatoriu; sî mai pre urma

e) Prea bene este cunoscutu, cumu cà unu poporu numai prein manuducerea unui cleru cultu sî dotatu pote propasî in adevrat'a cultura intielesuale sî morale. Inse clerulu romanu g. cat. dein Transilvani'a este sî in acesta privintia celu mai nefericitu, lipsitu de salariu sî de tota susistenti'a, cu cea mai crunta sudore a faciei sale, mare parte dandu mânele sale spre lucrare la straini, este silitu a-si procurá nutrementulu necesariu sî de tote dîlele alu familiei sale; pre lunga care in tempulu de facia se afla silitu a portá sî greutatea contributiunei sî a onerelor publice a statului fiendu totu in acceptare sî sperantia, pentru imbunetatiirea sortii de unu lungu sîru de ani parentesce afidata. Credentiosulu M. Vostre cleru, carui-a cu adevratu suntu cunoscute greutátile inaltului statu presente, se roga, cá dupa potentia câtu ar' fi modru mai curendu, se fia ajutatu dein erariulu statului, dein care sî celu mai micu alu statului sierbitoriu mirianu trage frumosu ajutoriu: Sî acest'a cu atátu mai vertosu se roga credentiosulu cleru, cu câtu preutulu neinzestratu sî lipsitu de miedi-locele vietii, fiendu 'silitu prein lucrulu mâniloru sale a-si cautá pana sa cea de tote dîlele, sî a-si sustiené famili'a sa, nece tempu nece modru are a se inaantá pre calea culturei sî a crescerei morali, sî asiá pierdiendu-si sî vedi'a in a-antea poporului pre lunga cea mai buna a sa volia, nu se afla in stare de a-si poté implinî detorintiele sale càtra Ddieu, statu sî poporu, dupa cumu ar' debuî se le implinesca; ba ce e mai multu de cumu-va va remané clerulu sî mai in colo in asemene desolatiune, cu atátu mai pucinu se voru aflá individua apte spre statulu clericalu, cu câtu in tempulu de facia suntu deschise mai multe căli de fericitare pentru barbati calificati.

Majestate! Aceste suntu principalile puncte ale dorirei acestui credentiosu cleru adunatu, care cu cea mai viua incredentiare le asternemu Maiestatei Vostre dein singulariu zelu pentru

intarirea religiunii adeveratu catolice sî a detornicei credentie spre inaltulu tronu a Maiestatii Vostre apostolice, avendu tota incredentiarea, cumu cã aceste ale nostre umilite rögatiuni cu parentiesca anima voru fi primite sî implinite.

Cu omagiale devotiune remanemu ali Majestätii Vostre sacratisime

totu de un'a credentiosi supusi.

clerulu g. c. dein dieces'a Fagarasiului in Tranni'a.

Blasiu 18/30 Sept. 1850.

In legatura cu acesta cerere sî pentru incungiurarea neplaceriloru, ce aru poté urmã intre episcopu sî diecesa, dein caus'a retacerei dorintieloru celoru mai fierbinti a clerului sî poporului, a otaritu acesta adunare acumu previe a dechiarã aceste-a, cumu cã poftesce dela fiitoriulu episcopu, cá acelu-asi:

a) se padiesca sî se apere baserec'a nostra in vechi'a ei libertate, neatarnata de tota influenti'a sî subordinatiunea altoru baserece, tienendu-se numai de nemiedilocit'a atarnare dela Patriarchulu Romei vechie.

b) cá la Ssma sa Maiestate se staruesca, cá vechiulu dreptu alu baserecei nostre de a se adunã in totu anulu dein cleru sî poporu, adeca dein intreg'a basereca, se se restatornicesca.

Sî cu acest'a conferenti'a preliminarã s'a inchiaiatu.

Cu sunetulu campaneii celei mari s'a facutu cunoscutu inceputulu „actului de alegere.“

Deci pentru scrierea votureloru pucintelu respandit'a preutime adunandu-se era-si, s'a dusu pornindu dein basereca cu litia, prein mediu-loculu de doue laturi resfirtiloru ulani, spre mai mare solemnitatea acestui actu despusi, spre intempinarea maritei c. r. comisiuni, sî indepreptandu o suita numerosa de deputatiune spre a o invitã la actulu alegerei, cu totii au intratu in baserec'a catedrale,

petrecuti de incantatoria-le sunete ale chorului musicale militariu mai susu memoratu.

Aici in numele unui-a Ddieu in Treime, s'a inceputu acesta pentru venitoriulu nostru prea interesante lucrare, alu carei-a decursu este acestu-a:

1. S'au publicatu notarii alesi spre acestu scopu in conferenti'a preliminaria de reprezentantii Clerului, pre carii marit'a comisiune imperatesca i-a recunoscutu.

2. S'a cetitu decretulu inaltului guberniu dein 26/14 Sept. a. c. N. presid. 939 c. m. G. prein carele amesuratu prea inaltei otariri imperiali a ministrului dein laintru dein 29 Aug. a. c. N. 4747/M. I. prea santitulu d. episcopu g. cat. dela Urbea-mare Basiliu Erdélyi si ilustr. d. consiliariu de Guberniu Carolu Gebbel in calitate de comisarii regii suntu tramesi la acesta alegere.

Era decretulu suna asiá:

Praes. N. 939/c. m. G. 1850.

Nachdem Seine k. k. Majestät mit allerh. Entschliessung vom 25-ten August l. J. laut hohen Ministerialerlasses vom 29. Aug. l. J. Z. 4747/M. I. Euer Hochwürden und Euer Hochwohlgeboren zu bestimmen geruht haben der am 30-ten d. M. in Blasendorf abzuhaltenden Wahl des gr.-kath. Bischofs in Siebenbürgen in der Eigenschaft als k. k. Kommissäre beizuwohnen, so lade ich hiemit Belobdieselben ein, sich zu dem besagten Zwecke gemeinschaftlich nach Blasendorf zu verfügen, den Wahlakt nach der bisherigen gesetzlichen Uebung vorzunehmen und jeder Abweichung von der letzt beobachteten Gepflogenheit mit allem Nachdruck entgegen zu treten, nach geschlossener Wahl-Verhandlung aber das Protokoll, welches das Ergebniss der Wahl enthält, mir vorzulegen.

Uebrigens schliesse ich den an das hochwürdige Blasendorfer gr.-kath. Consistorium gerichteten Erlass über Ihre allerh.

Ortes erfolgte Ernennung zu Wahlkommissären zur Aushändigung an das belobte Consistorium hier bei

Hermannstadt, am 26 Sept. 1850.

Wohlgemuth F. M. L.

An den hochwürdigen Grosswardeiner gr.-kath. Bischof Herrn
Basilius Erdélyi, und
an den Hochwohlg. Herrn Gubernial-Rath Karl Gebbel.

Si s'a cetitu a) nemtiesce prein d. Harkevich, adiunctulu m. d. Comisariu c. r. Carolu Gebbel, era b) romanesce prein d. Andreiu Muresianu, translatoru gubern. romanescu.

3. S'a cetitu decretulu guberniale dein 26 Sept. a. c. N. presid. 939 càtra Vener. Consistoriu dein Blasiu in-derepatu; a carui-a tenoru e urmatoriulu:

Praes. N. 939/c. m. G. 1850

Seine k. k. Majestät haben mit allerh. Entschliessung vom 25. Aug. 1850 Se Hochw. den gr.-kath. Grosswardeiner Bischof Herrn Basilius Erdélyi und den siebenbürgischen Gubernial-Rath Herrn Karl Gebbel zu bestimmen geruht, damit sie in der Eigenschaft als k. k. Commissäre der zu Blasendorf am 30 d. M. nach der bisherigen gesetzlichen Gepflogenheit abzuhaltenden Wahl eines gr.-kath. Bischofs in Siebenbürgen beiwohnen, die besagte Wahl leiten und dabei jeder Neuerung oder Abweichung von der letzt beobachteten Wahl-Modalität mit allem Nachdruck entgegen treten, so wie auch strenge darüber wachen, damit in dieser Wahlsynode ausser der die Wahl bezweckenden Verhandlungen keine andere Fragen oder Gegenstände zur Sprache gebracht werden, und das Wahlprotokoll behufs der höheren Beförderung mir vorzulegen.

Indem ich daher von dieser allerh. Entschliessung das hochw. Blasendorfer Consistorium in Verfolg des hierortigen an das hochwürdige gr.-kath. Domkapitel unterm 8. August d. J. Z. 691 ergangenen Erlasses in die Kenntniss setze, fordere ich zugleich belobtdasselbe auf: diesen allerhöchst ernannten Commissären

die schuldige Achtung zu bezeugen, und allen ihren auf Aufrechthaltung der Ordnung und Würde der Verhandlungen hinielenden Anordnungen willig Folge sowohl selbst zu leisten, als auch durch die untergeordnete Geistlichkeit leisten zu lassen.

Hermannstadt, am 26. Sept. 1850.

Wohlgemuth, F. M. L.

(In traducerea oficioasă :) Maiestatea sa c. r. cu prea înaltă oțarire dein 25. Aug. 1850 a benevolitu a determină pre prea santitulu eppu gr. cat. dela Oradea mare Vasiliu Erdelyi și pre d. consiliariu Trannicu de Guberniu Carol Gebbel, că se asiste in calitate de comisari c. r. la alegerea de eppu gr. cat. in Tranni'a, ce se va servă dupa legiuit'a usuatiune de până acumu in 30 ale curgutoriei luni la Blasiu, — se conduca numit'a alegere și se pasiesca in contra cu energia la tota innoirea seau abaterea dela modalitatea de alegere observata mai in urma, asemenea se padiesca strinsu, că in acestu sinodu de alegere, a fora de alegere și de desbaterile tientitorie la alegere, se nu se vorbesca despre alte in trebări seau obiecte și protocolulu alegerei se mi-lu asternamie spre inaintarea la locurile mai inalte.

Incunoscentiandu dara pre ven. Consistoriu Blasianu despre acest'a prea inalta determinatiune, in urmare cu decretulu, ce s'a tramesu d'aci sub 8 Aug. a. c. cu Nr. 691 cãtra ven. Capitulu gr. cat. provocu totu o data pre acelu prea laudatu, că acestoru prea inaltu denumiti comisari se le arete cuvenita reverintia și de buna volia se dè ascultare atātu acelu-a cātu și preutimea lui-si supusa, la tote ordinatiunile loru, ce tientescu la sustienerea ordinei și demnitatii desbateriloru.

Și s'a cetitu nemtiesce prein notariulu Augustinu Popu prot. A Carolinei, și romanesce prein notariulu Stefanu Moldovanu, prot. Mediasiului.

4. Se scola marimea sa prea lum. d. eppu și voteza in numele clerului și alu poporului romanu dein dieces'a Fagarasiului multiamita, și dechiaratiune despre omagiale supunere pentru gratiositatea cea parentiesca a Ssmei sale

Majestàti imperiali, carele s'a înduratu a otari acesta adunare, — sî a propusu maritulul acestu d. eppu, cá se se improtoceleze acest'a: „cá se fia facutu spre neuitata aducere a mente.“

Dupa acest'a scolandu-se notariulu Aug. Popu inscientieza, cumu cá sî clerulu in conferenti'a preliminarie a votatu multiamita sî omagiale devotatiune Majestàtii sale ssme, multiamita Esc. Sale d. gubernaturiu a tierii sî maritei c. r. comisiuni.

Sî acest'a s'a respunsu de cátra adunare cu intreite vivaturi !!! ce au resunatu dein gurele tuturoru.

5. Se cetesce prein notariulu St. Moldovanu urmatoriulu catalogu alu representantiloru clerului :

Consignatio

individuum ad electionem episcopi Fogarasiensis suffragia habentium.

Venerabile Capitulum.

Rsmulu D. Simion Krajnik, praepositus.

„ „ Basilius Ratz, canonicus lector.

„ „ Const. Alutan, can. cantor. et vic. capit.

„ „ Stepfanus Boér, canonicus custos.

„ „ Joannes Bárna, „ scholasticus.

„ „ Timotheus Cipariu, „ cancelarius (absens).

„ „ Theodorus Serény, „ theologus.

„ „ Stepfanus Manfi, notarius.

Vicarii foranei.

Alexander Sulutz, distr. Kraszna. (absens)

Basilius Marinkás, parochus Perjecensis, dep. ep.

Samuel Aurelián, par. Krasznensis, adjunctus.

. . . . . distr. M. Valko.

Demetrius Papp, par. Halmosdiensis, dep. eparchiae.

Andreas Papp, adjunctus.

Constantinus Papfalvi, distr. Háltzeg.
Athanasius Filip, deputatus eparchiae.
Bisantius Tustyai, adjunctus.

Joannes Kirilla, distr. Fogaras.
Nicolaus Raiku, dep. eparchiae.
Arsenius Buna, adjunctus.
. . . . . distr. Háromszék.
Georgius Solnai, dep. ep.
Joannes Boér Lisznyoiensis, adjunctus.

Mocedonu Papp, distr. Rodna.
Clemens Lupsai, dep. eparchiae.
Joannes Stephan, adjunctus.

Archi-diaconi.

Nicolaus Szantsali, distr. Kudzsir.
Georgius Bertsán, dep. eparchiae.
Elias Moga, adjunctus.

Simeon Fülep, distr. M. Bénye.
Joannes Ignat, dep. eparchiae.
Joannes Kopocsán, adjunctus.

Joannes Major, distr. Bistritiensis.
Zacharias Papp, dep. eparchiae.
Demetrius Mathe, adjunctus.

Simeon Boksa, distr. Szamos-Ujvár.
Joannes Mika, dep. eparchiae.
Demetrius Graur, adjunctus.

. . . . . distr. Ormány.
Joannes Papp, Giroltensis, dep. eparchiae.
Jeremias Lochianu, adjunctus.

. . . . . distr. Buza.
Joannes Szilasi, dep. eparchiae.
Matheus Papp, adjunctus.

Basilius Szilasi, distr. Bethlen.
Basilius Marosanu, Kocsiensis, dep. ep.
Joannes Tohati, adjunctus.

. . . . . distr. Középfalva.
Joannes Marosanu, dep. ep.
Theodorus Deak, adjunctus.

Gregorius Mihályi, distr. Bistra.
Simion Balinth, dep. eparchiae.
Alexander Thobias, adjunctus.

Leontius Leonteanu, distr. M. Ujvár.
Basilius Papp e Gezse, dep. eparchiae.
Joannes Gerasimu, adjunctus.

. . . . . distr. Aranyos.
Joannes Kokován, dep. ep.
Elias Vlassa, adjunctus.

Theodorus Papp, distr. Kolos.
Demetrius Szabo, dep. eparchiae.
Basilius Orosz, adjunctus.

Basilius Paulethi, distr. Örményszék
Michael Déak, dep. ep.
Petrus Miháltzi, adjunctus.

Josephus Nyulasi, distr. Babolna
Petrus Popovits Csebiensis, dep. ep.
Lúkas Farkas, adjunctus.

Alexander Molnár, district. N. Enyed.
Joannes Nicola, dep. eparchiae.
Demetrius Boér, adjunctus.

Elias Farago, distr. Marosiensis.
Ladislaus Papp e Szabad, dep. ep.
Daniel Szöts, adjunctus.

Joannes Szakalai, distr. Tordensis.
Gregorius Rátz, dep. ep.
Nicolaus Papp, Koppandensis, adjunctus.

Basilius Kertész, distr. Cibiniensis. (absens)
Nicolau Maniu, dep. ep.
Georgius Metyes, adjunctus.

Jannes Ládai, distr. M. Bago.

Athanasius Mészáros, dep. ep.

Jacobus Domsa, adjunctus.

Aron Boér, distr. Gyergo.

Gregorius Kozsokariu, dep. ep. — solus — adjunctus deest.

Superior Monasterii.

N. Augustinus Joviani. Michael Ambrosius Elekesi.

Joannes Turcu et
Joannes Rusz { professores.

V. Archi-diaconi.

Joannes Fekete, distr. Claudiopolitani.

Nicolaus Papp e Kolos-Monostor, dep. ep.

Nicolaus Papp e Szász-Fenes, adjunctus.

Demetrius Koroján, distr. Érmellék.

Gregorius Papdán, dep. eparchiae.

Gregorius Gael, adjunctus.

Joannes Boér, distr. Udvárhely.

Joannes Sándor, dep. ep.

Alexander Boér, adjunctus.

Josephus Vajda, distr. Bredensis.

Georgius Papp, dep. eparchiae.

Basilius A'ts, adjunctus.

Stephanus Moldovánu distr. Mediensis.

Joannes Tilye, dep. ep.

Demetrius Dop, adjunctus.

Simeon Papp, distr. Gyulensis.

Demetrius Kozma, dep. ep.

Joannes Buhetzelu, adjunctus.

Joannes Papp, distr. Vaadensis. (absens)

Basilius Marosán e Tökepatak, dep. ep.

Joannes Christe, adjunctus.

Panthaleon Popovits, distr. Lozsárd.

Joannes Oltyán Dobocsensis, dep. ep.

Basilius Kassa, adjunctus.

Augustinus Papp, distr. A. Carolinensis.

Thomas Albani, dep. eparchiae,

Theodorus Papp Galtöensis, adjunctus.

Petrus Dann, distr. V. Hunyad.

David Zsoszán, dep. eparchiae.

Georgius Kassion, adjunctus.

Joannes Bágy, distr. Meregyö.

Basilius Porutz, dep. eparchiae.

Michael Ungur, adjunctus.

Joannes Déak, distr. Kutfalvensis.

Alexander Seusianu, dep. ep.

Clemens Tamás, adjunctus.

Samuel Lászlo, distr. Pocsagensis.

Georgius Papp e Berkes, dep. ep.

Joannes Hosszu e Puszta-Egres, adjunctus.

Georgius Papp, distr. Marotlaka.

Teodorus Bolos, dep. eparchiae.

Amphilochius Papp, adjunctus.

Joannes Szodoro, distr. Szarvadiensis.

Matheus Sylvani, dep. eparchiae.

Simeon Hosszu, adjunctus.

Joannes Kesely, distr. Csokmány.

Joannes Veres, dep. ep.

Basilius Anderkán, adjunctus.

Joannes Lobontz, distr. Percsen.

Petrus Bran, dep. eparchiae.

Joannes Ats, adjunctus.

Georgius Krisanu, distr. Pagotsa.

Basilius Papp e Zah, dep. eparchiae.

Basilius Papp e M. Bodon, adjunctus.

Michael Krisanu, distr. Sz. Régen.

Demetrius Angyel, dep. ep.

Daniel Mathe, adjunctus.

- Jeannes Kereszttelki, distr. Ippensis.
Basilius Drágos, dep. eparchiae.
Joannes Papp Hatzi, adjunctus.
- Josephus Lázár, distr. Radnoth.
Aron Tamás dep. ep.
Gregorius Germán, adjunctus.
- Georgius Lazár, distr. Böö.
Joannes Moga, dep. eparchiae.
Nicolaus Moldovan, adjunctus.
- Georgius Ratz, distr. Laposiensis.
Nicolaus Papp, e Vaad, dep. ep.
Joannes Papp adjunctus.
- Joannes Oltean, distr. Blasiensis.
Georgius Drazsa, dep. eparchiae.
Joannes Vlätz, adjunctus.
- Joannes Papp, distr. N. Sonkut.
Athanasius Kototz, dep. eparchiae.
Joannes Papp e Remete, adjunctus.
- Gabriel Ketzan, distr. Faragó.
Joannes Hosszu Nyulasensis, dep. ep.
Gregoriu Precup, adjunctus.
- Alexander Erdély, distr. Elekes.
Elias Luka, dep. eparchiae.
Joannes Elekfi, adjunctus.
- Philippus Boér, distr. M. Ludos.
Joannes Graur, dep. eparchiae.
Nicolaus Vladutiu, adjunctus.
- Basilius Nemes, distr. Derzse.
Basilius Papp Gorboensis, dep. eparchiae.
Basilius Muntean, adjunctus.
- Triphon Marosán, distr. Rettegiensis.
Thimotheus Both, dep. ep.
Simeon Botiz, adjunctus.

- Stephanus Papp, distr. N. Nyires.
Stephanus Belbe, dep. eparchiae.
Paulus Kototz, adjunctus.
- Simionu Orian, distr. Katzko.
Thomas Martian, dep. eparchiae.
Josephus Tohati, adjunctus.
- Georgius Thekár, distr. Szék.
Joannes Papp V. Sz. Ivanyensis dep. ep.
Georgius Moldovan, adjunctus.
- Josephus Pascha, distr. N. Szeg.
Stephanus Papp ex O. Nados, dep. ep.
Laurentius Muntean, adjunctus.
- Andreas Albon, distr. Palatka.
Petrus Orosz, dep. eparchiae.
Gregorius Elekes, adjunctus.
- Simeon Kajan, distr. Czikenthal.
Joannes Aron, dep. ep.
Joannes Fekete, adjunctus.
- Gregorius Nemes, distr. Sövényfalva.
Andreas Penazan, dep. ep.
Basilus Stan, adjunctus.
- Georgius Czikudi, distr. M. Sz. Márton.
Joanes Marosan e Kecséd, dep. ep.
Daniel Angyel adjunctus.
- Joannes Koszta, distr. Elisabethopolitanus.
Joannes Ontean, dep. ep.
Basilus Papp, Ebesfalvensis, adj.
- Gregorius Papp, distr. Ilyesfalvensis.
Joannes Vitéz, dep. ep.
Daniel Vultur, adjunctus.
- Gabriel Fogarasi, distr. Vajdakuta.
Joannes Papp K. Csergediensis, dep. ep.
Isaias Moldovan, adjunctus.

Jeremias Bukur, distr. Katonaensis.

Ladislaus Papp Kötetendensis, dep. ep.

Parthenius Pujan, adjunctus.

Demetrius Hosszu, distr. Szurdukensis.

Theodorus Papp e Ködményes, dep. ep.

Joannes Papp e Kis Krisztoltz, adjunct.

Cetindu-se acestu catalogu s'au aflatu a fi absentii :

- a) prea on. d. cănonicu Timoteu Cipariu, carele impo-
teritu de vener. Capitulu se afla acumu in Vien'a.
- b) prea on. d. vicariu alu Silvaniei, Alesandru Sterc'a
Sulutiu.
- c) prea on. d. Basiliu Kertész, protop. Sabiiului.
- d) multu on. d. Joane Popu v. Archid. Vaadului; și
- e) a lipsitu adiunctulu Archid. Giurgeului.

NB. Era in loculu mai-marelui munastirei, par. Nic.
Augustinu Joviani, fiendu acelu-a bolnavu, s'a sustituitu
p. Mich. Amvrosiu Elekesy.

6. Se cetescu otaririle clerului dein conferenț'a pre-
liminaria concesa de marit'a c. r. comisiune, la carele
marit'a comisiune respunde :

„că cererile sale cele mai momentose, carele nu
suferu intardiare se le asterna adunarea in scrisu
càtra Ssma sa Maiestate apromitiendu parentiesca
comitivare.“

Deci adunarea preinsemnat'a s'a petitiune si-o asterne
maritei c. r. comisiuni cu urmatori'a rogare :

Prea lum. și prea santite domne episcopo !

și

Prea marite domne consiliarie

Cesareo-regii comisari !

Dupa ce marimile vostre v'ati induratu la umilit'a descopere
a reprezentantiloru clerului romanu unitu dein Tranni'a —
intru fiesca ascultare a ordinatiuniloru mai inalte adunati aici

in Blasiu, pentru că se-si alege archipastoriu sufletescu,—despre mai multe trebuintie, cari forà periclitarea religiunei unite nu suferu intardiare, parentiesce a svatui : cá de ora-ce cu privilegiu acestei alegeri nu se potu luá alte obiecte, numai cele de votisare atingutoria, la desbatere, pentru ace'a estu feliu de trebuintie se se arate intru una instantia cátra M. Sa: disulu cleru in asemenarea prea bunului svatu plecandu-se cu cea mai sincera supunere, sî neslobodindu-se la pertractarea altoru lipse baserecesci, preatensele trebuintie si-le infaciesieza in prea umilit'a sa petitiune, carea ací cu cea mai profunda plecatiune si-o asterne, cu tota reverinti'a rogandu-se: cá marimile vostre se ve indurati ace'a cu gratiosa recomandatiune a o susterne inaltului tronu imperatescu.

Intru cuvenita reverintia remanemu ali marimiloru vostre
prea umiliti sierbi.

Constantinu Alutanu m. p.

Vic. capit. canonicu etc cá preside.

Gregoriu Mihali m. p. protop. Bistrei.

Stefanu Moldovanu m. p. protop. Mediasului.

Aug. Popu m. p. protop. Belgradului.

cá alesi notari sî in numele reprezentantiloru clerului romanu unitu.

7. Se cetesce poss'a clerului dein conferentia, de a avé la alegere sî reprezentanti mireni.

La acest'a marit'a comisiune respunde:

„cumu cá acesta rogare nu se pote implení, cè se pote trece la protocolulu alegerei.“

8. Protopopulu Gregoriu Mihali cere dela marit'a comisiune a se cetí in faci'a adunàrii scrisori'a venita dela deputatiunea natiunale dein Vien'a.

La acest'a marit'a comisiune se dechiara:

„nefiendu ace'a obiectulu dilei nu se pote cetí,
— a fora de ace'a scrisori'a deputatiunei cuprende

in se-ne ace'a, ce sî rogarea dein conferenti'a clerului mai susu spusă."

9. Dupa acest'a s'au culesu voturile pentru fiitoriulu episcopu, dupa seri'a catalogului votisantiloru, cari s'au aflu a fi de facia 207 insi, sî si-a depusu fia-sce-care votulu seu intru una laditia de lemnu facuta spre acestu scopu; dupa care desfacundu-se laditi'a prein dd. c. r. comisari, sî prein scrutatori se numerara siedulele de voture sî se aflara a fi 207. Aceste siedule repunendu-se in laditia s'au luatu a fora un'a câte un'a prein scrutatoriulu d. Nicolau Manu, sî dupa ce s'au aratatu comisiunei imperatesci, celoru alalti doi scrutatori sî notariloru, s'au publicatu prein notariulu Stefanu Moldovanu cu viersu inaltu, sî s'au sî insemnatu totu de o data de impreuna cu numele aceloru-a, care se aflău scrisa intrinsele.

In urm'a acestoru-a dara au dobenditu voture pentru episcopía :

1. prea on. d. Alesandru St. Solutiu, vicariulu Silvaniei, noue dieci sî siesa (96) voture.

2. d. Constantinu Alutanu, canonicu cantoriu sî vic. capit., siepte dieci sî noue (79)

3. d. Constantinu Papfalvi, vicariulu Hatiegului **12** voture.

4. d. Basiliu Ratz, can. lectoriu **7** voture.

5. d. Jos. Popu Szilágyi, can. dela Urbea-mare, **7** voture.

6. d. Timoteu Cipariu, can. cancelariu, **4** voture.

7. d. Simeonu Barnuti, emeritu profesoriu sî membru alu deputatiunei romane la Vien'a **2** voture.

Seau cu totii in suma au dobenditu numerulu plenariu de 207 voture.

Asiá marit'a c. r. comisiune prein rostulu m. s. prea s. d. episcopu vestindu aceste voture clerului, sî pre celi

dein ternariulu numeru cá candidati la episcopía, sî pre celi 4 urmatori p. o. domni la publicarea numelui fia-sce-carui-a dein d. sale, cu vivaturi i-au salutatu. —

Seversîndu-se in acesta forma actulu alegerei de episcopu, p. l. sî prea s. d. episcopu, sî comisariu a cuventatu càtra adunare, pre cumu urmeza :

Prea cinstiti sî liubiti in Chsu frati !

Plenindu noi cu darulu lui Ddieu prea placut'a comisiune dela prea induratulu nostru imperatu noue incredentiata, nemicu alt'a nu remane in dereptu, fora numai cá se ve descoperimu sentiulu complacerei sî bucuri'a animei nostre, pentru pacinica sî cuvenientiosa intreprederea sî bunetatea vostra, care o ati adeveritu intru momentosulu acestu lucru. A nostra detoria va fi a aratá, pre cumu se cuvine, inaltiatului sî bunului nostru imperatu neasemenata fidelitatea vostra càtra prea induratulu nostru monάρχu, carea sî cu privilegiulu acestu-a o ati aratatu, pre cumu ascultarea sî supunerea cea fiesca, cu care sunteti pururea invapaiati intru deplenirea toturoru orendueliloru celoru imperatesci.

Inse numai spre ace'a avemu inca de a ve indereptá, cá dupa ce veti dobendi pre pastoriulu vostru celu doritu, pre care prea induratulu nostru imperatu sî craiu dupa apostolicesculu seu dereptu-lu va denumi, sî Ddieu-lu va prepune voue, se-lu cuprendeti toti cu o volia sî cu o dragoste fiesca, cá pre parentele vostru ; se-lu cinstiti sî se-lu mariti cu marirea cea cuvenientiosa ; se-lu ajutati intru deregatori'a sa cea grea cu svaturile sî cu poterile impreunate, cu ascultare sî supunere fiesca, sî cu rogatiunile vostre : cá numai asiá va poté inflori diecesulu sî neamulu vostru.

Era sî pàna atunci invetiati pre poporanii voue incredentiati, se tiena necurmatu religiunea cea ortodocsa, care o a intemeliatu, o a invetiatu Chsu, apostolii sî ss. parenti o au latitu, sî eli dela stramosii loru o au mostenitu ; se fia tari in credentia, se nu fia cá tresti'a carea de totu ventulu se indoie sî se clatesce ; nu asculte de proroci mentiunosi sî de amagitori ; — invetiati cá se fia sî de

acumu in a-ante pururea cu neinvinsa fidelitate càtra prea inaltiatulu imperatu; se fia cu ascultare sî debuintiosa cinste càtra mai marii sei, cari suntu pusi in deregutoria mai inalta, — aducundu-ve a mente, cumu cà oiile asculta cuventulu pastoriului seu sî mergu dupa elu, de este adevveratu pastoriu, era nu naimitu, — sciendu sî ace'a, cumu cà Ddieu dein mânile vostre va cere sufletele credentiosiloru sei, — sî vai voue, de va peri vre-unulu deintru aceli-a. Mai pre urma se sciti, cà sî inaltiatulu imperatu va luá sam'a dela voi, sî de cumu va pentru lenevirea, negrigirea, nepreceperea sî nescienti'a, seau dora ce nu socotescu, tocm'a dein reutatea vostra, ce - va scadere s'ar' intemplá in poporulu voue incredentiatu sî prein ace'a de ar' urmá ce - va stricare sî turburare in tiera, pre voi cá pre pastorii turmei vostre la strinsa respondere nesemtítu (cetesce: nesmentitu) va trage.

Grabiti dara acumu dupa sfersítulu lucrului de acumu, la oiile vostre, cá prein mai indelungat'a a vostra departare se nu li se intemple ce-va scadere sî stricare, se nu vinia lupi sî se rapesca oiile nefiendu pastoriulu de facia, — se ve rogati in tote dílele cu totii lui Ddieu, cá câtu mai curendu se ve mângaiia cu unu pastoriu bunu sî credentiosu. Se ve rogati pentru indelungat'a vietia sî fericit'a stapanire a prea bunului nostru imperatu sî pentru tota glorios'a casa domnitoria a Austriei, cá sub arepile sî grigei ei cei parintesci (asiá) se potemu sî noi traí in buna lenisce sî fericitoria pace. Rogati-ve sî pentru noi, pre cumu sî noi in rogatiunile nostre totu de-a un'a ne vomu aduce a mente de voi.

Domnulu pàcii se fia cu voi sî se ve povetiuesca la locasiurele vostre, aperandu-ve de tota reutatea sî scârb'a. Aminu!

Dupa care a respunsu prea on. d. vicariu cap. Const. Alutanu in urmatoriulu tipu:

Illmi domini consiliarii c. r. commissarii!

Domini gratiosissimi colendissimi!

Obtenta a sua Matte ssma imperatore ac apostolico rege facultate ad sedem hanc eppalem per resignationem illmi episcopi Joannis Lemény in vacantiam recidentem pro consvetudine in hac dioecesi recepta, per leges antea vigentes recognita, et

benigno diplomate Leopoldino anno 1701 sub 19 Martii emanato confirmata, eppum eligendi : capitulum et v. cleri deputati summe gratulantur, Mattem suam ssmam ad actum hunc electionis gravem, splendidum comissariorum c. r. munus illustritatum vestrarum, virorum ut pote de utraque republica optime meritorum prudentiae et dexteritati benigne concedidisse. Speramus enim, immo firmiter credimus, opus hocce celebre, quod sub prudenti illust. vestrarum praesidio et paterna manuductione inchoatum hilari cernimus animo, favoribus earundem et potenti apud suam Mattem interpositione suffultum, in incrementum ecclesiae gr. cath. Transilvaniensis, in emolumentum et utilitatem et romanae nationis, ante constitutionem de 4 Martii 1849 omnibus destitutae juribus, supremo numine adjuvante cessurum.

Iam vel ex his paternam suae Mattis ssmae et execelsi r. Gubernii miserae cleri et nationis sorti medelam ferendi sollicitudinem, quis cum gratiarum actione non recognoscat?

Tantam suae Mattis ssmae clementiam, tantum erga hanc dioecesim collatum beneficium pia mente recolendo, cupimus a Deo ter optimo, ut Mattem suam ssmam in multos annos conservet, diesque Mattis suae caesareae felicissimos multiplicet. — In missae sacrificio et quotidianis nostris orationibus ad coelos fuis, ut Matti suae caes. regimen ad longaevos annos pacificum concedere dignaretur, Deum optimum eo a potiori orare, non antea quam diem vitae novissimum clauserimus, cessabimus, quod secus facturi ingratisimorum hominum notam jure merito incurreremus. Etenim perbene scimus, ex annalibus patriae satis edocemur, sub principibus e patria oriundis nationem romanam et religionem oppressam et summo discrimini expositam in tenebris jacuisse nullas scholas, nulla plane scientifica habuisse instituta, per consequens omnia quibus hodie gaudet, augustae domui austriacae in acceptis esse referenda.

Natio romana fidei romanae addicta est, ad quam imperatores vere apostolici e densis, in quibus injuria temporum alte sepulta jacebat, tenebris educendam omnem curam omnemque sollicitudinem converterunt.

Penes omnes tamen piae memoriae imperatorum nostrorum conatus, impensos sumtus, nationem romanam ad aliquem culturae gradum evehendi, innumerabilia nihilominus gloriose regnanti

suae Matti ssmæ excolenda, multi defectus suplendi relictî habentur.

Ideo altum c. r. Ministerium, item exmus d. Tranniae Gubernator eiusque intimi consiliarii, benignam in considerationem adsumendo: sacerdotes nostros, etsi idem, quod aliarum nationum sacrorum ministris, populum salutari Iesu doctrina imbuendi munus incumberet, non tamen in eadem felici versari fortuna, nostrorum enim sorte, ob defectum mediorum ad vitam sustentandam summe afflicta existente, vocationi suae, etiamsi ardentissimo eidem respondendi flagarent desiderio, satisfacere non posse, huic malo medelam adferendi, immo e medio tollendi in animum inducentes, dotationem cleri curati e cassa status ap- placidandam appromittere dignabantur.

Iam praevidet et praesentit natio romana et dioecesis haec suam meliorem futuram sortem, laetis intuetur oculis suam meliorem fortunam, cernit et grato recolit animo, sub paterno moderni gubernii regimine feliciter sibi affulsurum astrum.

Intellexit natio romana dignatam esse suam Mattem ssmam et ejusdem atefatae altum Ministerium defectum etiam scholarum omnium malorum fontem paterno corde revolvere, et de educatione juventutis romanae, ea quae proficua et salutifera videntur paterne disponere, ut successu temporis e scholis nationalibus utiles in utraque republica filii et cives austriaco-romani succrescant. —

Beneficia regnantis domus austriacæ in nationem et dioecesim nostram collata condignis celebrare laudibus non possum, remunerabit ea Deus ter optimus, qui benefactores beatos esse praedicat.

De clero nostro, illmi Dni! velim sibi persvadeant, eundem nullam de utraque republica benemerendi occasionem praetermissurum et nihil nobis optatius esse, quam quae ad promovendum dei cultum, publici emolumentum et ad splendorem et utilitatem throni c. r. spectant, sedule curare. Faxint Superi ut sua Mattas ssmam quam diutissime ac felicissime populos sceptro suo subjectos regere possit. Deus ter optimus conservet suam Mattem caesaream ad nestorios annos, omnes suas cogitationes et consilia gubernet et fortunet in gloriam sui nominis et incrementum ecclesiae.

Dum votum nostrum et communem sensum erga augustissimam domum austriacam, sacratissimamque suam Mattem in pectore nostro folum coram illustratibus vestris venerabundi contestatum reddere sustinemus, pro exantlato tanti fatigii opere summas illibus vestris gratias agendo, paternis illtum vestrarum gratiis ac favoribus nos, dioecesim et nationem humillime devovemus ac commendamus.

Dupa tote aceste prein secretariulu m. s. d. episcopu, p. on. d. canonicu Josifu Popu Szilágyi, resunandu-se cantarea „Marire intru celi de susu lui Ddieu“ (Te Deum) de càtra tota adunarea s'a adusu multiamita prea bunului Parente cerescu.

Pre acest'a o a urmatu intonarea imnului imperatescu prein sunetulu musicei, ce radicara animele toturoru.

Apoi s'a cantatu Ecteni'a spre acestu sfersitu prescrisa, si asiá s'a finitu solenitatea alegerei de episcopu gr. cat. a diecesei Fagarasiului.

Pentru autenticitate me suscriu in Lugosiu 11 Aprilie 1869.

Stefanu Moldovanu m. p.

prepos. capit.

Nota editorului. Despre suscriere si espeditiune, eca ce se afla in chartia vicariului capitulariu adresata notariului sinodale Stefanu Moldovanu cu d. 30 Sept. stilulu v. N. 85 — 1850:

„a) spre a se poté mai ingraba tramete, unde se cade, (s'a decisu in siedinti'a consistoriale de adi) se nu fia espeduitu spre suscriere la celi doi consoci si confrati notari; de ora-ce spre dovedirea deplinei autentiei acestui protocolu este destula a mea si a m. o. Fratiei tale suscriere.

b) se nu se susterna E. Sale d. Gubernatoriu, cè cu rogamente spre a-lu inaanta la locurile mai inalte, presiedentelui sinodului, mariei sale d. episcopu Vasiliu Erdélyi, . . . unde cu post'a de esta-di s'a si submisu.“

III.

Protocolulu

sinodului dela 12 Augustu 1782.

Cerculariulu

prein care Vicariulu generale, Ignatiu Darabontu, chiama
Clerulu diecesanu la Sinodulu alegatoriu.

Ч. дн Хе Фрате!

Екселенція са преа дѣминатѣл ши преа о сфиндѣтѣл Днѣл Ар-
хіереѣл пострѣ Г. Григоріе Маер, дѣпѣ пре мѣлта, ши вредника де
пѣрѣреа а са сѣргѣинѣцѣ ши ѣстенеалѣ кареа ши маі пайнте ши дн
архіереаска са пѣсторіе аз фѣкѣт дн виѣа Домнѣлѣи кѣ Фолосѣл ши
крещереа дкрѣдинѣтеі шиеш Тѣрмеі чеі кѣѣпѣтѣтоаре: акѣм ла
адѣпѣиле вѣтрѣнеѣде вѣрѣнд ка віѣа, че маі аре днаноі сѣ о пе-
треакѣ дн динѣше, ши фѣрѣ гѣлѣавѣ, архіереаска са пѣсторіе д-
пѣлѣдѣтѣлѣи Днѣпѣрат о аз ресігнѣлѣит, кареа ресігнаѣіе днѣлѣдѣіа са
пріп днѣпѣрѣтескѣл Декретѣм дин ѣї. Маі дрепт ла Екселенція са
триміе приміндѣо, дѣпѣ аѣеа са милостівіт а порѣпѣі крѣескѣлѣи
Гѣверніѣм, ка сѣ пѣе зі дн кареа сѣ сѣ кандідѣлѣіаскѣ ши сѣ сѣ
алеаг г. Феѣе дѣпѣ обіѣаіѣ днпайнтеа Екселенціі ши а Мѣрїлор
сале Грофілор Телекі Карол ши Кемін Фаркаш, карі дела днѣлѣдѣта
Кѣрте сѣпѣт рѣндѣіѣд спре аѣастѣ треаѣѣ комісаріѣші: ши аша апоі
аѣеле кандідѣлѣіте ши алесѣ трі феѣе, Днѣлѣдѣіи сале пентрѣ деп-
мінаѣіе сѣ сѣ триміѣцѣ. Іарѣ крѣескѣл Гѣверніѣм дѣпѣ тепорѣл
днѣпѣрѣтескѣлѣи Рескріпт порѣпѣѣше ме пріп комісіа са дин дѣї. Ізніе
ка пе ѣї. зіде а лѣні лѣі Авгѣст каре дѣпѣ календаріѣл пострѣ есте дѣ.
зі а аѣеіаш лѣні, а лѣі Авгѣст, сѣ адѣн дѣпѣ обіѣаіѣ Депѣтѣтѣші
клерѣлѣі.

Дечі фрѣдѣіа та днѣцѣлегѣнд аѣастѣ милостівѣ порѣпѣкѣ, веі
адѣна Сѣѣор де тоатѣ Епархіа, ши алегѣнд доі депѣтѣтѣші (дн
фіеѣе каре Епархіе) ла архіерескѣл Скаѣн кѣ аѣеіа днппрепѣѣ фѣрѣ
тречере, ши фѣрѣ ніѣі о мѣпѣтѣіѣцѣ сѣ те аѣлі.

Дат Блаж дѣ. Ізліе дѣпѣк.

Programulu sinodului dela 1782.

Die 12-a Augusti a. 1782.

1-o Post sacra clerus et Deputati ad actum electionis convocati ad pulsum campanae congregantur in Palatio Eppali, ibi cathologus adsertorum perlegitur.

2-o Ratio congregationis per Vicarium Generalem ad captum omnium explicatur.

3-o Deputati ex parte Cleri pro invitando Excellmo Dno Eppo resignante denominantur et delegantur.

4-o Sua Excellentia functioni suae Eppali finem imponit Clero es Monasterio valedicit, uti de eo mentem suam jam nobis aperuit.

5-o Hoc facto Commissarii Regii ad agenda sibi commissa per Deputatos itidem Cleri invitantur.

6-o Qui confluxum adeundo Altissima Jussa proponunt, ordines sibi datos invicem literarum credentialium communicant et commendata pace, ac tranquillitate Templum cathedrale cum suffragia sua ferentibus ingrediuntur.

7-o Invocata spiritus S. Gratia proceditur ad colligenda vota quae scripto sub anonymo exhibebuntur, et scrutinio imponuntur, quo in actu

8-o Cathologus legetur et nominati solum ad votizandum accedent et facto offo citra omnem sermonem recedent.

9-o Votorum collectores tum ex Clero cum ex monachis denominandi finita votorum collectione e scrinio vota suo ordine excipient, clare legent, scriptis consignanda per constitutum ad id actuarium in praesentia Commissariorum Deputatorum Regionum qui tandem ducto calculo eorum nomina, qui ternarium numerum ingressi fuerint ab aliis secernent et publice propalabunt, sicque facto sermone brevi clerus et Deputati ad partes offerum suorum secedere in conformitate instructionis invitabuntur.

Acta Sinodi generalis

jussu Suae Mattis ssmæ Augustissimi Imperatoris DD. Iosephi Secundi in praesentia Excellentissimi Illmi Domini S. R. I. Comitis Caroli Teleki de szék S. C. R. A. Mattis status et Excelsi R. Gubernii Consiliarii Actualis Intimi nec non statuum et ordinum Trium nationum in M. Principatu Tranniae Praesidis, item Illmi Dni Comiti, Wolfgangi Kemény L. Baronis de Magyargyerö Monostor S. C. R. A. Mattis Camerarii et R. Gubernii Consiliarii Actualis Intimi et Cancelarii Provincialis, Altissime Delegatorum Commissariorum, 1782 die 12 Aug. per Excelsum R. Gubernium praefixo Balasfalvae coactae et in Pallatio Eppali celebratae, qua occasione Excellmus Dnus Eppus Fogarasiensis Gregorius Major S. C. R. A. M. status Consiliarius Act. Intimus officium Eppale sponte resignat coram tota Cleri congregatione, qua recepta Clerus in ductu B. Decreti Regii die 15 Mai anni ejusdem emanati, procedit ad electionem et candidationem Novi Eppi more antea solito.

1-o Die 11-a Aug. habita praevia Excellentissimorum DD. Comissariorum Regior. cum Vicario generali Ignatio Darabanth et Cleri deputatis successive confluentibus mutua cointelligentia et tractatione dirimitur contraversia circa praecedentiam Sessionis in Synodo et votorum collationem Clerum inter et Patres Basilianos obmota atque ut actus hic Electionis et votisationis meliori quo fieri posset ordine et summa cum tranquillitate juxta Altissimam mentem perageretur remota hic nunc omni jurium competen-

tia eaque ad futuri Eppi determinium dilata concluditur, ut hic nunc absque consequentia tamen omnes religiosi in Sacris constituti ad sessionem synodalem et votorum collationem admittantur, ac in Synodo sedent ordine a sinistris, vicarius vero cum cleri primoribus a dextris: In votisatione tamen Vicarium Praepositus et reliqui PP. Religiosi, ne dein ordo deputatorum cleri interrumpatur, ordine sequantur, postmodum Decani et Archidiaconi cum suis deputatis sicuti ex catalogo proclamabuntur, ad inponenda scrutinio vota sua accedant.

Quibus pridie superatis

Die 12-a Augusti

A. Post sacra clerus et deputati ad actum Electionis convocati ad pulsum campanae congregantur in Palatio Eppali, ibi Catalogus adsertorum perlegitur, dein assidentibus DD. Archidiaconis et PP. Religiosis ratio congregationis per Vicarium generalem D. Ignatium Darabant ad captum omnium explicatur et Gratiola ddto 11-a Junij a. c. Nr. 4042 ad eundem Vicarium emanata eatenus Gubernialis commissio legenda traditur D. Joanni Bob Archidiacono Marusiensi qua in priori Synodo anni praeteriti occasione depositionis Homagij constituto notario et pro tali hoc quoque in actu unanimiter confirmato. Qua lecta et vicariali declaratione probe intellecta

2-do Deputantur ex parte cleri RR. Decani Demetrius Kassai et Nicolaus Tatu qui Exllmum Dnum Eppum adirent significarentque clerum et deputatos jam esse congregatos, expectareque Suae Excellentiae praesentiam et Jussa, hos delegatione Synodi perfunctos

3-tio Sequitur Eppus praeferentibus ei mitram Joanne Para Naszodiensi et Pastorale Demetrio Cajan Abrudensi Archidiaconis dumque Palatium intrat om-

B.

nes congregati stando suam inclinationem faciunt, ac in stallo suo sedens Eppus universos sedere jubet, et eleganti oratione ad captum omnium, praesentibusque quamplurimis ex omnibus quasi religionibus viris nobilibus ac plebeis functioni Suae Eppali publice resignat, cunctis valedicit et subjecto sibi clero sui etiam ex parte alium eligendi Eppum facultatem indulget, interea ad adventum usque novi Eppi vicarium suum generalem Ignatium Darabanth confirmat, ac clero cum plena potestate consentiente tota synodo praeficit, exhibendo ad legendum Benignum Suae Mattis ssmae Rescriptum sibi directe Vienna dtto 15 Maij missum ac in visitatione canonica die . . *) ad Déés perceptum, literam item Exllmi Dni B. a Reischah Cancelarij Aulici de eodem dato, in qua significatur, quod Canonicam Suae Excellentiae ab Eppali obligatione absolutionem, Sua Mattas Ssa occasione illa, qua pro confirmatione novi Eppi scribetur, apud S. Sedem aplicam exoperatura sit: Dumque ista per notarium legerentur ac interpretarentur, sed vel maxime dum Eppus peroraret nullus erat seu ecclesiasticus sive saecularis, qui udis oculis non suspirasset ac generosum Eppi animum laetitiam plus quam tristitiam praeseferentem admiratus non fuisset, quare

4-o RR. Decanus Daniel Pap Kataniensis de medio aliorum surgens dolorem totius cleri exponit, quod Sua Excellentia eos derelinquat orphanos, gratiasque agit nomine omnium pro pastoralis cura et affectibus paternis.

C.

Quo facto

5-o Exmittuntur per Synodum delegati e clero RR. Theodorus Méhesi et Daniel Pap, e religiosis

---

*) Maioru a primitu rescriptu dimisiunatoriu in 15 Juniu, cumu aderescu Acta resignationis, unde dupa reproducerea acestui rescriptu stã scris: „Indosatio manu propria Eppi: Die 15-ta Junij a. c. reduci mihi ex Partibus Traniae redditum est in Déés praecedens clementissimum Rescriptum.“

Philoteus László et Stephanus Pap, qui Exllmos DD. Comissarios Regios demisse invitarent ad proponenda et agenda sibi Altissime commissa.

D.
ad **D.**
E.

6-o Praelaudati Exllmi DD. Regij commissarij confluxum adeundo Altissima Jussa congregationi proponunt et ordines sibi datos in vicem literarum credentialium communicant, habitaque per Exllmum D. comitem Carolum Teleki ad congregatos exhortatione et facta binorum RR. Jacobi Aron M. Varadinensis et Andreae Zetkei Munkacsensis Praepositorum speciali commendatione, ne e numero candidatorum emanent, inculcataque universis pace et tranquillitate deputati dimittuntur, ut sua schedulis apponerent vota, et ad pulsum campanae Templum cathedrale soli suffragia ferentes cum regiis comissariis ingrederentur. Ubi

F.

7-o Invocata denuo spiritus Sancti gratia proceditur ad colligenda vota. Legitur Cãthalogus, et ordine praeclarato nominati ad votizandum accedunt, vota sua in schedulis subanonymo descripta scrutinio supra mensam coram Regiis Comissariis collocato imponunt et citra omnem sermonem recendunt finitaque votorum collatione

8-o Denominantur votorum collectores e clero RR. Daniel Pap, Joannes Bab notarius, Alexander Fűszkuti, e religiosis Augustinus Laday et Stephanus Papp, ac vota e scrutinio per Exllmum D. Comitem Carolum Teleki suo ordine excipiuntur, legendaque Proclamatori Stephano Pap traduntur, alta voce proclamantur intuentibus scrutatoribus in praesentia DD. Reginum Comissariorum: vota vero obtigere ordine quo legebantur sequenti

1. Joanni Babb	.	.	.	.	37
2. Jacobo Aron	.	.	.	.	57
3. Philotheo László	.	.	.	.	16
4. Ignatio Darabont	.	.	.	.	63
5. Abrahamo Méhesi	.	.	.	.	2
6. Samueli Klein	.	.	.	.	1

7. Andreae Zetkeij	2
8. Hieronymo Kalnoki	1

ducto dein horum calculo

9-o Eorum nomina qui pluralitate votorum juxta perennem Ecclesiae huius consuetudinem ternarium numerum ordine suo ingredi debent, ab aliis secernuntur et publice propalantur nimirum:

Primo loco Ignatius Darabant Vicarius et causarum auditor Generalis cum votis	63
secundo Jacobus Aron	57
tertio Joannes Babb Archidiaconus et Parochus Maros Vásárhellyiensis	37

Tandem schedulae prius dilaceratae in ipso Templo comburuntur, totusque Electionis actus summa cum tranquillitate ac modestia absolvitur, factoque iterum per Exillum D. Comitem Praesidentem brevi sermone clerus et Deputati ad partes offerum suorum secedere in conformitate Instructionis inviantur et excitantur ut pro impertrando tali Pastore, qui regendae Dioecesi cum incremento Religionis Populique salute luminio instar praeluceat Divinum numen communibus votis implorent, Altissimamq; Suae Mattis Smae (suplenēce: Denominationem) tranquille et quiete operiantur.

Atque ita terminata, solutaque est tota isthaec Synodus Generalis Balasfalvae.

Acte cetite in sinodu.

4042.

A.

Charti'a Guberniului cãtra Vicariulu generale.

Sacrae caeo reg. et aplicae Mattis Archiducis Austriae, M. Principis Tranniae et Siculorum Comitis Dni Dni nostri clementissimi nomine!

Reverende nobis honorande, salutem et gratiae caeo regiae incrementum! Ssma Sua Majestas Exmo Dno Eppo Fogarasiensi Gregorio Major Eppatum suum ultronee resignante, virtute b. sui Rescripti regii de 15 praeterlapsi mensis Maii emanati clementer praecipere dignata est, ut deputati ex Clero unito pro candidatura trium Individuorum Altissimae denominationi proponendorum ad diem a regio Gubernio prafigendam convocentur, eorumque suffragia per delegandos illuc Comissarios Exmum quippe Dnum S. R. I. Comitem Carolum Teleki Statuum Praesidentem, et Illmum Dnum Comitem Volfgangum Kemény Cancellarium Protém (lege: Provincialem) secundum instructionem ab Augusto Throno praescriptam recipiantur. In cuius Altissimi jussus complementum praelaudatis DD. Comitibus Commissariis ad exequendam Altissime conceditam provinciam sub hodierno interpellatis, superest aliud nihil quam ut Reverentia Vostra Deputatus Cleri ad diem 12-um imminentis mensis Augusti more solito convocet; Laudatisque DD. Comitibus Commissariis candidature actum peracturis, tam ipsamet Reverentia Vestra, quam

Clerus unitus debitam reverentiam et paritionem exhibeant.
Sic facturis Altefata Sua Mattas Ssma benigne propensa
manet.

E Regio M. Ppatus Tranniae Gubernio
Cibinii 11-ma Junii Ao Dni 1782.

B. S. de Bruckental m. p.

gubern.

Car. C. Teleki m. p. Cancel.

Michael de Bruckenthal secr. m. p.

Titulus erat talis:

Reverendo Ignatio Darabont Vicario Graeco-Catholicorum et cau-
sarum Auditori generali nobis honorando

per Sabaesium

BalASFALVAE

Care chartfa guberniale Vicariulu o esplicà in modulu
urmatoriu:

Dein comis'a craescului Gubernium, care acum'a se ceti,
pre cumu sî dein circularisiulu meu fratiloru vostre trimisu doue
lucruri ati potutu cunosce: a) cumu inaltiatulu imperatu resig-
natî'a Exelentiei sale o au primitu. b) cum s'au milostivitu a ne
lasá in locu iusiulu alu tierei dupa obiciaiulu acestui Scaunu,
sî tenorulu s. canone.

In câtu-i resignati'a Ex. sale, mai pe largu o veti intie-
lege dein rostulu Ex. sale, sî din milostivele rescriptumuri im-
peratesci carele vi s'oru ceti; era pentru alegerea alta n'amu a
grai, fora numai deca inaltiatulu imperatu s'au milostivitu a ne
lasá iusiulu nostru in poterea sa, pentru ace'a se cuvine noue mai
in ainte de tote noi intre noi se avemu pace sî dragoste fratiesca,
sî tote intru acesta adunare cu intielegere sî cu o linisce se le
ispravimu. Lunga acest'a se ne rogàmu lui Ddieu cá se trimita
darulu seu celu sfantu, sî se lumineze inim'a fiesce carui-a
cá nu din sange sau din trupu, sau din altu ce-va cugetu ome-
nescu, ce din drept'a cunoscenti'a sufletului seu fiesce care se-si
dee votumulu seu pentru unulu cá acel'a, pe care sci a fi vrednicu
de o stapanire duhovnicesca sî pastornicesca mare cá acest'a,

uitandu-se la binele și pacea de obsce, că se fie indestulatu a stapani turm'a cea cuventatore in potriv'a poteriloru celoru vedute și nevedute.

Nota. Dein Acta resignationis, unde e scrisu cu cirile, că tote cele romanesce.

B.

Cuventarea episcopului către cleru.

Преачинѣиѣ, Архідіакони, Декани ка Фраѣи, Чинѣиѣ архипресвітері ка Фіи, преаѣзвите днтрачест лок де овѣде адѣнат Клер, дела дѣтѣторіѣл пѣчиі Днѣл пострѣ Іс Хс паче воао, іарѣ дела смереніа пострѣ пѣринѣаскѣ Блвеніе !

Din ȋnередеде меде мѣлте патімі сѣ дѣптарѣ кѣ мѣне пѣлѣ ші акѣм токма ла адѣнѣи вѣтрѣнѣде, кѣ

Дѣлѣ че еѣ din немѣрѣнїта мѣлѣ а марелѣи Dzeѣ ші мѣлѣтѣторіѣлѣи пострѣ Іс Хс мам пѣскѣт din пѣрїнѣи крещенїи православноїчї, ам крескѣт пїп скоалеле челе мїчї кѣ дестѣлѣ лїпсѣ шї стрѣпѣтате прїп ȣара зпгѣреаскѣ днѣлї, апої шї in Ардеал ла Клѣж, де знде ка рїтор ам фост прїмїт де преалѣмїнатѣл mainainte днтрачест сказн шеѣтѣорїѣ о даѣ вѣднїк де вѣчнїк поменїре Архіереѣ ал Фѣгѣрашѣлї словод Барон Іоан Інокентїе Клеїн, ам фост (zїшѣ) прїмїт ла клїрїкѣ шї трїмїс пе зскаѣ пе маре пѣлѣ ла рома; а коло д вестїтѣл коллегїон нѣмїт De Propaganda Fide (че сѣ тѣлѣзешѣ Проповедѣїреа крещенїї) еѣ д време де ѣ. апї іспрѣвїнд дѣвѣтѣрїле челе mainalte, кѣм сїнт фїлософїа шї Богословїа Фѣкѣндѣмѣ Доктор ачелораш ȣїнѣде Дѣмнеѣзѣещї шї дѣвѣтѣторїѣ неамѣрїлор, мам дторс іарѣш прїп прїмеѣдїоаселе але Мѣрїї фортѣнї ла Патрїа mea Ардеал шї деазна ла Блаж де знде ерам шї трїмїс : ачїі арої де лок ам інченѣт еѣ дѣтї а дѣвѣдѣ копїлѣшїї д скоалѣ вѣкїле шї фрїка Днлї, іар аФарѣ прїп ȣарѣ а ашеѣлѣ пе чеї тѣрѣвѣрѣдї, а індрепѣлѣ пе чеї рѣтѣчїнї ла калеа адеѣвѣрѣлї, а ддемпѣлѣ пе тодї ла зпїреа крещенїї, неднчетѣнд зїоа шї поаптеа прїп сате, прїп ораше, прїп тоате пѣрѣїле пѣмѣлѣлї кѣ аплѣлї лїмѣлор а вестї Евгліа пѣчїї, а мѣртѣрїсї кѣвѣнтѣл, а стѣ асѣпрѣ

къ време шѣ Фъръ време, а мъстра, а черта а ддемна къ тоатъ рѣдареа шѣ дѣдѣтера, д сѣте д фоаме, д месеретате: д дѣдзѣле де тоате пѣрдѣле: дпотрѣвѣри деа драпта шѣ деа стѣнга, дтратѣта кѣт шѣ сѣргѣнит ам фост пентрѣ рѣвна касѣи Днѣлѣи, пентрѣ рѣвна преаферѣчѣтѣи касѣи Австриѣи, шѣ ападема там фѣкѣт пентрѣ фрѣдѣи, ападема пентрѣ воѣ тодѣи, зрѣт дѣтѣи, зрѣт тѣтѣрор пѣпѣ акѣта. Ачестеа мѣах пресосѣт мѣе, прекѣт воѣ дшѣвѣ вѣне шѣдѣи, къ дѣн презѣл къ воѣ леам пѣтѣмит; ачестеа аз фост маре парте а вѣдѣи мѣле дкѣ фѣнд еѣ нѣмаѣ Раскал, нѣмаѣ дѣдѣторѣи неамѣриор.

Даръ апоѣ

Деакъ еѣ дѣн Пронѣа чеа Днѣзѣаскъ шѣ дѣн сѣнгѣрѣ мѣла кесаро-крѣаскъ, ла кѣмареа породѣлѣи шѣ рѣвна воастрѣ кѣтрѣ невреднѣчѣиа мѣа арѣтатъ, ам адѣне ла Треапта чеа маѣ дплатъ а Хѣерархѣиѣ весеречѣдѣи, шѣ дтрачасть кѣадепѣрѣ а Маѣмарѣиор пострѣи там дѣвреднѣчѣт а шѣдеа Архѣерѣс къ пѣтѣре де пѣлѣи шѣ къ Дѣх де сѣс фѣнд дѣтрѣт, там преѣтетѣт а кѣлкѣа ѣарѣш зрѣтеле чеде дѣнтѣе, амѣ пѣлѣи Дерѣгѣторѣа, а ешѣ афаръ ла ведереа патѣмѣиор воастре, а прѣмѣи не зѣде, не деахѣри, пѣ вѣи, д Фрѣг шѣ д зѣдѣв ѣпанѣдѣиѣ воастре, а вѣ аскѣлта пѣпѣрѣиѣ воастре, а вѣстѣи къ Ісаѣа пророкѣд, сѣрѣчѣиор тѣпѣгѣѣре, а вѣндекѣа не чеѣи здровѣдѣи ла ѣнѣмѣт, а проповѣдѣи ровѣдѣиор ертаре шѣ орѣиор ведѣре; не скѣртѣ ворѣв дтрачасть време а стѣпѣнѣпѣри мѣле акѣт де зече апѣ там невоѣт а фѣи тоате тѣтѣрор, там дчетат къ кѣвѣнтѣд шѣ къ дѣкрѣд амѣ дѣптѣа пентрѣ воѣ акѣт къ зпѣи дѣн афаръ, акѣт къ алѣдѣи дѣн дѣзпѣтрѣ, дтратѣта кѣт акѣта ам слѣвѣт, шѣ зпѣл къ атѣдеа нѣ маѣ поч вѣрѣи; Кѣз корѣвѣерѣл фѣе кѣт де тѣре тѣкар кѣ Херкѣлес, фѣе мѣестрѣ ка Колѣмѣс, кѣнд сосѣдѣе ла дѣптъ деодатъ шѣ къ вѣлѣрѣиѣ тѣрѣи шѣ къ вѣпслашѣи сѣи, кѣтѣа пѣтѣ мѣнтѣи шѣ скоате коравѣа дѣн перѣре ла лѣмап? Жѣдекадѣи воѣ Фраѣиор шѣ фѣиор, карѣи дпѣи сѣптедѣи марторѣи дѣкрѣриор мѣле, шѣ дела ѣнчѣпѣт дпрезѣл пѣтѣмѣаши. Деѣи дарѣ

Ка нѣ кѣтѣа ачасть коравѣе де атѣтеа вѣптѣри дѣнаѣнте шѣ дѣпапѣи аептатъ шѣ де вѣлѣри вѣтѣтѣт, сѣпѣт окѣртѣмѣереа мѣа сѣ се кѣфѣнде шѣ пентрѣ пѣпѣтѣнда мѣа сѣвѣт вѣе доарѣ воао нѣ шѣз че скѣдере сѣз дтрѣстаре д чеде че сѣпѣт але овѣдѣи; ам сокотѣи а скрѣе шѣ а рога дѣн ѣенѣнкѣи не Преанѣдѣатѣл шѣ де Дѣзѣ дкоронатѣл дѣтрат Іосѣф ал доѣлеа пентрѣ словоѣереа мѣа дела ачасть

пъстораскъ окъртѣре, прекът шї преамілоствѣще мїаъ аззіт рѣгъчънеа шї маъ словозіт, дѣпъ кѣт веці аззі шї дѣлеѣе шай кіаръ дїн преамілоствѣл рескрїптъм дїн зіле ѿї. Mais mie дрепт дїн Бечїз трїміе, шї дѣ вісітаціа деакѣта ла Дѣж прїміт. (Ачї сѣ четеск Декретѣтрїле)

Rescriptulu imperatului cãtra episcopulu.

Iocїф ал доilea дїн мїла лѣи Дзѣъ Амперат Романїлор пѣрѣеа азгѣст, Країз църїлор немѣцѣшї, знгѣрѣшї шї чехеѣшї, архїпо-вѣцїторїз Австрїї, повѣцїторїз вѣргѣндїї, лотарїнгїеї, маре Прїнц а Ардеалѣлї, шї Комес Сѣкїлор!

Чїнстїте, Кредїносѣле, поао адевѣрат Ізбїте! Дѣпъ че репре-сентаціе та ла пої трїміесѣ, пенѣрѣ лѣсареа та де влѣдїчїе, кѣ змї-лїнцѣ нї сѣз реферѣлїт, каре пої дн вѣпъ сокотеал лѣндѣо, аѣеа ресїгнаціе а та преа мїлоствѣще ам прїмітѣо, шї де о датѣ цїе пенѣрѣ траїз цѣм рѣндѣїт не ап о мїе шї чїпчї сѣте де злодї, сѣцї змѣле дїн кѣтара поастрѣ дѣ тоате зіледе віеці тале. Амтра-тѣта кѣ граціа поастрѣ кесаро крѣїаскъ цїе пѣрѣреа плекаці рѣ-тѣпем.

Дат дїн четатеа поастрѣ Бечїз Австрїї зіле ѿї. Mais аѣнк.

Iociv

Одеїз Баро а Раїшах
ла преа мїлоствїа кесаро крѣїаскъ порѣкѣъ.
Александѣр Хорват.

Titulus

Чїнстїтѣлї Грїгорїе Маер сфетнїкѣлї пострѣ дїн лопѣрѣ, Рѣтѣпїлор де леѣеа гречаскъ дн мошенїторїзл пострѣ маре Прїнцїпат а Ар-деалѣлї кѣ сфѣта ка_долчаска вісерїка Ромїї зпїдїлор влѣдїкї Фѣ-гѣрашїлї, кредїносѣлї пострѣ поао адевѣрат їзбїтѣлї сѣ се деа.

846.

Josephus II. Dei gratia electus Romanorum Imperator semper Augustus, Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Rex, Archidux Austriae, Dux Burgundiae et Lotharingiae, Magnus Princeps Transilvaniae, et Comes Sicularum.

Titulus

Rdo Gregorio Major Consiliario nostro Status A Intimo, ac Valachorum G. R. in Haereditario nobis M. Tranniae Pptu S. R. C. Ecclesiae Unitorum Eppo Fogarasieni, Fideli nostro sincere nobis dilecto.

Reverende, fidelis, nobis sincere dilecte! Representatione Tua super ultronea Eppatus Tui resignatione, horum submissa, nobis demisse relata, ejusdem Benignam habentes rationem, Tuam hanc resignationem clementissime acceptavimus, simulque Tibi pro congrua subsistentia Mille Quingentorum Florenorum annuorum pensionem applacivimus, jussimusque, ut hi ab aerario nostro camerali a die resignationis ad dies vitae Tuae Tibi pendantur. Caeterum gratia nostra caes. regia ac principali Tibi jugiter propensi manemus. Datum in civitate nostra Viena Austriae, die decima quinta mensis Maij Anno Dni millesimo septingentesimo octuagesimo secundo. Imperii nostri Romani decimo nono, Regnorum vero nostorum haereditiorum secundo.

Iosephus

Thadeus B. a Reischach m. p.

Ad mandatum Sae c. reg. Mattis proprium

Alex. Horvath m. p.

Scrisorea cancelariului càtra episcopulu.

Екселенція та Дне Архієреѣ! Преанѣдгатѣл Дмпѣрат аз іспрѣвіт, ка атѣнци кѣнд ва скріе да с. Скажѣлѣ апостолическ пептрѣ дпѣрїреа позлѣ Архієреѣ, кѣ ачелаш прїлеж сѣ добѣндеаскѣ шї Екселенції тале канонїчаскѣ словозїре, дела облїгація влѣдїчаскѣ; Деці шї дтрачасть зна де грїжа деспре каре д ѣї. зїле а лѣнї трекуте пеаї фост скріс, а пѣтѣ фї кѣ тотѣл одїхнїт, кѣ кѣвїнцѣ ат врѣт а те дїшїнцѣ, кѣ обїчнїта плекѣчїзне рѣтѣнд.

А Екс. тале

Преа хнїлїт шї аскѣлтѣрорїѣ слѣгѣ

Оядеїѣ Баро а Раїмах

Канцеларїш.

Бечїѣ ѣї. Маїѣ аѣпѣ.

Exme Dne Episcopo! Quum sua ssma Mattas occasione illa, qua intuitu confirmationis novi eppi Sedem Aplicam interpellatura est, canonicam aequae Exiae V. ab eppali obligamine absolutionem exoperatura sit; ejusdem solitudinem in aestimatissimis sub 15-ta nuper evoluti mensis ad me directis literis declaratam hac quoque in parte sublevatam perofficiose notificandum duxi, solito ceteroquin venerationis cultu perseverans.

Exiae Vestrae humillimus ac obedientis. servus
Thadaeus B. a Reischach m. p.

Viennae 15 Maij 1782.

Titulus

W i e n n. Von der k. k. Siebenbürgischen Hofkanzley.
Exmo ac Rdmo Dno Gregorio Major S. C. R. et Ap. Mattis
Consiliario Status Actuali Intimo, ac Valachorum Graeci Ritus
in M. Tranniae Principatu Sacrae Romano Catholicae Ecclesiae
Unitorum Episcopo.

per Claudiopolim

Balasfalvae.

Акѣм даръ фрадіи мѣи ші федіи мѣи! дѣпъ кѣм еѣ одагъ ам
фост де воі алес вѣлазрѣл ачеста каре ладі zидіт ал ватжокорі пе
ел, ші ам дтрат каноничеѣе адека пе зше дтрачест стагл а кѣ-
вжпгътоаріи тѣрме, кѣріа ші формъ ага сідіт а фі, амъ акѣм пен-
трѣ адѣседе прічіні, іарѣм дпайнтеа съворнічеѣи воастре адѣпѣрі,
дп вѣпъ воінда теа тѣ лас де стѣпжппреа ачестіи Бесѣречі а Фѣ-
гѣрашізлзі, ші ка прекъш чел дпнтрѣ сфінді пѣрпнтеле пострѣ Грїго-
ріе ал мїеѣ таре патрон, кѣ флзѣрѣл чел пѣстореск ал Блвіі сале
аз вірѣт трімвїцеле рїторїлор оарекънд ла Царїград, ші пре алесші
сѣі іаз лѣсат д вое, амъ еѣ асгъзі пе воі д вое вѣ лас сѣвѣ алѣ-
цеці д локъл мїе повѣзїторїѣ, карїле пентрѣ воі сѣ прїверїеѣе, сѣ
поарте дѣрерїле воастре, ші че нам пѣтѣт еѣ, ел сѣ іспрѣваскѣ.
Дсѣ пѣлѣ съвор іспрѣві ачестеа прїп преаналтеле кесаро-крѣеѣи ші
апостолїчеѣи орѣндѣелі дтѣрїм пе преач: гепѣрарїѣ вікареш пострѣ
де акѣм Ignatie кѣ плїнѣ пѣтере дтрѣ тоате, ка д ліпседе ші лѣ-
крѣрїле воастре, сѣ шїці ші пѣлѣ атѣчїі ла чїне кѣѣетѣ: кѣ еѣ,

къ Апостолъ неатхридор, іатъ ть жертвеск, ші в рѣмеа деспърциріі мѣле саз апропіат: къ лхптъ възъ там лхптат: кърдереа ам плініт: крединца ам пьзіт: ші къ ачелаш Апостол, шіх ші амъ смері, шіх авѣ де присосіт, дтръ тот ші дтръ тоате там депрінс, ші амъ съгъра ші а Флѣтжнзі, ші а авѣ де присосіт ші а фі ліпсіт тоате ле почіх дтръ Хс чела че ть дтрѣще (Філ. кап љ). Нічі алтъ міе ліпсѣще Фъръ пь-таі ліпіше, съмі гріжеск акзм ла ешіре ші де ал міех тікълос сѣфлет департе де валхріле лхтіі афаръ де тоатъ гъра, ші де пізма оменеаскъ, каріле міе ашъндоао адека ші гъра ші пізма, къ ача-стъ стьпъіре деодатъ іаръші місѣ адазсѣсъ, нічі е тінзне: къ пре кзм нічі о чокърліе пзі Фъръ де крѣстъ, ашà нічі о тьріре Фъръ пісѣіре.

Пентрѣ каріле тоате ех астъзі мьдцетеск ші даз тьріре дтръ чеі де сѣс лзі Dnzex чел че віне аз воіт ашà: Мьдцетеск дтрѣна ші воао фрацілор ші фіілор пентрѣ тоатъ драгостеа воа-стръ міе пьпъ акзма арътатъ, іаръ де пь вам пьтът слъжл дьпъ кзм ам врѣт, крѣдеці непътіпціі мѣле, ші ть ертаці, къ ех дін інішъ ерт тьтхрор: Поменіцівъ де къръпѣцеле мѣле, къ ех д кьстъл міех пьвъвоіз зітà: Словозіці акзм пе вьтржнл ровзл во-стрѣ д паче!

Dne Dne казтъ дін черіх ші везі ші дтрѣще віà ачаста ші о спореще пре кареа аз сьдіт дрѣпта та, пентрѣ Авраам чел ізвіт де тіне, ші пентрѣ Ісаак ровзл тьз, ші Ісраіл сѣптъл тьз. Благословеніа Домнълі престе воі къ даръл ші къ ізвіреа де оа-мені ест.

Nota. In impurulu scrisu de mâna lui Maioru, carele se afla între acte, la începutulu acestei cuventări după cuventulu преачінстіціі se vede cuventulu „vikari.“ stersu, — er' in purulu ce se afla acolo-si, precum si in protocolulu „Acta resignationis“ lipsesce de totu. — Eu am decopiatu cuventarea de pre impuru reflectandu la purulu amentitu numai intru unu locu unde este coresu de mân'a episcopului.

Dein lipsa tipografica s'a pusu: „é“ si „ea“ in locu de caracterulu cirilicu, cu care se scrie silab'a prima in cuventulu „vede“. Totu dein caus'a ace'a s'a pusu: „ia“ „кѣ“ si „о“ pre multe locure in locu de „о mega“, carele dein urma e intrebuintiatu fora alegere. Intru altele ortografi'a originariului e tienuta strinsu.

С.

Cuventarea protopopului Danila dela Catin'a càtra erpulu.

Преа милостиве, преа лѣминате ши преа осфінците, дѣлче ал пострѣ съфлетеск Архипѣсоріѣ ши пѣрпнте!

Нѣ тѣ почіѣ, щіѣ кѣ адеврѣат, дін дестѣл прічепе ши дешепта дінпрезнѣ кѣ тот ачест ч. ши мѣлт обідат клер, пре кѣм сінгѣр Ексц. та сфетіші, а челор пенѣмерате, не спѣсъ ши не маі аззіте невѣзѣте, нѣ дін тінереѣе нѣмаі патімі, че доарѣ дін веак, саз шаі вѣртос дінтрѣ дѣтеіареа ачесті ч. клер. Патіміле клерѣлзі ши а Ексціі тале сѣнт петѣрпніте, кареле поі тоці віне ле щім, кѣ Екс. та нѣ вѣгѣнд сеама кѣ віаѣа, кѣ тоартеа, кѣ грѣп, кѣ сѣфлет, некѣрѣднѣвці токма ши сѣпѣтатеа, дѣчепѣнд ка зп дѣлче пѣрпнте ачесті неам ал пострѣ рѣтѣнеск, дѣтрѣнсѣл ка дѣтро коравіе че сѣ дѣвѣлѣеще дѣфортѣна Мѣрї. кѣ прімеждіе токма де тоарте, ка зп вѣн вітеаз а лѣі Хс аі оцїт, кѣм зіче Апост: дн протівѣа челор кѣ асѣпрѣ пѣвѣдіторіѣ, стрѣвѣтѣнд тоате хотарѣле Тірѣлзі ши а Сідонѣлі ачестіѣ: дела дѣчереа ши преведіреа вѣрднікѣлзі де вечніка поменіре Баро Клаін влдіка ачесті Сказн, пѣпѣ астѣзі зіоа ши поаптеа кѣ мѣлте остепеде лѣпѣндѣте, кѣ чеі стрѣні пісмаші ачесті ч. ши обідат клер, ка кѣ піще Фіерї сѣлватіче, іарна дн Фріг, вара дн зѣдѣх, кѣ прімеждіе дн кале, дн кѣлѣторіі адесе наі днчетат, дела чеі мічі пѣпѣ ла чеі маі марї а стрѣвате кѣ дѣвѣдѣтѣра, а проповедзі Евангеліа ши кредінѣа, а дешепта не тоці орї кѣі іаз тревзіт фолосѣл пеамѣлзі ши вінеде обці, а траѣе ла кредінѣа чеа адеврѣатѣ не чеі рѣтѣчїці ши дежгінаці дн зіледе рѣпосатѣлзі Клаін, кѣ пророкѣл чел мінчїнос че сѣ нѣмеа сѣфнт, акѣм дн зіледе поастре кѣ тѣлѣрѣрїде клеветірїлор лзі Софроніе, ши алтор протівіторї а с. зпїрї; таре аї стат, пентрѣ карї дн лок де мѣлѣмїтѣ ши лавѣдѣ дела Фраці аі авѣт зрѣ, дела пород клеветіре, дела пізташі ізгоніре; ва пентрѣ рѣвна касї Домнѣлзі, ши а зшілор лзі пѣціп нѣмаі нѣ теаї жѣртвіт де вѣпѣ вое.

Акѣм дарѣ чеі віне, саз чеі фрѣтмос, де кѣт а петрече Фраці днпрезнѣ кѣм зіче псалмістѣл 132; ла ачаста зітѣндѣмѣ, кѣ тот ачеста ч. ши обідат клер, вѣзі (asiá) драгостеа днстреї-

патъ, петречереа дитрзи лок а съ деспърді, каре ниці одатъ нам пѣдъждит, почіз зиче преа милостиве Дне, ши пѣтем зиче тоді, кѣм адевереще днпѣратѣл Solomon zikand: Фрателе каре съ адѣтореще де Фрате ка о четате вѣртоасъ стъ, ла пиде кап 18. кѣ кѣт маі вѣртос фії пѣнъ канд вѣд пе Пъринтеле лор дн касъ, ла тоате пѣдежде аз, ши лѣи днсъши pazimъ, нас грѣжит дн фоамете де хранъ, кѣ дндръзніре сѣнт дн време де рѣзтъді, съ змѣреск сѣнт аріпіде пѣринтелѣи съз, іаръ канд prin оаре карева прімеждіи, аз моарте, аз алтъ днстрейнаре, дши піерд ачел pazim ши змѣръ пѣрпцаскъ, че аз алтъ а фаче фъръ пѣмаі а вѣрса пе днчетате лѣкрѣми.

Ѧnde te дѣчи преа милостиве Дне? Кѣи не лѣши? кѣм теаі дндрат ши те дндри а те деспърді, кѣм поді де агѣта неам ши преодіе сфѣнгъ, де зн клер ка ачеста, кѣ агѣта мѣлдіме де пород днподовіт, каре доаръ ніче дитрзи Regnum асеамenea нѣ съ афлъ, — везі акѣм дн прежрестъріде ши circumstanцііде зіелор ачестора, кѣт сѣнт де грѣле, везі фраді ши фії тѣи, кѣм стаз кѣ окіи пліні де лѣкрѣми, съ зітъ ши сѣспіпъ, а лор де кѣтръ Ексіа та деспърдіре, — пре чіне вом авѣ ноі акѣм даръ днскѣрвеле поастре мѣнгѣере?

Пентрѣ ачеста тѣтѣрор воіс мѣртѣрісі, кѣчи поао чінстеа, лѣзда, ши кѣ алѣи Dzъз ажѣторіѣ ажѣтѣндѣне неаі фост повацъ, даръ пре чіне вом чінсті? Пророкѣл тѣ двадъ: нѣ да слава та алѣзіа ши врѣднічіа та неамѣлѣи стрейн Варѣх кап ѣ. Дѣчи даръ де оі тѣчѣ ши вом тѣчѣ кѣ гѣра, ініма рѣмпѣндѣсѣ ва рѣспѣнде, ши кѣ пророкѣл дн презнъ ноі тоді вом кѣпта: Пъринтеле мѣх ши маіка теа маѣ лѣсат пре міне, іаръ Домнѣл ши Стѣпѣнѣл маѣ лѣат. Пентрѣ ачѣіа даръ а Ексііи тале тоате зіеле, тот деазна днтрѣ ачѣа фрѣцаскъ ши пѣрпцаскъ драгосте, ізворѣте де віне фачері, ка неще ісвоарѣ арѣтате пентрѣ рѣсплѣтіреа, ла прец непрецѣіте, чіне ле ва спѣне?

Лас прѣчії съ пѣнгъ крѣідарії карії дела алдіи нѣ іѣз кѣпѣтат ши нѣи вор авѣ; лас сѣрачії съ стѣе акѣма ла зша каре тѣтѣрор а фост дешкісѣ, ши тѣ тем съ нѣ съ дкідѣ; лас пре чѣі кѣ пенѣтерате іцѣандії ши пѣнѣсорі, съ пріваскъ акѣма ла чѣла че алерга ши кѣ драгосте дї кѣспіндеа де де парте; пѣнгъ мѣкар ши сѣспіне ши черіѣл ши пѣтѣнтѣл, еѣ кѣ Даліс Філософѣл Гречілор зік: кареле Бозілор сѣі пентрѣ трі лѣкрѣрі ера обичнѣіт а да

мѣдѣмітъ, ѧ.) пентрѣ къ ла фѣкѣт om, ші пѣ довіток. ѧ.) кѣчі вѣр-
 бат, ші пѣ фѣтее. ѧ.) кѣчі Еліп, ші пѣ варвар. Ашадарѣ ех дѣл-
 челе міеѣ преа лѣміпате ші преа о сѣпдїте Dne, лѣдѣ челѣ дп-
 трѣ тот пѣтернік ші а товте дѣгѣторїѣл Dзѣѣ, мѣдѣмітъ фак, ѧ.)
 пентрѣ къ макаp атѣда аї авѣт ші авеаї пізмаш, дарѣ ка кѣ іарѣа
 кѣ тоді аї дпвіпс. ѧ.) пентрѣ къ dпп сїпгѣрѣ пропїа лѣ Dзѣѣ фї-
 іпд кемат аї фост влѣдікѣ пѣ немікѣ, ѧ.) пентрѣ къ макаp аї фост
 вѣндѣт ші дпстрѣпнат, пѣ теѣѣ пѣрѣсїт мїла лѣ, ші асѣзї ещї
 маї ферїчіт ші маї mare Domn de кѣм аї фост, кѣ вреднік лѣкрѣ
 іесте, акѣма сѣ фїї словод de сарчіпа поасѣрѣ, ка маї мѣлѣт сѣ пе
 подї слѣжї пре кѣм ші пѣдѣждѣім Amin.

D.

Decretulu, prein care se denumescu comisarii re-
 gesci.

4042.

Exme Dne S. R. I. Comes statuum Praesidens, Illme item
 Dne Comes Cancellarie Provlis, Domini nobis colendissimi!

Ssma Sua Mattas Exmo Dno Gregorio Majer Eppo
 Fogarasiensi Eppatum suum ultronee resignante, virtute
 B. Rescripti sui Regii de 15 superioris mensis Maij a. c.
 emanati Clementer praecipere dignata est, ut deputati ex
 Clero unito pro Candidatione trium Individuorum Altissimae
 denominationi proponendorum ad diem a R. hocce Gbnio
 praefigendum convocentur eorumq; suffragia per Excias
 Vestras Cссsarios quippe illuc delegandos secundum In-
 structionem Altissime praescriptam recipiantur, — in cu-
 jus B. Jussus consequentiam datis ad Unitorum Vicarium
 congruis sub hodierno ordinibus quo deputatos Cleri ad
 diem 12-um imminentis mensis Augusti more solito con-
 vocet, atq; praelaudatis Excіis Vestris actum candidationis
 aggressuris tam ipsemet Vicarius quam Clerus Unitorum
 debitam reverentiam et paritionem exhibeant, reliquum est,

ut Exciae Vestrae pro sua in rebus agendis Augusto etiam Trono cognita dexteritate ad praestitutum terminum Balasfalvam comparere provinciamq benignè concreditam juxta adjacentem isthic Altissimam Instructionem exequi non graventur. In reliquo decenti veneratione perseveramus

Exciae et
Illti Vrae

obligatissimi servi

B. Samuel Brukenthal m. p.

Carolus C. Teleki m. p.

E Regio M. Ppatus
Tniae Gubernio Ci-
binii die 11-a Men-
sis Junij A. 1782.

B. Ant. Josika secr. m. p.

Titulus talis erat:

Exmo Dno S. R. I. Comiti Carolo Teleki de Szék S. C. R. Ap.
Mattis Statûs et Ex. R. Gubernii Consiliario actuali Intimo ac
Statuum et Ord. trium nationum Praesidi etc. etc. nec non
Illmo Dno Wolfgango Comiti Kemény L. B. de M. Gyerö Mo-
noster S. C. R. Ap. Mattis Camerario et Consiliario Gbli act.
Intimo ac Cancellario provinciali etc. etc.

Dnis nobis colendissimis Cibinii

Ex offio.

·. ad D.

Instructiunea comisariloru regesci.

846
4042 — 1782.

Sacrae Cao et Regiae Aplicae Mattis Dni Dni Nostri
Clementissimi Nomine, Dnis S. Romani Imperii Comiti

Carolo Teleky de Szék Sacrae Cao Regiae et Aplicae
Mattis Statûs et Regii Gubernii Consiliario Actuali In-
timo, nec non Statuum et Ordinum trium Nationum in
M. Tranniae Ppatu Praesidi, nec non

Comiti Wolffgango Kemény Libero Baroni de Magyar
Gyerö Monostor Scrae Cao Regiae et Aplicae Mat-
tis Camerario et Regii Gubernii Consiliario Actuali In-
timo, et Cancelario provinciali hisce intimandum

Altefatam suam Mattem Dno Eppo Fogarasiensi Grego-
rio Major Episcopatum suum ultronee resignante, hanc
ipsius resignationem elementissime acceptare, unaque Be-
nigne jubere dignatam fuisse, ut Clerus Graeci Ritus
Unitus more eatenus solito per Deputatos suos die per
Regium Gubernium Trannicum ad id praefigendo, Balas-
falvae confluat, atque trium Subiectorum Altissimae De-
nominationi proponendorum candidationem in praesentia
Commisariorum ad id exmittendorum instituat.

Quem etiam ad actum summe fata Sua Mattas eos-
dem Dnos Comites pro Commissariis denominare, iisdem
specialem etiam pro sui directione eo impertiri jussisse
instructionem, ut in praevia Candidatione Rdos Jacobum
Aaron, Dioecesis M. Varadinensis, et Andream Zetkei
Munkacsiensis Praepositos Majores, ternario Candidato-
rum numero inferendos et fati Cleri suffragiis proponen-
dos adlaborent.

In ipso vero hoc Cleri Uniti confluxu Iidem Dni
Comites specialem adhibebunt sollicitudinem, ut ille, me-
liori quo fieri poterit, ordine et summa cum tranquillitate
peragatur, neque in illo ullum quodcunq; aliud negotium
tractandum suscipiatur, atq; candidatione pro ocyori ac-
celerata atq; terminata, Clerus illico e Congregatione dis-
solvatur.

Cujus proinde Altissimae Mentis in conformitate Iidem

Dni Comites die per Regium Gubernium eatenus preafigendo se Balasfalvam conferendo praeviam Condidationem institui facient, illamque Regio Gubernio eandem horum promoturo consveta eatenus modalitate exhibebunt.

Quibus in reliquo Altefata Sua Mtas Gratia sua Caea Regia ac Principali benigne propensa manet. Datum Viennae Austriae die 15 Maji Anno 1782.

Tadaeus B. Reischach.

Alexander Horvath.

Ambe dupa orig. dein Archivulu Metropolitaei.

E.

Propositio regionum Commissariorum.

Venerabilis Congregatio! Si dignitatem negotii, cujus nos provinciam Altissimo jussu regio in hac v. Cleri congregatione hodierna luce exequimur, altius perpendamus, quid nisi aplicam Ssmae Suae Mattis dni Josephi II Principis nostri haereditarii ac clementissimi pietatem demonstrat.

Haec est nempe inter alias illa virtus, quam altefata sua Mattas a divis suis majoribus jure quasi haereditario in se transfusam obtinuit, ac possidet, quamve pro suo in s. Unionem zelo et paterno in v. Clerum populumque unitum affectu in praesentiarum exercere volens augustam suam mentem inter alias licet arduas, quae cum novo imperio plerumque conjunctae esse solent, curas, eo praecipue convertisse videtur, ut anxius v. Cleri universisque populi uniti animis per spontaneam Exmi ac Rdmi d. Gregorii Major resignationem, (quam etiam benignissime sua Mattas ssma suscipit) de novo Praesule primo quoque tempore clementer provideret.

Electio itaque novi praesulis est hodiernae congregationis obiectum, quae ut propitio Dei omnipotentis numine, suae c. Mattis ad nutum universique v. Cleri et populi uniti ad vota suscipiatur, termineturque sequentia venerabili huic congregationi vi instructionis regiae nobis specialiter impertitae praeviae proponenda habemus, ut nimirum :

1-mo Pro ritu in similibus usitato tria subiecta eligantur quae et a morum probitate, et a doctrina commendata eminenti praesulis functioni, virtute, exemplo ac charitate cum incremento religionis et universorum expectatione facis instar praeesse ac praelucere valeant; suffragia autem libera, et seposito omni partium studio candida sint.

2-do Ssma sua Mattas pro paterna sua pietate et in populum graeci ritus unitum Tranniensem amore, hac quoque occasione, ubi de re magni sane momenti agitur sollicitudinem ven. hujus congregationis quoad electionem subiectorum eo clementer sublevare voluit, quod in praevia candidatione Rdos Jacobum Aron dioecesis M.-Varadinensis, et Andream Zelkei dioecesis Munkatsiensis praepositos majores (viros a requisitis ad pastorale hoc munus qualitatibus suae Matti commendatos) ternario candidatorum numero inserendos, et v. cleri votis proponendos ultronee, ac specialiter commendet.

Quemadmodum igitur parte ex una de qualitatibus praenominatorum Rdorum Praepositorum dubitandum minime est, ita etiam ex parte v. congregationis certissima spe confidimus futurum fore ut eadem b. hanc ssmae suae Mattis commendationem non tantum ceu regiae pietatis et singularis amoris pignus, devotione subditali amplexura, sed simul velut regium mandatum prompta quoque homagialis obsequii contestatione executura suffragiisque suis ultronee sit secundatura. Caeterum vero denominatio individui tertio loco candidandi liberis v. congregationis votis ita relinquitur, ut illud quoque a morum integritate, doctrina et capacitate probatum dignas primaria hac functione virtutes praeseferat.

His proinde pro directione et complemento v. congregationi modo praevio declaratis superest, ut omnes et singuli v. cleri in hac congregatione praesentes deputati in spiritu pacis et aequitatis, sicque prout quisque recto corde sentit sua suffragia scripto, anonymo nomine secundum catalogi seriem libere conferant; suffragia autem collata assistentibus juxta veterem receptumque morem duobus ex ordine religioso et aliis duobus e statu ecclesiastico in qualitate commissariorum per nos in templo denominandis colligantur, coramque nobis, et universo

praesente clero alta voce praelegantur, ac sincere prout cuique obtingent, (sic) et in calculum redigantur, nobisque separata demum in charta consignentur.“

La acesta propunere facuta de regimu prein rostulu comisariului Teleki, a respunsu vicariulu generale in numele clerului multiamindu cu vorbele aceste :

Clementissimam suae Mattis ssmae in nos et ecclesiam hanc propensionem, curam et sollicitudinem plane aplicam, quam ex b. altissimis ordinationibus coram lectis, et e gratiosa Ex. V. propositione clarius intelleximus, homagialis devotionis cultu veluti fideles subditos decet, suspicimus et veneramur, et quamvis nos Praesule nostro moderno utpote exmo illmo ac rdmo dno Gregorio Major contenti omnino eramus, cum tamen eadem sua Extia ex praedclaritas rationibus nobis quidem insciis officium pastorale ultronee resignaverit, sua vero Mattas ssma resignationem hanc clementer acceptaverit, superest aliud nihil, quam ut ssmae quidem suae Matti pro clementissime indulta nobis juxta perpetuum usum et diplomaticam consvetudinem hujus ecclesiae liberis cleri suffragiis fienda novi eppi electione immortales agamus gratias, quemadmodum humillime de genu agimus, non secus et Extiae ac illmis dominationibus vestris ad hunc solennem actum altissime delegatis commissariis regiis pro gratiose data nobis instructione et exhibito patrocinii sui affectu, et qua par est demissione grates referimus, unde nos nequid aut sanguinis, aut alterius cujusvis humani respectus propensio atque affectus in tanti tamque sublimis momenti negotio, a quo plurimorum salus dependet, irrepit, domum Dei continuo adibimus gratiam et assistentiam Spiritus Sancti ad dictamen sacrorum canonum porro imploraturi, atque ita dein suffragia nostra in subjecta ad tantum culmen pastorale idonea juxta rectum conscientiae uniuscujusque nostrorum dictamen collaturi. Caeterum nos et desolatam ecclesiae hujus sortem gratioso Extiae et illmarum dd. vrarum patrocinio atque favoribus interea quoque humillimeo commendamus et devovemus.

F.

Catalogula votisantiloru.

Religiosi et eorum officia.

Rsmus Ignatius Darabonth, vicarius et causarum auditor gralis.

Rsmus Philotheus László, praepositus monasterii seu Hegumenus.

P. Augustinus Ládaj, seminarii praefectus, consistorial.

„ Basilius Keresztesi, „

„ Hieronymus Kalnoki, „

„ Stephanus Papp, „

„ Spiridion P. Fogorasi, syntaxeos profess.

„ Parthenius Jacob, rhetorices „

„ Benedictus P. Fagorasi, gramatices „

„ Joachimus Papp, theologiae „

„ Josaphat Devaj, „

„ Germanus Peterlaki, principiorum „

„ Joanicus Vissolyi, parvae „

Decani.

Districtus.

Deputati.

Rsmus Theod. Mihesi, Thordensis, Popa Petru ex Koppánd,
P. Juan ex Röd.

„ Demet. Kassai, Kassaiensis, Popa Vasilie ex Retteg.
Szovárosiensis, Popa Gabor ex O. Bogáta, P. Todor ex
M. Bogáta.

„ Daniel Katonai, Katonaiens., P. Juon ex N. Czég, P. Gligor
ex Buza
Görgényensis, P. Urszu ex Orsova, P. Juan ex
Serbenij.

„ Nic. Tatu, Szadensis, P. Juan ex Szakadát, P. Steph. ex Vestenij.
Koluniensis, P. Nyikolaé ex Czikingyál, P. Maftěj
ex Kertz.

Resinariensis, P. Daniel parochus Cibiniensis.

Archidiaconi.

Districtus.

Deputati.

Addm. Rnd. Const. Ivanovich, A. Venecziens., P. Jacob ex Butsum,
P. Ignat ex Sebes.

Archidiaconi.

Districtus.

Deputati.

- Georg Majer, Kapusiensis, P. Szand ex Gerebenyes, P. Juan ex N. Ölves.
- Nic. P. Benyei, Benyeiensis, P. Nicolae ex Panád, P. Dumitru ex Hoszupatak.
- Rádnothiensis, P. Petru ex O. Kotsárd, P. Joan ex Radnoth.
- Sövényfaly., P. Juan ex Lepinde, P. Nic. ex Királyfalva.
- Nicol. Butján, N. Sonkutiensis, P. Gabris ex N. Sonkut, P. Vasilie ex monasterio ejati.
- Joannes Fiszkuti, Keteliensis, P. Bán ex Szász Ujfalu, P. Juan ex Szentegyed.
- Simeon Zdrengye, Töriensis, P. Kostantin ex Szászpatak, P. Samuel ex Bago.
- Artemon Samu, Lekentziensis, P. Niga ex Ludos, P. Szandu ex Detrehen.
- Theodorus Orhá, Szamos Udyarhelyiensis, P. Jantso ez Kis Goroszlo.
- Joannes Babb, Marusiensis, P. Todor Madarasi, P. Sava ex Szabad.
- Basilius Popovits, Milvanensis, P. Vasile ex Poklostelke, P. Timothei ex Brág.
- Abrahamus Méhesi, Szomos Ujvariensis, P. Todor ex Iklod, P. Indrej ex Szilvas.
- Gabriel Kályáni, Apafaiensis, P. Mihaj ex Szakal, P. Gligore ex Löérd.
- Jos. Pap Szatsali, Hatzegiensis, P. Petru ex Szilvás, P. Simion ex F. Szilvás.
- Petru Papp, ... ex Déés Okna honorarius.
- Joannes Balamiri, Babolnensis, P. Petru ex Bakanya, et P. Dumitru ex Bábolna.
- Joannes Timandi, N. Sukiensis, P. Nisztor ex Borlá, P. Georgie ex Doboka.
- Joannes Farkas, Szépvizensis, P. Miháj ex Szépviz, P. Juon ex Sz. Domokos.
- Joannes Kókényesdi, Szantoiensis, P. Kosztán ex Szór Demeter.
- Basilius Koruly, Oláh Posiensis, P. Todor et Vaszilie ex Bojéreny.
- Arhemius Tohati, Tohatiensis, P. P. Simion ex Kájla.
- Joannes Arón de Bistra honorarius.

Archidiaconi.

Districtus.

Deputati.

- Georgius Liptsej, K. Doroltziensis, P. Vaszile ex Sz. Király,
P. Kosztán ex Baszesty.
- Petrus Vida, Forogoiensis, P. Miháj ex Fölpös, P. Petru ex
Ludvég.
- Joannes Gradovits, Kovasiensis, P. Georgie ex Kapnik.
- Joannes Solomon, Aranyosiensis, P. Todor ex Kotsárd. P. Sim
ex Dombró.
- Andreas Mezei, Haportoniensis, P. Kratsun ex Megykerék P.
Juon ex Sz. Benedek.
- Georg. Popovits, Haraklaniensis, P. Juon ex Horoklján, P. Far-
kas ex Dobrin.
- Kosmas Enyedi, Diomaliensis, P. Nikulaje ex Nyirmező, Popa
Ariton ex Tövés,
- Joannes Kalyani, Sz. Martoniensis, P. Todor ex Lomperd, P.
Jakob ex K. Ölves.
- Joannes Papp, Szászvarosiensis, P. Nikolaje ex Szereka, P. Juon
ex Vaidejei.
- Theodorus Andrika, Illyesfalvensis, P. Simon ex Illyesfalva, P.
Todor ex A Várca.
- Theod. Nászodi, Szász Nyiresiensis, P. Vaszilie ex Sz. Nyires,
P. Todor ex Benedek.
- Daniel Ungur, Méregjoiensis, P. Georg ex F. Föld, P. Gerontie
ex Morloka.
- Joannes Para, Nászodiensis, P. Giraszim ex Majer, P. Mihaily
ex Rusinmunci.
- Alexander Fiszkuti, Bistricziensis, P. Nicolae ex Borgo, P. Mi-
hail ex Galatz.
- Alexander Fogarasi, Somkerekiensis abs, P. Todor ex Cs. Ke-
resztur, P. Nicolae ex Kaján.
- Petrus Popovits; Somlyoviensis, P. Niculae ex Somály,
Macabaeus Kantor, Strazsensis, P. Miháj ex Sospatak, P. Opre
ex Sztrázsa.
- Joannes Klonecz, Kalboriensis, P. David ex Boholez, P. Joán
ex Bürgös.
- Emanuel Mitarka, Köhalmensis, P. Jonásk ex Soná.
- Trailla Popovits, Inokfalvensis, P. Pásk ex Gerend, P. Kosztán
ex Détse.

Archidiaconi.	Districtu.	Deputati
Theodorus Almási, Budensis,	P. Joán ex M. Matskás,	P. Simon ex Báts.
Michael Papp, Erdöfalvensis,	P. Stephán ex Monostor,	P. Nikolaje ex Sz. Király.
Basilus Masovits, Egeriensis abs.	NB. hic ad nullam Synodum comparuit.	
Matheus Papp, B. Vároliensis,	P. Görg ex Figa,	P. Iván ex Bretye.
Stefanus Rotsi, Padsagiensis,	P. Sintion ex Styopi,	P. Todor ex Hagymás.
Artemius Lemnij, Somfalvensis,	P. Joanikie ex Simontelke,	P. Kratsun ex Nétz.
Demetrius Takáts, Krasznensis,	P. Georgie ex Peretseny.	
Basilus Papdán, T. Sz. Kiraliensis,	P. Alexa ex Berend P.	Leontie ex Sz. Király.
Michael Eremias, Háromszekiensis abs:	dicitur apostatasse.	
Joannes Ferentz, Aronyenziensis,	P. Vaszilye ex Bébény.	
Tyron Dragosi, Albensis,	P. Juon ex Igen,	P. Todor ex Fényes.
Demetrius Kajan, Abrudensis,	P. Thoma ex Lupsa,	P. Vaszile ex Lupsa.
Georgius Petrask, Fagorasiensis,	P. Sandru ex Skorej,	P. Juon ex Besimbak.
Joannes Fölep, Remetensis,	P. Todor ex Szekeleseny,	P. David ex Kolczire.
Inspectores.	dto	dto
Thomas Papp, Mediensis,	Popa Andre, et P. Stephán ex Lodromany.	
Stephanus Alomori, Dalyensis,	P. Juan ex Dalya,	P. Kosztantin ex Kut.
Joannes Papp, V. Hunyadiensis,	P. Todor ex Seulesti,	P. Thoma ex Soszény.
Notarii.	dto	dto
Stephanus Balomiri, Sabaesiensis,	P. Györg ex Sz. Biány, P. Száv ex Vizokna.	
Emanuel Nyagoé, Örmenszékiensis,	P. Grigorie ex Guszú.	
Joannes Erdélyi, Kiskerekiensis,	P. Candid ex Saldorff.	

Jurati.

Districtus.

Deputati

Iobus Papp, Illyiensis, Popa Dumitru ex Illyia, P. Juon ex Bukurest.

Zacharias Papp, Dobrensis, P. Petru ex Dobra.

Arsenius Popovits, Holmagiensis, abs.

Michael Timár, ordinandorum professor.

Michael Papp, parochus Balasfalvensis.

A d a u s u .

Impreuna cu Actele Sinodului dela 1782 merita a se tipari sî epistol'a episcopului G. Maioru, prein care respunde cancelariului aulicu, candu l'a provocatu, se se lase de episcopia. Ea se afla in fruntea colectiunei „Acta resignationis“ sî suna asiá:

Exme et Illme Dne L. Baro Cancelarie Aulice Dne et Patrone mihi Gratosissime Cldme!

E gratosis Extiae V. sub 13-a Maii (pote: Martii) ad me literis mihi vero 7-ma praesentis primum redditis intelligere licuit Mattem Suam Ssmam e re servitii fore invenisse ut ego Eppatus resignationem erga pensionem annuam mihi clementer determinandam altissimo conspectui submittam.

Quam voluntatem Altissimam, quantum meam indignam concernit personam nihil moror, sed profundissima cum gratiarum actione homagialique devotione ultra amplector, veneror, exosculor, atque Eppatui meo, pro cuius spirituali incremento vires omnes, honorem, vitam ipsam exposui, sacravi, ac ipso prope sanguine rigavi, cernuus resigno, eo quidem aequiore animo, quod per eandem Ssmam Mattem ita providentia Dei, in cuius manu cor Regis est, dirigente et movente de septenni exilii mei loco clementissime eductus sim, et fuerim, quod fui.

Quantum vero sponsam Ecsiam attinet, ne quid ei exinde triste accidat, vel quid forte detrimenti eveniat, humillime supplico, ut

Quam ego plerissimis semel Cleri suffragiis Populique voce expetitus ac electus, Apostoliceque nominatus, ac per S. Sedem confirmatus consequenter Ecsiae huic eo tum viduae Eppus canonice sim factus, liceat mihi per gratiam c. regiam sponsae meae Ecsiae in conformitate Altissimae Voluntatis valedicere, ac aequae canonice renunciare, ne mercenarius fortasse ac non legitimus Pastor fuisse videar.

Porro

Communi rumore paulo ante circumferebatur, imo et certis relationibus referebatur, eam ad Excelsam Cancellariam Hungarico Aulicam dedisse resolutionem, ut ego ad Eppatum M. Varadinensem et D. Eppus ejas ad Fogarasiensem transiret; per hoc sane et Ecsiae utriusque bono et characteri meo Eppali condigneque meritorum et indefessorum a teneris laborum meorum pro tanto hocce Publico locatorum rationi amplius consultum fuisset; tunc etenim sicut mea vivendi, agendi, regendique ratio et innocentia alibi gentium inter catholicos hominesque a partium et praecipue nationalitatis studio alienos, intra breve tempus procul dubio eluxisset, ita partialitas Trannorum ex mero religionis odio es jurium eppalium, clerique ad vim sacrorum c. reg. Diplomatum subsecutarumque b. ordinationum exigentiam instituta tuitione, enata, et exinde adversus omnes Antecessores meos continue vicens invidia et aversio certo certius cum translocato quoque Eppo aequae brevi in apricum prodisset, itaque Augustissimus facile certoque penetrasset causas ob quas nec ego ipse, nec reliqui in Trannia Antistites adeo pro domo Dei, Unctique eius zelantes, summumque servitium ad quam-

vis occasionem fideliter promoventes, pacem hic et concordiam assequi valeant, valuerintque. Ceterum

Ego ad benignissimam Suae Mattis Ssmae voluntatem me totum compono, et munificentissimae gratiae c. reg. plene committo, una et speciali Ex. Vrae patrocínio, totiusque Excelsae Cancellariae favoribus intime commendo; utque pro his omnibus debitas Augustissimo gratias coram agere, ac sacram c. reg. dextram de genu in vita adhuc ultimo desviviari laetusque dein obire per idipsum Exiae Vrae patrocínium valeam, iterum iterumque instantissime orare sustineo aeternum emoriturus Balasfalvae 15-ta Aprilis 1782.

Ex. Vestrae

humillimus et obsequiosissimus servus

Eppus **Greg. Major** m. p.

IV.

Alte Acte electorali.

A. Dein 1764.

**Epistol'a tesarariului càtra vicariulu despre
concederea alegerei.**

Rssme dne gralis Vicarie! Hodierna ordinaria super-
venit clementissimum suae Mattis Rescriptum, in quo cle-
mentissime jubetur, ut in locum pie defuncti, dum vive-
ret, episcopi Fogarasiensis, modalitate antehac ob-
servata in praesentia commissariorum ex parte r. Gu-
bernii et alterius, (sic) a ven. Clero Unito tria subjecta
pro eppo candidentur et benignissimae denominationis fine
eidem suae Matti Ssmae quantocyus repraesententur. Quam
b. Resolutionem Rssmae D Vestrae dum pro consolatione
significarem, una et informari peto de termino praefatae
candidationis instituendo, ut eundem r. Gubernio in futura
profesta sessione guberniali proponere valeam. Praesto-
labor proinde Rssmae D Vestrae responsum. Qui in re-
liquo solita obstia maneo

Rssmae D Vestrae

paratissimus servus

Ig. Bornemissa de Kaszon m. p.

Korneczel 5 Junii 1764.

Titulus:

Rssmo dno Athanasio Rednik Ord. D. Basilii Magni, et Ven. Cleri G.
R. Unitorum Generali Vicario, Dno colendo.

Balaszfalvae.

diutius Sua Mattas, ut v. Clerus et populus in spiritualibus aut temporalibus quopiam afficiatur detrimento.

Optime fratres, nam sua ssma Mattas confirmat jus usumque nostrae Ecclesiae Graecae, quem a graecis imperatoribus quondam Joannes Cantacuzenus imperator a seque violatum aliquoties, vehementer dolebat, dum in oratione sua ad eppos synodaliter congregatos clare fatetur, ubi ait: „in eppis eligendis usu venit. Cum namque sciamus nefas esse nos prius animo decernere, cui Ecsiae imperium committere velimus, postea nugantes aperte, et Deum irridentes, sinere vos supernam invocare gratiam et nos eum eligere, quem ipsum multo ante non verbis tantum, sed opere ipso insuperelegeramus, nihilominus male et stultesumus audaces: quod a me non solum factum est saepius, sed et a superioribus Romanorum imperatoribus, si non omnibus, at certe pluribus.“ proinde dolens de suis actis restituit Ecsiae Graecae veterem libertatem, ut tres per electionem Clerus proponat, ex quibus unum imperator dein in pastorem nominet: prout haec inveniuntur in oratione ejusdem imperatoris, quae habetur in Archieratico Graecorum authore Isaaco Haberto Parisiis impresso pag. 482, quod pro majori uberiorique sua informatione in Bibliotecis Viennensibus exquirere et perpendere potest.

Et quoniam sua Mattas ssma clementissime mandat quantocius fieri candidationem, Rdmus d. Vicarius Generalis jam etiam currentales ad v. Clerum pro 4-ta Novembris stylo vet. anni cur. pro comparatione ad Synodum de ea candidatione tractaturam expedivit, pro quo termino et nos hujus Monasterii Balasfalvensis Religiosos per literas, prout moris est, invitavit, et merito; nam eligitur eppus pro hac fundatione eppatus fogarasiensis,

vi cujus fundaonis anno 1738 mensis Augusti die 21 emanatae huius monasterii Religiosi Capituli loco et canonicorum habentur, proinde vi harum majus prae reliquis praesulem eligendi jus nobis competit; de usu etiam graecae Ecsiae monachi magnam Cleri constituunt partem, prout Leo Allatius Romae impressus in opere de 8-va Synodo fatetur.

Proinde cum reliquis et vos vestram candidationem seu votum prout Spiritus S. quemque vestrum illuminabit scriptotenus pro termino praescripto per notarios pro illa actione deputandos aperiendo in illa actione transmittite, ad eosq vestras literas nostris inclusas dirigite, neq in longum tempus rescribere nobis differatis.

Quantum vero vota pro hac actione electionis danda ab unoquoque concernit, sua Mattas satis in hoc suo clementissimo Rescripto innuit, dum ait: idoneum, — in spiritualibus et temporalibus — ne diutius orbat praesule; ex quibus satis colligimus debere esse idoneum pascendi clerum et populum verbo Dei, et in temporalibus succursu; idq in actu secundo talis requiritur, prout loquuntur philosophi, nam qui in actu primo est idoneus, seu potest esse tantum idoneus, hic et nunc tamen non est idoneus, ad candidationem horum trium intrare non posset, pp (propter) verbum diutius, nam cum tali adhuc diutius contra voluntatem suae Mattis et piam intentionem orbat adhuc existeremus praesule idoneo, pastoreque in spiritualibus et temporalibus nobis profuturo: talem in actu primo tantum idoneum et jura canonica excludunt. Ad hanc in actu 2-do idoneitatem vi decreti Leonis 4 pont. cap. 5. et vi can. 19. Conc. Trullani requiritur in Eppo vi ipsius officii in ipsius ordinatione secundum utrumq ritum clare expressa immediata per se ipsum principaliter exercenda obligatio docendi primum clerum sua munia, deinde populum omnibus diebus dominicis et festivis, imò etiam alijs diebus; adeo ut dictio eppi ad populum pluris habeatur, quam sexcentae aliorum quantumvis

excultae orationes et elaboratae, prout Archieratikon graecae Ecsiae, seu liber pontificalis superius citatus pag. 91 habet.

Hinc ad electionem officialis in graeca Ecsia secundum Bullam Leonis X. et Clementis II. pontificum de ritibus Graecorum requiritur, ut talis sit ipsis Graecis gratus et per ipsos eligatur Graecos, ex quo graecus vir, melius graecos mores novit quam latinus: Quos inter ritus secundum Bullam Innoc. 4 datam ad regnum Cypriae praecipue horarum canonicarum et missarum officii secundum distinctionem temporum exequendorum notitiam officialis graecus habere debet. Latinus vero (praecipue ignorans ritum moresque graecos) Graecos Latinis nequit regere moribus: prout S. Stephanus Rex Hungariae in l. I. Decr. cap. 8. ad S. Emericum clare fatetur.

In hoc vero Ppatu secundum piam piissimi quondam imp. Caroli VI-i fundatoris nostri intentionem in foundationalibus expressam ad promotionem S. Unionis apta subjecta requiruntur Personae, quae idiomata in hoc Ppatu necessaria videlicet valachicum et hungaricum calleant; et ideo inter conditiones ad officium praesulis in nostra Ecsia requisitas adjecta etiam est haec: ut lingvam populi cui praeficiendus est, familiarem habeat, adeo ut agere cum suis absque interprete possit, sacrasque scripturas ex suggestu facile in lingvam vernaculam interpretari: prout in quodam authore etiam latino Eusebio Renaudotio de Liturgiis orientalibus tractante, Parisiis impresso pag. 400 tomi 1-mi reperitur. Et merito; nam quoniam necdum cum plena conscientiarum quiete status S. Unionis hic in Ppatu sedatus sit, necessarium erit praesulem habere, qui pro sedatione conscientiae populi, lingua eorum vernacula Valachica cum iis communicare queat, Clurusque noster ex majori parte ignorans aliud idioma praeter Valachicum, confidentius sua negotia praesuli futuro proponat per se quam per interpretem.

Quod bene praevidentes in Ungaria Magnates articulum etiam condidere, quo beneficia eccae et dignitates extraneis iisq, qui Hungaricae non essent nationis, conferri non posse decreverunt: ne propter non intelligentiam idiomatum et sermonum vicariorum, ipsi causantes tam interpretibus, quam etiam procu-

ratoribus eorum superfluas solutiones facere; potissimum verò, ne in responsionibus eorum, medio interpretum fiendis, deviare, causam quoq ipsam amittere cogantur: prout art. 35 anni 1500 in corpore juris habetur: haec reperiuntur in libello cui titulus: praerogativae clero Ungariae competentia auctore Ladislao Szöreny Posenii a. 1729 impresso.

Accedit et illud, quod saepius contingere potest, ut cum quis casum suum Sedi aplice reservatum pro absolute non nisi praelato suo notificare possit, idq per se et non per interpretem; si eo in casu praesul ignoret idioma poenitentis, poenitens multas pro quietatione et tranquillitate sollicitudines subire deberet, ut pote medicum, quem habere deberet, non inveniens.

Cum igitur tam clementissimum suae Mattis Rescriptum habeamus, ut liberis suffragiis tradamus nostras animas regendas praesuli futuro per liberam trium electionem; quod etiam S. Scripturae 2 Cor. 8 v. 5. conveniens est, ubi laudantur a b. apostolo, qui se ipsos dederunt primum Deo, deinde ipsi apostolo propter voluntatem Dei: qui etiam suam erga eosdem obligationem ostendit dicens 1 Cor. 9. vae mihi, si non evangelizavero: conveniens item juri canonico utriusque ritûs: nos proinde cum clero eligamus tria, prout mandatum est, idonea quae per se imediate possint suum munus exercere, prout loquitur Trid. ses. 7 de reform. cap. 3, taliaq quae nobiscum cum clero videlicet et populo diutius conversata sunt, prout Gregorius M. cap. 3 loquitur: easq personas, quae aut jam professae sunt ordinem religiosum S. Basilii, aut profiteri jam determinarunt, prout de jure graeco juxta superius citatum Renadotium pag. 402. et saepius in eadem dissertatione annotavit, ipse etiam Leo Allatius in libello de 8-a Synodo similem in modum expressit; quae 8-a synodus eos, qui in monachos attonduntur ut eppatus honorem nanciscantur, vocat ambitiosos ideoque rejiciendos.

Quos S. Canones et alios, si observaverimus, et a Deo O. benedictionem, et a sua Matre ssma gratiam nobis spondere possumus, prout illmus eppus Klein in suis ad clerum et nationem literis ex clementissimo suae Mattis mandato in rescripto moderno expresso per Rdmum d. Vicarium ad clerum universum mittendis nos hortatur.

His ita peragendis, in consecratione eppi futuri per clementissimam suam Mattem caeo r. nominandi forma de ritu supra consecrandum recitanda a consecrante optime conveniet, haec videlicet: electione et comprobatione Deo dilectissimorum sacerdotum hujus Dioecesis — divina gratia — promovet N. Rdum Hieromonachum etc. Nosque vicissim cum toto populo cum gaudio ter ἄξιως, seu dignus decantare poterimus.

Haec vobis fratres notificanda duximus, non ut vos doceremus, verum si bona essent speramus fore, ut vestra etiam comprobatione majus robur et effectum habeant, quae proinde sternite ubi opus fuerit et utile judicaveritis, ut dum facta electione a v. etiam Clero preces et instantia Viennam venerit, locum stratum invenire queant; ante omnia vero preces ad deum, prout in commissis habemus, fundite, ut Deus provideat huic Ecsiae de pastore, qui suam gloriam promoveat, sacrae item Unionis sit pro emolumento, prout piissime semper intendebat et ad hoc usq tempus intendit Aula. Cibinio aliquas ad vos dederam literas, facite, ut commissa exequamini, S.que Clymacum emere nullatenus negligatis. His nos in preces vestras commendamus et manemus

Balsalfvae 8. 8-bris 1751.

servi humillimi et fratres

Religiosi fundaonis caeae r.

Balsalfvensis.

Adausu de alta mâna: **P. S.** Electio haec probabiliter istituetur sicut et debet, juxta omnem modum, quem s. canones de praelati ecci electione agentes praescribunt: praesertim modum eligendi per scrutinium. Hinc cum suffragia sint in ipso scrutinio secreta et singillatim danda minime possunt votum suum in literis exprimere, siquidem illae debent prius inspici a capitulo, num sint authenticae et manu vestra exaratae, consequenter votum

et suffragium vestrum non esset secretum. Ad evitandum ergo ejusmodi canonicum defectum operae pretium erit precise suis literis auctoritatem omnem concedere procuratori quem constituere loco sui volunt et debent: ut is nomine vestro suffragium cui vellet prudentissime et sanctissime in Dno judicaret, det. Cum responso properate.

Adausu de mân'a antania:

Tuas 28 7-bris ad me datas his finitis percepi. De negotio Voilensis sacerdotis occisi I. D. Director facta per cancelistas legali authentica relatione credo nos, et apud quos negotia nostra tractantur, informabit, qui etiam ex commissione In. Status catholici negotium hoc urgere legaliter jam exorsus est. De facto inquirunt ibidem cancelistae; credo etiam Rdmus d. V. de hoc negotio ad te aliquid daturus est.

Nupernas tuas literas Rdmus percepit. Quae a nobis uni vestrum scribimus, utriq; esse nota volumus. De libris scripseram tibi, ut aliquos mihi cum suo aequivalenti pretio perscriberes, tardas negotium. Fac me igitur quantocius certiolem S. Thomam Aquinatem et S. Nilum abbatem. emas ad fidem Rdmi d. Vicarii, mi de vei mai аѣла пѣ Монталдје дѣкъ селъ май кѣмпері.

Ex nostra visitatione multa scribere data occasione potuissem, haec pro vestra et quorum interest informatione vobis perscribo: Coronenses Bulgaro Valachi (apud quos eramus) qui sub illmo Athanasio ep̄o erant eidem subjecti, hoc anno ibidem Viennae vobis inscientibus obtinuerunt decretum, ut libere etiamsi Unionem non profiteantur, fungantur eorum sacerdotes Coronae in suburbio, qui antea nunquam tali decreto gloriari poterant, cum usque ad illum Pataki eppum semper subjecti erant nostro Veneczensi Archidiacono, et illum Pataki etiam accesserant. Verum quibus artibus effecerunt, longum esset narrare (non tamen legaliter) se subjecerunt Carlovicensi ep̄o, nos tamen semper nostrae jurisdictioni eos subijcere conabimur, sicut et antea erant; hi enim nostros vicinos unitos

variis artibus ad defectionem adducere conantur, illegalia matrimonia sustinent in quiete, et alia quibus tamen s. Unionem ex libris Valachicis ostendimus, et eam in conspectu nostro quidem confessi sunt esse doctrinam S. Patrum, aliter enim respondere non poterant et quibuscunq eam declaramus negare nequeunt. Incidimus enim in libros antiquos valde in Valachia impressos, in quibus clare s. Unionem invenimus, quos nec illi negare possunt. Haec ubi opus fuerit, narrate.

Nota. S'a copiatu de pre originariu, carele se afla la editoriu.

Generalis Synodi Anno 1742

die, iuxta ritus Colentium 8-vo Hoff juxta
normam 14 eiusdem Basilicane in archibus Ep-
patus. V. (Verbalis*)

Acta.

Actele sinodului

santei baserese unite a Fagarasiului

tienutu

la Blasiu in 14 Maiu cal. nou,

a. D. 1742.

3. Ictum est De...
Rbi Patrie Theologi, Josephi Balogh e. s. j.
8. proposita sunt ab Illmo Dno Eppe haec puncta:
I ratione pecuniae pro Monasterio approbatae. 2- de ra-
tione constituendi Synodi ex clero qui adhibetur Dilectis
vel VComitis procedat in causa. 3- io rone finium Dis-
tae, qualiter Cleri in eadem tractanda sint negotia.
Ad quae r'p'ant Illmo D. Eppe et R. Patrie Theo-
logo, ac eccell. C. C.

*) In margine etc. scribit: NB. adhaerens a Synodo: ubi:
Graves deus natus, Quis deus copat, Iam deus adp'at. —
neque lapsa ac fact' repetita — neque nominata ac vocat'

Generalis Sinodi Anno 1742

*die, juxta vetus Calendarium 3-a Maij juxta
novum 14 ejusdem Balasfalvae in aedibus Ep-
palibus celebratae *)*

Acta.

1. Post exhortationem Illmi D. Eppi salutarem ad S. Synodum factam, et brevem Rdmi D. Vicarii Benyensis responsionem exhibuit Illmus D. Eppus quaedam Ssmi D. N. D. Benedicti divina providentia Papae 14 per S. Nunciaturam submissa Brevia Apostolica, quae quoniam multa ac proluxa sunt, privatim legenda prius judicavit S. Synodus.

2. Lectum est Decretum Suae Mattis intuitu Adm Rdi Patris Theologi, Josephi Balogh e S. J.

3. proposita sunt ab Illmo Dno Eppo haec puncta: 1 ratione pecuniae pro Monasterio appromissae. 2-do ratione constituendi Syndici ex clero qui adinstar Directoris vel VComitis procedat in causis. 3-io raone futurae Diaetae, qualiter Cleri in eadem tractanda sint negotia.

Ad. quae absente Illmo D. Eppo et R. Patre Theologo, аs cокоtit C: C:

---

*) In margine stà scriisu; „NB. absentes a Synodo: прот: Станчъ дела първъ, Онъдъ дела сорват, Ioan дела здворхеи. — пентръ Тарда аз фост Жъратъл — пентръ ковъшанъл аз фост фечоръл.

ad 2. **а.** pentрѣ Пър. pater деолог сокоти С: С: De време че д Декретъмъ ачеста дпъдатеи крѣиасеи съ фаче менѣиа Дипломѣ а в. дпъдатеи орекѣнд дпърат Леонолд, ши лъенд Dzes Бържни С: С: карѣи доарѣ аѣ авѣт кѣпошѣицѣ де ачѣ Дипломѣ, С: С: сокоти съ съ чѣиа ачѣ Дипломѣ in originalibus де фадѣ, ка съ вазѣ ши съ съ лѣмипѣзѣ маи бѣне, че кѣи аѣ фост рѣндѣит лѣнгѣ Архиепѣе ши ч: клер ѣи деолог, апои съ ва фаче сокотѣицѣ де съѣршит.

ad 3. **в.** pentрѣ бани С: Мѣпѣстѣри сокотѣица С: С: iacte ачаста: бани карѣи саз стрѣис пѣпѣ акѣм ши пѣ саз дат де вреѣме че ачастѣ фѣндаѣие iacte сѣп контрадикѣие, ши дѣпѣ кондиѣиеле сѣпт каре аѣ фѣгѣдѣит ч: клер ачѣи бани, нам доѣндѣит ни че о мѣпѣгѣиаре, пѣпѣ вом доѣндѣи еѣикѣие съ съ ѣие ла мѣпѣа перцентѣрилоп рѣндѣиѣи. иарѣ каре пѣ саз стрѣис ши сѣпт арѣпѣкаѣи, съ съ стрѣигѣ дѣрепѣпѣ кѣ тоате рѣшанѣиеле апилопѣ трекѣиѣи ши съ съ адѣиѣистрѣлѣиаскѣ ла мѣпѣа перцентѣрилоп, пѣпѣ преѣзм маи сѣе саз дѣсѣмнат вом доѣндѣи еѣикѣие ши дѣпѣ ачѣеле кондиѣиѣи консолацие.

ad 4. **г.** С: С: кѣ о иѣиѣ ши кѣ ѣи вокш съ ашезѣ пе ачаста, кѣм д съѣорѣл тѣк, де ва екѣедѣлѣи врѣп преот д чеѣа, ч: прот: лок: съ рѣндѣиаскѣ ом каре съ пѣраскѣ, аѣ дѣѣши прот:, де ва вре сѣл пѣраскѣ. Иарѣ д алѣнѣл врѣнѣи ч: прот: де ва фѣлипѣсъ съ съ проѣѣкѣѣлѣиаскѣ, pentрѣ атѣпѣи Мър: D: Влѣка кѣ прѣ ч: ѣикар. съ рѣндѣиаскѣ пе чѣне ва сокоти врѣдѣник де ачѣ трѣбѣ; алт сѣндѣк съ пѣ съ рѣндѣиаскѣ, фѣиѣнд кѣ пѣпѣ акѣм ачест обѣчаѣз паз фост д ч: клер кѣ съ фѣе сѣндѣк. Ашиѣдѣреа алте обѣчаѣзѣри, каре пѣпѣ акѣм паз фост д клер, съ контрадикѣлѣеск съ пѣ съ факѣ.

ad 5. **д.** De липѣсъ сокоти С: С: кѣм ла ачастѣ ѣиѣтоаре Дѣѣтѣ съ фѣе лѣпѣгѣ M. D. Влѣка прѣч: ѣикарѣш, карѣи pentрѣ кѣлтѣиалѣ преѣзм саз фост ашезат маи дпѣинте съ аѣбѣталѣри; дѣсъ ѣтѣмпѣлѣндѣсъ а зѣѣовѣи д Сѣѣиѣз вреѣме тѣлѣтѣ

ші pentrѣ ачѣіа а келѣі маі мѣлт де кжт талері, пе че вор
фаче кредінчоасѣ ремонстраціе съ съ рефѣндѣлѣіаскѣ дела
ч; клер. Ашиждіреа дін фѣндѣшѣл каре іасте, съ рѣндѣеск
о сѣтѣ де галбені, ка фіінд ліпсѣ ка ачѣіа съ съ дѣ ла
врѣн патрон, съ аібѣ ѣнде съ тінде М. D. Влѣка кѣ прѣ
ч: вікаresh.

ad 6-tum. Фіеше каре прот: съ срѣпгѣ събор де
епархіе ші съ скріе кѣ дрептате преоці кжці аре д епар-
хіе, дела чінес хіротоніці, каріі пѣз пѣзченіе ші кжці д
естан саз преоціт дтралте цѣрїі, ші кжці сжнт кѣ а доаоа
кѣсѣторіе, каре тоате съ съ тріміцѣ, ѣнде ва порѣпчі Мѣ-
рїа са прїп Комїшеѣ. Іарѣ съ съ факѣ коншкрїпціе пен-
трѣ фѣндѣшѣрїле ші локѣрїле Бесѣрїчешї, С: С: пѣі пѣрѣ
де ліпсѣ а фї, фїінд кѣ пѣлѣ акѣм са коншкрїбѣлѣіт прїп
кѣпцѣліше.

Сокотїцѣле ші ашезѣтѣнтѣрїле зіліі а доаоа.

Маі дпайте саз четїт пѣкѣтѣнтѣрїле ерї конкѣлѣлѣіте,
фїінд фадѣ Мѣр: ші пѣр: патер ѣеолог.

Апої ешїнд афарѣ Мѣр: ші пѣр: п: ѣеолог саз аше-
зат ачѣстеа.

1. фоарте де фолосѣ ші де ліпсѣ лѣкрѣ сокотї С: Съ-
бор, кѣм преоці д Фіеше каре сат съ факѣ катекезіш, саз
дѣвѣцѣтѣрѣ крещїнѣскѣ. ші pentrѣ ачѣіа ла тоатѣ Бесѣрїкѣ
преоці datorї съ фїе а кѣмпѣра батѣр ѣп катекізмѣш. *)

2. Tot ч: протопоп сѣшї чѣрче преоці кѣм ботѣзѣ, іс-
поведѣеск, ші слѣжеск С: Літѣрїе, ші карїі пѣ вор шїі аѣ

*) In margine: NB. pro diplomate 2. Leop. repetendo ab Illme D. Eppe
delegati RR. Archidiaconi Nicolaus Balomirensis, et Mathaeus Örmenezekiensis,
qui retulerunt, quod Ilmus D. Eppus responderit se non nisi paria ex cancella-
ria Aulico-Trnava extracta habere, de originalibus autem nihil scit.

ші съ дтоарктъ tot че аз тжпкат пжмъ ла зп філеріа, іартъ а іріа оартъ съші піарзъ ші чінсте ші ашіждіреа съ плътескъ [дсъ жздекъ С: С: кѣм дѣмъ обичаіа чел векіа, знде съ ва жздека кѣ tot съборѣл мік віршаг де ка де флді, фінд къ venітріле чч. prot. саз днздінат, ніче нѣ пот скоате де плін прекѣм жздекъ, дкжт ар пстѣ добжнді, съ рѣтже prot.] (sic).

7. Pentрѣ ржндѣл прократорѣлзі, фінд къ mare ліпсъ аре ч. Клер де ом ка ачала, каре съ поатъ промовѣлі лѣкрѣріле ч. Клер; М. D. Владка ші прѣч. вікареш афлжнд ом каре ар лѣа ачасть слѣжѣъ д еіне, съл токмѣскъ ші апоі възнд токмѣла ва афла фандѣш С: С: pentрѣ платъ.

8. кѣпоскжнд С: С: стрѣданіа, ші пѣрпндаска Мѣрїі сале спре фолосѣл чел де обще а клерѣлзі сіргзндѣъ, до-бжнднд ч. клер чева консолацие, афаръ дін фандѣшѣл че саз ржндѣт Мѣр: дін бані ч. клер pentрѣ келтзіалъ, С: С: ва сілі а съ арѣта кѣ тѣлѣмїть рѣсплѣторіа.

9. кѣ deadінесѣл съ черчетѣзъ чч. prot. дѣмінека ші алѣ сърѣзторі фачесъ сѣжнта Літѣргіе д toate Бесѣречеле, ші знде нѣ съ ва фаче съ віршѣгѣлзіаскъ дѣлт dateле май дпайте врѣме а С: С: Mare ашезѣтжнтѣрі.

10. Ашезатаѣ С: С: ші ачаства кѣм ла фіеште каре Бесѣрекъ съ съ факъ кѣрці, д каре съсъ дсеппѣзъ нѣ-теле челорѣ че съ ботѣзъ, че съ кѣрѣпъ, ші че аре С: Бесѣрекъ, прекѣм ші ла алѣ неамѣрі іасте.

11. чч. prot: май mare грїже ші осжрдіе съ арѣте д съ-пѣрѣріле преоділор, ка съ пѣсъ дгрѣвіазъ кѣ toate сказнѣл ар-хіереск ші кажеле май мічі съ нѣ ле ддрентѣзе ла Мѣр. са D. Владка. Ашіждіреа ші кажеле (mai mari), де нѣ вор фі чернѣсте д сказнѣл май де жос съ съ ремїтѣлзіаскъ ла prot. дін сказнѣл Арх:

12. Pentрѣ къ mare скѣдѣре ші пагѣбъ сжмнте кле-рѣл ші неамѣл пострѣ рѣтжнеск зніт дін Ардеал дін трѣ-

череа рѣшнїлоръ ла рїтѣшл лѣтїнеск, кѣ смеренїе съ роагъ С: С: Мѣрїї сале ка съ сїргїаскѣ дпрезнѣ кѣ пѣр. патер деолог а добждї дела прѣ сѣї: Патриарх Апостолїчаскѣ порзпкѣ кѣм нїмїнеа дїн рїтѣшл пострѣ чел греческ знїт съ пѣ фїе слобод а трѣче ла рїтѣшл лѣтїнеск, прекѣм ачаста шї д цара лешаскѣ саз опрїт. Каре мїлѣ добждїндѣо, нїмїне дїнтрѣ православної пощрї карї съ афлѣ сѣпт аскѣл-тареа ачещїї Епїскѣпїї съ пѣ ддрѣзнѣскѣ амї да прѣпчїї сѣї ла дѣбѣдѣтра калвїнїлор, маї вѣртос кжд аѣзпг ла шкоале маї де сѣс. Ачаста дкѣ съ сѣргїаскѣ пѣр: патер деолог. кѣм фечорї рѣшнїлор съ съ прїмѣскѣ, кашї пжпѣ акѣм д сѣмїнарїзмеле католичесїї.

13. De vreme че Клерѣл шї неашл пострѣ знїт дїн мїла лѣї Dzez are епїскѣпїе д ачастѣ царѣ, шї пѣдѣждїм кѣ ва фї стѣтѣтоаре; ашезѣ С: С: кѣм чеї че аз ддрѣзнїт а съ хїротонї д алте цѣрїї, мї пжпѣ акѣм пѣз кѣпѣтат фї-їнд Архїер. влгословенїе, деакѣм дколо вор ддрѣзнї а трѣче їн алте цѣрїї ла хїротонїе, знїї кѣ ачеїа съ съ гло-вѣскѣ дѣпѣ ашезѣмжнѣл С: С: маре,їарѣ ла челе прео-цѣщїї съ пѣ съ словоазѣ, нїче съ съ маї прїмѣскѣ.

14. Адевѣрат кѣлоаше С: С: Лїпса семїнарїзмѣлї; дарѣ неїспрѣвїндѣсѣ дкѣ семїнарїзмѣл аїчї лжпгѣ епїе, нїче о сокотїнѣдѣ деспре алѣл пѣ поате фаче.

15. Одрїре де лѣде фѣрѣ жѣдекатѣ съ пѣ вѣ факѣ. *)

Кажжа П. Іаков дїн Потшага дпотрїва ч. прот: Аврам дела Бїстра.

А. вратѣ релаторїа деспре сорочалѣ, апої їсаѣ четїт дщанѣїа. І. дпротїва сорочелї ендїпѣлї, кѣ лар фї сорочїт д тѣрг, дпотрїва лелїлор цѣрї, шї лар фї регїзшї амжндої їскѣлїцї.

*) Canonulu acestu-a antãniu se formulase asiã: д опрїреа де лѣде съ пѣзѣ факѣ обїчаїз рѣз, нїче пентрѣ фїеде че лѣкрѣ чч: прот. съ пѣ опрѣскѣ не оаменї де лѣде. че їнсе s'a stersu sї formulatu, cumu se vede maї susu.

Делівертагъм.

De vréme че ч. прот: Аврам іасте om нѣмеш, ші кз рѣзи-денціе, нз саз кѣзѣт сѣл сорочаскъ д тѣрг че де акасъ, ші фѣрѣ ачѣіа нѣмаі зн регізи аз Фост іскѣліт; нз стѣ сорочада, пентрѣ ачѣіа Попа Іаков сѣ сорочаскъ де ізнов дѣпѣ овічаіѣ ші пе лѣде пе ч. прот:

Казжа попі *Quomodo* dein Братеі дпротіва ч. прот: Арон дін цікін-деал, ші П. Іліе дін нѣмітѣл сат Братеі. попа *Quomodo* аз дат пе ларг жалва д інѣнцие, каре саз четіт д фаца сѣворѣлзі. прот: тѣгѣдзі кѣ ел ар фі дат пе попа Тома д мѣна челор дінафарѣ, кѣмѣ сѣпѣрѣріле каре аре дела сѣтені іар вені дѣпѣ порѣнка ші воіа лзі. Пѣзченіа п: Іліе еѣ ам скосо дела Мѣрія та, дтра честа кіп сѣ мѣргѣ ла Мѣрія та кѣ чѣ дела алт Архіереѣ, ші пе врѣнд а мѣрѣ; еѣ лам опріт де попіе.

Делівертагъм.

Ч. прот: Арон дела цікіндеал сѣ мѣнтзіаще де сѣшпідіа пентрѣ пѣзченіа п. Іліе. іарѣ попа Тома пентрѣ сѣпѣрѣреа каре аре кѣ ачѣі оамені ші *Domini* дін Медиеш сѣ каѣте пе Мѣр. D. Влѣка ші прѣ чінстітѣл патер *de*олог ла Сівііз кѣ інѣнцие, ші сѣ ва да дѣкрѣ знде сѣ ва кѣвіні.

Acta Diei Tertiae.

Саз четіт д фаца M. D. Влѣка ші а ч: патер *de*олог пнѣкѣмѣріле зілеі а доаоа. Іарѣ ешнд афарѣ ч. патер *de*олог саз четіт формѣла жѣрѣмѣнтѣлзі пентрѣ патер *de*олог, ші де tot C: C: mare саз апровѣлзіт. Дѣпѣ ачѣіа патер *de*олог аз дат рѣспѣнс д скісоаре, черѣнд д скрісоаре сѣ ісѣ дѣ формѣла *juramenti*. Ла каре C: C: іаз рѣспѣнс пріп чч: прот: Георге Добреанѣл ші ч: пр: Ласкѣ дела Бѣргіш кѣ ісѣва да *in coria*. Прекѣм жѣдекѣ сѣ сѣ дѣ.

Д претензіа прѣч. вікареш Ніколае Беіанѣл деспре патрѣ сѣте де Флді каре претендѣлзіаще кѣ іар фі дат лзі Боер Френз ка сѣі тріміцѣ Мѣрії сале ла Мѣнкач, сокоті C: C: дтрачеста кіп.

ч. Клер шіе къ tot че саз аръкат аз ши dat деплин
 знде саз кзвинит, pentрх ачѣіа нзсъ кзпоаше dator; дсъ pentрх
 mai възъ черчетареа, ши лзминареа ачедшїї претенжїї съ
 порзпчеше, кзм tot ч: прот: ши рътъшїїїле рълъсацілор
 прот: ла алт С: Маре съши адзкъ toate квіетанціїле деспре
 toate арзпкзрїле дїн рълъсареа влді Мър: Потокї, пжлз д
 венїреа Мър. D. Влдіа Інокентїе ашїждїреа ши прѣч: вікареш
 претенденшл, ши алді перценторї дїн ачѣіа врѣме съши
 адзкъ квіетнціїле знде че аз dat, че аз фост перцепелзїт
 ла тжпа са. аша лзминандзсъ де съвжршїт сокотїнцъ съ
 ва фаче pentрх ачасть претенжїе. *)

Д казжа М. D. Іоан Інокентїе Клаїн влдіка Фьгърашлзї.
 дпотрїва ч: прот: Гавор дела Совареш.

Делїбератът.

пентржкъ кіар съ кзпоаше дїн облігаторїа ч: прот: дела Со-
 вареш, кзм кзпоскандзшї грешала ши вина дїн възъ воїнца са саз
 легат а плътї ачѣ сзтъ, ла каре мїлостївїндзсъ Мърїа са аз фост
 кондесцендълзїт, нз їсъ дъ ешмїшіе ка съ май вълътзїаскъ, че нз-
 май Мър: лжгъ пзтѣреа облігаторїї аре вое афаче екжекзцїе де
 плїн де пе Молїтва са. ши нефїїнд сорочїт акзм ла ачест С: С: нз-
 мїтл прот: рътжпе д чїпстеа са, пжлз ла алт събор ши атзпчї фї-
 їнд пе лѣце сорочїт съ ва фаче жздекатъ ши пентрх ачаства.

Пентрх попа Паск дїн Мїнїш.

Делїбератът.

De врѣме че попа Паск дїн Мїнїш аз дндржзпїт песте опрїреа
 ч: прот: локзлзї, ши фъръ влгословенїа Мър: D. влдік аз (sic) слзжї
 чѣле преодъшї, съ съ пзе д прїпсоаре пжлз ва плътї віршагл
 овїчзїт, ши нїче одатъ съ нз съ словоазъ ла сжзва преодаскъ.

*) La margine: „NB. прѣч. вікареш Нікзлае Беїанл д фаца
 С: С: Маре протъшлзї, кзм чч: прот: съши адзкъ квіетанціїле,
 прекзм саз dat ресолзцїа; пeadзканд, атзпчї съ нзїсъ опъчаскъ
 finalis resolutio mai нїтандзсъ ла алт термїнзш пентрх пeadзчереа
 квіетанцілор. iterato protestatus.“

Кажа ч: прот: Васіліе дела Фьгъраш, *ut* А. дпогріва попи Іоан Хъра ші попи Іоан Ешанъл дела Сѣмвѣта де жос *ut* II. А. аз дат пѣра д инѣанѣе, каре саз четіт д С: С: Маре. Ші релаторіа де сорочаль. ажіждіреа саз четіт инѣанѣа п. Іоан Ешанъл. Pro Pora Jon Hira nemo.

Делівератѣм.

Деврѣме че попа Іоан Ешанъл де доаорі Фінд сорочіт, нах мерс ла събор; віне саз фост жѣдекат съ дѣ віршаг кѣте ік. Флці; іаръ пентрѣ къ ч: прот: пѣ лав адмонѣлзіт дѣпъ леѣіле църіі ла екжекѣзіе, жѣдекъ С: С: ч: прот: съ процѣдѣлзіаскъ прекѣт съ кѣвіне не леѣе ші аша съ факъ екжекѣзіе пентрѣ ачѣле віршагърі. Іаръ пентрѣ къ аз ддрѣзніт а слѣжі д потрїва опрѣліші Архіереці, П: Іон рѣтѣне віршаг *§*s. de Флці. Каре віршаг пѣпъ дл ва пліні съ рѣтѣне д прінсоаре. дсѣ кѣт ва рѣтѣне д прінсоаре о зі ші о поапте і съ ва сокоті дрепт зѣ Флорінт.

Mai §. zile.

Кажа жѣпѣнесеі Хедрі Кълара дін Дошад, дпотрїва ж. поп Дѣмітрѣ Дѣіанъл. ж: Хедрі Кълара прін инѣанѣе пѣрѣ къ ж: Дѣмітрѣ нар ста не Делівератѣмъл С: Събор, ші къ іар фі лзат копіла де *§*. ані Фінд. ші къ іар ціне оаре каре хаіне; похті дтѣі Делівератѣмъл С: С: съ съ дѣ екжекѣзіі, келѣзіала трапѣдъл, хаіпеле съі дтоаркъ, ші пентрѣ деслѣрѣніе чіпчі сѣте Флорінці.

ж: Дѣм: рѣспѣнсѣ 1. къ фата де ачѣіа аз лзато, къ неавѣнд ч. жѣпѣнеса Кълара касъ, ші шежѣнд сѣпт гардѣрі, міах фост рѣшіне ші мілъ сѣмі лас прѣпка теа д врѣмеа ерні сѣпт гардѣрі. нічі нам фѣкѣт вро потенѣе, къ аз фост д каса теа, ші аша ам опрїто. Нічі нам опрїто факъ шѣх кѣпѣтаг каса. 2. тѣгѣдзі къ іар фі дат ла догодѣ вро хаіпѣ. 3. де алте хаіне тоате леам дат, пѣмаі о палінгъ аз рѣмас. 4. де ланц де арцінт, ші къларіше німіка пѣ шіѣ. 5. Дѣпъ делівератѣм іам дат не зп ап дѣпъ фачереа Делівератѣлзі кѣт аз фост фата ла Дмісеі.

Делівератѣм

Пентрѣ къ Дмнеалзі Поп Дѣмітрѣ дѣлѣ Делівератѣмъл С: С: фѣкѣт д а. аѣм. Ав: *§*s. zile нах фѣкѣт дестѣд, че Дмнеі Хедрі Кълара д тѣлте рѣндѣрі аз трѣпѣдат пентрѣ дѣчереа д віг

а Делібератъмълзі ші маі днаинте де опріреа прънци, жъдекъ С: С: тоатъ келтъіала, каре аз фъкът пльп ла опріреа прънци ші ва пстѣ пріп кредіпчоасъ ремонстраціе ва аръта, Дмпеалзі П: Дзмітръ съ дтоаркъ ж: Къларі. Пентръ ізшъмъл каре похтеще Дзмпнеаеі, де-врѣме че дтръ Дзмпнеалор паз фост късъторіе пе лѣце ші Дзмпнеаеі пзміта жъпжнѣсъ дкъ аз шіст, къ іасте дтръ Дзмпнеалор кзмпльціе пз і съ жъдекъ німіка. дсъ пе че ва пстѣ дзмпнат доведі ж. Кълара къ ла догодпъ іар фі фъгъдзіт ші іар фі дат ж. Поп Дзмітръ; тоте ачѣле съ фіе датор Дзмпнеалзі але да; ашждіреа тот че аз дзе ла Дзмпнеалзі, ші паз дторс, съі дтоаркъ. Іаръ пентръ ржндл прънци съ арате ж. Поп Дзмітръ къ д ачѣіа врѣме канд аз опріт прънка, жъпжнѣса Кълара пар фі авзт касъ, че пе съпт гардзрі ар фі шеззт; пзтжнд аръта ачаста, къ німіка пзсъ дпрезіазъ, фінд къ съ вѣдеа даторіа пъріндаскъ а фі плніт: даръ де пзва пстѣ аръта ачаста, пентръ къ аз кълкат Делібератъмъл С: С: съ дѣ віршаг аг. де флці д в. пърці жъдекъторідор д атреіа парте пжржші маі. ші тоатъ келтъіала, ші трапъдл, каре аз авзт ж. Кълара де атънци д коаче д ачастъ казжъ. ашждіреа ші пентръ крѣщереа прънци съі дѣ ж. Дзмітръ. Дпрезпъ ші прънка прекзт еаз фост жъдекат д цітъльігъл С: С: *)

Казжа Млтві саде Попа Тома дпотрива ч: прот: Іоан дела Беіа.

П. Тома аз дат жалва д інщанціе пжржнд къ пз іаз дат ч: прот: німік нічі дін попор, нічі дін докзріле весерічеші. Пентръ ачѣіа похті Млтва са дпърдіре дірѣлт, ші фрѣдаскъ.

Про І. ч: прот: Аврам дела Даіа дтрачасть казжъ а рспзнде съ копштілъзеще пентръ ч: прот: Іоан дела Беіа. Ла каре solenni cum protestatione похтѣще релаторіа чѣ де сорочалъ пе лѣце фъкътъ, іаръ непзтжнд Дзмпнеалзі А. аръта съ ръмже іп роена іndeбітае vexae, ші съші дчѣпъ процесъшл де поз.

Делібератъм.

Нефінд сорочала къ опт зіле днаинте, акъм каде процесъшл А. нъмаі съ дчѣпъ деа доааръ juxta illud qui perdidit numerum, incipiat iterum. Пентръ незмълареа пе кале дін граціа С: С: съ іартъ Actor.

*) In margine „NB. pro remonstracione ab utraque parte fieri necessaria praefigitur terminus quindenarius a hodie inclusive computando.

Кажжа Дѣмнеалор Моток шандор дин Сѣшчори ши Моток Матіаш дин пѣмітѣл сат пентрѣ даторіа каре ла ч: клер претендѣлѣск.

Делівератѣм:

Дѣпъ ліста каре арѣтарѣ Дѣмнеалор, Моток шандрѣ ши Моток Матіаш, ачеі чіпстіці прот: ши рѣмѣміцеле челор рѣпѣсаці, каріі аз Фост ретас рещанціе пѣпъ жоі дѣпъ рѣсалиі съ адѣкъ ла екжекѣтори ачеле рещанціі де пліп. Іарѣ не адѣкѣндѣі пѣпъ атѣпчі; кѣ пѣміці претенденші екжекѣтори съ процѣдѣлѣіаскъ ла екжекѣціе, ши съ пѣ іасѣ дела датораші пѣпъ вор плѣті тот. ши знде ар фі ліпсъ съ чѣе Бракхізм дінафарѣ. Пентрѣ трапѣд съ рѣндѣше діптро епархіе, знде вор фі рѣщан. деачеле, зпзіа екжекѣторѣп талер афарѣ де тѣпкаре ши вѣзѣрѣ. знде пар фі ніче о рѣмѣшіцѣ съ пліпѣскѣ еларфіа. Екжекѣтори съ рѣндѣск де пре партеа вікаріетѣшѣлзі дела Беіа ч: прот Іоан дела Бѣлгр. . ши ч: прот ласкъ дела Бѣргіш. д партеа вікаріетѣшѣлзі дела цѣк: ч: прот: Кіра (*ori pote* Кара) дела Соват, ши ч: прот пѣтрѣ дин Даіа; Іарѣ вані дакъ съвор адѣпа де пліп съ съ адѣкъ ла Мѣріа са D. влѣка, ка дѣндѣсъ вані, ши претенденціі съ дѣ квіетанціе ши тоате докѣментѣмѣріле кѣ евікціе.

Саа а шасѣ сѣтѣні дин Бозід ка А. дпотрива попі тома васіліе деаколо, цт I.

А. пріп іпщанціе пѣрѣрѣ кѣ пентрѣ мѣлте лѣкрѣрі некѣвіоасѣ, каре съ аратѣ д вѣлѣташ, пѣ пот сѣл діе преот, че похтеск алт преот.

Pro I. procurator Nicolaus Székési de Szasz-Sebes Cupit exhiberi ab expressis Pagi 6 hominibus Plenipotentiam, qd nne totius expedi sint, et quoniam in gravi materia accusatio instituta est subjiciatur cautionini qd velint ad finalem causae decisionem agere. *)

Делівератѣм.

Де време че пѣрѣші де сѣс пѣ пѣтрѣ дѣ нічі о пленіпотенціе, каре о похті пѣрѣшѣл де жос, кѣмкъ кѣ тот попорѣл зна сѣпт пѣрѣші дпотрива пѣрѣшѣлзі де жос; че дѣкъ пѣрѣшѣл де жос

*) In margine: „д каѣса лзі Nna Pagensium копц лѣпѣ, міегреш грігоріе, тома васіліе, хосѣ Іосіф, рошка Мікѣ, рошка опіцѣ, сѣпт пѣтѣлс дор ши а тѣтрор сѣтѣнілор ді Бозід ка пѣрѣшілор де сѣс, дпотрива попі Тома деаколо ка пѣрѣшѣл де жос.

адъс теѣмоніаліш кредінчос кѣткѣ ѿ. оамені дѣ воеск, жѣдекъ С: С: съші рѣтѣе, дѣ літѣвѣ; пѣрѣші де сѣс дѣл ѿ. Флоринт, сѣс съ стрѣде де треі орі къ аз мінѣт че аз грѣт. Іарѣ лѣде дѣапѣ дѣ съворѣл протопопеск де ноз, ші пе лѣде, дѣпѣ конѣітѣдїіле С: С:; де ѣнде ва фї словод, фїнд ліпѣ а съ лѣа лѣдеа дѣ апеладїе ла сказнѣл маі де сѣс.

Пе рѣгарае ч: патер Деолог Балог Іожев плѣкѣтаѣ дѣрег С: Маре кѣтм ачѣ сѣтѣ де фѣі немѣдѣіі каре іаѣ Фост лѣат дѣпѣгъ облігаторіа са дѣрѣшт дела прѣч: вікареш Ніколае Беіанѣл дїп вані Клерѣлї сїсѣ іарте, немѣтрѣ оменіа ші вінеде къ каре съ вѣде, ші съ съ пѣдѣждѣіаще а фї кѣтрѣ тот С: С: Маре дѣс ачасть. веневоленѣ съ пѣ съ кѣпоаскѣ а фї ѣзѣш, ші генераліш перѣелтор віне съ грїжаскѣ облігаторіа ачѣіа, ка съші поатѣ да сама къ іа, къ съ ва лѣа дѣ лок де квіетанѣіе. Пе каре ресолѣдїе съ съ мілостівѣскѣ Мѣрі. D. вѣдка а съ іскѣлі, ші ч: прот. Аврам Дѣіанѣл дѣкѣ съші пѣе пѣтеле.

Ресолѣдїа ла іѣпанѣіа лѣі поп петреа дїп Іаѣк. *)

Деврѣте че ачѣл преот аз Фост прїнс къ ачасть кондїііе ка съ пѣ съ словоазѣ фѣрѣ шїреа Мѣр. D. вѣдка, ші Сфїнѣіа са прѣч: вікареш дела жѣк дѣотрїва Делївератѣмѣлї лѣѣ словозїт фѣрѣ шїреа Мѣрїі сале; жѣдекъ С: С: дѣпѣгъ ачѣі М. де флѣі, каре аз лѣат дела ачѣл преот, сфїнѣіаса съ пѣе ші чеі ѿ. де фѣі каре сѣѣ Фост жѣдекат, дїп каре съ ва фѣче дестѣл лѣі поп петреа келѣіалѣ. Ашїждїреа ші пе ачѣл попѣ съл адѣкѣ ла Мѣр: пѣпѣ дѣтро лѣпѣ де зїле. Іарѣ де ар маі дѣрѣснї сфїнѣіа са маі мѣлѣт асѣменеа лѣкрѣ а фѣче, ва піерде пѣтѣреа а жѣдека кѣѣжеле апелѣлѣіте дела ч. прот. ла сфїнѣіа са, каре аз авѣт, ші акѣт дѣкѣ і съ ласѣ.

*) In margine: „А кѣѣѣ лѣі поп петреа дїп Іаѣк къ прѣч: вікареш шѣфан дела жѣк Делївератѣм.

Adausu

la actele Sinodului dein 1868.

Cuventarea prea s. episcopu Ales. Dobra.

Asiá dîce Domnulu: se incete viersulu teu dela plansu sî ochii tei dela lacremele tale. Ierem. 31, 16.

Urmarindu cu omagiale obedientia demandarei prea gratiosului nostru Imperatu sî Rege ap. de a conduce in consortiulu Iustr. sale d. capitanu supremu alu Naseudului sî consociulu meu comisariu r. Ales. Bohetielu, alegerea candidatiloru pentru complenirea vacantelui scaunu arhiepiscopescu sî metropolitanu a provinciei nostre baserecesci de Alb'a Julia am venitu la voi cá cu ajutoriulu a-totu-potentelui Ddieu sî concursulu vostru, se implenescu ace'a, ce mi s'a concrediutu.

Inse ve marturisescu sinceru, prea amatiloru in Chsu frati sî fili sufletesci, cá ori-cátu de onorifica e pentru me-ne acesta misiune, venerandu in acest'a speciale gratia a augustului nostru rege apostolicu, inaltu carele s'a induratu a destinge neinsemnitatea mea prein prea inalt'a sa incredere; totu-si sentiendu ne-potentiele betranetieloru mele sî greu apesatu fiendu de multele calamitati sî loviture a sortiei, cari mai vertosu de unu tempu in coce asiá greu au cercetatu nou-infientiat'a mea eparchia, destinata pentru latirea santei Uniri in poporulu nostru impilatu de mân'a inimica a unui elementu strainu; — apoi sî mai alesu avendu in considerare sî situatinea presente a clerului sî multu superatului nostru poporu, dein acelu Principatu; — forte cu grea m'am potutu resolvá, a luá pre frantii mei umeri acesta grea sî cu multa respundiaveretate impreunata sarcina.

Inse totu-de-un'a promptu de a fi cu omagiale supunere sî

obedientia prea gratiosului imperatu sî rege ap., pre cumu sî inaltului seu regimu, incredentiandu-me in potentele ajutoriu a ilustrului meu consociu comisariu, sî basatu pre loialitatea sî circumspectulu tactu, sî maturitatea fratîeloru vostre, condusu sî de dorulu sî buna volenti'a de a servi in dilele adunceloru mele betranetie clerului nostru sî mai alesu cestei Archidiecese, dein a cãrei sênu sî eu am esîtu, sî la a carei pieptu plenu de amore parentiesca sî eu am suptu dein cele mai fragede teneretie ale mele, laptele educatiunei sî solitudinei scolastece, unde au fostu sî voru fi concentrate piele mele reminiscentie pentru celi, ce repausa a colo in Domnulu, unu parente, cuveniosu preutu Simeonu, cu mam'a mea in Siopteriu, unu unchiu Joachimu, teologu de Lembergu, cu Simonetti, — mai antâniu v. rectoriu seminariului de de aici, apoi parochu sî protopopu in Ocniti'a lunga Tec'a, unu frate, Petru, teologu de Posionu in Sangerulu de Campia, — altu frate Avramu, teologu sî profesoriu gimn. in Blasiu cá parochu, protopopu sî canonicu onorariu in Timisior'a; — 3 veri primari, cá preuti, sî 2 surori, mai multi nepoti sî nepote, deintre cari unii inca vietuescu a colo; mai multi conscolari sî amici, demnulu de eterna memoria metropolitu Solutiu, chiaru in o dî nascuti sî cu unu nume botezati; — canoniculu Alpini, Sodoro, Tobias etc. Dupa ce multu m'am rogatu lui Ddieu, implorandu luminarea Spiritului santu, m'am detiermuritu se lieu a supra-mi misiunea destinata.

In acesta calitate a mea ve salutu, prea ven. frati sî fili in Chsu, in numele augustulu nostru mandatariu sî inaltului seu regimu, ve beneventezu in numele il. meu consociu sî alu meu, sî veniu a ve enuciá cu bucuria, — pre cumu ve-ti intielege dein acusi publicandulu gr. decretu, — cumu cá M. Sa c. r. ap. cu prea inalt'a sa detiermurire dein 24 Maiu a. c. s'a induratu a radicá doliulu generale alu vostru sî alu nostru, care acumu chiaru de 11 luni, cá unu noru greu sî una cetia desa acoperiá ânimele nostre prein urmat'a pierdere a fericitului de eterna memoria archieppu sî metropolitu, c. Sterc'a Solutiu, care acumu repausa de grelele lupte pentru baseric'a sî natiunea nostra, er' sufletulu lui se bucura in fericirea vecinica, carea Ddieu o a destinatu credentiosiloru sei.

Preste una luna se implenesce anulu, de candu voi sî altii

petrunsi de sentiulu religiosu sî natiunale, apropiandu-se de Blasiu sî vediendu turnurele acestui maretiu santuariu a nostru, plangeáu amaru, cá nescari orfani, cá veduvele dupa repausatul mire, pre cumu am plansu sî eu cu glot'a nenumerata a credenciosiloru veneratori sî tota plasa clericale sî popularia, candu chiamatu am venitu sî am petrecutu la mormentu remasîtiile cele trupesci ale repausatului nostru archieppu sî metropolitu. Pre cumu sî Mantuitoriulu nostru scoborindu-se dein muntele maslineloru a plansu preste cetatea Ierusalimului, cá sî profetulu Ieremia. Mantuitoriulu a plansu pentru cumplitele pecate a locuitoriloru Ierusalimului, pentru impetrierea ânimei loru a se intorce câtra Ddieulu loru; erà noi plangemu amaru pentru pierderea capului Ierusalimului sî Sionului romanu, sî a santei nostre ierarhie baserecesci. Asiá e, prea stimati frati sî fili sufletesci, nu aveti arhieru, nu aveti parente. nu aveti pastoriu conducatoriulu.

Er' eu dîcu: nu plangeti, cà elu n'a moritu, cè dorme. Inse bucurati-ve sî ve desfatati, cà prein grati'a induratului nostru Domnitoriu vi se facu acumu dî de bucuria sufletesca dandu-vi-se stravechiulu dereptu de a ve alege insi-ve altu parente sufletescu in locul celu pierdut. Depuneti dara doliulu sî amaretiunea, cà acest'a e diu'a, care o facu Domnulu se ve bucurati sî desfatati intr'ins'a. Ps. 117 v. 42.

Maiestatea Sa c. r. ap. s'a induratu a apacadá, — in urm'a (propunerei?) inaltului ministeriu de cultu sî publica institutiune alegerea candidatiloru pentru viduat'a Metropolia dupa norm'a pâna acumu usuata — rezervandu-si pre venitoriu dereptulu de denumire.

Ascultati veneratiloru frati, in a-ante de tote cu omagiale reverintia cuprensulu prea inaltei resolutiuni in cesta privintia (se cetesce gr. Rescristu)

Dein acest'a ati întielesu ven. frati, cà inca pentru esta data desemnarea candidatiloru pentru cea mai inalta sî mai momentosa demnitate a baserecei sî natiunei nostre e repusa in ânimele sî mânu-le vostre. Dela conscientiosetatea, devotamentulu sî întieptiunea vostra depende acumu ce-ne se se chiamo acumu la servitiulu archiereescu cá Aronu? cui se se concredia destinele poporului nostru? cene se fia capulu sî conducatoriulu Ierachiei nostre impetate de multe pericule sî situate in forte critice cercustari?

Cu unu dereptu fromosu sî maretiu aveti de a ve folosi esta-di, inse credu, cà fia-carele dein fratiele vostre va fi petrunsu aduncu sî de greutatea imensei rcsponsaveritài impreunate cu acesta deprendere.

Precugetati numai, cà Ddieu cauta esta-di la voi dein inal-tîme, augustulu nostru rege sî inaltulu regimu ascepta se veda resultatulu actului, a carui efeptuire e concrediuta voue, — dar' mai alesu sciti, cà intreg'a nostra Ierarchia sî provincia metro-politana, totu sufletulu romanu concentreza tote aspiràrile, ilusi-unile sî speràrile sale in votulu vostru; — toti dorescu a sci in ce-ne ati asiediatu increderea vostra pre ce-ne ati alesu se fia preutul celu mare sî mentorele clerului sî alu poporului?

Cà se poteti folosi cu pietate dupa voli'a lui Ddieu pre benele santei nostre baserece sî a poporului nostru acestu mo-mentosu dereptu alu vostru, amu imploratu esta-di cu fierbinti rogatiuni darulu sî luminarea santului Spiritu, amu cerutu ajuto-riulu lui Ddieu, carele ne-a ascuratu: cumu cà unde vomu fi doi seau trei adunati in numele lui, a colo va fi in miEDIU loculu nostru. Spiritulu santu va prea-mari sî in acestu actu, pre Mantuitoriulu, pentru cà dein a lui va luá sî va spune voue. Jo. 16, 14. Radi-cati-ve dar' inca una data mentea sî ànimele vostre la ceriure, cà Ddieu e radiemulu toturoru, cari spereza in dinsulu, Ps. 17, 13, si pentru cà tota darea cea buna sî totu da-rulu deplenu de susu este pogorindu-se dela Pa-rentele lumineloru. Jac. 1, 17.

Mai restà inca, cá dupa chiamarea mea se ve sucurgu sî eu cu svatulu sî cu indemnurele mele, cari dupa nepotentiele mele le cugetu a fire salutarie sî conforme voliei Ddieesci, sî intentiuniloru s. nostre baserece. In loculu lui Christosu ve rogu, II Cor. 5, 20, ce e bunu, ace'a se alegeti. Nu ve insielati fratii miei celi amati. Jac. 1, 16.

Icon'a unui archiereu bunu, cumu v'asiu poté-o mai bene aratá, de câtu se indereptu cugetele vostre càtra Isusu, pre ca-rele inca (in) testamentulu vechiu-lu numesce Ddieu preutu mare Zach. 6, 11. Er' elu se dice pre sene pastoriulu celu bunu, carele pune sufletulu seu pentru oi.

Cumu se cuvine se fia archiereulu, ne spune s. Spiritu,

prein rostulu marelui ap. alu gentiloru Pavelu, carele a invetiatu pre amatii sei discipuli Titu sî Timoteu, ce insusîri voru se caute in aceli, cari voru se fia Eppi „Se cade Eppului se fia fora de prichana, trézu, intregu la mente, cucernicu, iubitoriude straini, invetiatoriu, nebetîvu negrabnicu a bate, ne agonisoriu dedobanda urita, cè blandu, nefaciarnicu, neiubitoriu de argentu. Tim. 3, 2—3. Sî se cade lui sî marturîa buna se aiba dela celi dein afora. Tim. 3, 7. Se nu fia sumetiu, tienendu-se de cuventulu celu credentiosu a invetiaturei, cá poternicu se fia sî a indemná cu invetieturá cea sanetosa, sî pre celi, ce graescu in contra ai certá. Titu 1, 7—9. Se fia invetiatoriu poporaloru, intru credentia, sî adevèru, Tim. 2, 7.—Se fia gat'a a patimî pentru ali sei, cà-ce suntemu chiamati spre a patimî, dîce Verhovniculu Petru 1 ep. 2, 21. Se se lapede de sene, mai multu cá altii, sî se liè crucea sa urmandu Mantuitoriului nostru. Eta acest'a este icon'a bunului archiereu.

Cautati fratiloru ! cá celi alesi ali vostri se fia credentiosu neconditionati ali Baserecei nostre celei adevèrate cat. resaritene, a carei capu vediutu este urmatoriulu s. apostolu Petru, prea fericitulu patriarchu alu Romei vechie, léganulu stralucitei nostre descendentie, sî de unde ne-a venitu tota lumin'a sî darulu.

Nu voliu, amatiloru frati, a ve ostení cu insîrarea aceloru dovedi, cari vorbescu sî ne convingu ; cà numai aceli tienu credentia adevèrata, cari suntu in legatura cu s. scaunu apost. dela Rom'a.

Credu, ca toti sunteti petrushi sî convinsi de cestu s. adevèru. Santului Petru s'au incredentiatu chiàile imperatîei ceresci. Mat. 16, 18. 19, Numai lui s'a concrediutu a pasce oiile sî mielusieii turmei lui Chsu. Joane 21, 15—17. Pre s. Petru lu-a pusu Christosu, — pre cumu dîce s. Atanasiu — in verfulu cetàtiei, carea este baserec'a, sî i-a demandatu se porte grige de tote baserecele, cá pre toti se pota ajutá.

Lauda Dlui, cà noi ne-amu alipitu de acestu s. Scaunu, sî pre cumu odinora s. Atanasiu, patriarchulu Alesandriei sî Flavianu sî s. Joane Gura-de-auru a Constantinopoliei, sî alti multi Eppi a resaritului, in asuprelele sale, au alergatu la patriarchulu

Romei, cá la capulu a tota basrec'a, pentru judecata sî aperedare; — asiá sî noi in dílele necasuriloru nostre mai amare, candu erámu persecutati de toti, sî de neme aperedati, candu pre archiereii nostri-i bateáu cu toiege, candu preutii nostri eráu degradati la rusinatori'a rola de porcari, atunci candu bietulu nostru poporu gemeá mai greu, atunci luminati de Spiritulu s. sî condusi de geniulu celu bunu alu ginteii nostre, — pre carea Ddieu nu a lasa'to se piera, cé o a audítu in necasurele sale; — atunci dícu: ne-amu aruncatu in braciaie mamei nostre naturali, dein a carei senu plenu de amore, in ainte de mai multi seculi, ne-a smulsu reutatea inimiciloru religiunei sî natiunei nostre. Sî bene scíti fratiloru, cá acesta mama dulce Rom'a, ne-a cuprensu cu brácia deschisa, luandu-ne sub scutulu seu. Ea ne-a crescutu sî tramisu apostoli luminatori, sî intaritori. Prein s. unire, cu Baserecele nostre, despoiate mai de tote averile sale sub principii calvinesci, s'au prevediutu cu multe ajutoria. Prein unire s'au datu mai multe derepturi sî privilegiuri preutiloru nostri, prein care s'au scutítu de ocaritoriele tractári, càroru eráu supusi mai inainte de unire. S. unire a nascutu scolele Blasiului, acesta maretia palestra a museloru, dein carea, — pre cumu frumosu díce unu barbatu nemoritoriu alu nostru, — au resaritu o multíme de lumini intre Romani. S. unire a dusu pre celi 3 meteori Klein (Miculu), Sinkai, Maioru la Rom'a, de unde condusi de unu Cardinalu (Borgia) sî de altii ne-au adusu memori'a inceputulu sî a sangelui nostru, dela Romani sî au semenatu de nou virtutile strabune in poporulu nostru. — S. unire a desceptatu pre poporulu nostru dein lesnare sî somnu letargiosu, insuflandu-i spiritu de vietia, spre indereptarea sortieii sale mai inainte asiá greu apesate. S. unire ne-a datu archiereii mari sî straluciti, precumu Miculu (Klein) sî Maioru, sî pre altii, cari au fostu splendorea sî glori'a acestei catedre, sî a caroru zelu sî munificentia au creatu prein midilocene, er' prein unire subministrate, totu ce vedemu aici magnificu. Apoi ce se mai vorbescu de alti barbati mari, cari s'au crescutu aici la léganulu s. uniri?

Aceste avantariuri intelectuali, religiose morali, sî materiali le avemu dela Rom'a, sî dela s. unire. — Dara spuneti voi fratiloru, ce a adusu poporulu nostru pàna la unire, sî dupa ace'a pseudo-apostolii grecesci sî slaviani, ma chiaru sî renegatii ro-

mani? Orbă, intunerecu, nescientia, limba straina, espatriarea literelor strabune dein basereca sî oficiu, misiellă sî periclu esistentiei nostre nationali.

Pentru ace'a alegeti fratiloru ! barbati cu totulu devotati santului scaunu apostolicu sî s. uniri, că numai in acest'a e mantuirea nostra.

2. Concentrati-ve mai incolo fratiloru, increderea vostra in barbati, cari suntu cu neclatita fidelitate sî omagiale supunere cătra Maiestatea Sa c. r. a. Imperatulu, regele sî marele Principe alu nostru, cari se posieda mai multu că altii aceste virtuti eredite dela strabunii nostri, sî cu cari in tote temporele amu escelatu. Cugetati la trecutul sî presentele nostru. Deschideti sî perlustrati foile istoriei nostre, sî veti observă nenumeratele benefaceri a augustei case domnitorie absburgice, reversate preste poporul nostru, de candu avu fortun'a de a deveni sub blandulu sceptru acestei case gratiose.

Sciti ce privilegia sî imunitati a datu clerului sî poporul nostru credentiosu, de locu dupa pasulu s. uniri, gloriosulu Leopoldu I, prein diplomele sale dein 1699 sî 1701. Relegiunea sî natiunea nostra nu s'a mai consideratu de atunci intre paria, ele s'au receptu in sênulu tieriei. Ce se ve repetiescu dein cunoscutele fapte de adeverala gratia sî munificentia, imperatesca a nemoritoriloru Carolu VI sî Mari'a Teresi'a, marimosiloru fundatori a Episcopieloru nostre dein Fagarasiu sî Urbea mare! Fietoriele sî sempiternele isvora a luminarei sî prosperitatiei nostre.

Au urmatu dupa acesti alti 4 Domnitori, Josifu II, Leopoldu II, Franciscu I sî Ferdinandu V. A căroru benefaceri inca suntu aduncu imprimare in animele toturoru Romaniloru. Inse la tote acestea a impusu una corona nevescedita, carea va sustiené in animele nostre pi'a reminiscentia pentru tote vécurile, Maiestatea Sa c. r. a. acumu gloriosulu Domnitoriulu nostru Franciscu Josifu I, eredele toturoru vertutiloru a maritiloru sei antecesori. Ce a facutu acestu mare imperatu sî rege pentru noi e in memori'a cea mai prospeta a toturoru. Acestui, cu dereptu cuventu a eschiamatu cu ocasiunea instalarei sale fericitulu Metropolitu Alesandru cu cuventele imperatesei Sav'a, rostite lui Solomonu : „Fericiti omenii tei, carii stau inaintea ta, pururea, celi ce audu tota intieleptiunea ta. Fia Domnulu

Dumnedieulu teu benecuventatu celu ce bene a volitu intru tene, cá se te dè pre tene pre scaunulu lui Israilu, cà-ce a iubitu Dlu pre Israilu se-lu intaresca in veci, sî te-a pusu imperatu preste eli, cá se faci judecata derepta, intru judecàtile loru.“
3 Imp. 10, 8—9.

Maiestatea Sa c. r. a. ne-a facutu judecata derepta, a facutu partasia pre natiunea nostra sî pre filii ei in tote derepturele sî beneficia-le tiei, a ajutatu sî infientiatu institute de crescere pentru poporulu nostru, a implenit dorulu nostru celu mai fierbente, a restauratu metropolí'a nostra, a radecatu sî dotatu doue episcopate, sî capitule noue, a infrumsetiatu baserecele nostre, prein acestea consolidandu s. unire a credentiei sî deschidiendu noue sî mai multe càli pentru inaintarea nostra in tote direptiunile; asiá câtu se vede cà pre Maiestatea Sa c. r. a. Ddieu l'a alesu deschlinitu, intocma cá ore-candu pre Solomonu, cá se radice Baserec'a nostra. 2. Samuilu 7, 12—13.

Aceste benefaceri a augustei nostre case domnitorie, aduncu intiparindu-le in animele nostre, sî totu de-a un'a aducundu-ne amente de ele, se fimu cu nealteravera recunoscentia, fidelitate sî supunere càtra inaltulu tronu, sî se cautàm acele virtuti in gradulu supremu, se le aiba acelu, pre care voliti a-lu desemná spre conducerea destinelloru vostre.

3. Ve recomendu mai departe: cá se alegeti atari barbati, cari se fia cu receruta supunere, reverintia sî loialetate, facia cu inaltulu Regimu alu Maiestatei Sale. c. r. apost. cà-ce scrisu este: De Ddieu ve'temeti, pre imperatulu onorati, (1. Petru 2, 17.) Dati dara toturoru, cele, ce suntu cu dato-ria; celui cu frica, frica; celui cu onorea, onore. Rom. 13, 7. Dati cele ce suntu ale chesarelui, chesarelui. Luca 20. 25. Supunendu-ve cu frica Domniloru, nu numai celoru blandisî bunicí sî celorun esilnici. 1. Petru 2, 18. pentru cà, nu este stapanire numai dela Ddieu, sî stapaniele, carile suntu dela Ddieu, suntu renduite. Rom. 13, 1. Prein mene imperatii domnescu, si celi poterneci scriu dereptatea. Prov. Er' S. apostolu Pavelu dogenesce pre Titu: se aduca a mente crestiniloru, cá domniloru sî stapaniloru se se supuna, se asculte spre totu lucrulu se fia gata.

Titu 3, 1. Er' pre Tim. lu roga: se faca rogatiuni pentru imperatulu, sî pentru toti cari suntu in deregatorie, cá se petrecemu vietia lina sî cu odichna.

4. Deschilinitu inse preveghiati, cá alesii vostrii se fia adevirati pastori ai turmei loru concrediende, se iubesca pre poporulu credentiosu, cumu se cuvene a iubi parentele pre filii sei, se fia urmatoriu mantuatoriului Christosu, a preutului celui mare, carele si-a datu vietí'a pentru lume, pre celi nepreceptu i-a luminatu, pre celi misiei i-a ajutat, pre nepotentiosi, orbi, schiopi i-a vendecatu, pre celi superati i-a mangaiatu, pre celi morti i-a inviatu, pre celi flamendi i-a saturatu, pre celi setosi i-a adapatu; — carele mai antaniu pre gentea sa a volitu se o mantuesca, — Alegeti pre unii cá aceli, cari cunoscú dori-rile sî necasurile poporului nostru sî suntu sî petrúnsi de acele, cari au voli'a sî poterea de a vendecá sî aliná ranele poporului nostru, multu cercetatu; — carii se fia cu incredere sî amore parentesca catra clerului seu, care se pota fi esemplu, oglinda turmei sale credentiose; carele se fia veghiatoriu, custode supremu a averiloru baserecesci sî scolastece, acele inmultíndu-le; — carele se fia marinimosu, spriginitoriu a junimei studiose scapetate, sperarea sî fulcrulu fiitoriu alu natiunei; — alegeti cu unu cuventu pre barbatulu doririloru comune, carele in tote direptiunile se ve pota fi parente, conducatoriu adevratu la calea mantuirei eterne sî temporarie.

Eu sciu bene, cá dein mai multe respecte e trista anim'a vostra; inse mangaiati-ve, sî sperati in Dlu, carele e Ddieulu mangaiarei, cá nu este santu cá Dlu sî nu este dereptu, cá Ddieulu nostru, nu este santu a fora de elu. 1 Imp. 22. carele cu poterea bratiului seu face minuni, carele radica dein pulvere pre celu misielu, sî apesatu, sî lu inaltia pre elu, carele scaimba temporele sî anii pune imperati sî muta; dà intieptiune celoru neintiepti. Danilu 2, 21, cá se cuno-calí vii cá Dlu este celu prea inaltu a imperatií omeniloru, sî ori-cui va vré, o va dá pre ea, sî pre celu, ce este ocará la omeni, lu va inaltia preste ea. Dan. 4, 14. Se sperámu in Dom-nulu, carele a mantuitu pre Israilu, sî i-a datu deplena mangaiare, nu ve va lasá sî parasí Domnulu. Jos. 1, 5.

Elu va intorce plangerea voastra intru bucuria si ve va face pre voi veseli. Ierem. 31, 13. ca-ce precumu pornirea apei, asi'a anim'a Imperatului este in mainile lui Ddieu, ori in catrau va v're se o plece acolo o va pleca. Iov. 5, 8—9.

In scurtu veti ave archipastoriu si acel'a va propune locurilor mai inalte rogãrile si necesurile vostre silindu-se dupa potentia a procurã vindecarea ranelor vostre. Fiti cu incredere cãtra parentele patriei nostre, si cãtra inaltulu lui Regimu, carele informatu fiindu mai de a prope, prein unu organu competente despre postulatele fatãloru vostre, ve va indestuli, precumu sperezu, nu numai pentru liniscirea voastra, ci chiaru si in interesulu bene-cuprensu alu tieiei. Pãna atunci se ne computem (compunemu) spiritele si se sperãmu bene.

In ainte de a-mi inchiiaã cuventarea, inca mai o data ve rogu, socotiti bene pre cene se alegeti. Si acumu mergeti cu ajutoriulu lui Ddieu si ve insemnati voturile. — La sunetulu campaniei benevolendu a ve adunã er' aici pentru complenirea grandiosulu opu, care lu-amu inceputu. —

Not'a editorului. Acesta cuventare s'a tienutu de prea santi'a sa d. episcopu Dobra in diu'a de alegere sub s. Liturgia. Caus'a pentru care nu s'a tiparitu la locul seu, este, ca o am capetatu in Aprile 1869, dupa ce tiparirea acteloru sinodului dein 1868 se terminase.

Despre dreptul de alegere.

Baserec'a romana de Alb'a Julia dein tempore neamentite a fostu sî este in usulu dreptului de a-si alege pre capulu spirituale.

Acestu dreptu asiá concrecutu erá cu fienti'a ei, in câtu nece domn'á calvinismului — cea mai nefavoritoria pentru romanii dein Ardealu sî in respectu politicu sî in respectu baserecescu — nu si-a potutu permite a-lu nemicí, cumu a nemicitu mai tote alalte drepture ale romaniloru: cè dein contra l'a garantatu prein lege, in adunarea generale a tierei, ce s'a tienutu la Turd'a in a. 1579, unde s'a legiuitu:

Art. 3. Popii romanesci se-si alega episcopu romanescu, pre ce-ne voru volî, dupa-ce episcopulu loru de pàna aci a moritu. Sî Domnitoriulu se intaresca pre celu, ce voru fi alesu eli deintre se-ne. ¹⁾

Adeveratu, tiesutulu acestui Articlu, dupa cumu-lu avemu in loculu citatu, este dubiu, in câtu nu potemu sci: ore vorbesce elu de episcopu romanu-orientale, seau de episcopu romanu-calvinu? Cà la a. 1577 romaniloru trecuti la calvinismu li s'a fostu datu volia de a-si alege episcopu propriu. ²⁾

Inse elu este explicatu deplenu sî aplecatu la base-

¹⁾ Vedi Archivu p. filología si istoria pag. 302 si 360.

²⁾ Archivu p. filología l. c.

rec'a romana orientale, in Approbatae Constitutiones Pars I Tit. 8 Art. 1, unde dupa cuventele:

Noha az Oláh *Natio* az Hazában, sem a *Státusok* közzé nem számláltatott, sem Vallások nem a' *recepta religiok* közzül való; mindazáltal, *propter regni emolumentum*, miglen *pátiáltat*nak, az Oláh Egyházi rendek e'hez tartásák magokat:

urmeza: ex Art. A. 1579.

I. Püspököt a' Fejedelemtől kérjenek olyat, a' kit egyenlő tetszésekből az Oláh Papok alkalmasnak esmérnek; kit ha a' Fejedelmek illendőnek ítélnék lenni, úgy adgyanak *confirmatiót* reá, mind a Fejedelmek' hűségére, 's mind az Ország' javára, és egyéb szükséges dolgokra nézendő *conditiók* és módok szerént.

Adeca: De sî Natiunea romana in patria nece nu s'a numeratu intre stature, nece relegiunea ei nu se tiene de cele recepte; totu-si baserecanii romani, pâna voru fi suferiti, pentru folosulu tiei, se se tiene de aceste: ex Art. A. 1579.

I. Se cera dela principele estu feliu de episcopu, pre carele preutii romani cu involîre comuna-lu cunoscu aptu; deca principii voru judecá, cumu cà alesulu este cuvenientiosu, se-lu confirme punendu-i conditiuni privitorie la credenti'a càtra Domnitori, càtra benele tiei sî càtra alte lucrure necesaria.

Prein urmare Art. 3. dela 1579 nu se pote luà, de câtu despre garantarea dreptului de alegere alu baserecei romane-orientali.

Domnitorii, ce au fostu dupa tempore intru acesta tiera, toti au lasatu baserec'a romana orientale, se deprendia in pace acestu dreptu stravechiu alu seu.

Istori'a nu ne pestreza nece unu documentu, ma nece macaru una simpla notitia despre ace'a, cumu cà acestu dreptu s'ar' fi calcatu ore-cându.

Dein contra ea ne pestreza documente mai pre susu de ori-ce indoiera, cà domnitorii acestei tieri, ori-cumu s'au numitu eli, ori-câtu de diverse au fostu masimele

loru de statu, — ori au domnitu eli in a-ante, ori dupa facerea s. Uniuni, toti au respectatu acestu dreptu.

Avemū despre acest'a probe de cele mai stralucite sî inca dein tempulu, candu apesarea sî umilirea natiunei romane intru acesta tiera aperata sî cu sangele ei, candu vitreg'ăa regimului facia cu romanii pre tote dreptiunile vietii eră in culme.

La a. 1643 in 10 Octobree Georgiu Rakoci dede una diploma, prein care adeverese, cumu cã tienendu-se sinodu generale de toti protopopii sî de popi romani, metropolitulu Elia Forestu a fostu depusu sî in locu-i s'a alesu Stefanu Pop'a Simonu dein Alb'a Julia, pre care — dupa cuventele diplomei — Rakoci la rogarea sinodului-lu sî intaresce:

... Facto Conventu Generali universorum Seniorum et Pastorum Valachicorum Graeci et Rasciani Rituum in eodem Generali Conventu servatis de jure, et eorundem Consistorii consuetudine servandis, in jus attractus (Helias Forest) omnium errorum, quibus accusabatur, scelerum nefandorum . . . reus compertus officio suo Vladicali dimovendus, . . . unde cum de alio Superintendente vulgo Vladica vocato in locum illius surrogando sermo inter eosdem esset, atque tandem honorabilis vir Popa Stephanus Simonius Alba Julianus in Vladicam eligendus in omnium eorundem Pastorum ora venisset, supplicatum Nobis illico existit, quatenus Nos quoque idem munus ecclesiasticum eidem gratiose conferre, eundemque officio in eodem Vladicatus clementer confirmare, ac gratia Principali hac in parte prosequi gratiose vellemus, quorum supplicationem modo praemisso Nobis factam justam omnino et veritati consentaneam agnoscentes, . . . in eodem Vladicatu ipsum (Stephanum Popa Simonium) benigne confirmandum duximus. ¹⁾

---

¹⁾ Vedi intregu tiesutulu la Maioru in Ist. baserecei romaniloru p. 72—77 latinesce, er in versiune romana in Chronic'a lui Sineai la a. acestu-a publicata dupa manuscrisulu lui Klein, — apoi in Acte si fragmente de Cipariu, p. 198 sî in Documente istorice de Laurianu, p. 112 sî urm.

La a. 1680 in 28 Decembre Mich. Apafi I inca a datu una diploma, prein care adeveresce depunerea lui Sav'a Brankovics prein judecata sinodale și alegerea lui Josifu Budai totu prein sinodu. Documentulu acestu-a intru cele ce se reporta la depunere, alegere și confirmare, consu-
na mai dein vorba in vorba cu celu datu de Rakoci. S'a publicatu in Acte și fragmente dupa unu MS, ce se afla in posesiunea dlui Cipariu. Ací aducemu deintru insulu numai cuventele, ce se reporta la alegere, cari asiá suna :

. . . Facto conventu generali universorum seniorum et pastorum Valachorum Graeci et Rasciani rituum (urmeza cá mai susu, apoi) . . cum de alio Superintedente vulgo Vladica vocato in locum illius surrogando sermo inter eosdem, atque tandem honorabilis vir Josephus Budai de Piskincz in Vladicam eligendus in omnium eorundem pastorum ora venisset, suplicatum nobis illico exstitit, etc.

Deintru aceste se vede, cumu cá baserec'a romana in dílele principiloru natiunali erá in usulu dreptului de a-si alege metropolitulu; ma inca dreptulu acestu-a erá și garantatu prein legi și respectatu de regimu pre lunga tota vitreg'á lui cátra romani.

Sub domnitorii dein august'a casa austriaca, — de și baserec'a romana-orientale s'a unitu cu cea apusena, in carea pre pucine locure mai custa ore-cari urme dein dreptulu de alegere, totu-si câte regime au fostu dein facerea s. Uniri pàna la a. D. 1868, tote au respectatu acestu dreptu alu baserecei nostre (restringundu-lu numai, pre cumu sè va aratá mai diosu,) și au concesu libera folosirea lui.

Regimulu absolutisticu alu lui Josifu II, ma chiaru și absolutismulu incarnatu dela 1850 recunoscù și respectà santi'a acestui dreptu și incuvenientiá rezultatulu deprenderi lui.

Regimulu actuale fù celu de antâniu, carele prein

inaltulu rescriptu regescu dela 6 Juniu 1868 sî mai multu prein chartîa ministeriale emanata in obiectulu alegerei cu datulu acelu-asi, suprense baserec'a nostra sî o implù de de grige descoperindu intentiunea sa de a-i supprime pre venitoriu cu totulu acestu dreptu sî a provedé scaunulu metropolitanu de Alb'a Julia prein denumire. ¹⁾

Deci dreptulu de alégere, ce basereca romana-orientale dein Ardealu aveá dein tempore neamentite, a fostu garantatu prein legile tieriei, sî in a-ante sî dupa uniune recunoscutu sî respectatu de regimu, sî numai una data amenitiatu, a nume prein scrisorea regimului de acumu. —

Ce se tiene de modulu deprenderei acestui dreptu sî largimea lui, dein Articululu dela 1579, dein Aprobate sî dein diplomele lui Rakoci sî Apafi, cari le-amu citatu mai susu, este invederatu, cumu cà in secl. 16 sî 17

- a) alegerea se faceá prein sinodu,
- b) sinodulu alegeá una singura persona,
- c) sinodulu rogá pre domnitoriulu se intaresca alegerea.

Acest'a se adeveresce sî prein „Zaoniculu“ publicatu in Acte sî fragmente de Cipariu pag. 257 sî urm., unde se cetescu aceste:

Деспре алéдереа Влѣдичіеі.

Алѣдереа влѣдикѣі пострѣ рѣшѣнскѣ аича. д Ардеал este den мѣла ші den воѣа краівлѣі, каре лѣкрѣ не este поав днрѣдѣит дела краіі чеі mai de demѣлт рѣпосаді. кжнд ва фі ліпсѣ, се се стрѣвѣгъ тојі протопопії ші дкѣ ші ден-тре чеіалалді презді ші den воѣа а tot съборѣл, ѣпін-

¹⁾ Vedi chartiele aceste mai susu la p. 2 sî 29, er' observările editoriu-lui a supr'a lucrului voru urmă mai diosu.

дѣсе тоци ла хп кѣвѣнт ашеа сел алѣгѣ. каре се ва пѣреа ши країѣлѣ кѣ есте харник, ашеал ва дѣпѣ д влѣдичіе, прекѣм се вѣде д провата коншїтѣционеш. тїтѣл ал опѣл. і артїкѣш дѣтї. ¹⁾

Alesulu dupa intarirea Domnitoriului, mergeá la Bucuresci cu doi protopopi, despusi lunga dinsulu cá martori, sî se santiá de cátra Metropolitulu Ungrovlachiei sî Esarchulu Plaiureloru ²⁾

Asiá se faceá alegerea metropolitului pâna la unire.

Cumu s'a facutu ea in data dupa deplenirea s. Uniri, numai asiá se va poté cunosce, deca se voru fi scosu la lumina actele sinodului dela 1714 ori 1715, intru care fu alesu Joane Pataki, — cumu sî ale sinodului dela 1729, intru care se alese J. Inocentiu Klein.

Samuilu Klein sî altii ce au scrisu urmandu pre dinsulu, asiá ne infacisieza lucrulu, cátu se páre cumu-cá la anulu 1714 ori 15 s'au alesu doue persone; adeca Pataki dein Strembu sî alu doilea secretariulu metropolitului Atanasiu; — era la a. 1729 in Sinodulu de atunci numai una persona, J. Inocentiu Klein.

Inse calugarulu S. Klein nu aduce documente adeveritoria de lucrulu acestu-a. Airi inca nu amu vediutu scrisu seau publicatu ce-va cu putere probatorie: nece acte sinodali, nece rescripte regesci.

Pentru ace'a nece cutezu a dîce, cá la alegerea lui Pataki sî Klein curtea a cerutu, cá clerulu se alega sî propunia spre intarire unu numeru de trei persone in loco de un'a, — nece a afirmá contrariulu.

Dar' ace'a este adeveritu, cumu cá la a. 1751 prein

¹⁾ Acte sî fragmente de Cipariu p. 259.

²⁾ Vedi documentele publicate in Acte sî fragm. p. 234—240, de unde se vede, cá sî Atanasiu, celu de antâniu metropolitu dupa urdrea s. Uniuni, s'a santitu in Bucuresci.

rescriptulu dela 30 Augustu ¹⁾ sî prein fote alalte rescripte emanate de atunci in obiectulu alegerei s'a cerutu numeru ternariu. Este adevéritu mai in colo, cumu cà sinodulu dela 1751 in coce la siepte ocaasiunì folosindu-se de dereptulu seu, totu trei persone a alesu, sî propusu spre intarire. Asiá

1. in 4 Novembre v. ²⁾ 1751 s'au alesu sî propusu **Petru P. Aronu**, Gregoriu Maioru sî Silvestru Kaliani. ³⁾ Denumirea lui P. P. Aronu a urmatu in 1752, ⁴⁾ era santîrea in 21 Augustu 1753 la Pociu prein eppulu Muncaciului Manuel Olsavszky. ⁵⁾

2. in 30 Juniu v. 1764 s'au alesu Gregoriu Maioru cu 90, eppulu Klein cu 72, Silvestru Kaliani cu 16, **Atanasiu Rednicu** cu 9 voture. ⁶⁾ Atanasiu Rednicu fû alu patrulea sî esî dein urna cu minoritate neinsemnata. Cu tote aceste fû denumitu, dîcundu-se pote, cà voturile date lui Klein suntu pierdute, sî asiá Rednicu luandu-se de alu treilea alesu. — Denumirea lui Rednicu urmà in tomn'a acelu anu, er' bul'a papale in idurele lui Maiu 1765. ⁷⁾ Despre santîre sî Sam. Klein la p. 118 sî Joanicu Basilovics ⁸⁾ spune, cà s'a facutu la Muncaciu de acelu -asi Manuel Olsavszky. Numai despre tempu nu se unescu. Cà pre candu S. Klein o pune la a. 1765, Basilovics dîce a se fî templatu in 1764. Inse mai multu crediementu merita Klein, carele erá calugaru in Blasiu sî descrie pre largu evenimentele acelu tempu. Pentru asertulu dînsului militeza sî bul'a amen-tita mai susu: cà Atanasiu II nu se va fî santîtu in a-ânte de sosirea bulei.

Merita a se insemná, cà vacanti'a acest'a (sî cea urmatoria)

---

1) Cuprensulu acestui rescriptu se cunosce dein epistol'a monachiloru tiparita mai susu la p. 137.

2) Vedi not'a 1, adausa in urma.

3) Sam. Klein in Acte sî fragmente p. 104.

4) Sam. Klein loc. citatu.

5) Vedi not'a a 2, adausa in urma.

6) Sam. Klein l. c. pag. 114.

7) Se afla in museulu dein Blasiu.

8) Notitia foundationis Koriathovics. Kassoviae 1799 Pars III p. 111.

a duratu forte pucinu : in care anu a moritu Aronu, intru acelu-a urmà sî alegerea sî denumirea.

3. in 15 Aug. 1772 se alesera **Gregoriu Maioru** cu preste 100 voture, Ignatiu Dorobantu sî Jacobu Aronu. ¹⁾ Deintea acesti-a se denumî Greg. Maioru in 27 Octobre 1772. ²⁾ Apoi in 23 Aprile 1773 se chirotonî in baserec'a cea dein curtea imperatesca dela Vien'a, fiendu de facia imperates'a, imperatulu Josifu sî tota curtea. Eppu santîtoriu a fostu Basiliu Божибровиу dein Croati'a.

4. in 12 Aug. 1782 se alesara Ignatiu Dorobantu cu 63, Jacobu Aronu cu 57 sî **Joane Bobu** cu 37 voture. ³⁾ Denumirea cestui dein urma s'a facutu in 21 Octobre 1782, ⁴⁾ inse Curtea diferi mai unu anù a se pune in contielegere cu Rom'a sî asiá bul'a papale abiá esî in 15 Dec. (18° Cal. Jan.) 1783. Bobu s'a chirotonitu in catedral'a sa prein eppulu Gregoriu Maioru, la 6 Juniu 1784, apoi Domineca in 11 Jul. cal. Greg. s'a instalatu ⁵⁾ cu pompa mare, pre cumu l'a svatuitu predecesoriulu. ⁶⁾

5. in 15 Maiu 1832 fura alesi : **Joane Lemény** cu 179, Isidoru Alpini cu 20, sî Teodoru Popu cu 8 voture. Lemény s'a denumitu in 23 Aug. 1832, a capetatu bul'a cu d. 16 Aprile (16 Calend. Maii) 1833, apoi in data s'a santîtu la Orade in Domineca dupa Rosalia 6 Juniu n., sî Domineca dupa S. Pietru adeca in 14 Juliu n. s'a sî instalatu. ⁷⁾

---

¹⁾ Sam. Klein, citatu p. 126,

²⁾ Diplom'a se afla in museulu dein Blasiu.

³⁾ Vedi actele acestei alegeri mai susu pag. 112.

⁴⁾ Vedi Acta Resignationis.

⁵⁾ Despre tote aceste vèdi documentele adunate pre atunci cu multa grige in „Acta Resignationis.“

⁶⁾ Corespondentie, ce custa in Archivulu Metropoliei, probeza cà intre Maioru sî Bobu eráu relatiuni forte bune

⁷⁾ Vedi : Complexus Orationum hab. tam occasione institutae pro eppatu gr. c. Fogarasiensi candidationis, quam vero installationis illmi ac rsmi d. Joannis Lemény. N. Enyedini. 1833, sî Memoria inaugurationis pontificiae, Claudiopoli 1833 de Dr. Basiliu Popu. Dela Klein in coce nece unu archiereu de ali nostri nu s'a alesu cu majoritate cà Lemény, carele dein 212 voture capetâ 179.

6. in 30 Sept. n. 1850 se alesera: **Alesandru St. Solutiu** cu 96, Const. Alutanu cu 79 și Const. Papfalvi cu 12 voture. ¹⁾ Solutiu se denumi în 18 Nov. anul acelu-asi, preconisatu în Rom'a la 17 Febr. 1851 s'a santitu în Orade de cătra eppulu Basiliu Erdélyi în 22 Juliu nou, ²⁾ dupa care în Septembrie si-a ocupatu scaunulu fora nece una instalare. Reinviandu-se apoi metropoli'a de Alb'a Julia, ³⁾ Solutiu că denumitu Archieppu și metropolitu de Alb'a-Julia ⁴⁾ în calitatea acest'a fú instalatu cu mare solenitate în 28 Octobre n. venindu anume spre pleniarea acestui actu Pronunciulu ap. dein Vien'a Cardinalulu Viale-Prelà, gubernatoriulu tierii princ. Schwarzenberg, toti trei eppii tienti de acésta provinci, eppulu de r. latinu Dr. Lud. Haynald.

7. in 11 Augustu n. 1868 se alesera: **Joane Vancea** cu 59, Timoteu Cipariu cu 49 și Joane Fekete cu 36 voture. Prea santi'a sa dr. Joane Vancea, carele în 4 Juliu 1865 fusese denumitu eppu alu Gherlei și în 3 Dec. nou a. acelu-asi santitu la Orade prein II. Sa d. Jos. P. Szilágyi, capetà diploma regesca pentru denumirea sa de metropolitu alu Albei Julie cu datulu Bud'a 21 Novembre 1868, dupa care intaritu fiendu și de Pontificele prein bul'a dein 21 Dec. 1868 în 11 Aprile 1869 se intronà serbatoresce.

Asià dara dela 1751 in coce baserec'a nostra, de câte ori a venitu scaunulu in vacantia, totu de-a un'a trei

---

1) Actele sínodului acelu-asi vedi-le mai susu pag. 98.

2) Literele fundatiunali ale dinsului în Federatiune 1868. N. 57.

3) Bul'a papale, prein care pretens'a potere a primatelui se sterge și se radica provinci'a metropolitana de Alb'a Julia, vedi-o în Foi'a pentru mente și lit. 1855 pag. 249—254. Datulu ei dupa Trahsuntulu dein Foia este sexto Cal. Dec. 1853, era dupa cerculariulu dein Blasiu datu în 21/9 Aprile 1855 N. 299 datulu acelei bule este nono Cal. Dec. 1853.

4) Diu'a denumirei de metropolitu în cerculariulu citatu în not'a precedente se dice a fi fostu 12 Decembre 1850, er'a preconisarei dein partea Scaunului apostolescu 16 Novembre 1854.— Dein contra în literere fundatiunali citate preconisarea se dice a se fi intemplatu în 10/22 Decembre 1854, era despre diu'a denumirei de metropolitu nu se amentesce nemicu. — Insemnu și ace'a, că în Archivulu Metropoliei dein Blasiu decretu seau diploma de denumire imperatesca nu s'a aflatu necairi, nece amentita.

persone alese sî propuse Domnitoriului spre întarire; pre candu de alta parte e adeveritu, cumu cà in a-ante de 1700 numai câte una persona se propunea Domnitoriului, carele aflandu-o „cuenientiosa“ — cumu se esprimu Aprobatele, — i dá întarirea. Deci

Merita a se cercetá: ore cumu s'a introdusu la noi alegerea de trei, seau cu alte cuvente: in ce modu s'a restrinsu dupa unire acestu dereptu prea momentosu alu baserecei nostre?

Pàna candu nu cunoscemu dein documente autentice alegerea lui Pataki sî Klein, spre deslegarea acestei întrebàri nu avem, de càtu conjecture.

In diplom'a lui Carolu VI prein care se denumesce Jo. Klein, dupa formul'a indatinata, interapinàm de in vorba in vorb'a urmatoria-le:

nominamus . . . hac tamen conditione: ut idem episcopus summo sanctae romano-catholicae Ecclesiae Pontifici et nobis successoribusque nostris fidelis et obediens esse: *nec non juxta diploma a serenissimo quondam Imperatore Leopoldo genitore ac praedecessore nostro gloriosae reminicentiae Clero ac Populo in dicta Transilvania et Partibus eidem adnexis sanctae romano-catholicae Ecsiae unitis benigne elargitum, dependentiam suam in spiritualibus a moderno futurisque Archieppis Strigoniensibus habere, Theologumque ad ejusdem diplomatis mentem tenere*, et sacram unionem cum sancta r. catholica Ecsia in omnibus punctis et clausulis rite, sancte ac intaminate servare velit ac teneatur, sitque obligatus, nec ea quae a Populo in spiritualibus sibi subjecto pro excontentatione stolae aut sub aliis titulis praetendere posset, aliter, quam cum praescitu et annuentia nostrorum in Trannia Consiliariorum Catholicorum exigere queat. ¹⁾

¹⁾ Acesta diploma porta datulu 25 Febr. 1729 sî se afla in fruntea colectiunei „Miscellanea,“ unu MS in foliu, cuprendietoriu de acte sî documente dein tempulu eppului Klein. Acestu MS se afla la editoriulu.

Diplom'a Leopoldina, la care imperatul se provoca, nu pote fi cea dein 16 Febr. 1699, ¹⁾ pentru că acolo nu se face amentire de atarnarea episcopului unitu dela Archieppulu dein Strigoniu sî nece de teologu. Dara nu pote fi nece cea dein 19 Martiu 1701, prein care metropolitulu Atanasiu se denumesce episcopu alu baserecei unite sî se daruesce cu icon'a imperatului versata in auru ²⁾ pentru că intru acesta diploma numai de atarnarea lui Atanasiu dela Archieppulu Strigonianu este vorba, era nu sî de teologu.

Ea cauta se fia diplom'a leopoldina ce se numesce a dou'a. Că intru acést'a se amentesce sî detorinti'a eppului unitu de a depende dela Archieppulu Strigonianu sî ce'a de a tiené lunga se-ne (seau mai d̄reptu: preste se-ne) teologu.

Acumu de-ora-ce in denumire se citeza a II diploma leopoldina, mi vene se crediu, că sî sinodulu alegu-toriu dela 1729 (seau pote mai bene dela 1728) se va fi convocatu totu pre bas'a acestei diplome, carea in Art. 12. cere, cá in casu de vacantia se se faca propunere de trei persone.

Asiá alegerea de trei persone se ar' fi introdusu prein asiá d̄s'a a II diploma leopoldina sî s'ar' fi practisatu antâniu la alegerea lui Klein, — de nu la a lui Pataki.

Cè se vedemu, ce este acesta a II diploma leopoldina; se cercetâmu antâniu cuprensulu, apoi autenti'a ei.

Ea este una scrisoria forte lunga, ce porta numele imperatului Leopoldu sî datulu Vien'a 19 Martiu 1701, faurita a nume spre amagirea romaniloru sî sierbirea baserecei loru. Dupa in-

---

¹⁾ Tiparita de P. Maioru, ist. bas. p. 82—4.

²⁾ In dilele Metropolitului Solutiu s'a furatu dein catedrale.

troducere, in care „bunavolienti'a desclinita càtra natiunea romana“ sî cele 4 puncte nu sunt uitate, urmeza 15 Articli cuprindietori de drepture concesa unitiloru sî normative pentru afaceri basericesci de ale loru. Ací aducemu celi mai insemnati deintre acesti 15 Articli.

Art. 1. Ecclesiele sî persoanele eclesiastice unite se investescu cu tote privilegia-le, scutelele sî prerogativele, ce Domnitorii tierii au impartítu candu-va ecclesieloru sî personeloru ecce de ritulu latinu.

Art. 2. Spre a arata sî mai mare bunavoientia spre persoanele ecce romane le scutesce de tote vamele sî diecuiellele.

Art. 3. „Ma inca gratiosu ne involîmu, cá toti celi, ce se voru fi unitu cu baserec'a mentiunata, amesuratu normei, ce va prescrie teologulu, sî seculari sî omeni de stare plebéa, se se numere nemidilocitu in statulu catolicu, sî asiá se se computeze intre stature; sî se fia capaci de tote legile sî beneficiale patriei, nu cá numai suferiti, cá pàna acumu, cè cá sî celi alalti fili ali patriei.“ Urmeza amenitiári pentru celi ce aru cutezá a se opune imunitatei ecce a uniunei.

Art. 5. De-ora-ce dein nescienti'a dereptului canonicu s'au comisu forte multe smentele sî scandale mari, prein episcopulu sî prein popi (per popas,) vomu despune noi seau archieppulu dela Strigoniu unu teologu, carele cá causarum auditor generalis va veghiá strinsu, cá se nu se temple necuvenientie de aceste, „nece va suferí, cá sinodulu, la care totu de-a un'a va fi presente, episcopulu seau popii supusi juredictiunei loru se se abata dela prescrierea dereptului canonicu sî preceptele baserecei. Apoi acelu-asi eppu de ritulu grecescu cu totu clerulu va depende de-a dereptulu dela prenumitul archieppu strigonianu cá sî dela patronulu loru singulariu“.

Art. 7. Episcopulu fora scirea teologului se nu pedepsesca vre-unu preutu, nece se escomunicé pre cene-va, sî cu atátu mai pucinu se pota despartí. Càrtile romanesci se supunu censurei teologului.

Art. 9. Se nu traga pre protopopi, nece se-i mute fora voli'a sinodului; cè avendu a se plange in contr'a loru, prein teologulu se-i deferesca archiepiscopului sî sucesiloru lui.

Art. 12. „De-ora-ce conferirea tuturor beneficiatoru atâtu in Tranni'a câtu sî in părțile impreunate, in puterea prerogativei de rege ap. cu dreptulu celu mai bunu ar' fi se competiesca Majestătii nostre, cá la rege ap. sî patronu prea inaltu alu eclesioloru. Deci acumu sî in venitoriu, sî in vacanti'a fiitoria, se propunia Majestătii nostre regesci trei persone apte pentru demnitatea eppesca; sî pre carele ne vomu îndurá a-lu alege sî denumí, — de va volí se aiba demnitatea de episcopu grecescu, pre cumu sî alti eclesiastici cu oficia mai inalte, — voru dobandí colatiuni sî donatiuni numai sî numai dela noi, sî i se voru estradá prein cancelari'a aulica; era cele dobandite dela altii, in puterea acestei scrisori se voru judecá de nule“.

Art. 14. Tote deregatoriéle civili sî militari, cele de acumu sî cele fiitorie, suntu provocate a scuti sî aperi pre uniti intru imunitátele loru.

Acesti-a suntu celi mai momentosi articli ali numitei Diplome. Prein eli metropolitului nostru, celui degradatu la rangul de episcopu, i se lega mânu-le sî tota puterea se dá unui teologu (jesuitu) despusu lungu dinsulu in tipu de mentoriu. Era in scaimbu pentru acesta umilire a capului baserecei nu se dá chiaru nemicu, preste ace'a, ce s'a fostu datu prein alte diplome de mai in a-ante.

Ei! Ba se dau prein diplom'a acest'a sî drepture pâna aci neaudíte sî nevediuete, in Art. 3, unde se promite marea sî sarea la toti romanii, ce voru imbracisiá s. unire dupa norm'a prescrienda de teologulu jesuitu; nu numai preutii, cè sî secularii, fia eli chiaru de conditiune plebéa, in virtutea acestui Articlu suntu a se computá nemediatu in statulu catolicu sî au se se bucure de tote beneficia-le patriei, nu cá suferiti, cè cá filii ali patriei.

Frumosu! inse mai multu la aratare sî spre amagire, de câtu in realitate.

Sa lasámu sî se nu amentimu, cá intre cele, ce Domnitorii predecesori ali M. Sale Leopoldu I. au fostu despusu cu respectu la catolicii dein Tranni'a, câte una data intempinámu lu-

crure forte curiosa, asiá de esemplu: cá persone eclesiastece de relegiunea catolica — numai pentru cá eráu persone ecce catolice, — intru atâte sî atâte dîle se se curatia dein tiera. Se lu-àmú lucrulu dein partea cea buna, pe cumu-lu intielege sî diplom'a.

„Romanii — fia sî plebei — deca se unescu, se se numere in statulu catolicu sî se se bucure de tote beneficia-le tierii.“

Ce castigáu romanii preîn acest'a? Nemicu sî era nemicu?

In Ardealu usulu dereptureloru politice dependeá dela doue conditiuni: un'a cá omulu se se tienia de ore-care dein cele trei natiuni, sî a dou'a cá se profeseze vre-un'a dein cele 4 relegiuni recepte.

„Nobilulu“, „secuiulu“ sî „sasulu“ numai asiá se bucurá de derepture politice, deca profesá un'a dein relegiunile „catolica“ „reformata“ „augustana“ „unitaria“: sî in desiertu erá cene-va catolicu seau reformatu, cá numai cu atát'a nu se fericeá intru imperatí'a Ardealului, deca nu erá totu una data sî cu prerogativa nobilitaria, secuiesca seau sasesca. Plebeii catolici, cá sî plebeii reformati sî augustani, nu aveáu alte derepture, de câtu dreptulu de a asudá in brasd'a proprietariloru câte una data pàna la espirarea sufletului. Diet'a tieriei nu-i mangaiá cu alta, fora numai cu ace'a, cá in legi mai pre totinde-i numeá „seraculu sî vaieratulu poporu.“

In desiertu a staruitu Klein pre bas'a acestei diplome, cá se dobandesca ce-va liusiorare pentru poporulu romanu. In desiertu imperatulu Carolu alu VI a demandatu cu datulu 11 Dec. 1732 sî dupa ace'a de repetite ori, ¹⁾ cá in comisiunea catolica se se liè in a-ante rogatiunile clerului sî ale poporului romanu sî se i-se dè informatiune.

Carolu ar' fi potutu se detune ori-sî-cátu a supr'a privilegiatoru, ar' fi potutu se-i amenitie ori-sî-cátu cu indignatiunea sa regesca, ²⁾ cá eli mai bucurosi aru fi moritu pàna intru

¹⁾ Vedi Miscellanea, carea cuprende una multime de suplice de ale lui Klein sî resolutiuni emanate în obiectulu acestu-a.

²⁾ Unele rescripte regesci den secl. trecutú suntú forte drastice. Asiá Leopoldu I serie càtra staturele Tranne intre altele: Vos tamen manifesta ducti

unulu, de câtu se fia suferitu esecutarea punctului alu treilea in sensulu acelu-a, cá unitii sî celi de condițiunea plebéa se fia numerati intre filii patriei sî investiti cu derepture.

Eca ce se dà unitiloru prein acesta diploma, pre candu baserecei loru se impunu sarcine pàna aci necunoscuta sî episcopulu loru se fereca prein condițiuni airi neaudite in tota lumea catolica. Cà tota juredictiunea se liá dein mân'a eppului unitu sî se dà teologului ordinatu lunga dinsulu, asiá câtu eppulu base-recei unite — in strinsa consecenți'a acestei diplome — vrea figurá numai cá unu simplu archiereu celebratoriu sî chirotonitoriu in loculu jesuitului, for' a càrui concesione nu-i vrea fi liertatu nece a scrie una simpla epistola. ¹⁾

Ce se tiene de inceputulu sî autentí'a acestei diplome, episcopulu Greg. Maioru in Promemoria tramesa la Rom'a cu d. 11 Febr. 1773 ²⁾ dice aceste: „A dou'a diploma leopoldina, dupa a càrei tienore se baga in colatiunali teologulu sî alte condițiuni prejudecioase, nu s'a aflatu nece macaru conceptulu originariu seau o copia autentica, desí dein mandatulu prea inaltiateti imperatase ce acumu cu fericire domnesce, s'a cautatu sî aici in Cancelari'a Tranna sî in Guberniulu regiu alu Tranniei. Dein care causa inca pre tempulu lui Petru Paulu Aronu cu dereptu cuventu s'a judecatu de apocrifa sî subreptitia sî de insii ministri regesci. Dupa asemenarea acestei diplome apocrife esí una instructiune ore-care sub numele card. de Kollonits, sî acest'a apocrifa, pre cumu se va vedé mai diosu. Autoriulu amandouoru se pare a fi fostu acelu-asi. Mai antâniu in dîlele nostre aflá episcopulu Klein nesce copie simple a acestoru scrisori la unu parente jesuitu repausatu in curtea dinsului, Ele eráu incuniate cu grige in sicria-le mortului. Copiele aceste dau teologului par-

---

contumacia in palpabile regiae nostrae auctoritatis vilipendium, prostitutionem-que regionum nostrorum mandatorum . . . non curastis, vos inobedientes et negligentes,“ sî totu treceàu unele pre lunga una urechia, altele pre lunga alt'a.

¹⁾ Art. 6. alu diplomei, carele eu mai susu l'am trecutu cu tacerca. — Mich, Cserei in istori'a sa spune, cá parentele jesuitu asiá incalecase pre metropolitulu Atanasiu in data la inceputu, sî asiá strinsu-lu tieneá, de metropolitulu in fapta nu poteá scrie nemica fora voli'a jesuitului.

²⁾ Impurulu se afla in Archivulu Metropolitiei dein Blasiu.

tea cea mai de frunte și mai tota puterea a supr'a clerului și a poporului; ba inca insu-si eppulu e subordinatu teologului.“ . . . De aci in colo arata relele provenitorie dein umilirea episcopului unitu, apoi dice, ca lui Atanasiu I. pentru nescienti'a limbei latine s'a comendatu, se-si tiena de ajutoriu unu teologu; inse nu i s'a impusu ca detoria nece prein ce-va diploma regesca nece prein bule papali. Joane Nemes L. B. de Patak dein buna-afarea sa a luatu și tienutu pre unulu dein societatea ace'a, apoi l'a dimisu. „Er' apoi candu sub eppulu Klein aru fi inceputu a-si pretende ca și unu dreptu și de a colo s'aru fi escatu și imparechiari grele — pre cumu e sciutu dein monumente varie și dein esperientia; atunci in urma pre la a. 1729 s'a scosu la lumina una copia simpla a ore-carei diplome cu numele gloriosului imp. Leopoldu.“ . . . De aci aduce documente prein cari arata, ca diplom'a ace'a este apocrifa. „Aceste documente citate aci impreuna cu notele loru inca in 25 Nov. 1752 episcopulu Aronu le-a tramesu de aci dein Vien'a a colo la Rom'a și se voru afla in Cancelari'a apostolesca,“ . . . Nece se mire cene-va, ca nesce rateciri asiá invederate au custatu atât'a tempu și nu s'au stersu prein Maestătile augustissime. De-ora-ce eppulu Klein, candu mai tardiu a observatu insielatiunile ascunse in predisa-le instrumente și se nevolia se le descoperia, și se scutesca episcopatulul seu de aceste conditiuni grele și prejudeciose pentru libertatea baserecei, se castige derepturele episcopatulului și se le pestreze dupa cuprensulul diplomei leopoldine celei adeverate: in data impreunandu-se teologulu și Provincialistii și apesandu-lu cu suspitiunari și delatiuni varie la atât'a strimtoare-lu adusera, de i-a cautatu a recure la Scaunulu apostolescu și a putredî a colo. Er' eppulu Aronu dupa ce descoperise și spusese tote aceste inaltei Cancelarie aulice, in ultim'a audientia a capetatu dela M. Sa, ce cu fericire domnesce, acelu respunsu: ca M. Sa de tote aceste nu scie nimicu, cumu a respunsu și mie mai de aproape la relatiunea, ce amu facutu cu respectu la conditiunile puse in colatiunalile mele.“

Asiá se esprime nou-denumitulul eppu Maioru de a II diploma leopoldina. ¹⁾ Și forte dreptu are. Dreptu are, candu

¹⁾ In sensulu acestu-a a lucratu elu inca mai in a a-nte lacurtea imperatesca, ce se vede de acolo, ca diplom'a dinsului nu contine pasulu despre

dice, că eppulu Klein „mai tardîu a observatu insielatiunile cuprese intr'ins'a“ sî a inceputu a lucrá pentru suru parea ei. Pentru că eppulu Klein pàna spre a. 1743 necontentitu s'a provocatu la dins'a in suplicele, ce a datu la curte. ²⁾ Elu adeca a cugetatu, că in specie Art. 3. alu dîsei diplome este arma forte buna spre a eluptá susceperea romaniloru intre natiunile regnicolarie. Sî asiá s'a folositu de ea. Pàna candu, pote cu ocasiunea sinodului dela 1742, ³⁾ cunoscundu-i insielatiunea s'a lapedatu de ea.

Dereptu are elu sî atunci, candu dîce, că sî de ministri regesci inca s'a judecatu de falsa. De-ora-ce Cancelari'a aulica la a. 1743 a trasu la indoiela autentî'a ei, pentru că „dupa cercare cu de-amenuntulu aici nu se scie, ore diplom'a ace'a publicatu-s'a in Tranni'a sî contradîsu-i-s'a, ori ba; sî insu-si eppulu unitu dîce, că nu o are sî nu o pote produce, nece conceptulu ei originariu nu se afla in Archivulu Cancelariei.“ Pre urm'a acestei opiniuni, ⁴⁾ dupa cumu ne arata istoriculu Maioru la p. 84, esî unu rescriptu r., prein care se demanda Guberniului cautarea dupa acea diploma.

Resultatulu a tota cercarea fù, că a II leopoldina nu s'a aflatu neca-iri, nece in originariu nece in transumtu autenticu; ma nece vre-una urma de publicarea ei in Tranni'a.

Deintru aceste sî regimulu s'a convinsu pre deplenu, că scrisorea ace'a nu este una diploma imperatesca, cè una nascocitura. Deci diplom'a pentru denumirea lui Maioru s'a reformatu asiá, câtu intregu pasulu umilitoriu ocurente intru a lui Klein s'a lasatu a fora, sî dela cuventele „obediens esse“ s'a trecutulu la „et sacram uni-

---

diplo-m'a leop., nu celu despre dependentî'a dela primatele, nece celu despre teologu. Scaimberea acest'a fora indoiela nu s'a facutu de câtu la staruintî'a dinsului.

²⁾ Miscellanea cu desclinire la pag 51 sî in prea insemnat'a Promemoria dela pag. 300 — 332.

³⁾ Sinodulu baserecei nostre dela 1742, candu i s'a prezentatu nou-denumitululu jesuitu cu decretu regescu basatu pre a II leopoldina, nu o-a cunoscutu de autentica sî a cerntu se i-se produca originariulu. Mai susu la pag. 148.

⁴⁾ Miscellanea la pag. 425, unde se afla intregu actulu.

onem." Formulariulu remase asiá sî pentru episcopii urmatori dupa Maioru, sî asiá de aci in colo nu s'au obligatu mai multu nece a tiené teologu nece a depende dela Archieppulu Strigonianu. —

Diplom'a II leop. a cadutu, este acumu una suta de ani, sî a cadutu, fiendu cà autent'ia ei nu s'au potutu probá sî preste ace'a tote pàrtile interesate s'au lapedatu de ea pentru cuprensulu ei odiosu: episcopii sî clerulu unitu, pentru cà prein ea se subordináu teologului sî arhiepiscopului dela Strigoniú; regimulu, pentru cà prein ea se impartiaú cadintie nobilitarie la multe sute de milie de plebei.

Cumu se intempla totu-si, de una angustare a dreptureloru baserecei nostre provenita dein ea, mai costa sî adi? Pentru ce sî acumu se cere dela baserec'a nostra, se alegea trei persone, in locu de a alege un'a dupa stravechiulu sî bunulu seu dreptu?

Dupa ce in cele precedenti amu aratatu, cumu cà sinodulu a fostu sî este, carele alege pre capulu baserecei nostre, se vedemu acumu dein ce-ne costa sinodulu alegatoriu.

In seclulu trecut, dein care avemu documente, sinodulu alegatoriu se compunea:

- a) dein toti protopopii, seu locutienetorii lor.
- b) dein câte doi deputati dein fia-care eparchía. Cá unulu deintre acesti-a se fia avutu mandatu, pentru ce-ne se voteze, nu aflamu scrisu neca-iri. Inse adeveresce usulu pestratu pàna in dilele nostre. Cà sî la alegerea dein urma unulu seu doi deputati au adusu la urna voture sigilate cu sigilulu epar-

chíei, — a fora de ace'a protocoalele adevérescu, cá in archidieceasa in tote protopopiatele s'a facutu alegere de episcopu sí „deputatulu eparchíei“ s'a obligatu — in temporele trecute sí cu juramentu — a votá la Blasiu pentru celu esítu cu majoritate in votarea facuta de eparchía. Alaltu deputatu, ce porta numirea de „notariu“, a datu totu de-a un'a votu liberu cá sí protopopulu.

- c) toti monachii tienetori de munastirea s. Treime dein Blasiu, cumu se vede dein documentulu publicatu mai susu, unde se díce: „pre care dí (4 Nov. 1751) dupa datena neau invítatu sí pre noi relegiosii munastirei dein Blasiu“ pag. 138; — sí dein catalogulu vatisantiloru dela 1782, cu care ocasiune monachii au participatu cá consistoriali sí cá profesori. Má sí unu profesoriu, ce nu erá monachu a participatu la alegerea acest'a dein 1782; asemene sí parochulu dein Blasiu.¹⁾

---

¹⁾ Vicariulu episcopescu Ign. Dorobantu cu respectu la indereptáirea de a votá scrie in 27 Juliu comisariului reg. Teleki sí díce: Me temu tare, cá nu cumu-va se se nasca confusiuni intre cleru sí monachii nostri pentru antanietatea siederei sí votisare: cá monachii in tote aceste-si ceru antanietate, era clerulu vrea cá se fia eschisi. Sí fiendu cá in gr. rescriptu r. guberniale adresatu mie, de monachi nu se face amentire, cè numai de deputatii clerului, era pracs'a de pâna aci inca a fostu varia: stau dubiu, ore se trametu invítatiune sí la monachi, sí in ce feliu; ore fire-ar' de ajunsu se invitu numai pre prepositulu munastirei cu doi deputati, pre cumu dein tote districtele archidiaconali s'au chiamatu archidiaconii cu doi deputati. — Dupa cumu se vede dein chartí'a guberniale cu d. 2 Aug. N 5869 adresata contelui Volf. Kemény, temerile aceste ale lui Dorobantu sí epistol'a dinsului de cuprensulu acestu-a s'au pertratatu in guberniu, carele prein chartí'a citata despuse: „intru acelu actu de alegere are se fia incungiurata ori-ce innoire,“ in actele aniloru de mai in a-ante se se cerce usulu de pâna aci „ejusque ductui presso pede insistatur.“ Vedi Acta Resignationis. — Apoi pre cumu ne invetia protocolulu, sinodulu „fora consecentia pentru venitoriu“ admise la alegere pre toti monachii ordinati, pagina 109.

La antâni'a alegere urmata dupa 1782, carea se templà, candu se pleneáu 50 de ani, s'a facutu scaimbarea ace'a, cà scadiendu influenti'a monachiloru sî intemeliandu-se capitululu, membrii acestui-a sî notariulu (antâniu dora alu clerului, apoi la ceste doue dein urma fora indoiela celu capitulariu) au fostu cunoscuti de alegutori. Intru asemene sî la alegerea dein 1850 sî 1868. Era monachii au fostu restrinsi, pre câtu sciu, fora contradictiune dein partea loru; — asiá la aceste 3 alegeri dein urma deintre monachi numai prepositulu munastirei a luat parte.

Corpulu profesorale dein Blasiu la tote alegerile aceste a fostu representatu prein câte doi deputati. —

Una intrebare forte momentosa este: ore laicii participatu-au vre-una data la alegere in base-rec'a nostra, seau dora numai preutii s'au bucuratu de acestu dreptu ?

Intrebarea acest'a merita a se cercetá cu de-a menuntulu. Tragundu atentiunea scrutatoriloru nostri a supra-i, insemnu dein parte-mi numai ace'a, cumu cà la alegerea dein 1850 deputatulu corpului profesorale, d. Joane Rusu, carele acumu e protopopu in Sabiniu, a fostu admisu la alegere, de sî erá laicu; era in sinodulu dela 1868 deputatulu Ibasfalàului, d. Jos. Solutiu,, fiendu laicu" nu s'a verificatu. ¹⁾

---

¹⁾ D. Joane Rusu in a. 1850 erá primitu in clerulu teneru sî facuse studia in Semenariulu dein Blasiu; dara pentru ace'a inca nu erá clericu, de câtu dupa insemnarea vulgaria a cuventului, sî in sensu canonicu erá inca totu laicu, pentru cà nu aveá nece macaru ordinele cele mice. Clericu in sensu canonicu incepù a fí la a. 1855, cà pre cumu arata „Protocolulu ordinatiloru“ in anulu acelu-a s'a ordinaru, a nume in 25 Juniu lectoriu sî subdiaconu, in 16 Nov. diaconu, er' in 18 Nov. preutu. Prein urmare cumu a fostu verificatu d. J. Rusu, asiá se poteá verificá sî d. Solutiu; sî crediu, s'ar' fí sî verificatu, de nu se treceá preste lucru in ruptulu capului, sî mai alesu deca cernerea chartieloru legitimatorie s'ar' fí incredentiatu unei comisiuni, carea se le fia esaminatu sî reportatu dupa studiu maturu.

Unele observări la sinodulu dein 1868.

Nu acestu-a este tempulu, in care se se pota scrie deplena istori'a acestui sinodu interesante. Pentru ace'a me restringu numai la ore-cari observări scurtutie a supr'a obiectelor, despre cari am cugetatu, cà au lipsa neincungiurata de ore-cari desluciri.

1. Rescriptulu r. și alte despusetiuni ale Regimului.

Chiamarea la alegere in 1868 s'a facutu intru unu modu, până aci neindatenatu. Regimulu de locu nu s'a pusu in contielegere cu ordinariatulu metr. dein Blasiu, nece despre modalitate nece despre terminu. Cè s'a intielesu numai cu ore-cari privati și a despusu dupa svatulu acelu-a. In data la inceputu s'a observatu, cà regimulu tende a-si asecurá a supr'a acestei alegeri influentia, ca și care celu pucinu de 150 de ani in coce nece unu regimu nu a depresu. ¹⁾

Reinviandu metropolí'a, dieces'a Fagarasiului s'a desmembratu. Mai diumetate protopopiatele dinsei trecura la dieces'a Gherlei și a Lugosiului. Aceste aveáu eppii sei. Inse regimulu totu le chiamà la alegeré și pre aceste. Asiá 33 protopopiate desmembrate se pusera facia cu 39 protopopiate ale diecesei, pentru care se alegeá in sensu propriu. Ce impresiune a produsu acesta despusetiune, s'a vediutu dein cele template și marturescu și cele impartasíte la p. 58.

Negotiulu trameterei invitatorieloru nu s'a lasatu ordinariatulu dein Blasiu, de și singuru acestu-a cunosceá daten'a cea vechia și aveá deprenderu intru acestu lucru; de și acestu-a erá înteressatu mai de aproape; de și elu cà metropolitanu fora nece una derogare ar' fi potutu tramete prein ordinariatele respective invitatoriele pentru eparchíele desmembrate. Dein contra regimulu

---

¹⁾ Alegerea dein 1850 și cea dein 1832, a fostu cu totulu libera de ori-ce amestecu a regimului, — de nu cumu-va ar' numí cene va amestecu acea fapta a gubernatoriului b. Wohlgenuth, cà — de nu me insielu, trecundu prein Blasiu — a svatuitu pre unii omeni insemnati, se nu voteze pre eppulu Lemény, cà totu nu-lu voru capetá. La 1782 regimulu a pasitu pre facia cu candidatii sei propunendu-i sinodului (p. 111 și 127,) și sinodulu a votatu, pre ce-ne i-a placutu. Regimulu dela 1782 incai a purcesu forte loialu, și nu se pote dice, cà a influentiatu alegerea.

despuse, cá invitatorele se se dé dein 3 locure. S'au datu ¹⁾ fora nece una contielegere, sî de ace'a nu omogene. Deci regimulu se vediù necesitatu a osteni pre comisariulu seu d. B. la Blasiu spre stergerea diferentiei mai esentíali ²⁾ sî pentru alte scopure benecuventate.

Charti'a ministeriale data cu rescriptulu r. se estende, la lucrure, ce nu se tienu de domenulu inaltului ministeriu, cè de ordenea interna a sinodului. ³⁾ In contr'a acestei ingerentie nechiamate sinodele protopopesi au radiecatu vocea sa, er' in sinodulu generale s'a propusu remustrare. Propunerea acest'a fú primita cu aplausa; sî deca totu a remasu fora decisiune finale, este, pentru cà propunetoriulu impreunase cu dins'a unu votu de multiamita acelui-asi ministru, in contr'a carui propuneá remustrare. (pag. 38—39.)

Suprendere neplacuta sî resemtiu generale au produsu in toti unitii, deintru unu capu alu tieriei pàna in celu alaltu, acele cuvente ale inaltului rescriptu r. sî ale chartiei ministeriali, prein cari se ataca dreptulu de alegere sî se dîce, cà M. Sa s'a induratu a concede alegere numai pentru acumu sî fora nece una cosecentia pentru venitoriu.

Lasu alte manifestàri in contr'a acestui atacu neasceptatu chiaru atunci, candu dein anumite pàrti asiá desu se repetiescu cuventele: libertate, dreptu, constitutiune, sî amentescu numai propunerea energica, ce in sinodulu generale s'a facutu dein partea cea mai amica regimului actuale, carea prein urmare e scutita de prepusulu ultraismului sî alu pruritului de a invinovatî pre regimu.

Intru acesta propunere se dîcea: Sinodulu protesteza cu solemnitate in a-antea lui Ddieu sî a lunei in contr'a atacarei, stirbarei ori despoliarei clerului de dreptulu de alegere s. a. (vedi pag. 38—39.)

---

¹⁾ Dein Blasiu cele impartesite la p. 1, dela Gherla cu d. 13 Jun. N. 1799, dela Lugosiu 18 Jun. N. 881 si 7 Jul. N. 959.

²⁾ Resultatulu fú cerculariulu dela pag. 12.

³⁾ In 1782 vicariulu a cerutu dela regimu se faca unele despuneri privitorie la ordenea interna a sinodului. Regimulu nu a volitu; cè a demandatu comisariului seu, pre cumu s'a aratatu mai susu, se aiba grige, cá usulu de pàna aci se se observe acuratu,

Ce a facutu sinodulu in respectulu acestu-a sî dupa ce i s'a propusu acesta purcedere energiosa, arata representatiunea dela p. 45, acestu documentu pretiosu despre spiritulu leniscitu, ce domneá sinodulu. [Vedi sî Not'a 3. la calcâniu.]

2. Unele spresiuni ale Protocolului. In nece unulu dein protocoalele sinodeloru de mai in a-ante nu intempnâmu spresiuni cá „alegatorii primescu“ „alegatorii spriginescu“, pre cumu se afla in celu dela 1868. Ei dara se nu fia scapatu dein vedere, cá d. B. pâna la 1868 nece una data nu fuse comisariu r. la sinodele dein Blasiu.

Lucru-si are istori'a sa, care acumu nu se pote scrie pre largu, pre cumu nu se potu nece multe alte relative la acestu sinodu. Me marginescu dara a arată, cá dd. comisari si-au luat a fi de facia sî la verificarea protocolului sî au staruitu cu multa veementia, cá propunerea dlui Antonelli carea comendata de d. Balintu fuse radicata la valoare de conclusu, se remania cu totulu a fora. La acest'a comisiunea despusa de sinodu nu s'a potutu involi.

DD. comisarii au dechiaratu, cá nu voru suscrie nece aterne la locurile mai inalte protocolulu, deca nu se facé intr'insulu scaimbarea ceruta; pentru cá nu potu comite se aparia, cá sî candu sî dinsii aru fi acceptatu decisiunile sî conditiunile de alegere.

Se scieá, cá suscrierea dloru comisari nu este necesaria. Se scieá sî ace'a, cumu cá comisarii regesci nu suntu parte intregitoria a sinodului, cè numai representanti ali regimului, cari se-i dè garantía, cá sinodulu a cursu in ordine sî alegerea s'a facutu conformu usului de pâna aci.

Inse dupa impregiurările date, cu tote sî pre lunga tote, verifcatorii alesi de sinodu s'au plecatu la facerea acelu com-promisu: cá propunerea dlui Antonelli, resp. conditiunile de alegere, se remania in Protocolu, inse conclusulu: „Sinodulu aproba propunerea dlui Balintu“ („cá conditiunile propuse de d. Antonelli in protocolulu sinodului alegatoriu de esta-di se se petreca, cá sî decisiunea acestui sinodu,“) se se scaimbe in: „Alegatorii primescu propunerea d. Balintu.“

La acest'a s'au involîtu verificatorii nu spre a detrage ce-va dein puterea sî momentul lucrului in se-ne, cè numai spre le-niscirea dloru comisari sî spre scaparea loru de scrupululu, cá dora sî dinsii s'ar infacisiá, cá sî unii ce s'aru fi involîtu.

3. Condițiunile de alegere. Una frica generale domnesce acumu de multu animele unitiloru, cá la firulu vietii baserecei acestei-a rodu viermi ucidiatori. Acésta frica crescù dein dî in dî sî se mari dein anu in anu, asiá cátu sinodulu dela 1868 s'a cugetatu detoriu a luá mesure de urgentia spre salvarea baserecei.

Eca inceputulu sî caus'a condițiuniloru de alegere.

Asiediamentele baserecei nostre se alterasera prein despuneri sî ordinatiuni anticanonice, afora de ace'a absolutismulu se latia intr'ins'a dein ce in ce mai multu.

Sinodulu voliá se puna stavila acestoru-a. De ace'a revocá baserec'a la statulu ei de mai in a-ante; de ace'a decise, cá institutiunile baserecei nostre, carea este una basereca sinodale, se se conserve neatinse.

Una lucrare cu intentiune sî scopu atátu de salutaru, nu pote desceptá neplacere intru nece unu amicu adevratu alu baserecei nostre. Sî deca totu-si se respandí, cumu cá ea ar' fi produsu neplacere in palatiulu Nunciaturei apostolesci dein Vien'a, — de este adevrata scirea acest'a, — neplacerea ace'a nu ni o potemu esplicá, de cátu supunendu, cumu cá decisiunile sinodului dela 1868 se voru fi alteratu pote prein traducere sî asiá nu voru fi fostu intielese dupa mentea sinodului.

Numai asiá se pote esplicá faim'a, cumu cá la Nunciatura displacu decisiunile sinodului, pentru cá ele aru fi atingundu lucrure dogmatece sî autoritatea Pontificelui romanu.

Sinodulu cunosceá mediunile potestátii sale sî nece cá i-a trecutu prein cugetu a comite ce-va in contr'a actului de uniune seau in contr'a autoritátii Pontificelui romanu. Punctulu alu 4, carele unii omeni, ce nu si-au luatú ostelena a-lu cetí, -lu inpumneza cá contrariu autoritátii Pontificelui, nece stensu in storcutoriu nu dà sensulu, ce i-se atribue. In punctulu acestu-a

se întredice numai recursulu la consistoria-le sî arhieriei romano-catolici, era de Pontificele nu este vorba. Prein punctulu acestu-a sinodulu a volitu se talia pre venitoriu incumetarea, cu care unii fili ali baserecei nostre ne calcáu in petiore autonomi'a sî-si bateáu jocu de juredictiunea metropolitulu nostru recur-gundu sî apelandu in contr'a dinsului la scaunulu metropolitanu dein Strigoniu. Potere-asiu citá estu feliu de calcári nelegiuite, ce s'au intemplatu dupa a. 1855; sed exempla sunt odiosa. Acestoru volî se puna capetu sinodulu prein p. 4. alu decisiuniloru sale.

Sinodulu a tienutu strinsu in vedere pactulu de uniune sî declarãrile serbatoresci ale baserecei nostre dein secl. trecutu sî presente, sî a lucratu in deplena cosunantia cu dinsele. ¹⁾

Prein urmare lucrarea sinodulu, in data ce va fi bene in-tielesa, nu pote desplacé nece unui catolicu adevveratu.

Dara nu pote ea se desplaca nece archiereiloru nostri. Dein contra conditiunile de alegere le suntu benevenite, antâniu pen-tru cà deintru insele cunosce voli'a determinata a alegutoriloru, sî asiá nu este espusu periclului de a dá ansa la nemultiamiri provenitorie dein nescientia. A dou'a pentru cà ele-i presteza unu muru, de care se pote folosi spre abaterea ori-caroru pre-tensiuni neindereptatîte dein afora; prein care pote aperá baserec'a sî institutiunile ei, candu aru fi impetîte ori dein partea ultramonta-niloru, ori deintru a regimului.

Sî mai cu asupra lucrarea sinodulu dela 11 Aug. nu pote se le desplaca, pentru cà dela esecutarea conclusaloru acestui sinodu e conditiunata crescerea sî prosperarea baserecei nostre.

---

¹⁾ Enciclica archieppului Kollonich cu d. 11 Juniu 1698, carea fû latita in Tranni'a in mai multe editiuni tiparite, propune romaniloru uniunea prein acceptarea cunoscuteloru 4 puncte sî mai multu nemicu. Sinodele nostre de sub Klein au esplicatu de repetîte ori, cumu intielegu uniunea: profesarea celoru 4 puncte sî tienerea disciplinei sî a asiedimenteloru baserecei nostre intru tote neatinse. — Rom'a avú deplena cunoscentia despre tote aceste. Episcopii nostri o au informatu sinceru: cà baserec'a nostra tiene uniunea in cele 4 puncte, dara-si pestreza ritulu sî disciplin'a propria. Vedi relatiunea eppului Atanasiu cu d. 9 Martiu 1771 tramesa la congregatiunea de propa-ganda fide, in protocolulu, ce custa in archivu. — Ce a facutu alt'a sinodulu dela 11 Aug., de câtu a calcatu pre carãrile amblate de parentii sei cu scirea sî involîrea S. Scaunu apostolescu?

— Cumu cà conditiunile puse de acestu sinodu nu aru fi indetorindu pre alesi, nu sciu cumu s'ar' poté probá. Cu verb'a scapata de d. comisariu de securu nu se probeza nemicu spre detragerea valoarei loru. De a fostu conventiculu adunarea, ce a pusu conditiunile, a fostu cuventiculu sî adunarea, ce au alesu; cà un'a sî ace'asi este, sî intru dins'a nu s'a petrecutu nece una scaimbare dein inceputu pàna in fine. Cumu a fostu in momentulu alegerei, asiá a fostu sî candu a statoritu conditiunile. Urmeza dara de se-ne cá: de a fostu conventiculu la inceputu, la capetu inca se fia fostu conventiculu. In casulu acestu-a apoi alegerea ar' cautá se se considere cá sî nevalida. — Inse nu crediu se aiba cene-va placere a sustiené una vorba, dein carea neaparatu ar' esî cosecentia, cá cea aratata.

Chiaru asiá pucinu se pote nemicí poterea conditiuniloru prein ore-cari citate de prein Corpus juris, Decretale ori Extravagante, sî ce-ne s'ar' folosí de atari citate, ar' demustrá ori nesuintia de a surupá asiediamentele baserecei nostre, ori in casulu celu mai veniale una completa nescientia de dreptulu baserecei nostre, carele nu are a face nemicu cu Corpus juris sî sororile lui; ar' demustrá mai in colo una necunoscere a cuvenientiei sî moralei, dupa cumu se judeca ele la noi.

Intru alte pàrti pote avé trecere sî alta argumentatiune; dara la noi tienemu de cuvenientiosu sî morale a observá detorinti'a provenitoria deintru estu feliu de conditiuni.

Se intielege, depende intru tote dela libertatea celui alesu a se decide pentru acceptarea seau refusarea alegerei, deca se impreuna cu dins'a sî ore-cari conditiuni; er' acceptarea alegerei conditiunate, dupa modulu nostru de a judecá moralitatea sî cuvenienti'a, supune acceptarea conditiuniloru.

Cu unu cuventu: Sinodulu avù in vedere salvarea baserecei. Elu a calcatu strinsu pre caràrile amblate de parentii sei; pre caràrile amblate de parentii sei cu scirea sî involírea santului Scaunu apostol_şcu. — Fia, cá intreprinderea lui se frup-tifice câtu mai curendu! —

Not'a 1. la pag. 174. Sam. Klein, dupa cumu e tiparitu in Acte sî fragm. la pag. 104. dîce, cã alegerea acest'a s'ar' fi templatu in 3, nu in 4 Novembre. Inse epistol'a monachiloru adevere-sce (la pag. 138) cumu cã sinodulu a fostu conchiamatu pre 4 Nov. Deca S. Klein totu-si o pune in 3 Nov, mi se pare cã provene dein caus'a urmatoria. La a. 1800 calendele (adeca dîlele antânie ale luniloru) Juliane au mai remasu indereptu cu una dî de cele Gregoriane: cã a. 1800 dupa calendariulu Jul. a fostu visectu, era dupa celu Gregorianu nu a fostu visectu. De aci in seclulu presente scriemu s. e. $\frac{1}{13}$ Juniu, era mosii nostri scieáu in sec. trecutulu $\frac{1}{12}$ Juniu. Acumu Klein va fi avutu in a-antea ochiloru datulu acelui sinodu semnatu dupa calendariulu Greg. sî va fi smentitu facundu reducerea lui la celu Jul. in modulu, cumu reducemu in sec. presente. — Totu asiã smentesce dinsulu sî candu inmormentarea lui P. P. Aronu o pune la 13 (Acte sî fragm. pag. 111) in locu de a o pune la 14 Martiu. Cumu cã P. P. Aronu s'a inmormentatu in 14 Martiu 1764 se cunosce dein investigatiunea facuta la 1766 despre icon'a Preacuratei, ce se credeã a fi plansu cu ocaziunea ace'a. Marturi preste marturi adeverescu aci, cumu cã cadavrulu lui Aronu fuse adusu Sambata spre Domineca, in 17 spre 18 Martiu la mie-diulu noptei sî s'a inmormentatu Domineca in 25 Martiu. Cumu cã aci vene a se intielege 25 Martiu dupa cal. Greg., se cunosce dein liter'a Dominecei; era diu'a de 25 Martiu Greg. in se-clulu trecutulu respundeã la 14 nu la 13 Martiu Julianu.

Not'a 2. la pag. 174. Basilovics, Notitia foundationis Th. Koriathovics, Kassoviae 1799 P. III pag. 111. — Insemnu aci, cã Joane In. Klein inca a fostu santîtu de eppulu Munca-ciului Georgiu Gen. Bizantiu, cumu adeveresce diplom'a acestui-a cu datulu Munastirea S. Nicolau in Muncaciu 25 Oct. 1730. Originariulu acestei diplome scrise slavenesce pre pergamenu se pestreza in Museulu dein Blasiu. Acesta dî a santîrei se probeza sî dein instrumentulu despre depunerea juramentului de fidelitate cãtra Pap'a, intru care se dîce, cumu cã Klein a juratu in 5 Nov. 1730. Acumu 5 Nov. nou in secl. trecutulu concade cu 25 Octobre vechiu.

Mai insemnu despre Klein sî ace'a, cumu cã dupa copie

cuprense in „Miscellanea“ amentita mai susu, — deintru care am scosu sî datulu depunerei juramentului, — fuse denumitu de eppu in 25 Februaru 1729, despre care imperatulu inscientiã pre Guvernü cu d. 6 Maiu. Standu cã diu'a denumirei este 25 Febr. 1729, a nevolia crediu, se se fia tienutu sî sinodulu alegatoriu totu in anulu acelu-a, — Bul'a de intarire porta datulu: idurele lui Sept. 1730. Si Bul'a acest'a impreuna cu cele alalte sî cu documentele despre calugarirea sî santîrea de preutu a lui Klein se afla copiate in „Miscellanea.“

In urma insemnu sî ace'a, cumu cã P. Maioru in istori'a bas. pag. 390 produce unu documentu „din Есемулар Астенрик къ нечереа Влѣдкы Мѣрпир“ sî arata, cumu cã Jo. In. Klein s'a instalatu in 28 Septem. 1732. Apoi de aci deduce, cumu cã sî chirotonirea lui totu atunci se va fi intemplatu. Inse dein documentele citate mai susu este probatu, cumu cã santîrea de episcopu s'a facutu in 1730. Deci cauta se supunemu: seau cumu cã Klein aceli doi ani deintre santîre sî instalare i-a petrecutu in Vien'a; seau (ce este mai probabile,) cumu cã si-a portatu sî plenu deregutori'a de episcopu sî in a-ante de ce s'ar' fi instalatu. Mai multi episcopi de ali nostri au facutu asiã, sî mai de aproape in dilele nostre Solutiu dela Septembre 1851 pãna in 28 Oct. 1855.

Not'a 3 la pag. 190. In 1850 candu erã se se restaureze metropoli'a de Alb'a Julia sî se se intemelieze 2 episcopie noue, s'a tienutu in Vien'a una conferentia in obiectulu acestu-a. Membrii ei au fostu:

D. Aeppu a Strigoniului sî principe primate alu Ungariei Joane Scitovsky.	D. ministru de interne Dr. Alesandru Bach.
D. eppu alu Oradei mari, g. cat. Basiliu Erdélyi	D. ministru de cultu sî invet. Conte Thun.
D. c. r. comisariu plenipotentiatu pentru Tranni'a sî consiliariu ministeriale Eduardu Bach.	
D. consiliariu de sectiune Privitzer cã actuariu.	

Acesta comisiune a terminatu lucrarea sa in 18 Nov. In protocolulu dinsei chiaru la inchiaiare cetimu cu respectu la prevederea scaunului metropolitanu sî a celoru doue episcopie urmatoria-le:

„Mai in colo unanim'a parere a Conferentiei se concentreza intru ace'a, cá denumirea Metropolitului, pre cumu sî a celoru doi episcopi dela Gherl'a sî Lugosiu, pàna la fiitori'a candu-va in venitoriele casuri regulatiune, se atarne nemidilotu decila M. Sa Imperatulu.“

Majestatea sa prein decisiunea sa prea inalta dela 12 Dec. 1850 aprobà intrega lucrarea comisiunei sî intarì restaurarea metropoliei, intemeliarea celoru 2 episcopate sî prevederea loru dupa proiectulu comisiunei.

Despre aceste ministrulu de cultu cu d. 8 Februariu N. 259,230 incunoscentià pre Guberniulu civ. sî mil. alu Tran-niei, — carele dein parte-si le impartasî Capitulului dein Blasiu cu d. 23 Febr. 1851 N. 4776.

Era vener. Capitululu traduse intru tota estensiunea le comunicà diecesei prein cerculariulu seu dela 21 Febr. v. N. 201 —1851.

Asià dara prea inalt'a decisiune imperatesca dela 1850 a reservatu pentru M. Sa. prevederea metropoliei sî a celoru 2 episcopate prein denumire numai „pentru atunci“ „sî pàna la fiitori'a regulatiune.“ Deci d. comisariu r. B. a lovitù adevèrulu, candu in sinodulu dela 11. Aug. aperandu regimulu a dîsu: „regimulu actuale nu a angustatu dreptulu de alegere, cè inca l'a latitù s. a. vedi pag. 40. Pentru cà, pre cumu arata documentulu citatu, in 1850 dreptulu de a provedé scaunele prein denumire nu se reservase absolutu, cè numai „pàna la fiitori'a regulatiune,“ — carea liusioru se poteà face de multu sî s'ar' poté sî acumu, numai bunavolientia se fia.

Inse chiaru deca regimulu dein 1850 ar' fi decretatu nemicirea totale a dreptului de alegere, cu ace'a totu nu s'ar' curatî regimulu actuale: cà pentru dinsulu absolutismulu este un'a epoca neesistente, sî tote decisiunile lui suntu nevalide. Prein urma-re nu i s'au potutu face servitia placute, candu faptele lui s'au aperatu prein citarea (ací inca sî ace'a neesacta) despuneriloru emanate sub Bach.